

Bundel - Algemeen Bestuur van 19 juni 2024

- 1 Opening, mededelingen en vaststellen agenda
Mededelingen: Mevrouw Jacobien van Boeijen (Landsmeer) heeft 5 juni jl. haar ontslag als wethouder ingediend en wordt in deze vergadering (in tegenstelling tot eerdere berichtgeving) vervangen door wethouder Niels Bonenkamp.
 - 01 Agenda AB 19 juni 2024
 - 01 Bijlage 1 brief aan Staatssecretaris IenW over vervolg IBP VTH
- 2 Notulen AB vergadering 27 maart 2024
 - 02 Notulen AB vergadering 27 maart 2024
- 3 Rapportage bestuursopdracht
 - 03 Besluit 2024-007 Rapportage bestuursopdracht
 - 03 Bijlage 1 Rapportage bestuursopdracht
 - 03 Bijlage 2 Analyse zeven productgroepen
 - 03 Bijlage 3 Rapportage Organisatie inrichting
 - 03 Bijlage 4 Bevindingen en adviezen - doorontwikkeling zelforganisatie
- 3.A Vervolgopdracht toekomstscenario's
 - 03A Besluit 2024-008 Vervolgopdracht toekomstscenario's
 - 03A Bijlage 1 Vervolgopdracht toekomstscenario's
- 4 Verdeelsleutel GR Omgevingsdienst IJmond
 - 04 Besluit 2024-009 Verdeelsleutel GR ODIJmond
- 5 Begrotingswijziging 2025
 - 05 Besluit 2024-010 Begrotingswijziging 2025
 - 05 Alternatief financieringsvoorstel fase 1 2025
 - 05 Bijlage 1 concept Begrotingswijziging 2025
 - Presentatie [REDACTED] en [REDACTED] EVZ
- 5.A Communicatieaanpak begrotingswijziging 2025 (strategie, woordvoeringslijn, kernboodschap)
 - 05A Besluit 2024-011 Communicatie aanpak begrotingswijziging 2025
- 6 Jaarrekening 2023, inclusief de bestemming van het resultaat
 - 06 Besluit 2024-012 Vaststellen jaarrekening 2023 resultaatbestemming
 - 06 Bijlage 1 Jaarstukken 2023 ODIJmond
 - 06 Bijlage 2 Accountantsverslag 2023 Omgevingsdienst IJmond - WG
 - 06 Bijlage 3 Controleverklaring jaarrekening 2023 Omgevingsdienst IJmond - WG
- 7 Financiële verordening artikel 212 Gemeentewet
 - 07 Besluit 2024-013 Financiële verordening artikel 212
 - 07 Bijlage 1 Financiële verordening artikel 212
- 8 Controleverordening artikel 213 Gemeentewet
 - 08 Besluit 2024-014 Controleverordening artikel 213
 - 08 Bijlage 1 Controleverordening artikel 213
- 9 Jaarverslag 2023
 - 09 Besluit 2024-015 concept Jaarverslag 2023
 - 09 Bijlage 1 concept Jaarverslag 2023
- 10 Aanwijzings- en benoemingsbesluit archivaris ODIJmond
 - 10 Besluit 2023-016 Aanwijzings- en benoemingsbesluit archivaris NHArchief
- 11 Rondvraag en Sluiting

Aan:	mevrouw Brigitte van den Berg	gemeente Beverwijk
	mevrouw Attiya Gamri	gemeente Bloemendaal
	de heer Kees Schilder	gemeente Edam-Volendam
	de heer Robbert Berkhout	gemeente Haarlem
	mevrouw Ani Zalinyan	gemeente Heemskerk
	mevrouw Anneke Grummel	gemeente Heemstede
	de heer Bas ten Have	gemeente Landsmeer
	mevrouw Rosemarijn Dral	gemeente Oostzaan
	de heer Mario Hegger	gemeente Purmerend
	de heer Jan Schouten	gemeente Uitgeest
	mevrouw Marie Thérèse Meijs	gemeente Velsen
	mevrouw Astrid van de Weijenberg	gemeente Waterland
	de heer Jeroen Schalkwijk	gemeente Wormerland
	de heer Martijn Hendriks	gemeente Zandvoort
	de heer Jelle Beemsterboer	Provincie Noord-Holland
	de heer Just Zandhuis	Omgevingsdienst IJmond
	de heer ██████████	Omgevingsdienst IJmond
	mevrouw ██████████	Omgevingsdienst IJmond

De directeur van Omgevingsdienst IJmond nodigt u hierbij uit tot het bijwonen van de vergadering van het **Algemeen Bestuur**.

Datum : 19 juni 2024
Locatie: Ruimte 0.2 kantoor ODIJmond, Beverwijk
Tijd: 14:00 – 15:30

Agenda

01.	Opening, mededelingen en vaststellen agenda Mededelingen: <ul style="list-style-type: none"> • Mevrouw Jacobien van Boeijen, gemeente Landsmeer heeft per 5 juni jl. haar ontslag als wethouder ingediend en wordt vervangen door de heer Bas ten Have in het AB. • Stand van zaken Indirecte lozingen • Gewijzigde procedure tertaalrapportage januari-april Ingekomen stukken: <ul style="list-style-type: none"> • Brief staatssecretaris IenW vervolg IBP VTH 		1) kennisnemen
02.	Notulen AB vergadering 27 maart 2024		1) vaststellen
03.	Rapportage bestuursopdracht	2024- 007	1) kennisnemen

03A.	Vervolgopdracht toekomstscenario's	2024- 008	1) vaststellen
04.	Verdeelsleutel GR Omgevingsdienst IJmond	2024- 009	1) vaststellen
05.	Begrotingswijziging 2025	2024- 010	1) instemmen
05A.	Communicatieaanpak begrotingswijziging 2025 (strategie, woordvoeringslijn, communicatieframe)	2024- 011	1) instemmen
06.	Jaarrekening 2023 , inclusief de bestemming van het resultaat	2024- 012	1) vaststellen
07.	Financiële verordening artikel 212 Gemeentewet	2024- 013	1) vaststellen
08.	Controleverordening artikel 213 Gemeentewet	2024- 014	1) vaststellen
09.	Jaarverslag 2023	2024- 015	1) vaststellen
10.	Aanwijzings- en benoemingsbesluit archivaris	2024- 016	1) vaststellen
11.	Rondvraag en Sluiting		

de voorzitter,

namens deze,

J. Zandhuis

(e.v. vergadering: 17 juli 2024)

Interprovinciaal Overleg

Omgevingsdienst NL

Aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat Drs. V.L.W.A. Heijnen
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Per email: [REDACTED]

Den Haag, 22 april 2024

Geachte mevrouw Heijnen,

Hierbij reageren IPO, VNG en Omgevingsdienst NL op uw brief van 19 maart jl. aan de Tweede Kamer over tussenstand versterking VTH-stelsel (IENW/BSK-2024/71725) en de aangenomen motie van het lid Bamenga.

Cruciale schakel

Het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) is een cruciale schakel bij het adviseren over en het beoordelen van ontwikkelingen in onze leefomgeving. Ontwikkelingen rondom stikstof, PFAS en de situatie bij Tata Steel maar ook het beoordelen van omgevingsvergunningen voor windmolens, bedrijven en gebouwen vragen om een deskundige aanpak. Met de Omgevingswet is dit nog omvangrijker geworden. Provincies en gemeenten hebben als eigenaar en opdrachtgever een groot belang bij een goed functionerende omgevingsdienst in de aanpak van de complexe (milieu)opgaven. Robuuste omgevingsdiensten zijn cruciaal voor het beschermen van onze inwoners en hun leefomgeving en het voorkomen van milieuschade.

Structureel borgen versterking VTH-stelsel noodzakelijk

In gezamenlijkheid hebben partijen binnen het IBP VTH een hele reeks aan activiteiten in gang gezet die bijdragen aan het versterken van het VTH-stelsel. De door het IBP VTH beoogde kwaliteitsslag zal in de komende periode daadwerkelijk in de uitvoeringspraktijk terug te zien zijn. De komende maanden worden nog veel producten opgeleverd vanuit het programma. Elementen die grote inzet en inspanning vragen van alle deelnemers binnen het IBP VTH, en meer in het bijzonder die vanuit IPO/provincies, VNG/gemeenten en Omgevingsdienst NL/omgevingsdiensten. Voor wat betreft de nog op te leveren producten is het belangrijk om tijd in te ruimen voor een kwalitatief goede bestuurlijke besluitvorming en bijbehorende bestuurlijke consultatie. Tevens is het noodzakelijk om de koers die met het IBP-VTH is ingezet goed te borgen zodat het VTH-stelsel als geheel verder versterkt wordt en blijft. Na tijdelijke programma's als PUMA, Liever een goede Buur, de VTH-uitvoeringsagenda en nu het IBP VTH, is de opgave het inrichten van een governance structuur waarin we gezamenlijk en blijvend werken aan een sterk VTH-stelsel. Daar ligt voor de deelnemers aan IBP VTH een grote gezamenlijke verantwoordelijkheid

Verlengen looptijd IBP VTH

Op dit moment zijn er nog niet afdoende afspraken gemaakt waar niet afgeronde zaken gaan landen. Wat ons betreft staat het doel van gedegen implementatie en heldere borging komende tijd centraal. Om die reden stellen we gezamenlijk voor om het IBP VTH met zes maanden te verlengen tot en met maart 2025. Met deze verlenging is er extra tijd voor:

- Afronden lopende acties;
- Faseren robuuste omgevingsdiensten;
- Borgen van structurele financiering voor eind van het jaar;
- Uitwerken van stelselverantwoordelijkheid, inclusief afspraken over de organisatie van de informatievoorziening en kennisinfrastructuur;
- Afspraken over rolverdeling en verantwoordelijkheden.

Afronden lopende acties

Het IBP VTH loopt pas anderhalf jaar. Vooraf was voorzien dat implementatie van de plannen niet binnen de looptijd van het IBP VTH kon worden afgerond. Daarbij moet ook het tempo waarin het stelsel kan worden verbeterd/versterkt niet worden onderschat. Robuust worden van omgevingsdiensten en het verbeteren van een zeer verouderde informatievoorziening kost tijd. Daarom maken we binnen het IBP VTH afspraken om de implementatie ook na afloop van het IBP te borgen.

Faseren van robuuste omgevingsdiensten

De door de besturen van de OD's opgestelde plannen van aanpak in het kader van de robuustheid zijn 1 april 2024 ingediend. De analyse van deze plannen vindt op dit moment door uw ministerie plaats. Het is daarmee wat voorbarig om er vanuit te gaan dat de implementatie van plannen en producten in de praktijk achterblijft. De diensten hebben bovendien conform afspraak tot 1 januari 2026 de tijd om aan de robuustheidscriteria te voldoen.

Borgen van structurele financiering

Op 25 januari jl. is door de Tweede Kamer een motie aangenomen waarin het Kabinet verzocht is om in aanloop naar de begroting van 2025 een structurele, aanvullende financiering te realiseren. Wij zijn van mening dat dit noodzakelijk is voor de bescherming van de leefomgeving, de kwaliteit van ons werk en voor onze bijdragen aan de aanpak van de urgente maatschappelijke opgaven. Nu en in de toekomst. In uw brief geeft u aan dat gelet op de informatie die bij u bekend is, u geen noodzaak ziet tot het toekennen van structurele middelen voor de omgevingsdiensten bovenop de financieringsstromen van provincies en gemeenten. Zoals eerder door ons is aangegeven is bovenop de ruim €640 miljoen die provincies en gemeenten nu reeds inbrengen, er vanuit breed landelijk belang (gezondheid, veiligheid, transitiekracht) structureel €30 tot 60 miljoen per jaar extra nodig. Voor achterstallig onderhoud is daarnaast incidenteel geld nodig. Zo wordt in pijler 3 van IBP VTH een inschatting gemaakt voor incidentele kosten van €115 miljoen voor een basaal digitaal VTH-stelsel. Dit zijn serieuze bedragen. Wij vinden het dan ook positief dat u in het commissiedebat van 21 maart jl. heeft aangegeven aan de Tweede Kamer dat voor de versterking van het totale stelsel extra middelen nodig zijn omdat de huidige € 18 miljoen daarvoor niet toereikend is. Daarom willen graag samen met u opdracht geven tot een onafhankelijk onderzoek om, mede gebruikmakend van alle beschikbare informatie, in beeld te brengen wat er in financiële zin nodig is om het VTH-stelsel op een robuust peil te brengen en te houden.

Uitwerken van stelselverantwoordelijkheid

In de aangenomen motie Bamenga c.s (28089, nr. 278) van 9 april jl. wordt gesproken over opties voor stelselwijzigingen waarbij er meer ruimte en regie komt voor de bewindspersoon. Het zal geen verbazing wekken dat wij er weinig heil in zien om, terwijl we hard werken aan de versterking van het huidige stelsel, te gaan studeren op nieuwe stelsels. Wij zijn geen voorstander van een eventuele stelselwijziging die rechtstreeks ingrijpt op de aansturing van individuele omgevingsdiensten, anders dan via het interbestuurlijk toezicht. Een vermenging van verantwoordelijkheden draagt niet bij aan het effectiever functioneren van omgevingsdiensten. Het doorkruist ook de democratische invloed van Raden en Staten.

Daarentegen zijn wij wél voorstander van een versterking van het huidige stelsel door uw stelselverantwoordelijkheid, zoals u zelf ook voorstelt, explicieter te duiden. De stelselverantwoordelijkheid is naar ons idee gericht op het goed vormgeven van 1. de randvoorwaarden van het VTH-stelsel en 2. de benodigde voorzieningen waar in de VTH-praktijk behoefte aan is. Dit houdt wat ons betreft in:

- de wet- en regelgeving en uitvoerbaarheid hiervan moet het mogelijk maken om de best mogelijke voorschriften in vergunningen op te nemen en daarop te handhaven;
- er is behoefte aan een door het Rijk ontwikkelde voorziening om tot betere kennisdeling en informatie uitwisseling te komen, zodat beleidsmakers en omgevingsdiensten beschikken over dezelfde informatie en van elkaar kunnen leren;
- er moet voldoende capaciteit en samenwerking zijn bij ketenpartners van de omgevingsdiensten zoals ILT, NVWA, OM, etc.

Afspraken over rolverdeling en verantwoordelijkheden

We willen graag met u in gesprek over de bovenstaande punten. Afspraken maken over een optimale rolverdeling en invulling van de verantwoordelijkheid om het VTH-stelsel robuust te houden is wat ons te doen staat de komende maanden zoals ook bestuurlijk is afgesproken. Voor het eindigen van het IBP-VTH moeten er in ieder geval afspraken zijn gemaakt over:

- Borging (incl. wijze van financiering) landelijke kennisinfrastructuur VTH.
- Borging (incl. wijze van financiering) landelijke informatievoorziening en uitwisseling.
- Wijze van samenwerking (incl. bestuurlijke governance) na afloop IBP-VTH

Wij zijn uiteraard van harte bereid uw vragen te beantwoorden en een nadere toelichting te geven in de wetenschap dat er binnenkort een bestuurlijk gesprek staat geagendeerd.

Met vriendelijke groet,
Dick van der Velde, Interprovinciaal Overleg
Thijs Kuipers, Vereniging Nederlandse Gemeenten
Ruben Vlaander, Voorzitter bestuur Omgevingsdienst NL

Notulen vergadering van het Algemeen Bestuur

Datum: 27 maart 2024

Aanwezig:

de heer R. Berkhout	gemeente Haarlem
de heer J. Schalkwijk	gemeente Wormerland
mevrouw M.T. Meijs	gemeente Velsen
mevrouw A. Zalinyan	gemeente Heemskerk
de heer M. Hendriks	gemeente Zandvoort
de heer H. Wijkhuisen	gemeente Bloemendaal
de heer M. Hegger	gemeente Purmerend
mevrouw A. v/d Weijenberg	gemeente Waterland
mevrouw A. Grummel	gemeente Heemstede
de heer J. Schouten	gemeente Uitgeest
directeur J. Zandhuis	Omgevingsdienst IJmond
bestuursondersteuner	Omgevingsdienst IJmond
controller	Omgevingsdienst IJmond

Afwezig:

mevrouw B. van den Berg	gemeente Beverwijk
de heer J. Beemsterboer	provincie Noord-Holland
mevrouw J. van Boeijen	gemeente Landsmeer
mevrouw R. Dral	gemeente Oostzaan
de heer K. Schilder	gemeente Edam-Volendam

01. Opening, welkom en mededelingen

De heer Berkhout opent de vergadering en deelt mede dat er een 5-tal afmeldingen zijn, te weten: de heer Beemsterboer, mevrouw Dral, mevrouw Van Boeijen, de heer Schilder en mevrouw Van den Berg. De heer Berkhout treedt in deze vergadering op als plaatsvervangend voorzitter. De agenda wordt door de vergadering ongewijzigd vastgesteld.

Mededelingen:

- De vergadering heeft kennisgenomen van de Kamerbrief voortgang versterking VTH-stelsel januari 2024. De heer Zandhuis geeft een review hierop bij behandeling van agendapunt 4.
- Terugkoppeling schriftelijke AB rond Uitwerking 2^e themasessie IBP. 4-tal reacties binnengekregen, waarvan een inhoudelijke reactie is meegenomen in het Plan van Aanpak.
- Presentatie ODNL (agendapunt 9) is optioneel, als de tijd het toelaat.
- De heer Zandhuis deelt mede dat er een tweetal raadssessies gehouden zijn in Zuid-Kennemerland en regio Zaanstreek-Waterland.

02. Notulen AB vergadering 14 februari 2024

De notulen van de AB vergadering 14 februari worden door de vergadering ongewijzigd vastgesteld.

03. Normen- en toetsingskader vanaf 2023

Het toetsen van de wet- en regelgeving op het financiële deel is een jaarlijks terugkerend verplicht kader, dat reeds besproken is in het DB en nu ter vaststelling voorligt in het AB. Er zijn inhoudelijk geen wijzigingen ten opzichte van de versie 2022. **Besluit 2024-002**: De vergadering van het Algemeen Bestuur stelt het Normen- en Toetsingskader vast.

04. Plan van Aanpak interbestuurlijk programma VTH

De heer Berkhout deelt mede dat uit de sessies naar voren is gekomen dat gekozen is voor het scenario 2: zelfstandig toekomstbestending en de samenwerking met andere od's te willen gaan verkennen. Er is een review op het huidige programma gemaakt i.r.t. de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen met daarbij een voortgang op een 60-tal punten. In de aangeboden review is de algemene conclusie dat de snelheid v.w.b. de versteviging van het VTH stelsel er niet is en er een gedeeltelijke voorsortering wordt gemaakt op een stelselwijziging. De heer Seinstra wordt uitgenodigd een toelichting te geven op het plan van aanpak. Het plan van aanpak is een bestuurlijke stuk dat door het AB aan de staatssecretaris wordt aangeboden, met daarin een richting en de verwachting nog een aantal stappen te zullen gaan maken voor een zelfstandig toekomstbestendige dienst. De kern is de inzet op een 5-tal ontwikkellijnen, die de komende maanden verder uitgewerkt gaan worden, wat ook geldt voor de bestuursopdracht en de financiën. Na het zomerreces zal deze extra informatie in een definitief plan van aanpak verder vorm krijgen.

De heer Hegger maakt een winstwaarschuwing en is van mening dat naar het ministerie duidelijker en sterker naar voren moet komen, dat de gemeentelijke financiën nagenoeg onvoldoende zijn. Mevrouw Grummel merkt op dat de financiële gevolgen voor gemeenten in 2026 groot zijn en dat dit in een site-note meer benadrukt zou kunnen worden. Ook heeft zij moeite met de woorden als "zeer tevreden" en "erg tevreden" in relatie tot het verhaal naar de raden straks. Dit wordt door de overige bestuursleden beaamd. De vergadering is het erover eens om alle versterkwoorden (erg, zeer, etc.) in de aanbiedingsbrief en de overige stukken weg te laten. De heer Hendriks informeert wat plan B is, wanneer de staatssecretaris blijft vasthouden aan de 16,5 miljoen en wat dan de richting is. De heer Zandhuis antwoordt dat we moeten accepteren dat dit risico er is. Met de 5 ontwikkellijnen zetten we een spoor in om met elkaar verder te kunnen, zijnde het proces voor de komende twee jaar. Wanneer de staatssecretaris blijft drukken op een ander spoor, dan zullen we het gesprek hier blijven voeren. Ook kan het zijn dat tijdens het uitwerken van deze 5 ontwikkellijnen het bestuur zelf tot het inzicht komt dat bijsturen verstandig is. De heer Hendriks heeft ook een opmerking over de samenwerking binnen de od's in Noord- Holland en informeert of er ook gekeken wordt naar samenwerking buiten de provincie. De heer Zandhuis antwoordt dat dit geen bewuste overweging is geweest maar dat er een logische aanleiding lag dit proces eerst binnen provincie Noord-Holland te doorlopen en dit signaal ook inDB verband is afgegeven. In de vervolgstappen in de verkenning zullen de samenwerkingsmogelijkheden met Zuid-Holland mee worden genomen. Mevrouw Van de Weijenberg doet de aanbeveling om nog een grammaticale check te doen op het stuk. Dit wordt meegenomen. De heer Zandhuis verwoordt een 3-tal aandachtspunten die de gedeputeerde in zijn annotatie heeft meegegeven, de eerste twee reeds besproken zijn. De 3^e opmerking, dat de uitvoeringsagenda voor de komende periode nog niet concreet genoeg is. De vergadering is het erover eens dat de financiële middelen vanuit het Rijk randvoorwaardelijk zijn om onze taakinvulling uit te kunnen voeren als gemeenten en ook de urgentie hiervan in het stuk tot

uiting te laten komen. De voorzitter spreekt zijn dank uit namens de vergadering voor de realisatie het Plan van Aanpak. **Besluit 2024-003:** De vergadering van het Algemeen Bestuur stelt het Plan van Aanpak met bovenstaande opmerkingen vast.

05. Bestuurlijke opdracht, analyse en aanpak

De heer Zandhuis deelt mede dat de timing (april 2024) nogal ambitieus is, met de reden dat met de bestuurlijke opdracht een 2-tal doelen wordt beoogd: proces voor meer de lange termijn om de ontwikkellijnen definitief neer te zetten en de invulling van de winstwaarschuwing die in de Kadernota is gegeven. Waarbij wij voor 2025 I nog een begrotingswijziging zullen indienen. De heer Zandhuis geeft het signaal af dat v.w.b. het beantwoorden van de ambtelijke vragen over de bestuursopdracht (of afgeleid van de bestuursopdracht, bijvoorbeeld 'wat betekent' dit voor mijn gemeente) op dit moment geen tijd is en ook nog niet kunnen worden beantwoord, omdat deze bestuursopdracht daarvoor nodig is en het ambtelijke gesprek op een later moment gevoerd zal gaan worden. De heer Zandhuis deelt mede dat er een ambtelijke klankbordgroep op directieniveau wordt opgetuigd m.b.t. het PlvA IBP en de bestuursopdracht, om op directieniveau binnen de gemeenten hierover uitleg te geven en met de DB gemeenten een bespreking te organiseren voor de ambtelijke ondersteuners van de portefeuillehouders, waarbij de heer Seinstra en de heer Zandhuis het rapport beiden nader zullen toelichten. Met de ambtelijke werkgroep die dan is opgetuigd, wordt gekeken hoe er gezamenlijk de nodige vervolgstappen kunnen worden gezet en opgetrokken kan worden in het proces. **Besluit 2024-004:** De vergadering van het Algemeen Bestuur heeft kennisgenomen van de bestuurlijke opdracht, analyse en aanpak.

06. Galan rapport naar samenwerkingsmogelijkheden provincie NH en Flevoland

De heer Zandhuis deelt mede dat het rapport een eerste ambtelijke stap is om met de od's in Noord-Holland op inhoud te kijken hoe zij de opgave ontwikkelen en hoe er tegen samenwerking wordt aangekeken, waarbij de mate waarin, nog verder uitgewerkt dient te worden (Noord- en Zuid-Holland). De gedeputeerde sprak zijn complimenten uit over het feit hoe wij met een open vizier zowel ambtelijk als bestuurlijk tegen de samenwerking aankijken. De heer Berkhout deelt mede dat 1 maart jl. met de 2 gedeputeerden, 4 od directeuren en voorzitters en vicevoorzitters een digitaal strategisch overleg heeft plaatsgevonden. Was een constructief gesprek over hoe er naar opties voor samenwerking wordt aangekeken en wat de opgave is. De heer Berkhout merkt op dat in de aanbiedingsbrief (onderaan pagina 1) over "het uitwerken van een strategische samenwerking met een andere omgevingsdienst". Dit moet meervoud zijn: "omgevingsdiensten". Tekstueel wordt dit aangepast. **Besluit 2024-005:** De vergadering van het Algemeen Bestuur heeft kennisgenomen van het Galan rapport naar samenwerkingsmogelijkheden.

07. Stand van zaken wijziging Gemeenschappelijke Regeling ODIJmond

Spoor 1 Mandaatwijziging is doorlopen. Spoor 2 Technische wijziging loopt op schema v.w.b. de deadline 1 juli 2024. Spoor 3 inhoudelijke wijziging GR start na het zomerreces, waarvoor een tijdsschema in het Plan van aanpak wordt toegevoegd. **Besluit 2024-006:** De vergadering van het Algemeen Bestuur heeft kennisgenomen van de stand van zaken wijziging GR ODIJmond.

08. Proces indirecte Lozingen - presentatie

De financiële middelen voor deze taakuitvoering zijn niet overgegaan van de waterschappen naar de gemeenten; ODIJmond heeft deze taak vanaf 2009 opgepakt. De indirecte lozingen zitten in de Omgevingsvergunning en worden voor gemeenten door ODIJ als taak uitgevoerd, wanneer hen daartoe opdracht is verleend. Bij de overgang is het qua middelen en expertise niet goed geregeld. Op basis van de pilots is er een beter beeld ontstaan wat dit financieel betekent.

Er wordt een nieuwe projectstructuur opgericht, waarbij de od's vanuit de VTH kant een analyse maken en de waterschappen aangeven welke informatie zij nodig denken te hebben vanuit de od's. Omdat er geen financiering voor de uitvoering van deze wettelijke taak, gaan de partijen (HHNK, Rijkswaterstaat, PWN en od's) opnieuw met elkaar om de tafel, waarbij wordt aangegeven dat de kosten van de pilots worden betaald door de gemeenten die in de pilot participeren. De vergadering stemt ermee in dat de heer Hegger het initiatief neemt tot het aangaan van het gesprek hierover. **Actiepunt.** De vergadering heeft kennisgenomen van het proces Indirecte lozingen.

09. Rondvraag en Sluiting

De heer Wijkhuisen heeft een vraag over een revisievergunning die meerdere deelnemers uit de GR aangaat en hoe hier als omgevingsdienst mee om te gaan. De heer Zandhuis antwoordt dat ODIJmond rolzuiverheid betracht als het gaat om het opstellen van een vergunning. Als dit conflicteert met eventuele politieke belangen van andere deelnemers, zal ODIJmond hierop niet ingaan of het zou om inhoudelijke technische vragen moeten gaan. In dat soort gevallen adviseert ODIJmond om eventueel extern advies in te winnen of een andere omgevingsdienst te benaderen, waarbij ODIJmond graag meedenkt.

De heer Schalkwijk heeft een opmerking over de aanstelling van toezichthouders in het kader van de Omgevingswet na 1 maart. De heer Zandhuis antwoordt dat hij hier bij de heer Schalkwijk op een later moment op terugkomt. **Actiepunt.**

De ODIJ controller deelt mede dat wij nog in afwachting zijn van de BBV wijziging en Baro van de accountant, in relatie tot vaststelling van de jaarrekening. De accountant verwacht dat e.e.a. tijdig gerepareerd zou moeten zijn.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 19 juni 2024, namens,

de voorzitter,

de secretaris/ directeur,

B. van den Berg

J. Zandhuis

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	03	Besluit no	AB 2024- 007
Datum vergadering	19 juni 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Rapportage Bestuursopdracht	Functie	Directeur

Aanleiding

Op 6 maart verstrekte het Dagelijks Bestuur (hierna DB) de directeur van ODIJmond een bestuursopdracht. In de opdracht vroeg het DB om een analyse naar waar de organisatie nu staat en waar de organisatie staat met de uitvoering van de opdracht. De doorlooptijd van deze opdracht betrof zes weken.

De bestuursopdracht is, in samenwerking met Seinstra & Partners en EVZ organisatie-advies, uitgewerkt in een rapportage. In aanvulling op de rapportage voerde EVZ organisatie-advies een evaluatie uit naar het werken binnen 'zelforganisatie' en een verdiepende analyse naar het functioneren van de huidige organisatievorm inclusief wat er nodig is om de huidige organisatievorm te optimaliseren of om te zetten naar een hiërarchische structuur. Seinstra & Partners maakte naast de rapportage bestuursopdracht ook een analyse van de opgaven en de beschikbare informatie op een zevental productgroepen.

De rapportage is behandeld tijdens de vergadering van het DB, d.d. 29 mei jl. Het DB rondde hiermee de bestuursopdracht af. Via deze memo informeren wij u over de rapportage bestuursopdracht en de vervolgstappen.

Landelijke context

Omgevingsdiensten zitten in een sterk veranderend speelveld. Commissie Van Aartsen concludeerde met zijn onderzoek 'Om de leefomgeving' dat de VTH-keten nog onvoldoende goed functioneert, dat er tussen omgevingsdiensten in Nederland grote verschillen zitten en dat daarnaast niet alle omgevingsdiensten de uitvoering van de wettelijke taken op orde hebben. Vanuit dit traject is landelijk een Interbestuurlijk Programma (IBP) gestart om het VTH-stelsel te versterken. Alle omgevingsdiensten dienden hiertoe voor 1 april 2024 een plan van aanpak in bij de staatssecretaris. In dit plan van aanpak beschrijft elke omgevingsdienst op welke manier het toewerkt naar het voldoen aan de robuustheidscriteria, die binnen het IBP zijn uitgewerkt.

Beeld op Omgevingsdienst IJmond

De dienstverlening die ODIJmond voor haar deelnemers uitvoert, wordt door de deelnemers als flexibel, kwalitatief hoogwaardig en klantgericht ervaren. Deze belangrijke elementen ziet het bestuur graag geborgd richting de toekomst. Tegelijkertijd constateren we dat Omgevingsdienst IJmond in de huidige vorm niet voldoet aan de robuustheidscriteria die worden gesteld binnen het IBP. De organisatie is in de huidige omvang te klein en kwetsbaar op een aantal kwaliteitscriteria. De rapportage van de bestuursopdracht beschrijft daarnaast dat de organisatie in de afgelopen jaren onvoldoende voorsorteerde op ontwikkelingen in het speelveld, zoals de invoering van de

Omgevingswet, veranderende inhoudelijke thema's op het gebied van milieu en de uitbreiding van het takenpakket. De rapportage van de bestuursopdracht maakt daarnaast inzichtelijk dat er sprake is van een achterstand in de uitvoering van de (wettelijke) taken. De directeur en het DB troffen daarvoor inmiddels de eerste maatregelen, maar er dient nu ook nadrukkelijk gekeken te worden naar structurele oplossingen.

In het plan van aanpak IBP koos het bestuur van ODIJmond voor de route naar zelfstandig toekomstbestendig met strategische samenwerking met andere omgevingsdiensten op onderwerpen, waar dit waarde toevoegt. In het plan van aanpak beschrijft het bestuur hiervoor vijf ontwikkellijnen.

1. Herijken van bestaande taken en formatie
2. Onderzoeken verbreding huidig takenpakket
3. Vereenvoudigen van GR
4. Vormgeven van structureel – provinciebrede – samenwerking
5. Doorontwikkelen interne organisatie.

De verwachting is dat deze sporen substantieel zullen bijdragen aan het toekomstbestendig maken van de organisatie niet alleen in relatie tot het de IBP-criteria maar ook in de praktijk.

Financiële positie

De financiële situatie van ODIJmond lijkt op orde, maar is in de praktijk zorgelijk. Een van de belangrijkste conclusies in de bestuursopdracht is dat de opdracht en middelen door de jaren heen uit balans zijn geraakt. Dit komt door een herijking en verdringingseffect, waardoor de organisatie niet beschikt over voldoende middelen om de opdracht van haar deelnemers volledig en met borging van kwaliteit en continuïteit uit te kunnen voeren.

Het beeld vanuit zowel de accountant als de externe visitatie, uitgevoerd in het kader van het IBP, laat zien dat de dienst te sterk steunt op incidentele middelen. Het resultaat over de afgelopen jaren is positief omdat werkzaamheden zijn geprioriteerd, waarmee niet alle wettelijke taken konden worden uitgevoerd. Oorzaak is onder meer dat er resultaat wordt gerealiseerd door extra opdrachten uit te voeren met eigen medewerkers, waarbij de eigenlijke taak van deze medewerkers niet of beperkt wordt uitgevoerd. Als deze twee effecten worden genormaliseerd, heeft de organisatie direct een negatief resultaat.

ODIJmond heeft, op basis van de landelijke benchmark, het laagste uurtarief van alle omgevingsdiensten in Nederland, met het laagste overheadpercentage. Uit de bestuursopdracht blijkt dat dit wel als neveneffect heeft dat de organisatievorm de huidige uitvoering maar beperkt faciliteert en de interne bedrijfsvoering op verschillende onderdelen kwetsbaar is. In de praktijk heeft dit een impact op onze medewerkers, wat de laatste jaren zorgt voor een verhoging van de uitstroom en het ziekteverzuim.

Behandeling rapportage bestuursopdracht

We stelden de rapportage van de bestuursopdracht beschikbaar aan de DB-leden en bespraken deze ambtelijk voor op 25 april en 16 mei jongstleden. Via deze besprekingen werken we aan een gezamenlijk gedragen beeld van de huidige situatie om vanuit dat beeld een gezamenlijke aanpak te bepalen richting de toekomst.

De rapportage van de bestuursopdracht sluit aan bij het beeld dat ontstond bij het opstellen van het plan van aanpak IBP. Beide documenten onderschrijven de urgentie voor het zetten van vervolgstappen om de organisatie toekomstbestendig te maken. Daarnaast werd gedurende het proces ook een aantal acute zaken zichtbaar dat noodzakelijkerwijs aangepakt moet worden, namelijk het niet volledig uitvoeren van de (wettelijke) taken en de financiële positie van ODIJmond.

Begrotingswijziging 2025

Tijdens het AB van 14 februari is een kadernota met een winstwaarschuwing toegelicht (vastgesteld in het DB d.d. 8 februari). U sprak af deze kadernota, inclusief gezamenlijke aanbiedingsbrief, actief te delen met uw college en gemeenteraad of commissie. Belangrijk omdat wij via deze stukken een eerste begrotingswijziging 2025 aankondigen. De rapportage van de bestuursopdracht dient als een belangrijke inhoudelijke onderlegger voor de begrotingswijziging 2025.

Deze begrotingswijziging bieden wij aan als apart agendapunt. De begrotingswijziging 2025 wordt als zelfstandig document aangeboden aan onze opdrachtgevers voor besluitvorming in de gemeenteraden/Provinciale Staten. Om de begrotingswijziging te begeleiden richting besluitvorming in de gemeenteraden/Provinciale Staten en ten behoeve van zorgvuldige communicatie over het traject, werkten wij een communicatieaanpak uit.

Toekomstscenario's

Met het afronden van de bestuursopdracht heeft het DB behoefte aan een nader onderzoek om de aanbevelingen uit de rapportage van de bestuursopdracht en de ontwikkellijnen uit het Plan van Aanpak IBP te vertalen naar toekomstscenario's, die ruimte bieden om te komen tot bestuurlijke keuzes in de opbouw naar een toekomstbestendige organisatie, zoals beschreven in het Plan van Aanpak IBP. De opdrachtformulering voor deze vervolgoopdracht bieden wij als apart agendapunt aan.

Besluit

1. Kennisnemen van de rapportage bestuursopdracht.

Besluit: conform/ aanhouden/ aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

B. van den Berg

J. Zandhuis

Rapportage Bestuursopdracht

‘Twee zijden van een medaille’

**Voor een toekomstbestendig
Omgevingsdienst IJmond**

In coproductie met

25 april 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding en verantwoording	3
Twee zijden van een medaille	3
2. Ontstaan en karakter van de organisatie	4
De ontstaansgeschiedenis.....	4
De deelnemers	4
De rolopvatting	4
3. Analyse: de conclusies	5
Lijn 1. De staat van de interne organisatie	5
Lijn 2. De opgave en beschikbare middelen	6
Lijn 3. De effectiviteit en efficiëntie van de organisatievorm 'zelforganisatie'	7
4. Overall conclusie	9
5. Impact huidige situatie op de buitenwereld	10
6. Het perspectief voor verdere ontwikkeling: naar een zelfstandig toekomstbestendige organisatie	11
7. Stappen op weg naar het genoemde perspectief	13
Stap 1. Begrotingswijziging 2025	13
Stap 2. Vernieuwen GR, DVO's en financieringsstructuur	13
Stap 3. Keuze voor organisatievorm	13
Stap 4. Meerjaren ontwikkelagenda interne organisatie	13
Stap 5. Strategische samenwerking	13
Bijlagen	14
Begroting	14
Kosten Programma-organisatie	14
Voorziene incidentele kostenposten	14
Formatie kosten (per productgroep)	15
Overzicht risico's (aanvullend)	16

1. Inleiding en verantwoording

Dit document is de uitwerking van de bestuursopdracht d.d. 6 maart 2024 van het dagelijks bestuur van Omgevingsdienst IJmond aan de directeur van de dienst. Middels de bestuursopdracht heeft de directeur opdracht gekregen om een analyse te maken waar de dienst nu staat als organisatie en staat met de uitvoering van de opdracht van haar deelnemers en om concrete oplossingsrichtingen voor te stellen met als doel om als dienst door te ontwikkelen als zelfstandig toekomstbestendig.

Er is in de uitwerking voor gekozen een diepgaande analyse uit te voeren van de huidige staat van de organisatie, met als doel om een volledig beeld te krijgen hoe de organisatie ervoor staat. De kern van deze analyse is uitgewerkt in deze rapportage. Op basis hiervan kan samen met het bestuur worden bepaald wat er nodig is, en wat dat betekent voor de organisatie en haar deelnemers.

De analyse bestond uit de volgende onderdelen: analyse van de organisatieonderdelen, analyse van de opgave en middelen en een analyse naar de effectiviteit en efficiëntie van de organisatievorm 'zelforganisatie'. In deze rapportage zijn de conclusies en oplossingsrichtingen vanuit deze drie analyses verwerkt.

De context van omgevingsdiensten

De omgevingsdiensten bestaan tien jaar en zijn daarmee relatief jonge organisaties. De organisaties bevinden zich in zeer dynamische omgeving, waarbij het belang van de leefomgeving en milieu- en gezondheid specifiek, sterk toeneemt. Met de komst van de Omgevingswet in 2024 verandert het wettelijk kader, de dynamiek en werkwijze tussen bevoegd gezag, de diensten en de ondernemers. Daaraan toegevoegd is er nu landelijk veel aandacht voor het presteren van omgevingsdiensten. De leeftijd van de diensten en de toegenomen aandacht, bepalen mede de context. De analyse die voorligt en de stappen die in de komende periode moeten worden genomen moeten dan ook in het licht worden gezien van een sector in ontwikkeling, die gedoseerd, maar met een duidelijk perspectief, de komende jaren moet doorontwikkelen.

Bij de uitwerking van deze rapportage hebben twee externe bureaus een ondersteunende rol gehad:

- Seinstra & Partners, die al 30 jaar actief zijn op inhoud, organisatie en financiën voor milieudiensten en omgevingsdiensten en jaarlijks de benchmark Omgevingsdiensten uitvoert.
- EVZ organisatie-advies, gespecialiseerd is in organisatie inrichting en ontwikkeling.

Twee zijden van een medaille

Deze bestuursopdracht heeft de titel meegekregen: 'Twee zijden van een medaille', omdat enerzijds medewerkers het gedeelte van de opdracht die zij kunnen uitvoeren, uitvoeren met een grote loyaliteit, betrokkenheid en vakmanschap. Een groot deel van de medewerkers is zich ook niet bewust, dat niet de gehele opdracht wordt uitgevoerd. De deelnemers herkennen dat de dienstverlening kwalitatief goed wordt uitgevoerd. Anderzijds wordt echter een deel van de opdracht op dit moment niet uitgevoerd en de organisatievorm inclusief bedrijfsvoering is op dit moment niet toereikend om dit te sturen.

Twee zijden van een medaille betekent: het goed behouden én wat nog niet op orde is stapsgewijs aanpakken of oplossen.

2. Ontstaan en karakter van de organisatie

De ontstaansgeschiedenis

Bij de start in 1999 is Omgevingsdienst IJmond opgericht als milieudienst voor de IJmondgemeenten. Dit betekent dat de IJmondgemeenten de integrale milieutaak, uitvoering, beleid en advisering hebben overdragen aan de milieudienst. De organisatie acteert vanaf de oprichting als 'milieuafdeling' van haar deelnemers, informeel, dichtbij en faciliterend.

De milieudienst van de IJmondgemeenten is tien jaar geleden doorontwikkeld tot een omgevingsdienst voor de regio's IJmond, Zaanstreek-Waterland, Zuid-Kennemerland. Deze groei is organisch ingezet, met een hoge mate van flexibiliteit en maatwerk naar nieuwe deelnemers.

De Kennemerlandgemeenten zijn vanuit losse opdrachten, in stappen, toegegroeid naar deelnemers in de gemeenschappelijk regeling (GR). In de Zaanstreek-Waterland-regio is een aparte locatie opgericht, die in eerste instantie autonoom functioneerde en later is geïntegreerd.

De route waarlangs Omgevingsdienst IJmond ontstaan is, heeft ook het karakter van de organisatie gevormd. Door de start als milieudienst is de organisatie kennis- en beleidsrijk, richt zich niet alleen op de uitvoerende VTH-taak en acteert zij dicht op haar deelnemers. Door de inzet op flexibiliteit en maatwerk hebben individuele deelnemers de eigen werkwijzen en voorkeuren grotendeels kunnen behouden. Hierdoor heeft de organisatie zowel een brede uitvoerende opdracht als beleidsvoorbereidende- en adviserende taken richting haar deelnemers. Er is altijd gewerkt vanuit vertrouwen doorgebouwd op de oorspronkelijke basis; qua juridisch kader, interne organisatie en bedrijfsvoering.

De deelnemers

De deelnemers van Omgevingsdienst IJmond zijn vooral kleine- en middelgrote gemeenten. De provincie Noord-Holland is ook deelnemer, met een relatief kleine opdracht. In de samenwerking tussen de deelnemers en Omgevingsdienst IJmond is vooral geïnvesteerd in de bestuurlijke relaties. Een structureel georganiseerde ambtelijke overlegstructuur is er met de meeste deelnemers maar beperkt. De samenwerking heeft een zeer informeel karakter. De organisatie is gewend haar eigen stukken toe te lichten in de staf, het college, óf te agenderen voor politiek-bestuurlijke besluitvorming. Een gedeelte van de deelnemers heeft geen ambtelijke opdrachtgeversrol ingevuld.

De rolopvatting

Omgevingsdienst IJmond heeft zich vanaf de start neergezet als ondernemende organisatie met de nadrukkelijke focus op nabijheid van en naar haar deelnemers, flexibiliteit en kwaliteit in de uitvoering en het bedienen van het bestuur. In de interne cultuur is actief gestuurd om naast de ambtelijke en uitvoerende rol ook een ondernemende organisatie te zijn. Er is, door de jaren heen, ruimte geweest voor ondernemerschap en innovatie en dit heeft de organisatie en deelnemers ook resultaat opgeleverd. Naast haar VTH-taken is de organisatie zich eerder en meer dan andere milieudiensten, onder andere proactief gaan richten om gedrag bij ondernemers te veranderen door ze te informeren en te stimuleren.

Deze beknopte analyse over de ontstaansgeschiedenis van de organisatie en (door)ontwikkeling tot nu toe is er een op hoofdlijnen. Toch is het belangrijk om vanuit dat perspectief naar deze rapportage te kijken. Het is belangrijk om te begrijpen waar je vandaan komt om te bepalen waar je heen gaat.

3. Analyse: de conclusies

Er is een diepgaande analyse uitgevoerd op basis van bestaande rapportages, evaluaties en gesprekken. Hierbij zijn drie lijnen aangehouden:

1. De staat van de interne organisatie op basis van de organisatieonderdelen;
 - a. Interne organisatie o.a. structuur, sturing en bedrijfsvoering.
 - b. Opdrachtgever en opdrachtnemer o.a. juridisch kader en rolopvatting.
2. De opgave en beschikbare middelen: wat vragen de deelnemers en is de vorm en omvang van de financiering toereikend?
3. De effectiviteit en efficiëntie van de organisatievorm 'zelforganisatie'.

Lijn 1. De staat van de interne organisatie

Deelnemers zijn tevreden

De deelnemers geven aan dat zij tevreden zijn met de kwaliteit en de nabijheid van de dienst bij hun gemeente. De medewerkers zijn proactief, betrokken en kundig en zij staan de deelnemers bestuurlijk en ambtelijk goed bij in hun rol als bevoegd gezag. De dienst wordt als dichtbij ervaren en zij levert kwaliteit op de dossiers die voorliggen. Ook de schaal en omvang van de dienst wordt als prettig ervaren en als passend voor de schaal en omvang van de deelnemers zelf. Er is het bestuur veel aangelegen om deze positieve punten te behouden.

Het juridisch kader is complex en niet toereikend

De gekozen systematiek met een GR op hoofdlijnen en details in de DVO's is een passend construct. Echter de GR, DVO's en de financieringsstructuur zijn in de huidige vorm niet actueel en toekomstbestendig. Hierdoor is er geen duidelijk vertrekpunt tussen opdrachtgever en opdrachtnemer ten aanzien van wat er gerealiseerd moet worden. De afspraken die zijn gemaakt zijn enkele kwantitatief en niet kwalitatief.

Het feit dat het juridisch kader niet actueel en te abstract is, werkt door in de P&C-cyclus¹ van de organisatie. Ook zorgt het voor onvoldoende rolscherpte tussen opdrachtgever en opdrachtnemer om op een professionele wijze sturing te geven aan de organisatie.

Bedrijfsvoering, niet afgestemd op de omvang

De interne bedrijfsvoering is niet afgestemd op de omvang van de organisatie. De stafafdelingen werken los van elkaar, met een eigen agenda en stellen zelfstandig prioriteiten. De kwaliteitsverschillen zijn groot: zo is er op het vlak van ICT/informatiemanagement een goede basis en is bij personeel & organisatie de basis niet op orde.

Zowel organisatorisch als financieel ontbreekt het aan een visie (kwalitatief en kwantitatief) wat er nodig is. Dit maakt dat er ook geen logische momenten zijn ontstaan tijdens de groei van de organisatie om te kijken naar capaciteit of organisatievorm.

Datakwaliteit niet op orde

De kwaliteit van de brondata is nu niet op orde. Een aantal belangrijke voorbeelden:

Het inrichtingenbestand² is niet actueel. Het inrichtingenbestand betreft het overzicht van milieubelastende bedrijven. Zo'n bestand is altijd aan verandering onderhevig, zowel qua het aantal

¹ De P&C cyclus bestaat uit het uitvoeringsprogramma en de verantwoording rapportages.

² Inrichtingenbestand is het bedrijvenbestand, sinds invoering van de Omgevingswet zijn dit milieubelastende activiteiten (MBA's) geworden. Sindsdien kan een inrichting bestaan uit meerdere MBA's.

bedrijven, aantal vergunningen als qua milieubelastende activiteiten. Een niet actueel bestand betekent dat de dienst niet accuraat weet waar zij haar inzet op moet richten.

De personele capaciteitsplanning sluit niet aan op de werkelijkheid en realistische uitgangspunten ontbreken. Medewerkers worden als 100% productief opgenomen in de capaciteitsplanning, terwijl door andere verplichtingen; opleiding, nevenactiviteiten, managementtaken in relatie tot de organisatievorm 'zelforganisatie;' op voorhand duidelijk is dat zij niet 100% productief kunnen zijn. Er is een substantiële afwijking tussen geplande- en werkelijk beschikbare capaciteit.

De operationele (sturing)data zijn niet valide en betrouwbaar. Er is onvoldoende aandacht voor de bedrijfsmatige aspecten en er is te veel ruimte om af te kunnen wijken van processen, werkwijzen. Dit werkt direct door in de datakwaliteit. Voor de meeste productgroepen is niet bepaald waarop sturing plaatsvindt, bijvoorbeeld: met welke productie en met welke kwaliteit dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden?

Zowel voor de financiering als om tot een operationele sturing (productie en realisatie) te kunnen komen zal eerst een slag gemaakt moeten worden met de kwaliteit van de data. Eerder ingezette ontwikkelingen zoals risicogericht toezicht en *outcome* gericht verantwoorden, functioneren in de praktijk onvoldoende onder andere door de datakwaliteit.

Cultuur binnen de dienst moet zakelijker

De organisatiecultuur behoeft aandacht. Een groot deel van de medewerkers heeft geen objectief beeld van waar de organisatie staat en de blik is sterk naar binnen gericht. Dit is intern ook niet gedeeld. Doordat dit beeld niet scherp is worden ontwikkelingen in het werkveld en de eigen uitvoering van de opdracht niet op de juiste wijze beoordeeld. Het 'elkaar niet aanspreken' is een punt van zorg, ook bij het herstellen van sturing. Dit geeft intern te veel ruimte om af te wijken van kaders, processen, werkwijzen en grote verschillen tussen individuele medewerkers.

Lijn 2. De opgave en beschikbare middelen

De organisatie heeft de afgelopen jaren een stabiel financieel resultaat gepresenteerd. In werkelijkheid is dit echter een kunstmatig resultaat: er wordt cijfermatig toegerekend naar wat is toegezegd in het Uitvoeringsprogramma aan de deelnemers, echter er wordt maar beperkt gekeken naar werkelijke productie.

Het resultaat is positief om twee redenen; ten eerste worden niet alle werkzaamheden uitgevoerd, terwijl de omzet wel wordt opgehaald en ten tweede worden werkzaamheden die verbonden zijn aan extra opdrachten en subsidies, uitgevoerd met eigen medewerkers. De eigenlijke werkzaamheden van deze medewerkers worden dan niet of beperkter uitgevoerd, terwijl hiervoor wel vergoeding wordt ontvangen. Hierdoor ontstaat financieel resultaat en worden indirecte kosten gedekt van activiteiten die niet goed op geld zijn gezet. Geconcludeerd kan worden dat als deze twee redenen zouden worden genormaliseerd dit, per direct, een negatief operationeel resultaat oplevert.

De aansluiting van opdracht, middelen en capaciteit is uit balans geraakt. De financiering is tussentijds niet herijkt. Daarnaast is er sprake van een groot verdringingseffect³. Hierdoor is de organisatie ook niet in staat de volledige opdracht met borging van continuïteit en kwaliteit uit te voeren. Met de komst van de Omgevingswet neemt het 'verdringingseffect' nu substantieel toe.

³ Verdringingseffect betekent; dat de ene taak de andere taak verdringt, doordat er onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn om beide taken uit te voeren.

Met behulp van Seinstra en Partners is een analyse gemaakt van de huidige zeven productgroepen⁴; toezicht & handhaving milieu, vergunningverlening milieu, juridische advisering, advies, bouw- en woning toezicht & vergunningverlening, projecten en data analyse. Per productgroep zijn beschikbare uren en formatie en de waarschijnlijk benodigde uren en formatie berekend. Daaruit blijkt dat het verdringingseffect over de volle breedte van de organisatie speelt en dat dit zich over meerdere jaren heeft opgebouwd. Opgemerkt moet worden dat er tussen de productgroepen verschillen zijn ten aanzien van kwaliteit en/of de mate waarin de opdracht gedeeltelijk of volledig wordt uitgevoerd.

Onderstaande tabel geeft een inschatting, binnen een bepaalde bandbreedte, van het huidige aantal en het aantal benodigde fte, op basis van de huidige situatie én de inschatting hoeveel fte er daadwerkelijk nodig is om de totale opdracht met borging van kwaliteit en continuïteit uit te kunnen voeren.

	Huidige fte	Nieuwe fte	Toename fte
Toezicht Milieu	32	38	6 – 7
VV Milieu	6,5	11,5	5
Juridische advisering	6	6	-
Advies	15	19 – 20	4 – 5
BWT	15,5	17 – 18	2 – 3
Projecten	13	13	-
Data-analyse	1	3 -4	Onderdeel van VV en Toezicht
TOTAAL			17 – 20

Om het daadwerkelijke effect te bepalen is het noodzakelijk om de GR, DVO's en financieringsstructuur te actualiseren en te herijken. Hiermee ontstaat ook rolscherpte tussen opdrachtgever en opdrachtnemer, een duidelijke gecontracteerde opgave en een vertaling van de opgave in middelen en capaciteit. Vanuit deze uitkomst kan het bestuur definitieve keuzes maken en de ambitie bepalen.

Lijn 3. De effectiviteit en efficiëntie van de organisatievorm 'zelforganisatie'

Omgevingsdienst IJmond is snel en wendbaar en kan goed schakelen in ad hoc situaties. Dit wordt herkend door de deelnemers en in combinatie met de aantoonbare kennis gewaardeerd. Hier moet wel een stevige kanttekening bij worden gemaakt. Omdat er niet gestuurd wordt op de gecontracteerde opdracht (het totaal) en er geen afspraken zijn over kwaliteit, is er maar beperkt zicht wat er niet gebeurt op het moment dat iets (anders) met prioriteit wordt opgepakt. Er is tussen opdrachtgever en opdrachtnemer maar beperkt afstemming over de opdracht, realisatie en eventuele afwijkingen.

In de huidige situatie wordt niet gestuurd op productiviteit. Er wordt gehandeld op basis van vertrouwen, zonder duidelijke kaders te stellen wat er van iemand wordt verwacht. Een deel van de medewerkers worstelt hier ook mee: "wanneer doe ik het goed?" en "waar moet ik me op richten" in sommige gevallen zorgt het voor te veel vrijheid. Er is een P&C cyclus maar deze is te abstract opgesteld om vanuit de opdrachtgeversrol maar ook richting de interne organisatie goed op te kunnen sturen.

EVZ organisatie-advies heeft in oktober 2023 een evaluatie uitgevoerd onder de medewerkers naar het functioneren van de 'zelforganisatie'. Als onderdeel van de bestuursopdracht is dit verder verdiept.

⁴ Er is ook nog een productgroepen VTH-overige met o.a. brandveiligheid, drank & horeca en enkele ander relatief kleine taakvelden. Gezien de beperkte omvang is hier geen aparte analyse voor gemaakt.

Op verzoek van het bestuur is tevens inzichtelijk gemaakt welke stappen er gezet moet worden om zelforganisatie te optimaliseren of een hiërarchische structuur in te voeren.

Organisatievorm (sturing) functioneert niet naar behoren

De huidige organisatievorm 'zelforganisatie' is niet goed doordacht, geïmplementeerd en financieel vertaald. Vastgesteld moet worden dat het percentage overhead zeer laag is. Op basis van de jaarlijkse benchmark van omgevingsdiensten, al meerjarig de laagste van Nederland. De conclusie is dat de overhead laag is omdat de sturing en interne organisatie niet op niveau zijn. Een belangrijke constatering is dat bij zelforganisatie managementtaken verschuiven naar de zelforganiserende teams. Dit is geen vrijblijvendheid en hiervoor moet tijd worden gereserveerd. In de huidige situatie is dit niet gedaan, waardoor het effectief ten laste gaat van de beschikbare productieve uren of de managementtaak niet goed geborgd is.

EVZ organisatie-advies geeft in haar rapportage aan dat er sprake is van implementatie armoede. Met de invoering van zelforganisatie in 2019 is de implementatie onvoldoende uitgewerkt. Daardoor is de zelforganisatie maar gedeeltelijk geïmplementeerd en geborgd. Er zitten weeffouten in het model en bij knelpunten is vaak het probleem en niet de oorzaak verholpen. Bestaande organisatie- en sturingsprocessen zijn losgelaten zonder dat er werkende alternatieven werden aangeboden. Tijdens de implementatie is er onvoldoende gekeken of controle- en/of managementtaken ook daadwerkelijk geborgd werden in de zelforganiserende teams.

In de kern staat in onderstaande tabel wat er nodig is om de huidige organisatievorm 'zelforganisatie' te optimaliseren versus een traditionele hiërarchische variant in te voeren:

	Huidige situatie		Scenario zelforganisatie		Scenario hiërarchie	
	€	fte	€	fte	€	fte
Duurzame managementinvestering per jaar						
cirkelcoaches, manager	560k	4	420k	3	420k	3
kwaliteitscoördinator, versterker, teamleider	230k	2	230k	2	624k	4,8
zelforganisatie-/management development			700k ⁵ +9k ⁶	7	9k	-
Totaal	790k ⁷	6*	1.359k	12	1.053k	7,8
Duurzame investering benodigd per organisatievorm	X		€ 569k		€ 263k	

Berekeningen zijn gemaakt door omgevingsdienst IJmond, uitgangspunt productieverlies (5%) i.r.t. zelforganisatie samen met EVZ.

De conclusie is dat er voor beide vormen een financiële investering noodzakelijk is om tot een organisatievorm te komen die de huidige en naar de toekomst werkelijke opgave kan faciliteren en ondersteunen. In beide gevallen maar vooral bij het scenario hiërarchie zijn reorganisatiekosten te verwachten. Dat laatste vanwege een te verwachten verloop en een aantal huidige functies die vervallen.

⁵ Dit bedrag is gebaseerd op 5% verlaging productie o.b.v. 140 FTE x gemiddelde salarislasten. Fluctueert o.b.v. omvang organisatie.

⁶ Jaarlijkse investering voor inhuur externe expertise over zelforganisatie voor de doorontwikkeling van de organisatievorm.

⁷ De huidige situatie geeft qua kosten een vertekend beeld, in de huidige situatie zijn de productieve uren die vervallen doordat medewerkers tijd besteden aan de staf- en managementtaken niet in beeld of op geld gezet.

4. Overall conclusie

Het continueren van de huidige situatie is niet langer houdbaar. De informele cultuur en de zelforganiserende organisatievorm is voor deel van de medewerkers aantrekkelijk maar heeft sterke schaduwkanten, waaronder een onvoldoende sturing op het primaire proces en een beperkte zakelijke en bedrijfsmatige aanpak. Het ontbreken van een gezamenlijke richting, kaders en samenwerkingsafspraken zorgen ervoor dat het voor nieuwe medewerkers lastig is om in te voegen in de organisatie en heeft invloed op de effectiviteit van de samenwerking. Er zijn meerdere signalen dat het begint vast te lopen op te beperkte formatie en sturing. Structurele issues werden niet opgelost: er is vaak een pleister geplakt, zonder goed te kijken naar de impact op de langere termijn.

Er is sprake van 'taakverwaarlozing', ook in de wettelijke taken, doordat over meerdere jaren maar een gedeelte van de opdracht is uitgevoerd. Effectief betekent dit dat er geen goed zicht is op de werkelijke situatie buiten. De bestuurlijke ambitie ten aanzien van preventieve controles is meerdere jaren niet gehaald, wat heeft geresulteerd in achterstand. Dit effect wordt veroorzaakt door een gebrek aan sturing, een te lage productiviteit en het niet goed koppelen van de opdracht aan middelen.

De financiële situatie van de organisatie lijkt op orde maar is dit niet. De omvang van de incidentele middelen is verhoudingsgewijs te groot. Evenals het aantal vaste contracten wat gefinancierd wordt uit incidentele middelen. Het positieve resultaat over voorgaande jaren is gerealiseerd door werkzaamheden niet uit te voeren en oneigenlijk rendement te maken. Als je dit normaliseert is het resultaat direct negatief.

De financiële investering die noodzakelijk is om de interne organisatie en de sturing daarop op het gewenste niveau te krijgen, is substantieel. Daarnaast vraagt het uitvoeren van de huidige opdracht op het afgesproken ambitieniveau een forse formatie-uitbreiding in het primaire proces. Hierin zijn mogelijk nog bestuurlijke keuzes te maken waarmee de financiële impact gedempt wordt.

Het kennisniveau van de medewerkers is hoog, evenals de betrokkenheid bij het werk en de regio. De medewerkers en daarmee de organisatie worden landelijke gezien als een vooruitstrevende en innovatieve omgevingsdienst. Dat de dienst vanuit de oorsprong beleidsrijk is heeft de dienst kennisintensief gemaakt, ten aanzien van de veranderende context van omgevingsdiensten geeft dit de organisatie een goed vertrekpunt. Op het vlak van ICT zijn wij richtinggevend in de branche, we jagen nieuwe ontwikkelingen aan en hebben een moderne en toekomstbestendige ICT-infrastructuur.

De betrokkenheid en de ervaring van de medewerkers zorgt ervoor dat de kwaliteit van het werk goed is. Zij borgen de nabijheid, flexibiliteit en kwaliteit die voor de tevredenheid bij de deelnemers zorgt en de andere zijde van medaille vertegenwoordigd.

5. Impact huidige situatie op de buitenwereld

Belangrijke vraag is wat de huidige situatie van de financiering en de staat van de organisatie betekent voor het werk en welke impact de huidige situatie heeft op de buitenwereld. Een analyse van de huidige situatie levert het volgende beeld op:

1. Er is geen volledig en actueel beeld van de bedrijven die milieubelastende activiteiten uitvoeren. Hierdoor is er bestuurlijk geen actueel en volledig beeld van mogelijke - of potentiële problemen. Misschien zijn die er niet, maar we weten het niet zeker.
2. Een aantal bedrijven heeft een geen actuele vergunning, waarbij de kans bestaat dat werkelijke situatie niet overeenkomt met wat de bedrijven vergund is. Door gebrek aan capaciteit om vergunningen te actualiseren zal dit aantal de komende jaren sterk oplopen.
3. Naast voorgaand feit, leidt de beperkte omvang van het aantal controles er toe dat het merendeel van de bedrijven onvoldoende toezicht krijgt. Kwaadwillende bedrijven doen hier ongetwijfeld hun voordeel mee en goedwillende bedrijven worden niet gewezen op hun tekortkomingen wanneer ze de regels overtreden.
4. We weten niet wat we niet weten: het ontbreken van toezicht op bedrijven die dat in een vastgestelde frequentie wel moeten hebben, maakt dat er geen actueel – en totaaloverzicht is van overtredingen en mogelijke inhoudelijke risico's.
5. In de slipstream daarvan is van deze bedrijven ook niet bekend wat het gedrag is als het gaat om milieuregels: minder toezicht leidt tot een lager naleefgedrag van regelgeving.
6. Er is nu sprake van te veel willekeur: er zijn verschillen in de uitvoering omdat er in het werk en in het veld door de medewerkers eigenstandig keuzes kunnen worden gemaakt van waarop de uren worden ingezet. Een kerngedachte bij de start van omgevingsdiensten was dat alle soortgelijke bedrijven een soortgelijk toezicht regime zouden krijgen (*level playing field*). Dat is nu niet het geval en dat leidt tot verschillen in aanpak en in intensiteit van toezicht op bedrijven.

Er is nu een situatie dat er een (te) beperkt inzicht is op de omvang en de specifieke problematiek van milieu-issues. Dat maakt dat er mogelijk milieuschadelijke activiteiten zijn die niet bekend zijn, die mogelijk of al daadwerkelijk schade aanrichten aan de leefomgeving. Denk daarbij aan lozingen, verontreinigingen, uitstoot en het gebruik – of de opslag van gevaarlijke stoffen. Hiermee kan het milieu maar kunnen ook burgers een risico lopen.

Daarnaast zijn er bestuurlijke risico's. Deze zijn driedig. Er is een risico dat het bij een bedrijf heel erg fout gaat, met alle mogelijk denkbare gevolgen. In dat geval loopt het bestuur een risico dat er na onderzoek blijkt dat het toezicht kwantitatief en kwalitatief niet op orde was. Bij een grote groep bedrijven is bijvoorbeeld al jaren geen toezichthouder geweest. Ten tweede is er het bestuurlijk risico dat door het beperkte toezicht de ondermijning van regelgeving toeneemt. Minder controle en toezicht en handhaving werken het niet naleven van regels en zelfs expliciete milieucriminaliteit in de hand. Een derde en laatste bestuurlijk risico betreft die van willekeur: waarom wordt het ene bedrijf wel aangepakt terwijl een soortgelijk bedrijf elders niet eens wordt gecontroleerd. Dit draagt bij aan het negatieve beeld over de overheid of mogelijk zelfs juridische procedures.

Op dit moment zijn er geen signalen dat er grote inhoudelijke risico's bestaan of dat genoemde bestuurlijke risico's groot of klein zijn. Het verdient de aanbeveling om het bestuurlijk gesprek te voeren over deze risico's en de te nemen beheersmaatregelen. Mogelijke beheersmaatregelen zijn:

- a. Prioriteit geven aan de bedrijven waar een hoger risico voor omgevingsveiligheid is.
- b. Zorgen voor actueel inzicht in het inrichtingenbestand.
- c. Zorgen voor zoveel mogelijke actuele vergunningen bij bedrijven (MBA's) die een vergunning moeten hebben.
- d. Inzicht krijgen in de achterstanden van toezicht en deze incidenteel op orde brengen.
- e. Organiseren van structureel adequaat toezicht in kwantiteit en kwaliteit van controles gebaseerd op een gezamenlijk bestuurlijk vastgesteld toezichtregime.

6. Het perspectief voor verdere ontwikkeling: naar een zelfstandig toekomstbestendige organisatie

Het is belangrijk om samen met de deelnemers een scherp perspectief en rolopvatting te ontwikkelen van waar we naar toe willen de komende jaren. Dat kan de organisatie namelijk niet alleen. Dat perspectief laat zich als volgt beschrijven.

Allereerst willen we het goede wat we nu hebben, de positieve kant van de medaille, kosten wat kost behouden. Dat zijn vooral onze medewerkers: betrokken, ervaren en geïmmiteerd aan de opgaven en aan de ondersteuning van onze deelnemers. Met wie we ook spreken, lokaal of landelijk, onze kennis en ervaring wordt herkend. We worden ervaren als dichtbij en we weten waar we het over hebben. Het vasthouden van medewerkers in een organisatie in ontwikkeling, is tevens ook een uitdaging. Voor sommige medewerkers ontwikkelen we niet snel genoeg, voor anderen zal de verandering ook onzekerheid met zich meebrengen of leiden tot een spannende nieuwe tijd. Het betrekken van en het luisteren naar de medewerkers zal dus ook erg belangrijk worden de komende tijd. Maar belangrijk is ook het zorgen voor een duidelijk richting en voorspelbaar gedrag vanuit het management.

Het is ontegenzeggelijk dat we moeten ontwikkelen en wel naar een organisatie die de volgende eigenschappen heeft:

1. Een organisatie die kan leunen op een duidelijk juridisch kader met een actuele gemeenschappelijke regeling (GR), duidelijke contracten (DVO's), een duidelijke financiering en een heldere P&C cyclus.
2. Een organisatie waarbij deelnemers én medewerkers een duidelijk beeld hebben van de bestuurlijke ambities en de omvang van de opgave die er ligt.
3. Waarbij er een relatie is tussen die ambities en de opgave, als ook tussen de inzet van uren en middelen. En ook dat er een zekere mate van zekerheid is als het gaat om extra taken of vragen en projecten en dat daar het goede gesprek over wordt gevoerd met de deelnemers.
4. Waarbij de organisatie intern grip en zicht heeft op de te leveren producten en diensten, op de besteding van uren en middelen en waarbij er een balans is tussen efficiëntie en kwaliteit.
5. Met intern een beeld van wat er nodig is aan capaciteit, ervaring en kennis.
6. Waarbij als dat nodig is tijdig en volledig met de deelnemers wordt gecommuniceerd over eventuele afwijkingen. Hiervoor is een vaste bestuurlijke- en ambtelijke overlegstructuur nodig.
7. Waarbij de organisatie en de individuele medewerkers voldoende mogelijkheden hebben om te ontwikkelen.
8. Waarbij aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden kunnen worden geboden in een competitieve arbeidsmarkt.
9. Met een goede professionele interne bedrijfsvoering (financiën, P&O, ICT en huisvesting).
10. Waarbij deelnemers ook optreden als professionele opdrachtgevers en in staat zijn aan te geven wat zij willen en met de organisatie in gesprek gaan wanneer dat nodig is.
11. Waar deelnemers als eigenaren van de organisatie waar mogelijk de organisatie ondersteunen en ook zien als een dienst van henzelf.
12. En dat de organisatie er voor zorgt dat de deelnemers blijvend tevreden zijn als opdrachtgevers als het gaat om kwaliteit, nabijheid en balans tussen uitvoering en inzet van middelen.

Om dit perspectief de komende jaren te realiseren zal de organisatie naast een eigen ontwikkeling ook de strategische samenwerking regionaal en landelijk nog meer gaan zoeken en gaan vormgeven. Welke stappen we hierin maken komend jaar, worden in het volgende hoofdstuk uiteengezet.

Voor deze ontwikkeling zal een Programma-organisatie nodig zijn en de nodige financiële middelen.

Het momentum om richting de deelnemers/raden te gaan voor extra middelen maar ook de krappe arbeidsmarkt, maken het gesprek wellicht niet makkelijk. Welbeschouwd heeft de nu ontstane situatie ervoor gezorgd dat de deelnemers de afgelopen jaren maar zeer (te) beperkt hebben hoeven investeren in de gemeenschappelijke regeling. Dit beeld wordt onderschreven vanuit de landelijke benchmark en geeft, met de juiste toelichting, ook handelingsperspectief richting de Raden. De staat van de interne organisatie en waar de organisatie staat met de uitvoering van haar opdracht, maakt investeren noodzakelijk.

Richting de interne organisatie dient niet alleen de balans opdracht en middelen te worden hersteld maar er moet een stevige stap gezet worden met de organisatievorm, sturing, productiviteit, cultuur en gedrag. Tegen de achtergrond dat de medewerkers geen objectief beeld hebben van waar de organisatie staat is dit een complexe opgave. Ook dient er meer ruimte te ontstaan om transparant te zijn over wat niet gebeurt of niet goed gaat.

Door nu te starten met de herziening van de GR, DVO's en de financieringsstructuur ontstaat er een nieuwe basis voor de organisatie zelf en voor de samenwerking met de deelnemers. Maar ook een kans voor de objectivering van de opdracht, middelen en capaciteit en daarmee een goede basis voor een bestuurlijk gesprek.

7. Stappen op weg naar het genoemde perspectief

Stap 1. Begrotingswijziging 2025

Op basis van de uitkomsten van deze analyse, zijn de volgende stappen nodig om te komen tot een toekomstbestendig Omgevingsdienst IJmond. Hierbij ligt de focus op het volledig uitvoeren van de opdracht van haar deelnemers met borging van kwaliteit en continuïteit.

Met de begrotingswijziging 2025 wordt een belangrijke eerste stap gezet voor 2025 en 2026. In de begrotingswijziging vragen wij het algemeen bestuur middelen beschikbaar te stellen op vier onderdelen:

Onderdelen	Middelen
Incidentele programmakosten voor ontwikkellijn 1 en 3: het vernieuwen van de GR en DVO's én het herijken van de financieringsstructuur en actualiseren inrichtingenbestand.	€ 340k
Incidentele programma kosten voor het herijken/verbeteren van de organisatievorm.	€ 552k
Bestuursopdracht 2: inhaalslag risico's	PM
Structurele formatieruimte voor knelpunten in het primaire proces (dienstverlening).	€ 1.434k - 1.510k

Stap 2. Vernieuwen GR, DVO's en financieringsstructuur⁸

Het vernieuwen van de GR en DVO's en de financieringsstructuur zorgt voor een toekomstbestendige juridische en financiële basis. Hiermee verschaffen we duidelijkheid over de juridische positie van de deelnemers en de organisatie. En met de uitwerking in DVO's en een herijkte financieringsstructuur ontstaat een nieuwe balans tussen de gecontracteerde opgaven en de financiën, waarop gestuurd kan worden en waarop keuzes kunnen worden gemaakt. Het geeft de deelnemers duidelijker inzicht in wat de contracteerde dienstverlening kost en wat hiervoor verwacht mag worden. Op basis van deze uitkomsten kunnen scenario's worden uitgewerkt en doorgerekend en kan een bestuurlijk gesprek plaatsvinden over keuzes, ambities en definitieve benodigde omvang van financiering.

Stap 3. Keuze voor organisatievorm

De interne organisatie heeft behoefte aan een duidelijke keuze voor een organisatievorm. Dat moet ervoor zorgen dat er sturing komt op inhoud en proces van de primaire dienstverlening vanuit een duidelijke en herkenbare structuur. Afhankelijke van de nog te maken keuze voor een definitieve organisatievorm, kost het tijd en geld om deze te optimaliseren of te implementeren.

Stap 4. Meerjaren ontwikkelagenda interne organisatie

De interne bedrijfsvoering moet gaan aansluiten bij de omvang van de organisatie om de uitvoering van de primaire opdracht te kunnen faciliteren. In de huidige situatie zijn niet alle bedrijfsvoeringsonderdelen formatief en/of kwalitatief op orde. De analyses die gebruikt zijn voor deze rapportage zullen gebruikt worden voor een meerjaren ontwikkelagenda. Deze agenda gaat de organisatie en het bestuur helpen de noodzakelijke ontwikkelingen te realiseren, de voortgang te monitoren en gezamenlijk koers te houden.

Stap 5. Strategische samenwerking⁹

In het Plan van Aanpak dat in het kader van het landelijk Interbestuurlijk Programma (IBP) op 1 april jl. is opgeleverd, wordt de mogelijke meerwaarde van het aangaan van strategische samenwerkingen benoemd. Dat kan binnen de provincie Noord-Holland met andere omgevingsdiensten, maar wellicht ook

⁸ Stap 2 is gelijk aan ontwikkellijn 1 en 3 uit het Plan van Aanpak IBP ODIJmond

⁹ Stap 4 is gelijk met ontwikkellijn 5 uit het Plan van Aanpak IBP ODIJmond

breder. Het is de overtuiging van het bestuur dat samenwerking de dienst in de toekomst gaat helpen en om die reden is het verder uitwerken en vormgeven daarvan een belangrijke stap voor de toekomst.

Bijlagen

Begroting

Kosten Programma-organisatie

Kostenpost	Omschrijving	Periode	Begroting in EUR
Programmamanager	2 dagen per week PM Ondersteuning	1-5-2024 tot 1-1-2026	In de huidige begroting
PL-herziening GR	1,5 dag per week extern PL	1-9-2024 tot 1-4-2025	60.000
PL-herijking financiering	1,5 dag per week extern PL	1-9-2024 tot 1-4-2025	60.000
Financieel adviseur	1 dag per week extern	1-9-2024 tot 1-4-2025	15.000
Actualisatie inrichtingen bestand	Bureaustudie + projecten inventarisatie buitengebieden ¹⁰	1-6-2024 tot 1-1-2025	195.000
Overige kosten (Communicatie, facilitair en sessies)			10.000
TOTAAL			340.000

Voorziene incidentele kostenposten

Kostenpost	Omschrijving	Periode	Begroting in EUR
Programmamanager	Twee dagen per week PM Ondersteuning	1-5-2024 tot 1-1-2026	In de huidige begroting
Organisatieontwikkeling	Kosten externe begeleiding Implementeren organisatievorm en cultuur	1-5-2024 tot 1-6-2025	95.000
Inhaalslag risico's ¹¹	Het bestuur heeft verzocht om een inhaalslag als beheersmaatregel.	1-5-2024 tot 1-1-2025	PM
Kosten reorganisatie/ boventalligen ¹²	2x schaal 13 2x schaal 10	1-5-2024 tot 1-1-2026	243.000
Functiegebouw actualiseren + externe weging.	Functiebeschrijving actualiseren	1-9-2024 tot 1-1-2026	30.000
Financiën ¹³	Twee dagen per week	1-5-2024 tot 1-1-2026	124.000
Overige kosten (Communicatie, facilitair en sessies)		1-9-2024 tot 1-1-2026	60.000
TOTAAL			552.000

¹⁰ Voor actualisatie inrichtingen naar MBA is 70k aangevraagd bij landelijk programma IBP-VTH.

¹¹ De bestuursopdracht is gericht op het proces om op de middellange en lange termijn toekomstbestendig te worden. Er is niet voorzien op een inhaalslag ten opzichte van het werk dat niet is uitgevoerd. De inhaalslag die is toegevoegd in bovenstaande tabel is o.b.v. de 2de bestuursopdracht.

¹² Bij kosten reorganisatie is gebaseerd op de transitievergoeding en exclusief eigen risicodragerschap voor de WW.

¹³ Tijdelijk uitbreiding formatie financiën is nodig om de nieuwe financieringsstructuur te realiseren en te operationaliseren.

Formatie kosten (per productgroep)

Jaar en type formatie	Extra formatie nodig	FTE	Schaal	Begroting in EUR
2024 primair proces				
2024 bedrijfsvoering	P&O adviseur ¹⁴	1	10	105k
TOTAAL 2024				105k
2025 primair proces				
	Toezichthouders milieu	2	10	210K
	Vergunningverlening milieu	2	10	210k
	Data-analist	1	10	105k
	Toezichthouder bouw	1	10	105k
	Advies	1	11	115k
2025 bedrijfsvoering				
	ICT-applicatie beheerder	0,6	10	65k
	Herijken organisatievorm ¹⁵ :			
	- Optimalisatie zelforganisatie			700k
	Productieverlies			
	- Hiërarchische org. 4,8	4.8	12	624K
TOTAAL 2025				1.434k-1.510k

- Het productieverlies is gebaseerd op het aantal FTE in de begroting van 2024: het percentage productieverlies van 5% vermenigvuldigd met de integrale kostprijs uit de begroting van 2024.
- De loonkosten van de uitbreiding in de formatie zijn ingeschat op de verwachte loonkosten van 2025 (eindschalen) vermeerderd met de direct gerelateerde overhead kosten, zoals opleidingen en ICT-voorzieningen.
- Als uitgangspunt voor de teamleiders is opgenomen dat er zes teamleiders nodig zijn waarvan 80% leidinggeven (overhead) is en 20% primair proces. Hier volgt het gemiddelde van 4,8FTE uit in een gemiddelde schaal.

¹⁴ Al verwerkt in begrotingswijziging 2024

¹⁵ Bij herijken organisatievorm dient een keuze te worden gemaakt, vandaar de bandbreedte in de kosten: 700k/624k.

Overzicht risico's (aanvullend)

Gedurende het opstellen van dit document zijn inzichten ontstaan die niet zijn opgenomen in de conclusies in deze rapportage. De inzichten die ook relevant zijn voor de toekomstbestendigheid van Omgevingsdienst IJmond hebben we opgenomen in onderstaand concept risico-overzicht.

Categorie	Onderwerp	Prio
Financieel	<p>Huisvesting Stationsplein 48B - Beverwijk; het beheer is onvoldoende georganiseerd, het meerjarig onderhoudsplan is niet toereikend voor de volgende fase (gebouw is nu tien jaar oud). Er komen hogere kostenposten aan waarmee in de huidige systematiek operationeel en financieel geen rekening is gehouden.</p> <p><u>Ingezette maatregelen</u> In 2024 zijn samen met de Gemeente Beverwijk (13/16 deel eigenaar pand) afspraken gemaakt over de inhaalslag hiervan.</p> <p><u>Benodigde maatregelen</u> Door het onderhoud vanuit de positie van de eigenaren te centraliseren bij de VvE, wordt een gestructureerde en efficiënte aanpak van onderhoudsactiviteiten mogelijk gemaakt. De VvE zal een financieel plan opstellen om de benodigde middelen voor het onderhoud te waarborgen. Dit omvat het instellen van een onderhoudsreserve en het vaststellen van bijdragen van eigenaren om deze reserve aan te vullen. Dit heeft financiële effecten op zowel de onderhoudsvoorziening als de bijdrage van de vereniging van eigenaren.</p>	
	<p>ICT-hardware/software Omgevingsdienst IJmond werkt vanuit een Cloud-strategie. De basis van de ICT-infrastructuur is goed op orde. De relaties met de leveranciers zijn langdurig, in diverse gevallen hebben wij geparticipeerd in de ontwikkeling van een applicatie of zijn wij pilot-organisatie geweest. De tarieven die wij betalen zijn in veel gevallen niet marktconform. Er is wel een inhoudelijke visie op de doorontwikkeling van de ICT-infrastructuur maar deze is niet uitgewerkt en vertaald naar middelen.</p> <p><u>Ingezette maatregelen</u> In 2024 actualiseren we de meerjaren raming voor ICT en het onderzoeken van gezamenlijke aanbestedingen met andere diensten. Ondanks deze maatregelen is een kostenstijging van ICT-lasten in de toekomst mogelijk onvermijdelijk vanwege technologische ontwikkelingen en een groeiende operationele behoefte.</p>	
	<p>Urenregistratie Omgevingsdienst IJmond registreert haar productieve uren. Hier ontstaat hier een beeld van een verlofsaldo overschot wat niet in verhouding staat tot de omvang van de dienst. Over 2023 hebben we een door pre-accountant de verlofuren laten controleren. Dit heeft geleid tot de hoge correcties voor de berekeningen in de jaarrekening.</p> <p>Het ontbreekt aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • duidelijke kaders voor werktijden en verlof; • een actuele productencatalogus en actuele kengetallen; • afspraken over productiviteit; • de eerstelijnscontrole in de operatie is niet op orde (gevolg van implementatie-armoede organisatievorm); • de cultuur om aan te spreken op het niet correct registreren is niet ontwikkeld. <p>Naast de genoemde uitdagingen, voegt de complexiteit van verschillende afspraken per deelnemer en hybride financiering extra complexiteit toe aan het</p>	

	<p>borgen van het urenregistratiesysteem. Zoals blijkt uit de management letter van de accountant is het tijdregistratie systeem sterk verouderd en door de vele benodigde handmatige werkzaamheden foutgevoelig.</p> <p>Dit leidt ertoe dat de urenadministratie zeer beperkt bruikbaar is voor operationele optimalisatie.</p> <p><u>Ingezette maatregelen</u> In 2024 wordt gewerkt aan het opstellen van een Producten en Diensten Catalogus (PDC) en het uitwerken van kaders voor werktijden en verlof. Daarnaast wordt een dashboard ontwikkeld om de tweedelijns controle te verbeteren en verschillen in informatie uit verschillende systemen eerder te kunnen analyseren.</p> <p><u>Benodigde maatregelen</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.) Om een deugdelijke urenregistratie in te richten die aansluit bij de taakinbreng van de deelnemers, is een totale herijking van de financiering nodig. 2.) Het noodzakelijk om te investeren in een modern tijdregistratiesysteem (zie managementletter accountant) dat de Producten en Diensten Catalogus (PDC) koppelt aan de financiële begroting. Dit systeem zal niet alleen helpen bij het nauwkeurig vastleggen van de gewerkte uren in relatie tot specifieke taken en producten, maar ook bij het direct inzichtelijk maken van de financiële impact van deze urenregistratie. 3.) Voor het herstellen van de eerstelijnscontrole is een investering nodig in organisatieontwikkeling en een organisatievorm die aansluit bij de opgave van Omgevingsdienst IJmond. 	
Operationeel	<p>Overlegstructuur Een structurele ambtelijke overlegcyclus ontbreekt, hierdoor verschilt de afstemming per deelnemer sterk. Ook rust de samenwerking in een te zware mate op de bestuurlijke realisaties, dit maakt de organisatievorm kwetsbaar.</p> <p><u>Ingezette maatregel</u> In 2024 is een start gemaakt met het organiseren van ambtelijke overleggen breder dan alleen het financieel overleg. Dit wordt in de tweede helft van 2024 verder uitgewerkt en geëffectueerd in samenspraak met de deelnemers. Het invullen van de opdrachtgeverspositie aan de deelnemerszijde kan voor sommige deelnemers ook onderdeel van dit proces zijn.</p>	
	<p>Rolscherpte ontbreekt Er zijn in het juridisch kader onvoldoende afspraken gemaakt over de opdrachtgevers- en opdrachtnemerspositie. Hierdoor is het kritische vermogen naar elkaar beperkt. Ook ondersteunt Omgevingsdienst IJmond op onderdelen zelfstandig de bestuurder. Waar het gaat om de prestaties van de dienst, de P&C-cyclus en bestuurlijke stukken m.b.t. de deelnemerspositie is dit niet gewenst.</p> <p><u>Ingezette maatregel</u> In samenwerking met stakeholders worden de rollen en verantwoordelijkheden van de deelnemers en de organisatie (opdrachtgever – opdrachtnemer) goed uitgewerkt en vastgelegd als onderdeel van de actualisatie van de gemeenschappelijke regeling.</p> <p>Omgevingsdienst IJmond werkt intern aan het definiëren van de rol en verantwoordelijkheden van het accountmanagement. In de herijking van de organisatie zijn de accountmanagers (schakelaars) per Q1 2024 onder directe aansturing van de directeur gepositioneerd.</p>	

	<p>Personeel & organisatie</p> <p>De primaire processen vanuit P&O zijn niet op orde. Dit is zowel in kwaliteit als in kwantiteit. Door het ontbreken van processen en duidelijke kaders resulteert dit in incidenten t.a.v. arbeidsvoorwaarden, ongelijke behandeling en geen goede doorvertaling vanuit de personeelsadministratie naar andere belangrijke processen, zoals de personele capaciteitsplanning. Bij de implementatie van zelforganisatie is onvoldoende duidelijk welke P&O-verantwoordelijkheden bij de cirkels (teams) en bij de stafafdeling thuishoren. De P&O-taken in de cirkels zijn niet geborgd, waardoor het kan zijn dat ze niet plaatsvinden.</p> <p><u>Ingezette maatregelen</u></p> <p>Om deze problemen aan te pakken zijn enkele maatregelen ingezet, zoals het aantrekken van twee nieuwe P&O-adviseurs door natuurlijk/gewenst verloop. Dit zou de kwaliteit van de dienstverlening moeten verbeteren.</p> <p>In 2024 wordt een start gemaakt met het opzetten van een strategische personeelsplanning.</p> <p><u>Benodigde maatregelen</u></p> <p>Het uitbreiden van de P&O-afdeling met één formatieplaats is gewenst zodat de kwantiteit beter aansluit bij de organisatievorm.</p> <p>De implementatie-armoede van de huidige organisatievorm heeft een groot effect op de P&O-afdeling. Het is noodzakelijk om te investeren in organisatieontwikkeling en een organisatievorm te implementeren die aansluit bij de opgave van Omgevingsdienst IJmond. Hiermee wordt de opgave voor de P&O afdeling duidelijk.</p>	
	<p>Veiligheid & vertrouwen</p> <p>In het meest recent gehouden medewerkers tevredenheidsonderzoek (2022) is dit thema als aandachtspunt naar voren gekomen in de vorm van pestgedrag en te amicale omgangsvormen. In 2023 zijn vanuit dit signaal verplichte bijeenkomsten georganiseerd, deze bijeenkomsten geven aanleiding dat op het gebied van cultuur de organisatie een opgave heeft.</p> <p>Op het vlak van veiligheid zijn hybride besluitvorming, beperkte hiërarchie en moeite met elkaar aanspreken elementen die op onderdelen negatief doorwerken.</p> <p><u>Ingezette maatregelen</u></p> <p>Per april 2024 is de organisatievorm herijkt. Er is een managementteam gevormd met kwartiermakers om richting eind 2025 tot een definitieve organisatievorm en bijbehorende structuur te komen. Alle besluiten worden in de vergadering van het managementteam behandeld. De notulen van dit overleg worden gepubliceerd in de organisatie.</p> <p>Het kaderdocument (spelregels: hoe werken we samen) is in 2024 geactualiseerd.</p> <p><u>Benodigde maatregelen</u></p> <p>Het is noodzakelijk om te investeren in organisatieontwikkeling en een organisatievorm te implementeren die aansluit bij de opgave van Omgevingsdienst IJmond.</p>	
	<p>Strategische personeelsplanning</p> <p>De organisatie heeft geen strategische personeelsplanning, er is onvoldoende gestuurd op de veranderende opgave maar ook op de te verwachten uitstroom in de toekomst. De komende 2 tot 4 jaar moet fors geïnvesteerd worden op medior-</p>	

	<p>en seniorniveau om de uitstroom op seniorniveau te kunnen opvangen. Omgevingsdienst IJmond heeft een sterke junioren- en zijinstromers opleiding, deze opleiding is nodig naar de toekomst. De begeleiding van deze opleiding kost uiteraard capaciteit.</p> <p><u>Ingezette maatregelen</u> Vanuit de afdeling P&O wordt een strategische personeelsplanning opgesteld.</p> <p><u>Benodigde maatregelen</u> Het is nodig om in de herijking van de financiering ook rekening te houden met een lagere productiviteit door juniormedewerkers en de collega's die tijd besteden aan opleiding en begeleiding. Er zal onderzocht worden om hier meer gezamenlijk op te trekken met andere omgevingsdiensten.</p>	
	<p>Datakwaliteit niet op orde De kwaliteit van de brondata is nu niet op orde. Er is een aantal belangrijke voorbeelden gegeven in de rapportage. Als eerste stap pakken we het inrichtingen bestand op. Daarnaast gaan we met de gedragscomponenten aan de slag om zaken zoals de vrijblijvendheid t.a.v. registratie terug te dringen.</p> <p><u>Ingezette maatregelen</u> Vanaf mei 2024 wordt het inrichtingenbestand geactualiseerd als onderdeel van de prioriteringsmaatregel om alle hoogrisico bedrijven te bezoeken. Omdat in de begroting van 2024 geen rekening gehouden is met deze inzet, bestaat het risico van een begrotingstekort.</p> <p>Er zijn in Q1 2024 vier leidende principes voor samenwerken binnen de organisatie geïntroduceerd. Dit is een eerste stap om met elkaar het gesprek aan te gaan over gedrag en cultuur.</p>	

Analyse zeven productgroepen

Uitwerking opgaven en formatie in kader Bestuursopdracht

Definitieve versie

18 april 2024

Verantwoording

In het kader van de Bestuursopdracht van medio maart 2024 is door ons een analyse gemaakt van de opgaven en de beschikbare formatie op een zevental productgroepen.

Deze productgroepen waren:

- Toezicht Milieu
- Vergunningverlening Milieu
- Juridische ondersteuning
- Advies
- BWT
- Projecten
- Overige taken

Per productgroep is een schets gegeven van de huidige situatie, de beschikbare capaciteit, de ontwikkelingen en de benodigde capaciteit.

Dat is gedaan in nauwe afstemming en met input van de cirkelcoaches die de organisatie kent. Uiteindelijk is er een grove inschatting gemaakt van wat er nodig zou zijn aan uren, kijkend naar de opgaven en omvang van het werk binnen de productgroep, en kijkend naar ontwikkelingen. Deze grove inschatting zal in een latere fase, als opnieuw naar de daadwerkelijke financiering van de dienst wordt gekeken, verfijnd moeten worden en moeten worden besproken met het bestuur op keuzes, ambities en financiën.

Er is gebruik gemaakt van bestaande informatie uit bestaande systemen. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat de validiteit en betrouwbaarheid van de beschikbare informatie niet altijd up to date is.

De uitwerking van de benodigde capaciteit is gedaan op basis van de geldende en nu bekend zijnde bestuurlijke ambities en kunnen eveneens in een later fase indien gewenst worden bijgesteld.

Het resultaat van de analyse is opgenomen in de finale rapportage van de bestuursopdracht.

Algemene bevindingen

Al eerder is met het DB en AB besproken dat er binnen de taakuitvoering sprake is van een verdringingseffect. Kort en goed komt het er op neer dat de afgelopen jaren de taakuitvoering steeds binnen het bestaande budget is gehouden. Ontwikkelingen (kwantitatief of kwalitatief) bij bestaande taken dan wel het toevoegen of ontstaan van nieuwe taken hebben nooit geleid tot herziening/ aanpassing van de uren en de budgetten. Kort samengevat zijn alle ontwikkelingen de afgelopen jaren "geabsorbeerd" binnen de bestaande formatie.

Financieel gezien is dat voor de deelnemers natuurlijk mooi, maar het heeft er toe geleid dat de bestaande basistaakuitvoering (het basistakenpakket) in de verdrukking is gekomen: er is sprake van een omvangrijk verdringingseffect. Als dat effect een bewuste keuze was met uitwerking van gevolgen en risico's en met bestuurlijke instemming, dan zou dat nog ergens te billijken zijn, maar dat is niet zo. Het is simpelweg ontstaan en door het voormalig management en medewerkers uitgevoerd met als adagium: we lossen het wel op.

Zowel voor de deelnemers als voor de dienst (en vooral haar medewerkers) is deze situatie niet duurzaam. Voor deelnemers moet expliciet duidelijk zijn wat zij mogen verwachten van de dienst en welke keuzes, gevolgen en risico's er zijn. Medewerkers hebben een expliciete opdracht nodig waarbij wordt gekeken naar de balans tussen de beschikbare uren en de opdracht die zij krijgen. Nu hebben medewerkers impliciet zelf hun keuzes gemaakt, zonder dit bestuurlijk vast te leggen.

De vraag die in deze analyse relevant is luidt: hoe staat de huidige taakuitvoering er voor, wat is dan de omvang van het verdringingseffect, welke ontwikkelingen zijn er en hoe ziet dan (indicatief) een meer reël formatieplaatje eruit.

Per cluster van taken (we noemen dat een productgroep) is hieronder een nadere analyse gemaakt aan de hand van deze vragen.

Toezicht Milieu

Huidige situatie

Voor toezicht Milieu zijn er nu binnen de dienst circa 38 fte actief. Daarbij gaat het om circa 34 fte toezichthouders en 4 fte ondersteuning, die zorgen voor de administratieve afhandeling.

De medewerkers zijn verdeeld over drie geografische teams: IJmond, Kennemerland en Zaanstreek/Waterland.

Het belangrijkste/ meest omvangrijke product binnen deze productgroep zijn de milieucontroles. Deze vallen in het basistakenpakket en worden voor alle deelnemers uitgevoerd.

Binnen het gebied is een overzicht van het totaal aantal bedrijven dat toezicht moet krijgen, verspreid over drie categorieën van milieubelasting: A (lichte bedrijven), B en C (de zwaarste bedrijven).

In totaal gaat het daarbij om de volgende totaal aantallen bedrijven:

Zwaarte bedrijven	Aantal in gehele gebied ODIJ
A	4662
B	6964
C	201

Daarnaast is van 650 bedrijven duidelijk dat zij milieubelastende activiteiten verrichten maar niet in welke categorie zij vallen.

In afstemming met de gemeenten moet gekeken worden in hoeverre dit overzicht (nog) actueel is. Dat is wel relevant omdat het bestand van inrichtingen al enkele jaren niet is geactualiseerd.

Genoemde bedrijven vallen onder het milieutoezicht. Daarnaast worden er nog ander soortige controles uitgevoerd, waaronder energiecontroles, controles naar aanleiding van klachten, asbestcontroles, meldingen bodemverontreiniging en controles die gaan over brandveiligheid en alcohol.

Analyse

Deelnemers aan Omgevingsdiensten zijn wettelijk verplicht om een regionaal handhavingsbeleid vast te stellen waarbij ook de intensiteit van het toezicht op bedrijven is vastgelegd. Het idee daarachter is dat gelijksoortige bedrijven op dezelfde wijze (lees intensiteit) toezicht krijgen.

In het gebied van OD IJmond is niet geheel duidelijk wat de bestuurlijke ambities zijn ten aanzien van de intensiteit van het toezicht. Uit navraag wordt vermoed dat het volgende toezichtregime geldt:

Zwaarte bedrijven	Toezichtregime
A	Alleen als er klacht is
B	1 keer per 4 jaar controleren
C	Jaarlijks controleren

Als we deze intensiteit zouden toepassen op het aantal bedrijven dan zouden er per jaar in ieder geval 201 controles voor C bedrijven moeten plaatsvinden en 1741 controles voor B bedrijven (aantal 6964/4). Samen dus ruim 1900 controles. Daarbij komen dan nog de klachten die er binnen komen voor de A bedrijven.

Op dit moment worden er door de dienst tussen de 1200 – 1300 bedrijven op jaarbasis van een integrale controle voorzien. Daarnaast krijgen bedrijven die niet voldoen een her-controle.

De benodigde aantallen controles worden nu niet gehaald en wel om een aantal redenen:

1. Andersoortige controles hebben voor een deel de uitvoering van milieucontroles verdrongen. Deze andersoortige controles (zoals bijvoorbeeld asbest) zijn de toezichthouders er "gewoon even bij gaan doen", terwijl ze daar eigenlijk geen uren voor hadden. Zo'n nieuwe taak is nooit op geld/formatie gezet.
2. In de praktijk blijkt dat de benodigde uren per controle hoger zijn dan beschikbaar. Er is een aanname dat ieder milieucontrole binnen 12 uur kan worden uitgevoerd, terwijl uit benchmarks en ervaringen van andere diensten blijkt dat vooral de controles voor de categorie C eerder tot 20 uur oplopen. Dat

is overigens altijd een gemiddelde, er zijn naast reguliere zaken altijd bijzondere zaken die (veel) meer tijd kosten.

3. Binnen de beschikbare formatie van 38 fte dan blijkt dat er circa 10 medewerkers nog in opleiding zijn. Ze zitten deels nog op school en worden actief begeleid door een meer ervaren collega. Deze medewerkers in opleiding zijn maar voor een klein(er) deel productief.
4. Binnen de beschikbare formatie wordt ook nog de uitvoering van overige DVO-taken gedaan (terwijl die niet vallen niet onder Toezicht Milieu of Milieu basistaken. Deze DVO-taken, zoals Toezicht op de Drank en horecawet, Brandveiligheid en het Havengebied, verdringen de uitvoering van het Toezicht Milieu. De inzet van de uren worden wel betaald via de DVO-overeenkomsten en inkomsten, maar met deze inkomsten zijn nooit extra uren Milieutoezicht aangetrokken.

Voor Toezicht Milieu is op dit moment effectief 31-32 fte beschikbaar als we de bovenstaande factoren meenemen. Dit is inclusief het invullen van nog openstaande vacatures.

Grove inschatting richting toekomst

Op basis van al het bovenstaande is een berekening gemaakt, van wat er wel nodig is aan capaciteit, gebaseerd op de huidige aantallen, de nu geldende bestuurlijke ambities en reële kengetallen en uitwerkingen. Een indicatieve schatting naar de toekomst levert dan het volgende beeld op:

Toezicht Milieu	Aantal	Kengetal	Uren	FTE
Toezicht C (1 keer per jaar)	201	20	4020	
Toezicht B (1 keer per 4 jaar)	1741	12	20892	
Hercontroles/aspect controles	400	4	1600	
Controles nav klachten	800	4	3200	
Energiecontroles	900	9	8100	
Bodem	450	4	1800	
Asbest sloopcontroles	450	4	1800	
Asbest meldingen	350	4	1400	
Evenementen	80	6	480	
Ondersteuning			7000	
Toezicht Milieu			50292	38

Een uitwerking van fte wat er nodig is voor het uitvoeren van het toezicht op bedrijven met eerder genoemde toezichtregime en met ervaringen van de andersoortige controles die ook worden gedaan, leidt tot een benodigd aantal van circa 38 fte.

In de huidige situatie is er een tekort van ongeveer 6-7 fte als we de huidige uitgangspunten hanteren en gebaseerd op wat er nu bekend is over het inrichtingenbestand.

Deze berekening is nog exclusief een tweetal op uren te zetten posten:

1. Voor de gemeenten Purmerend geldt dat zij nog niet alle bedrijven van het basistakenpakket aan de ODIJ hebben overgedragen. Deze bedrijven moeten nog worden meegenomen in bovenstaande analyse. Dat zal dan voor die gemeenten nog leiden voor een inschatting van uren die voor die nieuwe bedrijven moet worden ingezet.
2. De Omgevingswet maakt dat er een verschuiving optreedt van een aantal meldingsplichtige bedrijven naar vergunningsplichtige bedrijven en dat er meldingen worden verwacht van milieubelastende activiteiten die nu nog niet in het inrichtingenbestand als inrichting zijn benoemd. De exacte impact van deze ontwikkeling is nog niet te geven en zal nader uitgewerkt moeten worden.

Daarnaast zal meer toezicht ook een effect hebben op de (hogere) inzet van andere productgroepen, vooral bij de afhandeling van meldingen. Meer toezicht leidt tot meer meldingen en naar alle waarschijnlijkheid ook meer handhavingzaken. Bij de uitwerking van deze productgroepen zal dit aspect terug keren.

Tot slot nog enkele opmerkingen over de gehanteerde kengetallen. De kengetallen die hierboven zijn toegepast gelden voor reguliere zaken in reguliere controles. Het kan zijn dat er voor specifieke zaken meer uren nodig zijn dan het kengetal suggereert. Er kan veel meer aan de hand zijn bij een bedrijf. In dat geval zal de dienst dat kenbaar moeten maken aan het bevoegd gezag waaronder het bedrijf valt en zullen afspraken over de inzet moeten volgen.

In de constatering dat de dienst de afgelopen jaren lang niet alle milieucontroles heeft uitgevoerd, zal het goed kunnen dat er bij een groot aantal bedrijven relatief veel aan de hand is en dat dus in relatief veel gevallen moet worden afgeweken van de gehanteerde kengetallen. De praktijk zal dit in de toekomst bepalen.

Voor Toezicht Milieu is er samenvattend dus een tekort op de formatie van circa 6 -7 fte, nog aan te vullen voor de extra inzet voor Purmerend (en met Purmerend te verrekenen) en voor de verschuiving van inrichtingen binnen het bestand. Verder is er nog de genoemde onzekerheid van de validiteit en actualiteit van het genoemde bedrijvenbestand.

In de verdere uitwerking van de Herijking financiering worden deze aspecten meegenomen en zal ook moeten worden gekeken naar eventuele ambities of keuzes die nog kunnen worden gemaakt in de uitvoering.

Vergunningverlening Milieu

Huidige situatie

De belangrijkste/ meest omvangrijke producten in deze productgroep zijn het verlenen van omgevingsvergunningen (ruim 40 per jaar), het komen tot maatwerkvoorschriften (circa 60 per jaar) het afwickelen van meldingen van bedrijven (circa 250 per jaar), ongeveer 250 meldingen die niet inrichtings gebonden zijn én het beantwoorden van vragen van derden (gemiddeld zo'n 250 per jaar).

Naast deze reguliere werkzaamheden wordt er het nodig aan tijd geïnvesteerd in opleidingen en externe (landelijke) werkgroepen of aan specifieke regionale projecten.

Voor een melding van een bedrijf is gemiddeld genomen circa 9 uur nodig, wat overeenkomt met de landelijke benchmark. Voor de omgevingsvergunningen variëren de uren heel sterk, omdat de inzet per vergunning van veel verschillende factoren afhankelijk is.

De werkdruk binnen de groep medewerkers wordt als hoog ervaren.

Analyse

Het eerste dat opvalt is het lage aantal milieumeldingen dat jaarlijks binnenkomt (250) in relatie tot de groep B bedrijven (circa 7000). Naar alle waarschijnlijkheid zal het aantal milieu belastende activiteiten binnen deze groep van bedrijven beduidend meer zijn dan dat het aantal meldingen aangeeft. Dat dit aantal achterblijft op

wat verwacht mag worden, heeft zeer waarschijnlijk te maken met het te lage aantal controles dat vanuit Toezicht jaarlijks wordt uitgevoerd. Toezicht leidt in een belangrijk aantal gevallen tot een nieuwe melding.

Aangenomen mag worden dat in een normale situatie van voldoende toezicht, er voor ruim 7000 bedrijven jaarlijks zeker 500-700 meldingen binnenkomen.

Voor vergunningverlening Milieu is er binnen de dienst nu circa 8 fte beschikbaar. Alleen circa 1,5 fte van deze capaciteit wordt nu ingezet voor andersoortige werkzaamheden waaronder het vormgeven van opleidingen voor intern en extern gebruik. Ook worden substantieel uren ingezet voor projecten en (landelijke) werkgroepen. Effectief is er voor vergunningverlening Milieu 6,5 fte beschikbaar.

Verder is het zo dat binnen de bestaande formatie nu geen ruimte voor het uitvoeren van zogenaamde actualisatie toetsen van omgevingsvergunningen. Het actualiseren van deze vergunningen is een wettelijke verplichting en bevoegde gezagen hebben daartoe toetsen uit te voeren of vergunningen nog wel actueel zijn.

Deze toets wordt nu niet structureel uitgevoerd. Als er 10% van de vergunningen jaarlijks getoetst zou worden, zou dat gaan om circa 20 toetsen per jaar (in ieder geval 10% van de categorie C bedrijven). Verder blijkt dat er door de dienst nog geen analyse is gemaakt van de impact van de Omgevingswet op het werk binnen deze productgroep. Deze impact is elders wel gedaan en is meerledig. Zo wordt landelijk aangenomen dat het aantal meldingen sterk zal stijgen omdat bedrijven nu voor iedere milieubelastende activiteit een aparte melding moeten doen en dat de uren die nodig zijn voor vergunningverlening sterk zullen toenemen omdat er meer uren nodig zijn voor vooroverleg én meer uren voor het leveren van maatwerk, omdat voorschriften moeten worden afgestemd met de eigen lokale omgevingsplannen in plaats van op algemene regels gebaseerd kunnen worden.

Daarbij is de verwachting dat omgevingsdiensten veel meer gevraagd worden in een adviesrol voor gemeenten bij het ondersteunen van bijvoorbeeld het maken van omgevingsplannen. Deze advies-uren zijn nieuw in het takenpakket van de dienst.

Tevens moet worden meegenomen dat door het stijgen van het aantal bedrijven vanuit Purmerend (zie ook paragraaf Toezicht) ook het aantal meldingen voor deze productgroep verder zal stijgen.

Tot slot wordt er verwacht dat er vanuit deze productgroep meer vragen komen vanuit anderen, zoals bij de invulling van het wettelijk adviseurschap, bijvoorbeeld bij TATA-staal. Ook deze uren zijn nu niet voldoende beschikbaar in de bestaande capaciteit.

Samengevat is er binnen de huidige capaciteit van 6,5 fte nu geen ruimte voor:

- Stijging van meldingen doordat meer bedrijven worden gecontroleerd, over komen van drie gemeenten en de uitvoering van de Omgevingswet
- Uitvoeren van jaarlijkse actualisaties van 10% van de vergunningplichtige bedrijven
- Extra dienstverlening in advies-uren bij omgevingsplannen
- Uitvoeren van het wettelijk adviseurschap

Grove inschatting richting toekomst

Een indicatieve schatting voor de toekomst met een meer reel beeld van de uitvoering van deze taak, levert het volgende op:

Vergunningverlening bestaande taken	Aantal	Kengetal	Uren	FTE
Omgevingsvergunning incl vooroverleg	45	60	2700	
Meldingen huidige situatie	250	9	2250	
Meldingen door BTP en niet BTP Toezicht	500	9	4500	
Meldingen niet inrichting gebonden	250	9	2250	
Maatwerkvoorschriften	60	10	600	
Vragen derden	250	4	1000	10
Vergunningverlening nieuw			0	
Actualisatietoets 10% bedrijven	20	15	300	
Advies Omgevingsplannen			1500	
Wettelijke adviesrol			500	1,5
Vergunningverlening Milieu			15600	11 – 12

Kijkend naar de formatieve gevolgen hebben we te maken met een uitbreiding van de bestaande taken en het uitvoeren van nieuwe taken. Samen worden deze nu ingeschat op 11 - 12 fte.

Deze te verwachte toename zit in:

- een verwachte stijging van het aantal meldingen van in de huidige situatie 250 naar indicatief 750 in de nabije toekomst . Deze stijging kent als oorzaken: 1) er worden door Toezicht meer controles uitgevoerd dan voorheen 2) als gevolg van de Omgevingswet worden meer meldingen verwacht op grond van de milieubelastende activiteiten. De te verwachten stijging is indicatief en zal nader gemonitord moeten worden
- het uitvoeren van actualisatietoetsen bij bestaande vergunningplichtige bedrijven (uitgangspunt is dat 10% van deze bedrijven jaarlijks een toets krijgen of hun vergunning nog actueel is)
- de te verwachten advies-uren van deelnemers ter ondersteuning van de uitvoering van de Omgevingswet (vooral de uitwerking van omgevingsplannen)
- het uitvoeren van de wettelijke adviesrol voor gemeenten.

3.4 Juridische ondersteuning

Huidige situatie

Voor juridische inzet is er binnen de dienst momenteel circa 5,5 - 6 fte beschikbaar. Deze is momenteel grofweg verdeeld over 2,5 fte juristen ten behoeve van Milieu en 3 fte ten behoeve van de BWT-taken van 2 gemeenten.

Voor de uitvoering van de reguliere taken in de huidige situatie, lijkt deze formatie toereikend, hoewel de uitvoering voor de BWT-taken erg arbeidsintensief is door de vele afstemmingsmomenten met de gemeenten.

Er is kwalitatief wel een vraagstuk als het gaat om het behouden / krijgen van ervaren juristen.

Daarnaast is er binnen de huidige formatie geen ruimte voor kwaliteitsontwikkeling en gaan er veel uren zitten in de juridische ondersteuning van projecten van individuele deelnemers, waar lang niet altijd op transparante

wijze uren van juristen in plannen van aanpak zijn begroot, maar wel nodig blijken te zijn. Hiermee verschuiven effectief middelen uit de reguliere VTH-werkzaamheden richting projecten.

Analyse

Als de juridische formatie voor Milieu wordt beschouwd in relatie tot de verwachtingen in de nabije toekomst, dan zal bekeken moeten worden met een stijgend aantal controles van Toezicht Milieu en met de uitvoering van nieuwe actualisatie bij Vergunningverlening, of de formatie toereikend zal zijn. Vooralsnog wordt gedacht van wel.

Ook zal er aandacht moeten komen voor de uren voor projecten. Dit moet transparanter begroot worden. Onduidelijk is verder wat de uitvoering van de Omgevingswet voor het werk van juristen gaat betekenen, maar er zal naar verwachting meer maatwerk nodig zijn omdat algemene regels worden vervangen door (tussen gemeenten) verschillen in regels en normen in het omgevingsplan. Ook worden er zeker in het begin naar verwachting meer zaken aangespannen, waarvoor vanuit de dienst juridische capaciteit nodig is. De eventuele extra inzet van uren is echter nu nog niet te voorzien.

Voor de BWT-taken geldt dat als er meer gemeenten deze taken overdragen naar de dienst er vanzelfsprekend meer formatie vanuit juristen zal worden verwacht. Zoals aangegeven is deze inzet erg arbeidsintensief. Per gemeente die de BWT-taken zou overdragen, moet bekeken worden wat dit vraagt voor de inzet van de juridische capaciteit. Praktijk ervaring vanuit eerdere overname maakt zichtbaar dat de formatie waarmee de gemeente zelfstandig rekenende in het verleden niet toereikend is. Omdat de werkelijke opgave in de meeste gevallen groter blijkt te zijn dan ingeschat.

Zorgen zijn er om de kwalitatieve invulling van de bestaande en eventuele nieuwe inzet. Het is heel lastig in de huidige arbeidsmarkt om ervaren juristen te vinden. Intern opleiden is een optie maar dit zal ook het nodige vragen van de begeleiding van de nu aanwezige juridische mensen.

Grove inschatting richting toekomst

Een indicatieve schatting naar de toekomst levert het volgende beeld op:

Juridisch Milieu	Aantal	Kengetal	Uren	FTE
Advisering vergunningen	45	4	180	
Advisering handhavingzaken	150	6	900	
Advisering actualisaties	20	4	80	
Bezwaren	10	75	750	
Beroep	4	75	300	
Voorlopige voorziening	3	50	150	
Hoger beroep	3	75	225	
Projecten/ kwaliteit			700	
Totaal juridisch Milieu			3285	2,5
Juridisch BWT				
Ondersteuning BWT 2 gemeenten			3750	
Toeristisch verhuur			270	
Totaal Juridisch BWT			4020	3

De juridische capaciteit voor Milieu wordt ingeschat op circa 2,5 fte, het een en ander wel afhankelijk van de omvang van het aantal handhavingzaken en de inzet bij actualisaties en projecten. Dat betekent dat de huidige capaciteit in beginsel toereikend lijkt. Er moet wel aandacht komen voor de inzet op projecten en de veranderingen die de Omgevingswet nog brengt voor deze taken.

De inzet van de juridische capaciteit voor BWT zal afhankelijk zijn van de vraag of er meerdere gemeenten besluiten hun BWT-taken over te dragen aan de dienst. Op dat moment zal een nieuwe berekening moeten worden gemaakt voor deze inzet.

De kwaliteit van het werk en de inzet/ het aantrekken van ervaren juristen is zoals gezegd een belangrijk zorgpunt.

Advies

Huidige situatie

Binnen de productgroep Advies zijn op dit moment circa 15 te beschikbaar. Grofweg zijn de huidige fte als volgt verdeeld:

- Bodem (inclusief VV en Toezicht): 5 fte
- RO advies : 3 fte
- Geluid : 2,3 fte
- Ecologie : 2,7 fte
- Luchtkwaliteit : 1 fte
- Omgevingsveiligheid : 0,5 fte
- Ondersteuning : 1 fte

De werkzaamheden van Advies laten zich onderscheiden in twee hoofdstromen:

- A. De rechtstreekse advisering aan gemeenten in beleid, vragen of projecten, soms lokaal en soms in regionale programma's (2/3 van de beschikbare tijd)
- B. De ondersteuning met specialistische kennis bij Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (1/3 van de beschikbare tijd).

Analyse

Als wordt gekeken naar ontwikkelingen neemt het aantal verzoeken om ondersteuning vanuit advies sterk toe. In 2023 (1278 zaken) werd ten opzicht van 2022 (941 zaken) een toename van 36% zichtbaar. Deze toename zit bijna in de gehele dienstverlening van deze productgroep maar vooral in de stijging van het aantal vragen voor ondersteuning van bestemmingsplannen en heel veel adhoc adviesvragen van gemeenten. Dit komt overeen met het landelijk beeld. Advies-uren zijn de sterkst groeiende uren bij omgevingsdiensten de afgelopen 2-3 jaren.

Verder wordt er veel inzet gevraagd vanuit deze productgroep bij de ondersteuning van grote programma's zoals Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit en het Programma Duurzaamheid.

De inzet van advies is nooit herijkt op de vragen/ verzoeken vanuit gemeenten. Ook niet in de ondersteuning van de VTH-taken. In de DVO's staat beschreven hoeveel uren er per deelnemer beschikbaar is. De praktijk is weerbarstiger. Tussen dienst en deelnemers vindt er nu geen verrekening maar ook geen herijking plaats van de beschikbare uren advies versus de daadwerkelijk vraag om inzet van advies.

Er worden twee belangrijke ontwikkelingen voorzien voor de komende jaren:

1. De Omgevingswet zal veel meer capaciteit gaan vragen van de RO-adviseurs ter ondersteuning van omgevingsvisies en omgevingsplannen en de voorbereiding en uitvoering van programma's.
2. De stijging in het werk van Toezicht en Vergunningverlening zal meer ondersteuning vragen vanuit de groep specialisten binnen dit team.

Verder zal er per project of programma (regionaal of lokaal) scherp moeten worden begroot welke inzet en welke expertise er nodig is vanuit deze productgroep.

Tot slot zal er meer zakelijkheid moeten komen tussen wat er per deelnemer beschikbaar is en wat er daadwerkelijk per deelnemer wordt besteed. Dit om scheefgroei daarin te verkleinen/ te voorkomen.

Grove inschatting richting toekomst

Een indicatieve schatting naar de toekomst levert het volgende beeld op:

Advies	FTE
Huidige advies gemeenten/ projecten	8
Specifiek RO advies	3
Nieuwe vragen obv Omgevingswet	2
Huidige ondersteuning VTH	4
Uitbreiding obv meer Toezicht	2 tot 3
Advies TOTAAL	19 tot 20

Kijkend naar de toekomst, de ontwikkelingen van de vragen en inzet richting Advies, de ondersteuning van gemeenten bij de uitvoering van de Omgevingswet (omgevingsvisies en -plannen) en de te verwachten stijging aan ondersteuning vooral bij Toezicht Milieu, maakt dat de inschatting is dat Advies van circa 15 fte zal groeien naar circa 19-20 fte.

Bouw en wonen toezicht (BWT)

Huidige situatie

De dienst voert nu voor een aantal gemeenten het toezicht Bouwen uit en voor een aantal gemeenten (voor een deel) ook de vergunningverlening Bouwen.

De huidige situatie is als volgt

Deelnemer	Toezicht Bouwen	Vergunningverlening Bouwen
Zandvoort	Volledig	Volledig
Landsmeer	Volledig	Volledig
Uitgeest	Volledig	Alleen indieningsvereisten
Beverwijk	Volledig	Alleen niet complexe zaken
Heemskerk	Volledig	Alleen niet complexe zaken
Wormerland	Volledig	-
Oostzaan	Volledig	-
Waterland (pilot)	Volledig	-

Voor de uitvoering van de taak Toezicht Bouwen is momenteel een kleine 7 fte beschikbaar. Voor de taak vergunningverlening Bouw is dat 8,5 fte. Voor de uitvoering van de vergunningverlening is een begroting gemaakt van aantal producten, met per product een urennorm.

Analyse

De uitvoering van de taak vergunningverlening Bouw lijkt het erop dat de omvang van het werk nu kan worden gedaan met de bestaande formatie. Als het nodig is, kan in overleg met een deelnemer worden opgeschaald met externe inhuur, maar als gekeken wordt naar de volume van het werk en de normuren per product, dan lijkt deze formatie toereikend op dit moment. De taak is echter gevoelig voor conjuncturele ontwikkelingen (als het goed gaat met de economie wordt er meer gebouwd), dus er zal goed in de gaten moeten worden gehouden of de formatie blijvend passend is voor het aantal aanvragen bouwvergunningen.

De formatie voor Toezicht Bouwen is voortgekomen uit de formatie die destijds bij de deelnemers beschikbaar was, voordat de taak overging naar de dienst. De taken worden dan nu ook uitgevoerd op basis van de beschikbare formatie. Als wordt gekeken naar deze formatie, is er eigenlijk nooit een relatie gelegd tussen de omvang van het aantal bouwvergunningen en de benodigde formatie voor Toezicht.

Door de medewerkers van Toezicht Bouwen wordt zelf ingeschat dat er nu circa 2 fte te weinig capaciteit is in vergelijking met de omvang van het werk dat voorkomt uit Vergunningverlening.

Daarbij komt dat er in een aantal gevallen de afgelopen jaren grote projecten zijn geweest die veel uren van de toezichthouders hebben gevraagd (bijvoorbeeld de bouw van een groot nieuw hotel). In lang niet alle gevallen van deze grote projecten zijn de extra uren die nodig zijn ook als zodanig begroot. De uitvoering is toch gedaan en dat is soms ten koste gegaan van het reguliere toezicht.

Als er door veel werk of voor de inzet bij grote projecten keuzes/ prioriteiten moeten worden gemaakt, dan worden die ambtelijk en "in het werk" gemaakt. Ieder keuze heeft daarbij weer consequenties voor het toezicht bij andere projecten.

De inzet van uren richt zich nu volledig op de controle van nieuwbouw. Er wordt toezicht gehouden tijdens het bouwproces. Er vindt binnen de huidige formatie en ambities geen toezicht plaats op zogenaamde bestaande bouw.

Daarbij komt dat er op dit moment geen uren beschikbaar zijn voor het vrije veld toezicht. Dat is het RO toezicht, waarbij door toezichthouders door actief te zijn buiten, kan worden gekeken of er overtredingen plaatsvinden.

Het is een bestuurlijke keuze wat met het toezicht vrij veld en de toezicht op bestaande bouw wordt gedaan.

Als naar de opzet van de huidige DVO's wordt gekeken, dan blijkt dat deze nu onvoldoende scherp zijn. Wat wordt er gedaan door de dienst en voor welke uren. Bovendien zijn er verschillen tussen DVO's tussen deelnemers voor soortgelijke projecten/ zaken. Zeker daar waar er een overdracht plaatsvindt tussen gemeente en dienst (als een gemeente zelf de vergunningverlening doet en de dienst het toezicht) dan is het belangrijk scherper te zijn in wie wat doet.

Überhaupt is het een vraag of het scheiden van de vergunningverlening bij een gemeente en het toezicht bij de dienst een gelukkige keuze is. Beter lijkt het om beide taken in 1 hand (lees binnen 1 organisatie) onder te brengen. In ieder geval is er nu een situatie dat er verschillen bestaan in welke taak waar wordt belegd en dat lijkt sowieso suboptimaal. Meer eenduidigheid in deze keuze lijkt wenselijk.

Tot slot is er in de huidige situatie geen inzicht in wat de effecten worden op de taakuitvoering en de inzet van uren als de Wet Kwaliteitsborging Bouwen van toepassing wordt. Algemeen wordt aangenomen dat dat leidt tot minder werk voor Toezicht, maar dat is voor de dienst nu niet duidelijk.

Grove inschatting richting toekomst

Zoals aangegeven lijkt de formatie voor Vergunningverlening Bouwen op dit moment toereikend. Voor Toezicht Bouwen wordt ingeschat dat er circa 2-3 fte tekort is in relatie tot het huidige werk en dat er altijd separaat een begroting moet worden gemaakt met deelnemers als er zich grote omvangrijke projecten aandienen, die dan extra uren van de dienst gaan vragen. Daar staan dan voor de gemeente overigens weer leges tegenover.

De effecten van de WKB zijn nog niet uitgewerkt. Mogelijk leidt dat dan tot een kleine aanpassing naar beneden voor de benodigde capaciteit.

Vanzelfsprekend is het zo dat als er meerdere deelnemers deze taak gaan overdragen aan de dienst, dat er dan per deelnemer gekeken moet worden wat de omvang van het werk is en welke formatie daar dan bij hoort.

Projecten

Huidige situatie

De OD IJmond is al vanaf de start een zogenaamde beleidsrijke dienst en ondersteunt de gemeente met beleidstukken en tal van projecten en programma's. Belangrijke programma's zijn: Programma Greenbizz, Programma Gezondheid en luchtkwaliteit en het Programma Mobiliteit.

Veel van de projecten hebben als doel om "aan de voorkant" gedragsveranderingen in gang te zetten om aan de achterkant te kunnen voorkomen dat door regulering moet worden opgetreden. Daarnaast zijn er zoals gezegd ook ander soortige beleidsprojecten en programma's, ingezet op verzoek van individuele bestuurders of op basis van regionale ambities.

In totaal zijn er binnen de dienst circa 13 fte bezig met dit soort projecten/ werkzaamheden.

Analyse

Het merendeel van de projecten wordt (deels) gefinancierd met externe middelen, zoals subsidies en SPUK-gelden. In veel gevallen betreft het hier ook zogenaamde keerzijde financiering, dat betekent dat er naast de subsidies ook voor minimaal 50% door de deelnemers moet worden gefinancierd. Door succesvol te zijn in het genereren van subsidies (hetgeen de dienst was), hebben de deelnemers daardoor relatief goedkoop projecten kunnen uitvoeren.

In een belangrijk aantal projecten zijn ook uren vanuit Vergunningverlening en Toezicht (en soms ook Juridische ondersteuning) ingezet, om zodoende de koppeling te kunnen maken met de uitvoeringspraktijk.

Deze uren zijn echter zelden op geld gezet als onderdeel van de begroting. In de praktijk kanabaliseert dit op productgroep 1.

Aandachtspunt is bij de formatie die voor deze taken worden ingezet de wijze van structurele financiering. Als de formatie voor een belangrijk deel wordt gefinancierd door eindige subsidies of potjes, dan moet zorgvuldig worden gekeken wat de inschatting in naar structurele capaciteit voor Projecten en wat vanwege het ontbreken van structurele financiering opgelost moet worden met tijdelijke formatie.

Als we kijken naar de toekomst zal er veel zakelijker en projectmatiger moeten worden uitgewerkt wat de doelen maar ook de kosten per project zijn. En welke bijdrage aan uren er dan moet komen vanuit andere productgroepen. Ook moet steeds duidelijk zijn wat de opgaven en de ambities van de deelnemers zijn als het gaat om ontwikkelingen, beleid en programma's en moeten deze worden vertaald in plannen met begrotingen.

Daarbij kan er een onderscheid worden gemaakt in regionale projecten (die voor iedereen gelden) en in lokale projecten (voor enkele deelnemers die daarop willen inschrijven). Bij het herijken van de financiering kan worden bekeken hoe deze twee typen projecten worden gefinancierd.

Grove inschatting richting toekomst

Voor de toekomst wordt vooralsnog niet verwacht dat voor deze productgroep meer formatie nodig is. Eigenlijk moet voor deze productgroep worden bezien wat de structurele versus de tijdelijke capaciteit moet zijn, kijkend naar de te verwachten vraag vanuit de deelnemers en de huidige omvang van de tijdelijke incidentele vorm van (keerzijde) financiering via potjes en subsidies.

Overige taken

Huidige situatie

Als wordt gekeken naar de overige taken is vooral die van data-analyse belangrijk.

In de huidige situatie is er nu 1 fte data-analyse binnen de dienst. Dat is echter kijkend naar de toekomst niet toereikend.

Analyse

De toekomstige inzet van data-analisten wordt op twee gebieden voorzien:

1. Het ondersteunen met data van de keuzes en prioriteiten bij Toezicht en Handhaving door op basis van data input te leveren waar het meeste rendement van de uren Toezicht kunnen worden gerealiseerd.
2. Het ondersteunen met data van de wettelijke plicht in de Omgevingswet dat bevoegde gezagen actief moeten monitoren op de waarden en normen die zij opnemen in hun omgevingsplannen.

Op dit moment staat deze taak binnen de dienst nog in de kinderschoenen. Kijkend naar andere diensten dan zijn deze soms al verder, soms ook in samenwerking tussen de diensten met de opzet van zogenaamde datalabs.

Grove inschatting richting de toekomst

Kijkend naar de mogelijke toegevoegde waarde van data analisten en de genoemde verplichtingen die volgen uit de Omgevingswet, dan wordt ingeschat dat de dienst naar circa 4-5 fte data analisten zal moeten toegroeien. Deze mensen zijn dan overigens onderdeel van het primaire proces, als onderdeel van de effectiviteit van het Toezicht en/of als dienst richting gemeenten inzake de monitoring van de normen en waarden uit het omgevingsplan.

Samenvatting en overzicht

Voor de productgroepen geldt dat er lang geen herijking heeft plaatsgevonden van uren die nodig zijn kijkend naar kwantitatieve en kwalitatieve ontwikkelingen of naar de extra inzet van nieuwe aanvullende vragen of opgaven. Dat er altijd het motto is geweest: we voeren alle taken uit met de bestaande capaciteit. Ook is er intern binnen de organisatie lang niet duidelijk geweest, noch gestuurd op wat we doen met welke inzet. Al deze punten zijn onderdeel van de noodzakelijke ontwikkelingen binnen de dienst.

Als dat 10 jaar lang niet gebeurt en als we dan kijken naar waar de dienst nu staat en wat er wordt verwacht, ontstaat er een indicatie van de formatieve consequenties.

Onderstaande tabel betreft een grove inschatting van alle productgroepen samen, gebaseerd op de huidige situatie en op de verwachtingen. Deze moeten bij de daadwerkelijke herijking van de financiering in het najaar verder uitgewerkt moet worden. In dat proces moet worden gekeken naar mogelijke keuzes en als dat kan naar verschillende uitvoeringsniveaus.

Vooralsnog ontstaat binnen de huidige keuzes en ambities het volgende beeld.

	Huidige fte	Nieuwe fte	Toename fte
Toezicht Milieu	32	38	6 – 7
VV Milieu	6,5	11,5	5
Juridische advisering	6	6	-
Advies	15	19 – 20	4 – 5
BWT	15,5	17 – 18	2 – 3
Projecten	13	13	-
Data-analyse	1	3 -4	Onderdeel van VV en Toezicht
TOTAAL			17 – 20

ORGANISATIE INRICHTING OMGEVINGSDIENST IJMOND

Oisterwijk, 19 april 2024

EVZ organisatie-advies
[REDACTED]

D240218/sb

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
1.1 In deze rapportage	3
2. Huidige situatie	4
2.1 Huidige situatie kwalitatief	4
2.2 Huidige situatie kwantitatief	6
2.3 Conclusie huidige situatie	6
3. Scenario zelforganisatie	7
3.1 Benodigde ontwikkeling kwalitatief	7
3.2 Benodigde ontwikkeling kwantitatief	8
3.3 Conclusie scenario zelforganiserende organisatie	9
4. Scenario hiërarchische organisatie	9
4.1 Benodigde ontwikkeling kwalitatief	9
4.2 Benodigde ontwikkeling kwantitatief	10
4.3 Conclusie scenario hiërarchische organisatie	10
5. Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	11
5.1 Conclusies	12
5.2 Aanbevelingen	12

1. INLEIDING

Vanaf 2019 werkt Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) vanuit het principe van zelforganisatie.

Doelstelling is met zelforganisatie een wendbare organisatie te realiseren die in staat is in de steeds veranderende omgeving effectief en in aansluiting op de wensen van deelnemers te opereren.

Zelforganisatie gaat uit van verantwoordelijkheid laag in de organisatie, met veel regie en verantwoordelijkheid voor de individuele medewerker om te bepalen hoe hij/zij zijn/haar werkzaamheden vormgeeft. Daarbij hoort eveneens dat een aantal managementtaken wordt uitgevoerd in de zelforganiserende teams (cirkels), waarbinnen wordt afgestemd. In 2023 heeft er een externe evaluatie plaatsgevonden naar de staat en het functioneren van de zelforganisatie. De organisatievorm zelforganisatie vraagt om een zorgvuldige implementatie en vraagt daarna onderhoud. Uit de evaluatie blijkt dat dit onvoldoende is georganiseerd.

ODIJmond staat op een kruispunt. De huidige organisatievorm functioneert niet goed in de praktijk. In 2024 wil de omgevingsdienst een besluit nemen over optimalisatie van de huidige organisatievorm of het overgaan naar een andere organisatievorm. Aan EVZ organisatie-advies is zodoende gevraagd een analyse te maken van de twee meest voor de hand liggende organisatievormen voor ODIJmond: zelforganisatie en hiërarchie. In deze rapportage is deze analyse uitgewerkt.

ODIJmond zit in een lastige situatie: de opgave wordt complexer, de middelen zijn niet volledig afgestemd op de opgave. Deze ontwikkelingen vragen om investeringen. In dit rapport gaan we daar niet op in, maar beschrijven we zuiver het *organisatie-inrichtingsvraagstuk* wat voorligt en de implicaties die de verschillende inrichtingsvormen meebrengen. Het vraagstuk rond de opgave en de benodigde capaciteit wordt elders geadresseerd.

1.1 In deze rapportage

In deze rapportage geven wij inzicht in de huidige organisatie-inrichting (hoofdstuk 2) en twee scenario's: zelforganisatie (hoofdstuk 3) en een hiërarchische organisatie-inrichting (hoofdstuk 4). Alle scenario's werken wij zowel kwalitatief als kwantitatief uit. In hoofdstuk 5 geven wij een samenvatting, conclusies en aanbevelingen.

2. HUIDIGE SITUATIE

In dit hoofdstuk beschrijven we de huidige situatie. We beperken ons tot zaken relevant voor de organisatie-inrichting.

2.1 Huidige situatie kwalitatief

2.1.1 De organisatie-inrichting en besluitvorming

ODIJmond is sinds 2019 ingericht op basis van zelforganisatie. Dit betekent dat de verantwoordelijkheden laag in de organisatie zijn belegd. Hiervoor zijn zelforganiserende teams (cirkels) ingericht. Elke cirkel heeft een cirkelcoach, deze coacht cirkels bij het zelforganiserend werken. Daarnaast is de cirkelcoach de inhoudelijke schakel tussen het Kompas en de cirkels. De inhoudelijke rol van de cirkelcoaches krijgt veelal voorrang op de coachende rol, de zelforganisatie is daardoor beperkt ingevuld en gecoacht. De organisatie in zijn geheel focust op de inhoud (in besluitvorming alsook in de functie-Invulling door individuen), waardoor bedrijfs- of organisatiekundige (management)perspectieven onvoldoende aandacht krijgen. Onboarding is inhoudelijk goed geborgd, zelforganisatie is er geen onderdeel van. Binnen de organisatie zijn sinds 2022 kwaliteitscoördinatoren aangesteld, die de toezichthoudende cirkels coachen op productie- en kwaliteitsvraagstukken, zonder een hiërarchische positie te hebben. In de praktijk wordt dit anders ervaren en is er onduidelijkheid over deze rol.

Binnen de organisatie is één functionaris met een hiërarchische positie, de directeur. Rond 2019 heeft Twijstra Gudde een rapport opgeleverd waarin afhankelijkheid van de directeur geschetst wordt als risico, hetgeen nog steeds relevant is. Als gevolg van de invoering van zelforganisatie is deze afhankelijkheid vergroot.

Het Kompas is conform het vastgestelde kaderdocument het richtinggevende en besluitvormende orgaan. Dit bestaat uit de directeur, cirkelcoaches en de staffuncties P&O en communicatie. In de praktijk (voor de directiewissel van 1 juni 2023) vond besluitvorming op een hybride wijze plaats. In het Kompas, binnen de cirkel RSB en bilateraal tussen de directeur en willekeurige medewerkers. Deze hybride wijze van besluitvorming heeft naast onduidelijkheid ook wantrouwen en onveiligheid in de hand gewerkt. Een besluit in het Kompas, kon namelijk bilateraal met de directeur worden gewijzigd of aangepast. Hierdoor is er ook geen gevoel van eigenaarschap bij een besluit of een teamgevoel bij het Kompas. De evaluatie uitgevoerd door EVZ organisatie-advies laat zien dat transparantie en duidelijke mandatering rond besluitvorming aandachtspunten zijn.

Medewerkers ervaren dat het Kompas niet met één mond spreekt en ervaren gebrek aan een gezamenlijke (langeretermijn)koers, ongelijke behandeling, onduidelijke besluitvorming. Er is geen objectief beeld van waar de organisatie staat ten aanzien van haar opdracht of wat de tevredenheid van de deelnemende gemeenten werkelijk is.

Het ontbreken van duidelijke besluitvormingslijnen zorgt ook voor onduidelijke communicatielijnen. Het Kompas publiceert periodiek een korte memo met de besproken punten en besluiten, maar medewerkers kennen regelmatig de status van en de achtergrond of motivatie rond besluiten niet.

De koppeling tussen de besluitvorming in de organisatie en de besluitvorming in het bestuur is er beperkt. Bestuursstukken worden opgesteld voor het bestuur, maar zijn niet eerst afgestemd en/of vastgesteld in het Kompas. Hiermee zijn dit twee gescheiden werelden, waardoor het kennisniveau bij verschillende kompasleden niet gelijk is.

Sinds 1 september 2023 worden alle besluiten in het Kompas genomen, conform kaderdocument. Dit geeft duidelijkheid richting de organisatie, maar maakt ook zichtbaar dat kompasleden niet gewend zijn aan verantwoordelijkheden die horen bij het voorbereiden en nemen van een besluit. Sinds 1 november 2023 worden de cirkels betrokken bij de besluitvorming van onderwerpen die de eigen cirkel aangaan. Zij krijgen de ruimte het vraagstuk toe te lichten in het Kompas en zijn aanwezig bij de besluitvorming, zodat er inzicht ontstaat in de afwegingen waarmee besluitvorming tot stand komt. Ook de terugkoppeling naar de cirkel is hiermee geborgd.

2.1.2 Managementverantwoordelijkheden

Veel managementverantwoordelijkheden krijgen onvoldoende invulling in de praktijk. Deze verantwoordelijkheden zijn belegd in de rollen: inwerken, W&S, functioneren & beoordelen, opleiden & ontwikkelen, arbo & verzuim, bezetting, werktijden & verlof, financiën en kwaliteitsbewaking. Vanuit de stafafdelingen, de cirkelcoaches en kwaliteitscoördinatoren ontbreekt sturing op de borging van (kwalitatieve) invulling van deze rollen binnen de cirkels. Er kan op managementverantwoordelijkheden dan ook gesproken worden van een verwaarloosde organisatie.

2.1.3 Efficiency en effectiviteit

De organisatie is zeer flexibel en wendbaar, hetgeen in lijn is met de doelstelling waarmee zelforganisatie is ingevoerd. Hier moet echter een stevige kanttekening bij gemaakt worden. Doordat de organisatie niet stuurt op de 'gecontracteerde' opdracht en de koers, is het eenvoudig direct te schakelen als er iets voorbijkomt. Onderwerpen met prioriteit (politiek-bestuurlijk of inhoudelijk) worden snel opgepakt, echter is er geen zicht op en beperkt besef van het feit dat er iets anders niet gebeurt.

Op basis van de jaarlijkse branchebrede benchmark heeft ODIJmond een van de laagste uurtarieven en het laagste overheadpercentage. Hieruit ontstaat een beeld van een efficiënte dienst. Echter als je het uurtarief koppelt aan productie (bijvoorbeeld inspecties) ontstaat een ander beeld. De kosten voor een individuele inspectie zijn dan zeer hoog, wat impliceert dat de productie te laag is.

Daarnaast zijn er geen sturingsmechanismen om de individuele en cirkelproductie/werkdruk te sturen (centrale programmering van de uitvoering, KPI's, passende systemen en (administratieve- en registratieve) processen). De organisatie heeft al jaren het principe dat een medewerker 70% van de tijd mag besteden aan de functie en 30% van de tijd aan een ander voor de organisatie relevant onderwerp. Dit mechanisme is niet doorvertaald naar de productienorm en productieve uren. Ook voor zelforganisatie (managementtaken zijn belegd in de cirkel) is nooit een vertaling gemaakt naar de hoeveelheid tijd die hieraan besteed mag worden. Afhankelijk van de (informele) positie van een medewerker in de organisatie wordt er meer of minder ruimte genomen om naast het reguliere werk andere bijdragen te leveren.

2.1.4 Stakeholders

ODIJmond acteert dicht op haar deelnemers. In de meeste gevallen is de omgevingsdienst op meerdere momenten per week fysiek bij de deelnemer in huis aanwezig. Qua formele lijnen zet ODIJmond vooral in op het bestuurlijke netwerk. Er is maar een hele beperkte ambtelijke overlegstructuur.

Ook de rolverdeling tussen opdrachtgever en opdrachtnemer is niet goed uitgewerkt. De startfase 'wij zijn de milieuafdeling van de gemeenten', wordt ondanks dat de omvang, complexiteit en breedte van de dienstverlening sterk is gegroeid nog steeds vastgehouden. Hierdoor adviseert ODIJmond de gemeenten zelf over eigen inhoudelijke adviezen, projecten en organisatievraagstukken. Bij sommige gemeenten zonder ambtelijke tussenkomst. Dit is niet wenselijk en kwetsbaar, maar geeft aan de andere kant ODIJmond wel controle over de processen.

2.1.5 Cultuur

Medewerkers zijn trots op de eigen organisatie, het ondernemende (niet-ambtelijke) karakter en de vrijheid die gevoeld wordt. Medewerkers voelen zich in brede zin verbonden met elkaar. Echter collega's zijn onvoldoende in staat samen zelforganiserend te sturen door het geven en ontvangen van feedback (op inhoud én houding & gedrag). Het daadwerkelijk invulling geven aan een lerende organisatie, een voorwaarde voor zelforganisatie, is daarmee niet geborgd.

2.2 Huidige situatie kwantitatief

We brengen de huidige functies en formatie in beeld om daarmee een weergave te geven van de huidige situatie. In de huidige situatie zien we de volgende bezetting in leidinggeven en management/coaching:

Management/coaching:		
- Cirkelcoach	4 fte	€ 560k
- Kwaliteitscoördinator	2 fte	€ 230k*
Zelforganisatie:		
- Niet ingevuld	0 fte	€ 0

In de huidige situatie is geen tijd vrijgemaakt voor invulling van de zelforganiserende rollen.

* De kwaliteitscoördinatoren zijn in de berekening van het tarief van ODIJmond geen onderdeel van de overheadslasten/bedrijfsvoeringlasten of management.

2.3 Conclusie huidige situatie

Op basis van de aanwezige gegevens moet geconcludeerd worden dat ODIJmond niet alleen de gecontracteerde opdracht van haar deelnemers niet volledig uitvoert, maar dat ook de inrichtingsvorm onvoldoende is georganiseerd om sturing te geven aan dit proces.

De belangrijkste conclusies betreffende de organisatie-inrichting/management:

- De organisatie is met de inrichting van zelforganisatie wendbaar en flexibel geworden, voor zover dit niet al zo was.
- ODIJmond heeft een duidelijke richting, structuur en besluitvormingsprocessen nodig. Dezelfde conclusie kan getrokken worden voor diverse administratieve- en registratieve processen, KPI's etc.
- De inrichtingsvorm zelforganisatie is onvoldoende goed geïmplementeerd. Er zijn weeffouten¹, waardoor de inrichtingsvorm in de praktijk niet functioneert.
- Medewerkers worden onvoldoende gefaciliteerd en gecoacht om zelforganiserend te werken. Dit zit vooral in het ontbreken van kennis & opleiding, duidelijke kaders (verantwoordelijkheden, rolinvulling, bevoegdheden, mandaten, tijd) en sturingsinformatie. Structuur en middelen om zelforganisatie te onderhouden en door ontwikkelen ontbreken.
- De organisatie is 'verwaarloosd' in invulling van inwerken, W&S, functioneren & beoordelen, opleiden & ontwikkelen, arbo & verzuim, bezetting, werktijden & verlof, financiën en kwaliteitsbewaking.

¹ Weeffouten huidige situatie:

- Cirkels zijn geen onderdeel van de besluitvorming;
- Dubbelrol cirkelcoaches en kwaliteitscoördinatoren op zowel inhoud als zelforganisatie;
- Geen borging van cirkelrollen door stafafdelingen HR, financiën, kwaliteit, ICT etc.

3. SCENARIO ZELFORGANISATIE

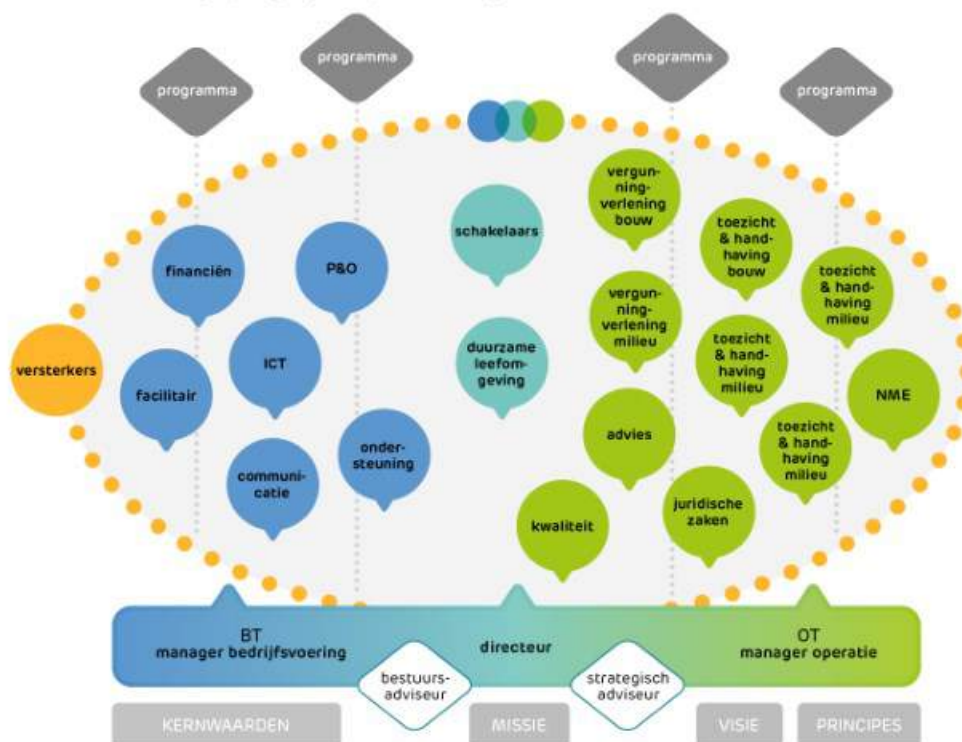
Ondanks dat de huidige inrichtingsvorm niet optimaal functioneert/is geïmplementeerd is er intern draagvlak voor zelforganisatie. Een deel van de medewerkers geeft de 'zelforganisatie' aan als reden waarom ze bij ODIJmond werken. Echter is er ook een deel (met name een deel van de collega's van uitvoerende/operationele cirkels) dat liever een traditionele leidinggevende zou hebben en/of een duidelijke behoefte heeft aan meer duidelijkheid en begeleiding in de zelforganisatie. In dit hoofdstuk geven we aan wat nodig is om vanuit de huidige situatie, te ontwikkelen naar een goed functionerende vorm van zelforganisatie.

3.1 Benodigde ontwikkeling kwalitatief

Rekening houdend met de huidige situatie zijn zowel initiële alsook duurzame investeringen nodig om te komen tot een werkbare vorm van zelforganisatie.

Beoogd is de zelforganisatie als volgt in te richten²:

- Cirkels aan de basis die zelforganiserend werken, de cirkels zijn verantwoordelijk voor het 'hoe' van de opgave van ODIJmond.
- Vanuit de cirkels hebben verbinders (voorheen linking-pins) zitting in het operationeel team (OT) of bedrijfsvoering team (BT), waar inhoudelijk overleg is en afstemming over de resultaten en voortgang is. In het OT en BT wordt het 'wat' gedeeld en aangestuurd en worden vraagstukken rond het cirkeloverstijgende 'hoe' afgehandeld.
- Een managementteam bestaande uit de directeur, managers OT en BT, ondersteund door de strategisch adviseur en bestuursadviseur. In het managementteam wordt het 'wat' bepaald en richting gegeven aan de organisatie.
- Een programmaorganisatie en -overleg waarin kortlopende opgaven met een duidelijke opgave, budget en bemensing worden uitgevoerd. Opdrachtgever is het MT.
- Versterkers die coachen op (borging van) de zelforganisatie.

² Zie ook 'Zo werken we samen – Zelforganisatie bij Omgevingsdienst IJmond'

Initieel is nodig om hier te komen:

- Uitwerken van duidelijke kaders, samenwerkingsafspraken en sturingslijnen op inhoud & proces, inclusief waar nodig doorzettingsmacht (mandaten).
- Opbouwen van een sturingsmodel met bijbehorende sturingsinformatie zodat cirkels weten wat er verwacht wordt en ook informatie hebben om de voortgang te monitoren en te verantwoorden.
- Het benoemen van managers OT en BT t.b.v. sturing op inhoud & proces.
- Het benoemen van versterkers t.b.v. borging en coaching op zelforganisatie.
- Het inrichten van MT, OT en BT en programmaorganisatie.
- Uitwerken (in samenwerking met cirkels en stafafdelingen) van de rollen en training om de rollen te kunnen invullen.
- Training in basisvaardigheden om zelforganiserend te kunnen werken (resultaatgericht en lerend werken, feedback geven en ontvangen et cetera).

Een aantal functies vervalt (cirkelcoach, kwaliteitscoördinator), hiervoor zal een oplossing moeten komen. In dit scenario zal zodoende sprake zijn van (enige) frictiekosten, omdat de verwachting is dat een deel van de cirkelcoaches en kwaliteitscoördinatoren in een functie kan worden benoemd die ontstaat bij doorontwikkeling danwel een andere organisatievorm.

Duurzaam is nodig:

- Een gezamenlijk richting op basis van een duidelijke vertaling van de opdracht (vijfjaren-strategie) en een smart en meetbaar uitvoeringsprogramma;
- Borging van invulling van de (benodigde vaardigheden t.b.v.) zelforganisatie en rollen vanuit stafafdelingen en versterkers (onboarding, borging van goede invulling van de rollen et cetera).

3.2 Benodigde ontwikkeling kwantitatief

Om de zelforganisatie zoals ingevuld in paragraaf 3.1 te laten slagen, is het volgende nodig.

Duurzaam is noodzakelijk:

Management/coaching:		
- Managers BT, OT (schaal indicatie 11-12-13)	3 fte	Per jaar: € 420k
- Versterkers (schaal indicatie 9-10-11)	2 fte	€ 230k
- Externe coaching/begeleiding in zelforganisatie (4 uren per maand à € 180 excl. btw.)		€ 9k
Tijd voor zelforganisatie:		
Gemiddeld 5% van de werktijd ³ :	7 fte	€ 700k

Initieel is noodzakelijk:

Training en coaching op zelforganisatie (achterstallig onderhoud):		
- Zelforganisatie coach(es) (4 uren per week, gedurende 2 jaar (96 weken) à € 140/u excl. btw.)		€ 54k
- 15 trainingen in basisvaardigheden zelforganisatie (stelpost) à €1.500 excl. btw.		€ 23k
Frictiekosten (stelpost)⁴		€ 72k

³ Er is niet kwantitatief benoemd welke tijd in de cirkels beschikbaar is voor het uitvoeren van managementtaken die in de cirkels zijn belegd. Het is realistisch om gemiddeld 5% van de tijd beschikbaar te stellen voor zelforganisatie. Dit is in de huidige situatie niet ingecalculleerd. 5% is genomen van het aantal fte in maart 2024 (134 fte). Het bedrag is berekend op basis van een gemiddeld medior salaris verhoogd met overhead voor gebruik van ICT en applicatie.

⁴ Stelpost voor aanvullende uitkering op werkloosheidsuitkering en €7.500 voor een werk-naar-werktraject voor twee personen. Eén persoon met een salaris in het midden van schaal 10 en één persoon in het midden van schaal 12.

Dit zijn niet de totale kosten van de gehele managementstructuur. Het betreft uitsluitend de kosten die anders zijn bij de verschillende inrichtingsvormen die zijn uitgewerkt in dit document plus de frictiekosten.

Duurzame kosten zelforganisatie: € 1.359k per jaar

Initiële kosten zelforganisatie: € 149k

3.3 Conclusie scenario zelforganiserende organisatie

Zowel kwalitatief als kwantitatief is een investering noodzakelijk om de zelforganiserende organisatie te laten bloeien. Het gaat dan om een initiële investering, maar ook om duurzame investeringen. Met zelforganisatie kan de omgevingsdienst een flexibele, wendbare organisatie zijn conform de bedoeling.

4. SCENARIO HIËRARCHISCHE ORGANISATIE

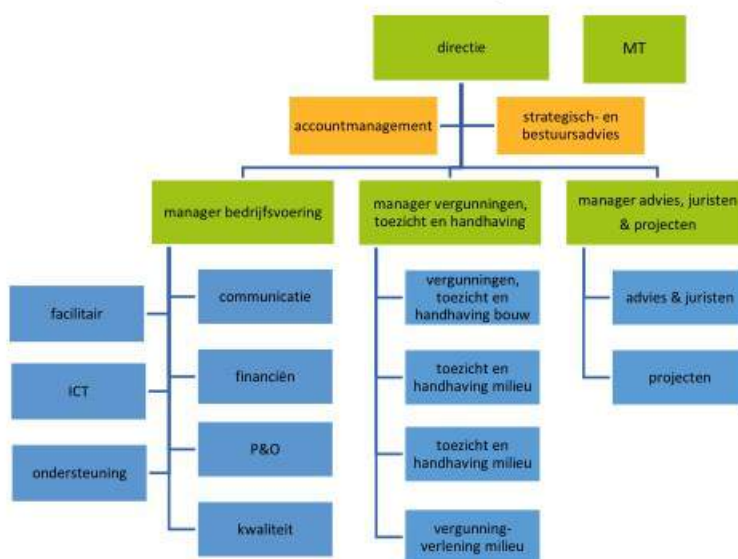
In dit hoofdstuk bekijken we hoe we vanuit de huidige situatie zouden kunnen ontwikkelen naar een werkbare hiërarchische organisatie-inrichting.

4.1 Benodigde ontwikkeling kwalitatief

Bij het inrichten van hiërarchische organisatie is het van belang strategie, uitvoering en bedrijfsvoering een eigen positie te geven binnen de organisatie: wat gaan we doen? hoe doen we het? en hoe zijn we in control?

Vanuit dit perspectief past de volgende hiërarchische organisatie-inrichting:

- aan de basis staan teams, onder leiding van een teamleider (afhankelijk van de omvang van een team, kan een teamleider ook meerdere teams aansturen);
- teamleiders rapporteren aan managers:
 - manager bedrijfsvoering;
 - manager vergunningen, toezicht en handhaving;
 - manager advies, juristen en projecten.
- de managers vormen samen met de directeur het managementteam.

Initieel is nodig om hier te komen:

- Uitwerken van duidelijke kaders, samenwerkingsafspraken en sturingslijnen, werkprocessen op inhoud & proces (achterstallig onderhoud).
- Het benoemen van managers, waar nodig trainen op managementvaardigheden.
- Het benoemen van teamleiders, waar nodig trainen op managementvaardigheden.
- Het inrichten van MT.

Een aantal functies vervalt (cirkelcoach, kwaliteitscoördinator), hiervoor zal een oplossing moeten komen. In dit scenario zal zodoende sprake zijn van (enige) frictiekosten.

Duurzaam is nodig:

- Een gezamenlijk richting op basis van een duidelijke vertaling van de opdracht en een smart en meetbaar uitvoeringsprogramma.
- Management development-investeringen.

4.2 Benodigde ontwikkeling kwantitatief

Om de hiërarchische organisatie zoals ingevuld in paragraaf 4.1 te laten slagen, is het volgende nodig.

Duurzaam is nodig:

		Per jaar:
Management:		
- manager bedrijfsvoering, manager vergunningen, toezicht en handhaving, manager advies, juristen en projecten (schaal indicatie 11-12-13).	3 fte	€ 420k
- teamleiders (1x vergunningverlening, toezicht en handhaving bouw, 2x toezicht en handhaving milieu, 1x vergunningverlening milieu, 1x advies & juristen, 1x n.n.t.b., schaal indicatie 10-11-12, 80% overhead & 20% productief).	4,8 fte	€ 624k
Management development:		
Stelpost voor coaching en managementopleidingen.		€ 9k

Initieel is nodig:

Frictiekosten (stelpost)⁴	€ 72k
Kosten achterstallig onderhoud: Stelpost voor diverse inhuur t.b.v. verbetering interne organisatieprocessen, opleidingen, trainingen.	€ 75k

Dit zijn niet de totale kosten van de gehele managementstructuur. Het betreffen uitsluitend de kosten die anders zijn bij de verschillende inrichtingsvormen die zijn uitgewerkt in dit document, met daarbij opgeteld de frictiekosten.

Duurzame kosten hiërarchie: € 1.053 per jaar.

Initiële kosten hiërarchie: € 147k

4.3 Conclusie scenario hiërarchische organisatie

De overgang naar een hiërarchische organisatie-inrichting vraagt een behoorlijke uitbreiding van het management. Dit betreft met name een duurzame investering. Mogelijk levert de organisatie met een hiërarchische inrichting in op de bedoeling: een flexibele en wendbare organisatie. In een hiërarchische organisatie wordt besluitvorming gemakkelijk bij de teamleider of manager gelegd.

5. SAMENVATTING, CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

ODIJMOND heeft in de huidige situatie een aantal uitdagingen:

- besluitvorming is niet goed ingericht en geborgd;
- managementverantwoordelijkheden krijgen onvoldoende invulling in de praktijk;
- de organisatie is beperkt in control (registratie & managementinformatie). Er wordt snel geschakeld en prioriteiten verlegd, maar de grote lijn in (basis)verantwoordelijkheden is niet altijd in zicht;
- de rolverdeling tussen opdrachtgever (gemeenten) en ODIJmond is niet goed uitgewerkt;
- resultaatgericht en lerend samenwerken is niet geborgd.

Dit naast het feit dat medewerkers betrokken en gedreven werken. Men is trots op ODIJmond, er worden mooie resultaten geboekt.

Bij het scenario zelforganisatie is een investering nodig in verband met beperkte implementatie in het verleden. Er moeten kaders, samenwerkingsafspraken en sturingslijnen op inhoud & proces, inclusief mandaten worden geïmplementeerd (achterstallig onderhoud). Verder moeten managers en versterkers worden benoemd en MT, OT en BT en programmaorganisatie moeten worden ingericht. In samenwerking met cirkels en stafafdelingen moeten rollen worden ingericht en collega's hiervoor (ook duurzaam) worden getraind/geïnstrueerd. Tenslotte is er training nodig in basisvaardigheden om zelforganiserend te kunnen werken (resultaatgericht en lerend werken, feedback geven en ontvangen etc.).

Een aantal functies vervalt (cirkelcoach, kwaliteitscoördinator), hiervoor zal een oplossing moeten komen. Duurzaam zijn een duidelijke richting (vijfjarenstrategie, uitvoeringsprogramma, cirkelplannen) en borging van invulling van de (benodigde vaardigheden t.b.v.) zelforganisatie en rollen noodzakelijk.

Zelforganisatie kent een behoorlijk draagvlak binnen ODIJmond. Een deel van de medewerkers werkt bij ODIJmond vanwege zelforganisatie. Wel is duidelijk dat een stevige verbetering in de implementatie van de zelforganisatie nodig is, zodat managementverantwoordelijkheden worden ingevuld.

De inrichting van een hiërarchische organisatie vraagt eveneens uitwerken van kaders, samenwerkingsafspraken en sturingslijnen inhoud & proces (achterstallig onderhoud). Verder moeten managers en teamleiders benoemd worden, waar nodig getraind op managementvaardigheden en het MT moet worden ingericht.

Een aantal functies vervalt (cirkelcoach, kwaliteitscoördinator), hiervoor zal een oplossing moeten komen. Duurzaam zijn een duidelijke richting (vijfjarenstrategie, uitvoeringsprogramma) nodig en management development-investeringen.

Met name in de operationele/uitvoerende cirkels is het draagvlak voor zelforganisatie soms minder groot en is er bij sommige collega's behoefte aan een teamleider.

Kijken we naar de bedoeling: een wendbare, flexibele organisatie, dan komt het scenario zelforganisatie hier meer aan tegemoet dan het scenario hiërarchie.

Kwantitatief vragen de verschillende scenario's de volgende investeringen.

	Huidige situatie		Scenario zelforganisatie		Scenario hiërarchie	
	€	fte	€	fte	€	fte
Duurzame managementinvestering per jaar:						
- cirkelcoaches, managers	560k	4	420k	3	420k	3
- kwaliteitscoördinator, versterker, teamleider	230k	2	230k	2	624k	4,8
- zelforganisatie-/management development	700k*	7*	700k +9k**	7	9k	-
Totaal:	1.490k*	13*	1.359k	12	1.053k	7,8
Initiële investeringen achterstallig onderhoud	n.v.t		€ 149k		€ 147k	

* Hierin is meegenomen de bedragen/fte die op dit moment zouden moeten zijn geïnvesteerd om de zelforganisatie te kunnen borgen.

** Jaarlijkse investeringen voor een externe coach voor de zelforganisatie.

5.1 Conclusies

Op basis van bovenstaande zijn de volgende conclusies te trekken:

- Elk toekomstscenario vraagt een investering (cultuurverandering, financieel), de organisatie is 'verwaarloosd' als het gaat om managementverantwoordelijkheden in brede zin.
- Het hiërarchische scenario is investeringstechnisch (iets) goedkoper, zeker als we dit relateren aan de personeelslasten in zijn geheel.
- Het scenario zelforganisatie is het meest wendbaar en flexibel.

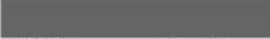
5.2 Aanbevelingen

- Onderzoek bij alle cirkels (nogmaals) wat het draagvlak is voor de zelforganisatie. Stel hierbij aan stafcirkels de vraag of zij werken voor (en coachen van) zelforganiserende cirkels gecombineerd met werken voor hiërarchische teams als mogelijkheid zien.
- Geef (in de toekomst) geen ruimte voor cirkels om te kiezen welke rollen wel/niet in te vullen. Een cirkel of team kan niet deels hiërarchisch en deels zelforganiserend werken.
- Houd rekening bij de te kiezen organisatie inrichting met de bedoeling: een flexibele en wendbare organisatie. Hiërarchie geeft 'vertraging' in de besluitvorming en kan verantwoordelijkheid bij medewerkers ontnemen.
- Onderzoek of gezien het draagvlak, een hybride organisatievorm een reële mogelijkheid is.

DOORONTWIKKELING ZELFORGANISATIE
BEVINDINGEN EN ADVIEZEN

Oisterwijk, januari 2024

EVZ organisatie-advies

D240018/ek/160124

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave.....	2
1. Inleiding.....	3
2. Aanbevelingen.....	3
3. Algemene bevindingen.....	4
4. Het Kompas.....	5
5. De cirkels.....	5
6. Besluitvorming, probleemoplossing, feedback.....	7
7. Cirkelcoaches.....	8
Bijlage 1: Gevoerde gesprekken.....	9

1. INLEIDING

In november en december 2023 zijn gesprekken gevoerd met cirkels, de OR en de directeur van Omgevingsdienst IJmond (OD IJmond) om zicht te krijgen in de stand van zaken van de zelforganisatie en te komen met voorstellen om verbeteringen door te voeren. In bijlage 1 is weergegeven welke gesprekken zijn gevoerd. 101 medewerkers zijn aanwezig geweest in de gesprekken met de cirkels, 28 medewerkers zijn afwezig geweest.

In de gesprekken tref ik medewerkers die enthousiast zijn, gedreven en met veel energie, toewijding en betrokkenheid werken voor de omgevingsdienst. OD IJmond is een mooie club mensen, waarmee veel wordt bereikt met elkaar en voor haar stakeholders.

De gesprekken zijn voor de cirkels een leerproces geweest over de werking van de cirkels. Door te evalueren/praten, zijn collega's regelmatig tot inzichten gekomen, waarmee ze mogelijk al aan de slag zijn gegaan. In ieder geval hebben de meeste cirkels het inzicht gekregen dat de zelforganisatie een investering vraagt in tijd en in inhoudelijke bijdragen van de rollen.

Men is in het algemeen positief over het werken bij OD IJmond en de zelforganisatie. In de gesprekken is veel aandacht besteed aan de verbeterpunten, zo ook in deze rapportage. Bijna elk gesprek werd echter afgesloten met 'dat het lijkt alsof er niets goed gaat' maar er wel degelijk heel veel wel goed gaat en men het prettig werken vindt binnen OD IJmond.

In deze rapportage volgen de bevindingen uit de gesprekken. In hoofdstuk 3 betreft dit algemene bevindingen, hoofdstuk 4 bevat de bevindingen met betrekking tot het Kompas, in hoofdstuk 5 met betrekking tot de cirkels, in hoofdstuk 6 besluitvorming, het oplossen van problemen en het geven van feedback en hoofdstuk 7 gaat over de rol van de cirkelcoaches.

In het volgende hoofdstuk volgen de aanbevelingen.

2 AANBEVELINGEN

Algemene bevindingen

- Herijk het kaderdocument, informeer de organisatie hierover; richt de organisatie en de processen hierop in en handel daarnaar.
- Kijk hoe de organisatie zich verhoudt tot externe stakeholders en wie daarin aanspreekpunt/verantwoordelijk is.

Het kompas

- Maak een uitvoeringsprogramma met input van de cirkels als basis voor de cirkelplannen. Evalueer (tussentijds) de (meetbare) resultaten of voortgang.
- Zorg voor een rechtstreekse verbinding vanuit de cirkels naar het Kompas t.b.v. een directe terugkoppeling, maar ook borging van het vertrouwen in en vanuit het Kompas.

De cirkels

- Werk de verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor de rollen expliciet uit en omschrijf de aanpalende processen (wel/niet controle door 'staf' cirkel, besluitvormingsproces).
- Geef tijd voor de invulling van de rollen.
- Organiseer overleggen tussen de eigenaren van dezelfde rol vanuit de verschillende cirkels t.b.v. kwaliteitsverbetering van de inhoudelijke rolinvulling (eventueel met collega's uit 'staf' cirkels erbij).

Besluitvorming, probleemoplossing, feedback

- Investeer in de kwaliteit van het cirkeloverleg, leer cirkels om te gaan met gevoelige spanningen en spanningen die 'in het midden blijven', leer cirkels om écht feedback (positief en negatief) te geven die ertoe doet en waar de organisatie van groeit.
- Maak duidelijk waar de cirkels over kunnen besluiten en wat in het Kompas moet worden voorgelegd, hoe de besluitvormingsprocedure verloopt en handel daarnaar.
- Werk aan een procedure voor het oplossen van conflicten of het nemen van besluiten waar men niet uitkomt.

Cirkelcoaches

- Leg inhoudelijke werkzaamheden (sturing op proces, inhoud, het wat) in de cirkels, niet bij cirkelcoaches (of kwaliteitscoördinatoren).
- Maak cirkelcoaches (en mogelijk ook de kwaliteitscoördinatoren) verantwoordelijk voor de kwaliteit, borging en facilitering van de zelforganisatie, door het coachen van teams en individuen.

3. ALGEMENE BEVINDINGEN

In 2018 is OD IJmond zelforganiserend gaan werken. Er is toen aandacht besteed aan het principe van zelforganisatie en collega's zijn getraind in verschillende vaardigheden t.b.v. besluitvorming, conflicthantering en feedback m.b.t. de zelforganisatie. Na die tijd is er geen onderhoud geweest m.b.t. de (randvoorwaarden voor) zelforganisatie. Er is armoede in de implementatie/invulling van zelforganisatie. Veel kennis is weggezakt of niet (meer) aanwezig en in de zelforganiserende rollen, nodig om de zelforganisatie succesvol te laten zijn, wordt onvoldoende geïnvesteerd. Daarnaast is een aantal randvoorwaarden (inzicht in presteren, financiën, tijdbesteding bijvoorbeeld) niet geborgd.

Voor medewerkers is het onvoldoende of niet duidelijk waarom OD IJmond werkt volgens de principes van zelforganisatie. Het kaderdocument, de basis van zelforganisatie bij OD IJmond, is bij veel collega's niet bekend, ongeacht de lengte van hun dienstverband.

Veel collega's vinden het werken binnen zelforganiserende principes prettig, met name vanwege de vrijheid om zelf te bepalen hoe het werk wordt gedaan, de mogelijkheid voor eigen inbreng, je te ontplooiën en je eigen weg te bepalen. Als het gaat om de inhoud van het werk, is zelforganisatie ondersteunend. Een aantal medewerkers werkt expliciet vanwege de zelforganisatie bij OD IJmond. Een behoorlijke groep collega's heeft echter behoefte aan een teamleider, met name om besluiten te nemen en om concrete feedback van te krijgen (jaargesprekken, ontwikkeling), maar ook om de werkzaamheden die bij de rollen zijn belegd uit te voeren.

Collega's ervaren een grote mate van gedrevenheid, betrokkenheid, verantwoordelijkheidsgevoel en eigenaarschap in de organisatie en een binding in de cirkel, met name op (de inhoud van) het werk, nauwelijks op de zelforganisatie. Wel wordt erkend dat sommige medewerkers te veel vrijheid nemen.

Niet altijd is de organisatievorm (zelforganisatie) passend bij hoe gemeenten/externen zijn georganiseerd, dan is onduidelijk wie waarvoor het mandaat heeft binnen OD IJmond en wie dus voor de gemeenten gesprekspartner op niveau zijn.

Aanbevelingen:

- Herijk het kaderdocument, informeer de organisatie hierover; richt de organisatie en de processen hierop in en handel daarnaar.
- Kijk hoe de organisatie zich verhoudt tot externe stakeholders en wie daarin aanspreekpunt/verantwoordelijk is.

4. HET KOMPAS

Het gevoel leeft dat het Kompas onvoldoende stuurt en intern niet altijd op één lijn zit. De richting/visie en prioritering is niet altijd duidelijk, het Kompas besluit niet altijd en faciliteert de cirkels beperkt. Kaders zijn niet duidelijk en de besluitvorming door het Kompas wordt als niet transparant, niet consistent en reactief ervaren. Het is niet duidelijk waarover de cirkels kunnen besluiten en waarover het Kompas ('als het ze uitkomt overrulen ze de cirkel'). Wel wordt genoemd dat hier verbetering wordt waargenomen, dat processen duidelijker worden en het Kompas 'formeler' handelt ('meer gaat over de 'Kompas-tafel'). Het uitvoeringsprogramma is vaak onvoldoende duidelijk en wordt onvoldoende met input vanuit de organisatie gemaakt. Hierdoor wordt het uitvoeringsprogramma niet gedragen door de organisatie en niet doorvertaald naar cirkelplannen. Er is behoefte aan een OD IJmond-brede coördinator/trekker op onderwerpen/thema's die cirkeloverstijgend zijn.

Er is geen link vanuit de cirkels rechtstreeks naar het Kompas, daar is wel behoefte aan. Vertrouwen, betrokkenheid, verbinding, compassie en waarderende feedback vanuit het Kompas naar de cirkels worden gemist. De verbinding loopt nu via de cirkelcoaches, of via het linking-pin-overleg waar sinds kort de directeur bij aansluit. Vanuit cirkelcoaches en linking-pin-overleg vindt niet altijd terugkoppeling plaats naar de cirkels. Terugkoppeling vanuit het Kompas vindt met name plaats via een blog, hetgeen door collega's als erg beperkt wordt ervaren.

Besluitvorming duurt lang (van cirkel, via cirkelcoach naar Kompas en dan weer die weg terug). Veelgenoemd wordt het feit dat er nieuw werk wordt binnengehaald, zonder dat wordt gekeken naar de gevolgen voor de (werkzaamheden binnen de, of bezetting van de) cirkels.

Er is onvoldoende duidelijkheid over de systematiek voor organisatie-inrichting (cirkels splitsen, samenvoegen, personen naar een andere cirkel etc.).

Aanbevelingen:

- Maak een uitvoeringsprogramma met input van de cirkels als basis voor de cirkelplannen. Evalueer (tussentijds) de (meetbare) resultaten of voortgang.
- Zorg voor een rechtstreekse verbinding vanuit de cirkels naar het Kompas t.b.v. een directe terugkoppeling, maar ook borging van het vertrouwen in en vanuit het Kompas.

5. DE CIRKELS

Rollen zijn beperkt ingevuld enerzijds in de daadwerkelijke aanwezigheid van de rol ('die hebben we niet'), anderzijds in de invulling ervan. Het is niet duidelijk wat er van de verschillende rollen verwacht wordt. Regelmatig wordt alleen 'op papier' iemand aangewezen, maar wordt geen inhoudelijke invulling gegeven aan de rol. Er wordt geen ruimte gevoeld voor het invullen van de cirkeltaken ('het komt erbij', 'het is niet mijn werk', 'daar zijn geen uren voor'). Niet altijd hebben of voelen medewerkers de bevoegdheid om de rol volledig in te vullen, of worden zij gecontroleerd of overruled door het Kompas of een 'staf' cirkel.

De rol van *rolbewaker* wordt beperkt ingevuld en niet altijd om te kijken naar hoe de rollen verdeeld/belegd worden of de kwalitatieve invulling van de rollen. Het roloverleg vindt niet altijd plaats en is regelmatig een 'administratieve' exercitie, waarin niet écht inhoudelijk wordt geëvalueerd en bijgestuurd t.b.v. verbetering van de invulling van zelfsturende rollen. Er zijn geen overleggen tussen mensen met dezelfde rol binnen de organisatie.

De rol van *facilitator* (soms secretaris) is er in bijna elke cirkel en wordt praktisch ingevuld: plannen van overleggen en soms maken van verslagen of actielijsten. Deze rol wordt niet ingezet als bewaker van het besluitvormingsproces.

De rol van *linking-pin* wordt beperkt ingevuld als link naar andere cirkels of het Kompas als het gaat om cirkeloverstijgende spanningen en informatie-uitwisseling.

De *werving & selectie*-rol ligt grotendeels buiten de cirkel. Het is onduidelijk voor de cirkel of men iemand kan aannemen, laat staan dat de cirkel eigenaarschap voelt m.b.t. wie wordt aangenomen. Via de cirkelcoach wordt vanuit het Kompas de werving en selectie veelal geïnitieerd. Nieuwe functies worden soms gecreëerd en ingevuld, zonder dat cirkels hierover geconsulteerd worden.

De rol voor *functioneren en beoordelen / opleiden en ontwikkelen* wordt niet binnen de cirkel opgepakt. Alleen als iemand een bevordering of verlenging van het contract wil wordt een evaluatieprocedure opgestart. Het formulier voor het evaluatieproces wordt ervaren als lastig in te vullen. Het persoonlijk ontwikkelplan (POP) wordt nauwelijks gebruikt voor persoonlijke (of team-) ontwikkeling en vaak gezien als een administratieve handeling, vooral wanneer je een opleiding wilt doen. Het wordt gebruikt voor vakinhoudelijke opleidingen, maar nauwelijks voor persoonlijke ontwikkeling. Niet iedereen kent de evaluatieprocedure. Deze wordt als omslachtig en nietszeggend ervaren, waarin wordt genoemd dat je je collega niet wilt afvallen. Feedbackgesprekken worden nauwelijks gevoerd, het initiatief moet vanuit de medewerker zelf komen. Bij disfunctioneren wordt nauwelijks gehandeld vanuit de cirkel. Opleidingen kunnen niet binnen de cirkel worden goedgekeurd maar hierover wordt via de cirkelcoach binnen het Kompas (op afstand) besloten. Collega's missen waardering voor het werk (hetgeen in een niet zelforganiserende organisatie jaarlijks van de leidinggevende kwam) waarmee het behouden van medewerkers als risico wordt gezien. Het initiatief hiervoor moet bij de organisatie/betreffende rol liggen.

Inwerken wordt vooral inhoudelijk/functioneel ingestoken, als de rol überhaupt is ingevuld. De rol voor inwerken wordt niet ingevuld met een inwerkprogramma om uitleg te geven over de principes van zelforganisatie. Nieuwe medewerkers hebben moeite met het begrijpen wie waarover gaat binnen OD IJmond.

De *rol arbo & verzuim* is teruggedaan naar HR, waardoor cirkels geen verantwoordelijkheid meer voelen voor verzuimbegeleiding en arbo-gerelateerde zaken (al dan niet ondersteund door HR). Verzuimpreventie (bijvoorbeeld rond werkdrukproblematiek) valt tussen wal en schip, de cirkelcoach pakt dit soms wel en soms niet op (vraag is of deze daarvoor verantwoordelijk is of zou moeten zijn).

De rol voor *bezetting, werktijden en verlof* is vaak uitsluitend ingevuld met het flatteren in Big Ben, waarbij men zich afvraagt waarom HR nogmaals controleert. De verdeling van werk loopt niet altijd goed, er is ruimte voor vrijblijvendheid. Overuren (en verloftegoeden) kunnen oplopen, zonder dat er daadwerkelijk vanuit de cirkel op wordt bijgestuurd of uitbetaling kan worden geflatteerd (ook niet i.h.k.v. werkdruk, werkzaamheden, uitbreiding personeel etc.).

De *financiële* rol is beperkt. Cirkels hebben stuurinformatie over resultaten, formatieruimte, financiële stand van zaken, ruimte binnen subsidiegelden etc. De financiële ruimte is inzichtelijk, uitsluitend t.b.v. team-activiteiten. Investerings (werkkleding, devices, materialen, opleidingen) moeten centraal aangevraagd en goedgekeurd worden.

De rol *kwaliteitsbewaking* is in veel cirkels niet ingevuld. Voor een aantal cirkels is de kwaliteitsbewaking ingevuld door kwaliteitscoördinatoren. Deze kwaliteitscoördinatoren lopen in de praktijk veel gaten dicht (regelwerk, overzicht bewaken, werkverdeling, prioritering, kwaliteits-/procesverbetering, begeleiding van mensen na opleiding, registraties, afstemmen in de regio, maken cirkelplan). De functie van kwaliteitscoördinator neigt daarmee naar teamleider, hoewel duidelijk is dat deze functie geen hiërarchische verantwoordelijkheid heeft en bijvoorbeeld niet betrokken wordt bij het vormgeven van het uitvoeringsprogramma.

Expert overleggen zijn er op een aantal onderwerpen, maar grotendeels niet structureel. Er wordt beperkt eigenaarschap gevoeld voor deze overleggen. Terugkoppeling uit deze overleggen wordt als voldoende ervaren.

Aanbevelingen:

- Werk de verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor de rollen expliciet uit en omschrijf de aanpalende processen (wel/niet controle door 'staf' cirkel, besluitvormingsproces):
 - de rolbewaker als drijvende/coachende kracht m.b.t. de zelforganisatie;
 - de facilitator die zich richt op de manieren van werken bij overleggen, besluitvorming, oplossen van conflicten;
 - de werving & selectierol die bekijkt wat nodig is in de cirkel en welke aanvulling gewenst is;
 - de rol functioneren en beoordelen opleiden en ontwikkelen, die proactief zorgt dat de cirkel de juiste kwaliteiten beschikbaar heeft en inzet en daarnaast actief stuurt op een kwalitatief hoogwaardige feedback-cyclus waarin medewerkers passende waardering krijgen of verbetertrajecten worden gesignaleerd en opgestart;
 - de inwerken-rol, waarin collega's worden ingewerkt op de werking van zelforganisatie en de verschillende rollen die daarbinnen zijn met de taken en bevoegdheden (wat kan ik van welke rol verwachten?);
 - de rol voor arbo en verzuim proactief inzetten ten behoeve van preventie van uitval en begeleiding bij integratie;
 - bezetting, werktijden en verlof inzetten t.b.v. verdeling van werk(druk), signalering t.b.v. formatie-aspecten, bezetting etc.;
 - financiën inzetten (en faciliteren) als het geweten van de cirkel als het gaat om resultaten, formatieruimte, financiële ruimte etc.;
 - kwaliteitsbewaking *binnen* de cirkel verantwoordelijk maken voor de kwaliteit van de output (gelinkt aan uitvoeringsprogramma en cirkelplan);
- Geef tijd voor de invulling van de rollen.
- Organiseer overleggen tussen de eigenaren van dezelfde rol vanuit de verschillende cirkels t.b.v. kwaliteitsverbetering van de inhoudelijke rolinvulling (eventueel met collega's uit 'staf' cirkels erbij).

6. BESLUITVORMING, PROBLEEMOPLOSSING, FEEDBACK

Alle cirkels kennen een vorm van cirkeloverleg, veelal niet volgens het holocratisch overlegmodel. Collega's realiseren zich tijdens de gesprekken dat de cirkeloverleggen met name op de inhoud en verdeling van het werk gericht zijn en onvoldoende aandacht geven aan de (samen)werking van de zelforganisatie. Niet alle spanningen worden in het overleg naar voren gehaald/gebracht en opgelost. De cirkels voelen zich verantwoordelijk voor het behalen van doelen, hoewel niet altijd de link wordt gelegd met cirkelplannen en uitvoeringsprogramma. De manier om de cirkelplannen te maken verschilt. Soms wordt dit gedaan met de gehele cirkel, soms wordt het 'voor' de cirkel gedaan door een aantal collega's uit de cirkel of door de kwaliteitscoördinatoren. Inzicht in de werkvoorraad (werklijsten) of voortgang is er beperkt en de verantwoordelijkheid ervoor wordt niet door alle leden van de cirkel gevoeld. Verantwoordelijkheid blijft soms 'in het midden' liggen. Overigens kan dit laatste verschillen per cirkel. Met name de ondersteunende of 'staf' cirkels hebben meer zicht op de te leveren en geleverde bijdrage. Het gevoel leeft dat er ongestructureerd wordt gewerkt waardoor eigenaarschap niet wordt gevoeld. Het is onduidelijk waarover de cirkel zelf kan besluiten (zie ook hoofdstuk 4).

De cirkels vinden in het algemeen dat ze in staat zijn om spanningen op te lossen. Er wordt niet gewerkt met de beslisboom ('niet nodig') en besluiten worden met consensus in tegenstelling tot de in het kaderdocument beoogde consent (red: er zijn geen noemenswaardige bezwaren) genomen. Er is in de organisatie geen eenduidig stramien voor besluitvorming. Hierdoor wordt soms niet besloten als het om lastige zaken gaat, of worden spanningen niet opgelost. Een enkele keer wordt benoemd dat de veiligheid er niet is om binnen de cirkel alles te benoemen. Een belemmerende gedachte die heerst is dat het goede gesprek toch niet zal plaatsvinden.

Wanneer vraagstukken te complex zijn of wanneer er tegenstellingen zijn die niet op te lossen zijn binnen de cirkel voelen cirkels een escalatiemogelijkheid bij de cirkelcoach in meer én mindere mate. De spelregels voor conflicthantering worden niet toegepast ('mag je dit van collega's verwachten?'). Feedback wordt vooral vakinhoudelijk gegeven. Het is lastig om je collega aan te spreken op gedrag en houding of samenwerking.

Hoe geef en hoe ontvang je lastige feedback? Hoe voer je het lastige gesprek? Met persoonlijke vraagstukken of conflicten gaan collega's veelal naar de cirkelcoach, Kompas of de directeur.

Aanbevelingen:

- Investeer in de kwaliteit van het cirkeloverleg, leer cirkels om te gaan met gevoelige spanningen en spanningen die 'in het midden blijven', leer cirkels om écht feedback (positief en negatief) te geven die ertoe doet en waar de organisatie van groeit.
- Maak duidelijk waar de cirkels over kunnen besluiten en wat in het Kompas moet worden voorgelegd, hoe de besluitvormingsprocedure verloopt en handel daarnaar (idem als in hoofdstuk 4).
- Werk aan een procedure voor het oplossen van conflicten of het nemen van besluiten waar men niet uitkomt.

7. CIRKELCOACHES

De rol van cirkelcoach is onduidelijk. De cirkelcoach wordt gezien als de ingang naar het Kompas, de link met andere cirkels, een persoonlijke coach (leidinggevende) en iemand die besluiten neemt bij conflicten of m.b.t. 'Kompas-zaken'. De cirkelcoach zou de cirkel moeten vertegenwoordigen in het Kompas. Dit past niet binnen zelforganisatie, waarin dergelijke zaken binnen de cirkel zouden moeten liggen/worden opgepakt. Er zijn grote verschillen in de manier waarop cirkelcoaches hun rol invullen. Cirkelcoaches zijn niet altijd aanwezig of betrokken bij cirkeloverleggen en koppelen niet altijd terug uit Kompas. Cirkels weten niet hoe ze vertegenwoordigd worden in het Kompas. Cirkelcoaches sturen de cirkels niet bij op de strategische koers en resultaten, en coachen en ontwikkelen medewerkers in beperkte mate. Coachende vaardigheden zijn niet altijd aanwezig bij cirkelcoaches. Vanwege de inhoudelijke werkzaamheden van de cirkelcoaches, is er soms geen tijd of aandacht voor het coachen op de zelforganisatie (op team en individueel niveau). Zelforganisatie experts (trekkers) worden gemist in de organisatie.

Een aantal collega's geeft aan dat de cirkelcoaches teamleider zouden moeten zijn (hier zien we een parallel met de kwaliteitscoördinatoren). Cirkelcoaches gedragen zich als leidinggevend in sommige opzichten. Er is niet altijd vertrouwen in de cirkelcoaches.

De rol van cirkelcoach, zoals ingevuld bij OD IJmond, met zowel een inhoudelijke rol (sturing op proces, inhoud, het wat) in de cirkels, als een rol in de coaching van de zelforganisatie, is niet passend bij de basisprincipes van zelforganisatie.

Aanbevelingen:

- Leg inhoudelijke werkzaamheden (sturing op proces, inhoud, het wat) in de cirkels, niet bij cirkelcoaches (of kwaliteitscoördinatoren).
- Maak cirkelcoaches (en mogelijk ook de kwaliteitscoördinatoren) verantwoordelijk voor de kwaliteit, borging en facilitering van de zelforganisatie, door het coachen van teams en individuen.

BIJLAGE 1: GEVOERDE GESPREKKEN

Met de volgende cirkels is een gesprek gevoerd:

- Cirkel toezicht Zuid-Kennemerland
- Cirkel duurzame leefomgeving
- Cirkel toezicht Zaanstreek-Waterland
- Cirkel ruimte, strategie en beleid
- Cirkel bouwtoezicht en -handhaving
- Cirkel staf
- Cirkel juridische zaken
- Cirkel toezicht IJmond
- Cirkel kompas
- Cirkel advies en NME
- Cirkel bouwvergunningverlening
- Cirkel vergunningverlening

Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met de OR en de directeur.

De bevindingen in deze rapportage worden mondeling teruggekoppeld aan:

- Alle medewerkers
- Het kompas
- Het dagelijks bestuur

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	03A	Besluit no	AB 2024- 008
Datum vergadering	19 juni 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Vervolgopdracht toekomstscenario's	Functie	Directeur

Aanleiding

Op 6 maart verstrekte het Dagelijks Bestuur (hierna DB) opdracht aan de directeur van ODIJmond om een nadere analyse uit te voeren naar waar de organisatie nu staat en waar de organisatie staat met de uitvoering van de opdracht.

Aanleiding is het landelijke Interbestuurlijk Programma (IBP). Het doel van dit programma is het merkbaar verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en het verminderen van schade aan het milieu die vermeden had kunnen worden. Om dit te bereiken is het noodzakelijk de keten van vergunningverlening, toezicht en handhaving te versterken. Omgevingsdiensten spelen hierbinnen een prominente rol. Elke omgevingsdienst diende een hiertoe een Plan van Aanpak IBP in.

Op 29 mei rondde het DB met het ontvangen van de rapportage, de bestuursopdracht af. De rapportage is ter kennisname aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

Met het afronden van de bestuursopdracht heeft het DB als vervolgstap behoefte aan extern advies om te komen tot scenario's die het bestuur in staat stelt bestuurlijke keuzes te maken in de opbouw naar een toekomstbestendige organisatie, zoals beschreven in het Plan van Aanpak IPB.

Opdrachtformulering vervolgopdracht

Ontwikkel scenario's waarmee ons bestuur in staat is keuzes te maken in de vervolgstappen om te komen tot een, toekomstbestendige organisatie.

- Als vertrekpunt geldt het huidige beeld van waar de dienst nu staat en welke stappen noodzakelijk zijn om te komen tot een, toekomstbestendige organisatie, die in staat is de opdracht van haar deelnemers te kunnen uitvoeren met borging van kwaliteit en continuïteit.
- Daarmee voortbouwend op het beeld dat is ontstaan en conclusies en aanbevelingen die zijn opgehaald uit het traject dat afgelopen maanden is doorlopen:
 - o (externe) Visitatie en zelfevaluatie
 - o Plan van Aanpak IBP, waarin het bestuur kiest voor het neerzetten van een zelfstandige, toekomstbestendige organisatie, met daarin de vijf ontwikkellijnen om te komen tot een zelfstandig toekomstbestendig ODIJmond
 - o Rapportage bestuursopdracht
- Houd rekening met de bestuurlijke wensen richting de toekomst, maar kijk ook kritisch naar de huidige en toekomstige eisen die gesteld worden aan robuuste omgevingsdiensten.
- Betrek in de scenario's de ontwikkellijnen 2 en 4 uit het Plan van Aanpak IBP-VTH, waarmee de scenario's inzicht geven in de mogelijkheden en onmogelijkheden van een

verbreding van het huidige takenpakket en de kansen die samenwerking in de keten kunnen bieden.

- Geef inzicht in de bestuurlijke keuzes die gemaakt kunnen worden om de uitkomsten van het programma herijking GR, DVO en financieringsstructuur (waarbij de balans tussen de opdracht en middelen wordt hersteld) naar de toekomst toe op te vangen.
- Beschrijf de scenario's binnen de context van een veranderende, maatschappelijke opgave.
- Geef bij de beschrijving van de scenario's aandacht aan de veranderende lokale en regionale opgaven.
- De scenario's dienen ten opzichte van elkaar gewogen te worden, waarbij inzicht ontstaat in de voor- en nadelen op korte en langere termijn. Zet de scenario's weg in tijd, zodat het bestuur een keuze kan maken in het tempo waarin wordt toegewerkt naar het gewenste eindbeeld.

Vervolg

Na instemming met de vervolgopdracht, benaderen wij een drietal externe bureaus om op basis van de opdrachtformulering te komen tot een voorstel en offerte. In deze vergadering presenteren wij een shortlist van adviesbureaus die voor de opdracht kunnen worden benaderd. Vanuit de shortlist benaderen wij drie partijen om een offerte uit te brengen. Het DB maakt een keuze uit de offertes en geeft de directeur opdracht om deze, samen met het gekozen bureau, verder uit te werken. De opleverdatum voor de scenario's is 1 februari 2025. De uitwerking vindt plaats in Q4 2024/ Q1 2025. Hiermee loopt de uitwerking van de toekomstscenario's parallel met het proces 'Vernieuwen GR, DVO en financieringsstructuur'.

Besluit

1. Instemmen met de vervolgopdracht t.b.v. het uitwerken van toekomstscenario's.

Besluit: conform/ aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

B. van den Berg

J. Zandhuis

Externe uitvraag

Uitwerking scenario's naar een toekomstbestendige ODIJmond

Achtergrond

Veranderend speelveld Omgevingsdiensten

De context waarin omgevingsdiensten acteren verandert snel. Maatschappelijk gezien is de aandacht voor milieu en gezondheid sterk toegenomen. Het voor de toekomst beschermen en verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving is een speerpunt die diverse beleids- en uitvoeringsvelden raakt. De kennis over de impact van het menselijke handelen op de leefomgeving neemt snel toe, hierdoor ontstaan nieuwe thema's en verdieping van bestaande thema's voor omgevingsdiensten

In het rapport 'Om de leefomgeving' schetst de commissie Van Aartsen een kritisch beeld van de huidige VTH-keten. Van Aartsen komt met 10 aanbevelingen om de VTH-keten te versterken. Omgevingsdiensten spelen hierbinnen een belangrijke rol. Om uitvoering te geven aan deze aanbevelingen startte het ministerie van I&W het interbestuurlijk programma VTH (IBP-VTH), dit programma loopt tot september 2024. De eventuele continuering of vervolgstappen op dit programma worden overgelaten aan het nieuwe kabinet.

Ontwikkeling Omgevingsdienst IJmond

Binnen het IBP-VTH zijn alle 28 omgevingsdiensten in Nederland aangesloten. Allen zeer verschillend qua omvang, scope en opdracht. Daarnaast verschillen de lokale, regionale en provinciale opgaven waarbinnen omgevingsdiensten hun opdracht uitvoeren. Omgevingsdienst IJmond is opgericht in 1999. Toen nog als milieudienst. Niet alleen de VTH-taken kwamen over, maar ook de beleidsvoorbereidende taken, alsook een aantal adviestaken op het gebied van milieu. Voor de organisatie was dat toentertijd een voorwaarde om efficiency in de uitvoering te creëren, maar ook de milieuproblematiek daadwerkelijk aan te pakken. Want, milieu stopt niet bij de gemeentegrens. In de jaren erna maakte de organisatie een groei door op zowel taakuitvoering als op expertise. Denk daarbij aan taken als VTH bouw en toezicht op APV. Ook heeft Omgevingsdienst IJmond een positie in de advisering en uitvoeringstoets over omgevingsplannen en is de organisatie betrokken bij ingewikkelde regionale uitdagingen, zoals mobiliteitsvraagstukken, PFAS en grootschalige opslag van waterstof. Ontwikkelingen die binnen het IBP-VTH ook als toekomstpositie voor omgevingsdiensten staan beschreven.

Bestuurlijk toekomstbeeld Omgevingsdienst IJmond

Sinds de start van het IBP-VTH in 2022 is gewerkt aan landelijke (kwaliteit)criteria voor omgevingsdiensten in Nederland. Voldoen aan deze criteria betekent dat een dienst in staat is de opgedragen taken zo uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving (bescherming bewoners), het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en het aanpakken van de (milieu)problemen. Ook is de dienst in staat zijn rol te (kunnen) pakken in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat. Momenteel voldoen vrijwel alle omgevingsdiensten

nog niet aan deze robuustheidscriteria. Via een plan van aanpak beschreven omgevingsdiensten de noodzakelijke stappen om te gaan voldoen aan deze criteria. Ook Omgevingsdienst IJmond stelde een plan van aanpak op waarin het bestuur de ambitie uitspreekt te komen tot een zelfstandige, toekomstbestendige organisatie. Een organisatie die niet alleen nu, maar ook op lange termijn in staat is de opdracht van haar deelnemers uit te voeren met oog voor continuïteit en kwaliteit.

Ontwikkelagenda Omgevingsdienst IJmond

Om de bestuurlijke ambitie uit te werken in een plan van aanpak heeft het bestuur van Omgevingsdienst IJmond een extern bureau opdracht gegeven een onderzoek uit te voeren naar het huidige functioneren van de organisatie. In dit onderzoek is gekeken naar waar de organisatie met het uitvoeren van de opdracht van haar deelnemers staat en de staat van die interne organisatie beoordeeld. Hieruit kwam naar voren dat de organisatie ook in de huidige vorm enkele stappen moet zetten.

De stappen zijn vertaald in vijf ontwikkellijnen:

1. Het herijken van de bestaande taken en formatie
2. Het onderzoeken van een verbreding van het huidige takenpakket
3. Het vereenvoudigen van de GR
4. Het vormgeven van een structurele provincie-brede samenwerking
5. De doorontwikkeling van de interne organisatie

Deze ontwikkellijnen dragen in potentie ook bij aan het verhogen van de omzet, waardoor de organisatie in omvang kan groeien en zelfstandig robuust wordt volgens de criteria van het IBP-VTH.

Behoeftte aan toekomstscenario's

Met het afronden van het plan van aanpak en het beeld waar de organisatie over een aantal jaar wilt staan, heeft het bestuur als vervolgstap behoefte aan extern advies om te komen tot scenario's die het bestuur in staat stelt bestuurlijke keuzes te maken in de opbouw naar een toekomstbestendige organisatie, zoals beschreven in het Plan van Aanpak IPB. Hiertoe dient deze uitvraag.

Huidige situatie Omgevingsdienst IJmond in beeld gebracht

In 2023 is Omgevingsdienst IJmond, in het kader van het IBP-VTH, extern geïnspecteerd. Daarnaast voerde de organisatie een zelftoets uit op basis van een landelijke toetsingskader. En is, in opdracht van het bestuur, door een extern bureau (Seinstra & Partners en EVZ organisatie-advies) onderzoek uitgevoerd naar het huidige functioneren van de organisatie. Dit leidde tot een rapportage met daarin de eerder vijf beschreven ontwikkellijnen richting een toekomstbestendige organisatie.

Alle informatie uit dit traject geeft het beeld van een dienst die gewaardeerd wordt doordat ze nabij haar deelnemers acteert, flexibel is en een goed kennisniveau heeft. Maar ook een beeld van een organisatie waarbij het evenwicht tussen de uit te voeren opdracht en de beschikbare capaciteit uit balans is. Hierdoor is de organisatie niet in staat de volledige opdracht van haar deelnemers uit te voeren. Ook de financiële positie van de organisatie vraagt op korte termijn aandacht. Er liggen een aantal stevige uitdagingen voor.

Korte en lange termijn aanpak richting zelfstandige, toekomstbestendige organisatie

In de aanpak om te komen tot een zelfstandige, toekomstbestendige organisatie wordt onderscheid gemaakt tussen de korte en lange termijn.

Korte termijn:

- Het opzetten van een programma gericht op het actualiseren van de GR, DVO en financieringsstructuur. Gericht op het herstellen van de balans tussen de opdracht en beschikbare middelen, rol scherpste tussen opdrachtgever en opdrachtnemer en een gezamenlijk inzicht van de opdracht en capaciteit van de organisatie.
- Het herijken van de huidige organisatiestructuur. Gericht op het verstevigen van de organisatiestructuur op managementniveau en het herstellen van de P&C-cyclus waarmee centrale sturing op de opdracht ontstaat.
- Een noodzakelijke formatieve (tussen)stap op de meeste kritische posities m.b.t. onder capaciteit.

Lange termijn:

- Gelijktijdig met het actualiseren van de GR, DVO en financieringsstructuur werken wij scenario's uit op basis waarvan ons bestuur keuzes kan maken in welke vorm de dienst verder gaat richting het eindbeeld van een zelfstandig toekomstbestendige organisatie. Deze scenario's worden opgebouwd vanuit waar de dienst nu staat en dit wordt afgezet tegen de toekomstige opgaven. Tegelijkertijd wordt gekeken naar de landelijke criteria die gesteld worden aan omgevingsdiensten en de mogelijkheden tot samenwerken met ketenpartners en andere omgevingsdiensten. Het gekozen scenario geeft richting aan de vervolgstappen op lange termijn.

Uitvraag uitwerking scenario's naar een toekomstbestendige ODIJmond

Het algemeen bestuur van Omgevingsdienst IJmond verzoekt u een offerte uit te brengen voor de volgende opdracht.

Ontwikkel scenario's waarmee ons bestuur in staat is keuzes te maken in de vervolgstappen om te komen tot een, toekomstbestendige organisatie.

- Als vertrekpunt geldt het huidige beeld van waar de dienst nu staat en welke stappen noodzakelijk zijn om te komen tot een, toekomstbestendige organisatie, die in staat is de opdracht van haar deelnemers te kunnen uitvoeren met borging van kwaliteit en continuïteit.
- Daarmee voortbouwend op het beeld dat is ontstaan en conclusies en aanbevelingen die zijn opgehaald uit het traject dat afgelopen maanden is doorlopen:
 - o (externe) Visitatie en zelfevaluatie
 - o Plan van Aanpak IBP, waarin het bestuur kiest voor het neerzetten van een zelfstandige, toekomstbestendige organisatie, met daarin de vijf ontwikkellijnen om te komen tot een zelfstandig toekomstbestendig ODIJmond
 - o Rapportage bestuursopdracht
- Houd rekening met de bestuurlijke wensen richting de toekomst, maar kijk ook kritisch naar de huidige en toekomstige eisen die gesteld worden aan robuuste omgevingsdiensten.
- Betrek in de scenario's de ontwikkellijnen 2 en 4 uit het Plan van Aanpak IBP-VTH, waarmee de scenario's inzicht geven in de mogelijkheden en onmogelijkheden van een

verbreding van het huidige takenpakket en de kansen die samenwerking in de keten kunnen bieden.

- Geef inzicht in de bestuurlijke keuzes die gemaakt kunnen worden om de uitkomsten van het programma herijking GR, DVO en financieringsstructuur (waarbij de balans tussen de opdracht en middelen wordt hersteld) naar de toekomst toe op te vangen.
- Beschrijf de scenario's binnen de context van een veranderende, maatschappelijke opgave.
- Geef bij de beschrijving van de scenario's aandacht aan de veranderende lokale en regionale opgaven.
- De scenario's dienen ten opzichte van elkaar gewogen te worden, waarbij inzicht ontstaat in de voor- en nadelen op korte en langere termijn. Zet de scenario's weg in tijd, zodat het bestuur een keuze kan maken in het tempo waarin wordt toegewerkt naar het gewenste eindbeeld.

In uw offerte zien wij graag terug:

- De gekozen aanpak om te komen tot scenario's.
- Referentieprojecten
- De achtergronden en cv's van de adviseurs die u wilt inzetten
- Planning en kostenraming

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	04	Besluit no	AB 2024- 009
Datum vergadering	19 juni 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Verdeelsleutel GR Omgevingsdienst IJmond	Functie	Directeur

Bij het opstellen van de begroting en de verdeling van de deelnemersbijdrage voor de incidentele lasten, is rekening gehouden met de gezamenlijke verantwoordelijkheid die alle betrokken partijen dragen. Dit principe is leidend geweest bij het bepalen van de verdeelsleutel.

Verdelingsleutels voor incidentele kosten

Om de kosten eerlijk en transparant te verdelen, stellen wij voor om de volgende kaders te hanteren in het bepalen van de verdeelsleutel:

- *Basis van verdeling*
De bijdrage per deelnemer voor de incidentele lasten is verdeeld op basis van de financiële inbreng van de ingebrachte taken van iedere deelnemer.
- *Referentiepunt*
Als referentiepunt gebruiken wij de oorspronkelijke begroting van 2025. Dit biedt een stabiele en actuele basis voor de berekeningen.
- *Inbegrepen bijdragen*
In de berekeningen worden zowel de bijdragen van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) als de bijdragen via dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) meegenomen. Deze aanpak zorgt ervoor dat alle vormen van financiële betrokkenheid worden meegenomen, waardoor een rechtvaardige verdeling wordt gegarandeerd.
- *Uitsluiting van projectbijdragen*
Vanwege de vermenging van projectkosten en subsidies, sluiten wij de projectbijdragen uit van deze berekeningen. Dit voorkomt onduidelijkheden en zorgt ervoor dat de incidentele lasten zuiver worden berekend.

Door deze aanpak te hanteren, zorgen we voor een evenwichtige en eerlijke bijdrageverdeling, die recht doet aan de financiële betrokkenheid van elke deelnemer.

Daarmee stellen wij de volgende verdeelsleutel voor:

Deelnemer	Percentage
Beverwijk	11,46%
Bloemendaal	3,17%
Edam - Volendam	3,18%
Haarlem	13,32%
Heemskerk	7,97%
Heemstede	2,64%
Landsmeer	6,78%
Oostzaan	3,96%
Provincie Noord-Holland	3,36%
Purmerend	3,85%
Uitgeest	3,95%
Velsen	17,09%
Waterland	3,74%
Wormerland	5,85%
Zandvoort	9,69%
Eindtotaal	100,00%

Besluit

1. De voorgestelde verdeelsleutel vast te stellen.

Besluit: conform/ aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

B. van den Berg

J. Zandhuis

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	05	Besluit no	AB 2024- 010
Datum vergadering	19 juni 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Begrotingswijziging 2025	Functie	Directeur

Inleiding

Sinds 1 juli 2022 werken het ministerie van IenW en de 28 omgevingsdiensten in Nederland samen aan het Interbestuurlijke Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH). Het doel van het programma is het merkbaar verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en het verminderen van schade aan het milieu die vermeden had kunnen worden. Enkele resultaten die het programma beoogt zijn het beter en meer delen van kennis over innovaties in bedrijfsprocessen, effectieve handhaving door het delen van de juiste informatie, meer financiële armslag bij omgevingsdiensten, zodat ze meer kwaliteit en innovatie kunnen bieden en het programma wil extra inzetten op de onderwerpen die uit regionale risicoanalyses naar voren komen.

Om invulling te geven in de benodigde stappen vond afgelopen jaren bij omgevingsdiensten in Nederland visitaties plaats. Ook ODIJmond is gevisiteerd. Daarnaast voerden wij een zelftoets uit op basis van (kwaliteits)criteria die voortvloeien uit het IBP-VTH. Vanuit deze analyse werkten wij een Plan van Aanpak IBP uit waarmee wij inzicht geven in de stappen die nodig zijn om te voldoen aan deze criteria. Met dit Plan van Aanpak kiest ons bestuur ervoor om toe te werken naar het gewenste eindbeeld van een zelfstandig, toekomstbestendige ODIJmond. Om inzicht te krijgen in de benodigde stappen om vanuit de huidige organisatie toe te werken naar het gewenste eindbeeld gaven wij een extern adviesbureau opdracht verdiepende analyses uit te voeren, aan de hand van een bestuursopdracht, naar waar wij als organisatie staan ten opzichte van andere omgevingsdiensten, waar onze organisatie staat met het uitvoeren van de opdracht van onze deelnemers en naar het beeld bij de staat van de interne organisatie.

Vanuit de conclusies en aanbevelingen uit de visitatie, zelfevaluatie en nadere analyses is inzicht gekomen in de noodzakelijke stappen en de financiële impact daarvan om te komen tot het gewenste eindbeeld. Dit was voor ons Dagelijks Bestuur (hierna DB) aanleiding om de oorspronkelijke kadernota 2025 aan te houden en de directeur te verzoeken een alternatieve kadernota op te stellen met een winstwaarschuwing en een aankondiging van een begrotingswijziging 2025. Het DB verzocht het Algemeen Bestuur (hierna AB) de winstwaarschuwing en de begrotingswijziging proactief te melden richting colleges en gemeenteraden/Provinciale Staten.

Conclusies en aanbevelingen nadere analyses

Uit de diverse evaluaties en analyses komt een aantal signalen naar voren:

Het evenwicht tussen de opdracht en de beschikbare middelen is niet meer in balans en de organisatie steunt te sterk op incidentele middelen. Hoewel de financiële situatie van de organisatie op orde lijkt, is dit niet het geval. De omvang van de incidentele middelen is verhoudingsgewijs te groot. Evenals het aantal vaste contracten dat gefinancierd wordt uit incidentele middelen. Het

positieve resultaat over voorgaande jaren is gerealiseerd door werkzaamheden niet uit te voeren en oneigenlijk rendement te maken. Als je dit normaliseert, is het resultaat direct negatief.

Vanuit de rapportage wordt ook geconstateerd dat er sprake is van 'taakverwaarlozing', ook in de wettelijke taken, doordat over meerdere jaren maar een gedeelte van de opdracht is uitgevoerd. Effectief betekent dit dat er geen goed zicht is op de werkelijke situatie buiten. De bestuurlijke ambitie ten aanzien van preventieve controles is meerdere jaren niet gehaald, wat heeft geresulteerd in achterstand. Dit effect wordt veroorzaakt door een gebrek aan sturing, een te lage productiviteit en het niet goed koppelen van de opdracht aan middelen. Zonder versterking van de VTH-taken via een formatie-uitbreiding, is het niet mogelijk om achterstanden binnen de VTH-taken in te lopen en zodoende milieurisico's te beperken en te voorkomen.

Begrotingswijziging 2025

De financiële investering die noodzakelijk is om de organisatie en de sturing daarop op het gewenste niveau te krijgen, is substantieel. Daarnaast vraagt het uitvoeren van de huidige opdracht op het afgesproken ambitieniveau een forse formatie-uitbreiding in het primaire proces. Hierin zijn mogelijk nog bestuurlijke keuzes te maken waarmee de financiële impact gedempt wordt.

Bovenstaande bevindingen beschrijven de urgentie om via een begrotingswijziging op korte termijn invulling te geven aan een aantal noodzakelijke stappen om aan de hand van werkkapitaal een impuls te geven aan de organisatie en daarmee tegelijkertijd een ruimer tijdspad te creëren om te komen tot de juiste bestuurlijke keuzes richting de toekomst.

In het DB van 29 mei is ervoor gekozen om de begrotingswijziging uit te werken overeenkomstig de uitwerking in de rapportage bestuursopdracht en de overige analyses. Op verzoek van ons DB is ingezet op incidentele middelen voor een drietal stappen voor de korte termijn (periode tot 1 januari 2027), dat aansluit op de ontwikkellijnen van het Plan van Aanpak IBP-VTH, te weten:

1. Vernieuwen GR, DVO en financieringsstructuur.
2. Werkkapitaal voor de versterking van de overhead ten behoeve van herstel van centrale sturing.
3. Werkkapitaal voor het versterken van de kritische posities.

De stappen, vertaald in de benodigde financiële middelen staan beschreven in het overzicht op de volgende pagina.

Financiële bijdragen		2025	2026	Totaal
		€	€	€
1.	Vernieuwen GR, DVO en financieringsstructuur	374.000		374.000
2.	Organisatieontwikkeling	606.000		606.000
	<i>Eenmalige bijdragen 2025</i>	<i>980.000</i>		<i>980.000</i>
2.	Werkkapitaal voor de versterking van de overhead ten behoeve van herstel van centrale sturing.	700.000	700.000	1.400.000
3.	Werkkapitaal voor het versterken van de kritische posities	810.000	810.000	1.620.000
	<i>Werkkapitaal bijdragen 2025 en 2026</i>	<i>1.510.000</i>	<i>1.510.000</i>	<i>3.020.000</i>
	Totaal per jaar	2.490.000	1.510.000	4.000.000

Return on investment deelnemers

Naast de aanleiding van de begrotingswijziging en de financiële uitwerking, beschrijven wij in de begrotingswijziging ook wat we gaan doen en wat het onze opdrachtgevers concreet oplevert; de return on investment. Samengevat:

- Het vernieuwen van de GR en DVO zorgt voor een gelijke behandeling van deelnemers, duidelijkere communicatie over verwachtingen en voorwaarden, en verbetert de P&C-cyclus. Dit leidt tot betere afstemming tussen opdracht en capaciteit, waardoor de efficiëntie toeneemt.
- Het versterken van de overhead herstelt centrale sturing en verbetert managementtaken, waardoor we richting kunnen bepalen, bewaken en prioriteren. Verbeteringen in de P&C-cyclus, basisprocessen en datakwaliteit leiden tot transparantie en efficiëntiewinst.
- Het versterken van kritische posities pakt capaciteitsgebreken aan, voorkomt achterstanden in milieucontroles en verbetert naleefgedrag van bedrijven. Dit helpt uitval of vertrek van medewerkers te voorkomen en biedt ruimte voor structurele oplossingen en interne ontwikkeling.

Vervolg

Wanneer u als AB instemt met onze begrotingswijziging 2025, bieden wij deze voor het zomerreces aan aan de raden van onze gemeenten en de Provinciale Staten. Hiermee stellen wij hen in de gelegenheid zienswijzen in te dienen. Aan de hand van de ingediende zienswijzen ronden wij de begrotingswijziging 2025 af en bieden die in november 2024, tezamen met een Nota van Antwoord aan ter vaststelling.

Besluit

1. In te stemmen met de conceptbegrotingswijziging 2025

Besluit: conform/ aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

B. van den Berg

J. Zandhuis

Aan	Algemeen bestuur	Van	Just Zandhuis
T.a.v.	Inzichten in Fase 1 ten opzichte van de verwerkte bijdragen in de conceptbespreking	Functie	directeur

Naar aanleiding van het alternatief voorstel wat namen het DB wordt voorgesteld zijn de volgende tabellen uitgewerkt om een eerste inzicht te geven in de financiële effecten van dit voorstel.

Incidentele bijdrage verwerkt in conceptbegroting voor de bijdrage tm 2026

Financiële bijdragen		2025	2026	Totaal
		€	€	€
1.	Vernieuwen GR, DVO en financieringsstructuur	374.000		374.000
2.	Organisatieontwikkeling	606.000		606.000
<i>Enmalige bijdragen 2025</i>		<i>980.000</i>		<i>980.000</i>
2.	Werkkapitaal voor de versterking van de overhead ten behoeve van herstel van centrale sturing.	700.000	700.000	1.400.000
3.	Werkkapitaal voor het versterken van de kritische posities	810.000	810.000	1.620.000
<i>Werkkapitaal bijdragen 2025 en 2026</i>		<i>1.510.000</i>	<i>1.510.000</i>	<i>3.020.000</i>
Totaal per jaar		2.490.000	1.510.000	4.000.000

Uitwerkingen per deelnemer

Deelnemer	Totale bijdrage in euro's per deelnemer 2025	Totale bijdrage in euro's per deelnemer 2026	Totale bijdrage in euro's per deelnemer
Beverwijk	285.381	173.062	458.443
Bloemendaal	79.036	47.930	126.966
Edam - Volendam	79.185	48.020	127.205
Haarlem	331.637	201.113	532.750
Heemskerk	198.437	120.337	318.774
Heemstede	65.680	39.830	105.510
Landsmeer	168.937	102.448	271.385
Oostzaan	98.495	59.730	158.225
Provincie Noord-Holland	83.540	50.661	134.202
Purmerend	95.988	58.210	154.198
Uitgeest	98.274	59.596	157.870
Velsen	425.419	257.985	683.404
Waterland	93.057	56.432	149.489
Wormerland	145.597	88.293	233.890
Zandvoort	241.336	146.352	387.689
Eindtotaal	2.490.000	1.510.000	4.000.000

Concept uitwerkingen alternatief Fase 1 2025

Financiële bijdragen		Totale bijdrage per deelnemer in euro's
1.	Vernieuwen GR, DVO en financieringsstructuur	374.000
2.	Organisatieontwikkeling	606.000
<i>Enmalige bijdragen 2025</i>		<i>980.000</i>
2.	Werkkapitaal voor de versterking van de overhead ten behoeve van herstel van centrale sturing.	500.000
3.	Werkkapitaal voor het versterken van de kritische posities	525.000
<i>Werkkapitaal bijdragen 2025</i>		<i>1.025.000</i>
Totaal per jaar		2.005.000

Uitwerkingen per deelnemer

Deelnemer	Totale bijdrage per deelnemer in euro's
Beverwijk	240.095
Bloemendaal	66.494
Edam - Volendam	45.852
Haarlem	279.011
Heemskerk	166.948
Heemstede	55.258
Landsmeer	73.023
Oostzaan	82.865
Provincie Noord-Holland	70.284
Purmerend	80.756
Uitgeest	82.680
Velsen	357.911
Waterland	78.290
Wormerland	122.493
Zandvoort	203.040
Eindtotaal	2.005.000

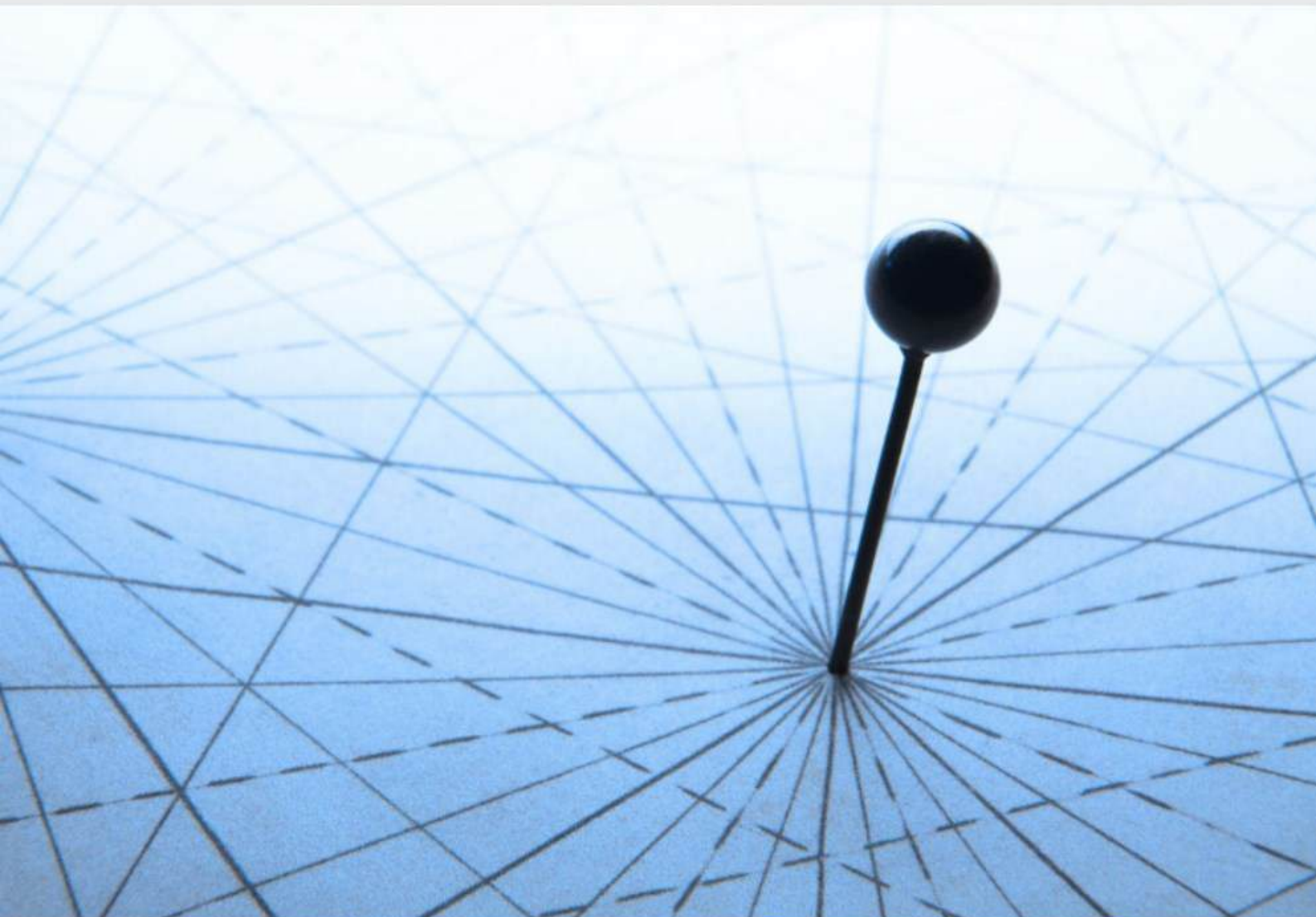
Concept begrotingswijziging 2025

Omgevingsdienst IJmond

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Ontwikkelingen en financiële uitgangspunten	3
2.1	(Externe) ontwikkelingen Omgevingsdienst IJmond	4
2.2	Onderbouwing begrotingswijziging 2025.....	7
2.2.1	Aanleiding begrotingswijziging.....	7
2.2.2	Bestuurlijke keuzes voor korte en lange termijn.....	9
2.2.3	Toelichting op aangevraagde financiële middelen	10
2.3	Planning & control cyclus Omgevingsdienst IJmond	11
2.4	Financiële uitwerkingen	12
3	Financieel kader	21
3.1	Wijze van financiering	22
3.1.1	Tarief	22
3.1.2	Wijze van kostennormering	22
3.1.3	Financieel beleid	22
4	Gewijzigde paragrafen	23
4.1	Weerstandsvormogen en risicobeheersing.....	24
4.2	Financiële kengetallen	24
5	Financiële begroting (inclusief overhead)	26
5.1	Overzicht baten en lasten	27
5.2	Totalen	29
5.3	Incidentele baten en lasten.....	29
5.4	Specificatie naar taakvelden	29
6	Meerjaren raming	30
6.1	Meerjaren raming 2026 – 2028	31
7	Bijlagen	34
7.1	Bijlage	35
7.1	Formatieoverzicht.....	36
7.2	Specificatie overhead	36
7.3	Stemverhoudingen	37
7.4	Verdeelsleutel	38
7.5	Deelnemersbijdrage werkkapitaal en eenmalige programmakosten	40
7.5.1	Deelnemersbijdrage werkkapitaal 2025 en eenmalige programmakosten	40
7.5.2	Deelnemersbijdrage werkkapitaal 2026.....	41
7.6	Overzicht van dienstverleningsovereenkomsten en projectbijdragen per deelnemer	42

1

Inleiding

In dit document is de begrotingswijziging 2025 van Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) uitgewerkt. Wij kondigden de begrotingswijziging aan in de kadernota 2025. Met de brief 'Kadernota 2025 Omgevingsdienst IJmond' informeerde het bestuur de colleges, raden en Provinciale Staten binnen ons werkgebied.

In de maanden maart en april van dit jaar vonden regionale raadsinformatieavonden plaats, waarin wij raden informeerden over actuele ontwikkelingen die aanleiding vormden voor deze begrotingswijziging.

In de brief en de bijeenkomsten staan twee signalen centraal: de organisatie steunt te sterk op incidentele middelen en het evenwicht tussen de opdracht en de beschikbare middelen is niet meer in balans. Deze signalen komen onder andere naar voren vanuit een in 2023 uitgevoerde externe visitatie en het landelijke Interbestuurlijk Programma Versterking VTH (IBP-VTH), waar omgevingsdiensten getoetst worden op robuustheid.

Om verder beeld te geven bij de aanleiding van deze begrotingswijziging starten we hoofdstuk 2 met een beschrijving van de ontwikkelingen binnen het speelveld van omgevingsdiensten in Nederland, het IBP-VTH, de daarbij geldende (kwaliteits)criteria, de uitkomsten van de externe visitatie (2023) en de noodzakelijke stappen richting een zelfstandig toekomstbestendige ODIJmond.

2

Ontwikkelingen en financiële uitgangspunten

2.1 (Externe) ontwikkelingen Omgevingsdienst IJmond

Speelveld omgevingsdiensten verandert

De context waarin omgevingsdiensten acteren verandert snel. Maatschappelijk gezien neemt de aandacht voor milieu en gezondheid sterk toe. Het gaat steeds vaker over de leefomgeving. Het voor de toekomst beschermen en verbeteren van de kwaliteit van die leefomgeving is een speerpunt die diverse beleidsvelden raakt. De kennis over de impact van het menselijke handelen op de leefomgeving neemt snel toe, hierdoor wordt het werkveld complexer, ontstaan nieuwe thema's en vragen bestaande thema's een verdieping, met als voorbeelden ondermijning, de energietransitie, stikstof en (nieuwe opkomende) zeer zorgwekkende stoffen.

Versterking VTH

Omgevingsdiensten hebben een belangrijke positie in het beschermen en verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. Daarmee is er momenteel veel aandacht voor het functioneren van omgevingsdiensten en het versterken van de keten vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). In het rapport; 'Om de leefomgeving, Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur'¹ van de Commissie Van Aartsen staat een aantal stevige aanbevelingen die moeten bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving (bescherming bewoners), het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en het aanpakken van de (milieu)problemen. Om uitvoering te geven aan de aanbevelingen vanuit dat rapport startte het ministerie van I&W het Interbestuurlijk Programma Versterking-VTH (IBP-VTH). In dit landelijke programma werken verschillende partners samen met de 28 Nederlandse omgevingsdiensten aan het versterken van de keten en het doorontwikkelen van de diensten.

Ontwikkeling Omgevingsdienst IJmond

Bij het IBP-VTH is ODIJmond, net als alle 28 omgevingsdiensten in Nederland, aangesloten. Sinds de oprichting als milieudienst in 1999 zijn wij een beleidsrijke organisatie. Niet alleen de VTH-taken kwamen over, ook de beleidsvoorbereidende taken, als ook een aantal adviestaken op het gebied van milieu. Voor ons bestuur was dat toentertijd een voorwaarde om efficiency in de uitvoering te creëren, maar ook de milieuproblematiek daadwerkelijk aan te pakken. Want milieu stopt niet bij de gemeentegrens. In de jaren erna maakte onze organisatie een groei door op zowel taakuitvoering als op expertise. Denk daarbij aan taken als VTH-bouw en toezicht op APV en de Alcoholwet. Ook veranderde wet- en regelgeving afgelopen jaren, met als meest recente voorbeeld de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Veranderingen die een impact hebben op onze uitvoering, onze dienstverlening en benodigde kennis en expertise van onze organisatie. Daarnaast, waar gemeenten ook een andere positie en rol krijgen via de omgevingsvisie en het omgevingsplan en daarmee meer sturing kunnen geven op de kwaliteit van de leefomgeving, intensificeert ook onze rol als omgevingsdienst in de advisering en uitvoeringstoets over de omgevingsplannen. Maar ook diverse regionale uitdagingen, zoals de luchtkwaliteit, mobiliteitsvraagstukken, PFAS en grootschalige opslag van waterstof vraagt om een andere rol van ODIJmond. Ontwikkelingen die binnen het IBP-VTH ook als toekomstpositie voor omgevingsdiensten staan beschreven. Als laatste sorteerden wij afgelopen jaren voor op de inzet van nieuwe technieken, zoals drones, binnen onze toezicht en handhaving.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/03/04/rapport-om-de-leefomgeving-omgevingsdiensten-als-gangmaker-voor-het-bestuur>

Bestuurlijk toekomstbeeld Omgevingsdienst IJmond

Sinds de start van het IBP-VTH in 2022 is gewerkt aan landelijke (kwaliteit)criteria voor omgevingsdiensten in Nederland. Voldoen aan deze criteria betekent dat een dienst in staat is de opgedragen taken zo uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving (bescherming bewoners), het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en het aanpakken van de (milieu)problemen. Ook is een dienst in staat zijn rol te (kunnen) pakken in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat. Momenteel voldoet nagenoeg geen enkele omgevingsdienst aan de onder het IBP opgestelde eisen voor robuustheid en ligt er landelijk een forse opgave. Via een Plan van Aanpak beschreef elke omgevingsdienst de noodzakelijke stappen om aan deze criteria te kunnen gaan voldoen. Ook het ODIJmond-bestuur stelde een Plan van Aanpak op waarin zij de ambitie uitspreekt te komen tot een zelfstandig toekomstbestendige organisatie. Een organisatie die niet alleen nu, maar ook op lange termijn in staat is de opdracht van haar deelnemers uit te voeren met oog voor continuïteit en kwaliteit.

Beeld bij noodzakelijke stappen richting gewenst toekomstbeeld

In 2023 en dit jaar hebben wij het beeld opgehaald van waar wij staan ten opzichte van andere omgevingsdiensten, waar onze organisatie staat met het uitvoeren van de opdracht van onze deelnemers en het beeld bij de staat van de interne organisatie. Hiervoor is, in het kader van het IBP-VTH, gebruik gemaakt van de externe visitatie. Daarnaast is een zelfevaluatie uitgevoerd op basis van een landelijk toetsingskader en een nadere analyse naar het huidige functioneren van onze organisatie.

Alle informatie uit dit traject geeft het beeld van een dienst die gewaardeerd wordt doordat ze nabij haar deelnemers acteert, flexibel is en een goed kennisniveau heeft. Maar ook een beeld van een organisatie waarbij het evenwicht tussen de uit te voeren opdracht en de beschikbare capaciteit uit balans is. Hierdoor is de organisatie niet in staat de volledige opdracht van haar deelnemers uit te voeren, waardoor er achterstanden zijn ontstaan. Ook de financiële positie van de organisatie vraagt op korte termijn aandacht. Er ligt een aantal stevige uitdagingen voor.

Concreet betekent dit dat onze organisatie, in de huidige vorm, enkele noodzakelijke stappen moet zetten om door te ontwikkelen naar zelfstandig en toekomstbestendig volgens de criteria van het IBP-VTH. De stappen zijn vertaald in vijf ontwikkelijnen en beschreven in het Plan van Aanpak IBP-VTH:

1. Het herijken van de bestaande taken en formatie.
2. Het onderzoeken van een verbreding van het huidige takenpakket.
3. Het vereenvoudigen van de Gemeenschappelijke Regeling (GR)
4. Het vormgeven van een structurele provincie brede samenwerking.
5. De doorontwikkeling van de interne organisatie.

Proces begrotingswijziging 2025

De veranderende opgaven, concretere en scherpere eisen aan omgevingsdiensten, de bestuurlijke ambitie om toe te werken naar een zelfstandig toekomstbestendige ODIJmond dat voldoet aan de landelijke criteria van het IBP-VTH en als laatste een aantal scherpe, kritische signalen die uit de analyses naar voren kwamen zijn voor het bestuur aanleiding geweest om te komen tot deze

begrotingswijziging. In deze gewijzigde begroting zijn alleen de paragrafen opgenomen die betrekking hebben op de wijziging.

Het proces ziet er daarbij als volgt uit:

- De begrotingswijziging 2025 wordt voor in juli 2024 aangeboden aan de raden van onze gemeenten en de Provinciale Staten. Hiermee stellen wij hen in de gelegenheid zienswijzen in te dienen.
- In november 2024 stelt het Algemeen Bestuur (AB) de eerste gewijzigde begroting 2025 vast.
- Wij bieden deze aan bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

2.2 Onderbouwing begrotingswijziging 2025

2.2.1 Aanleiding begrotingswijziging

Om beeld te krijgen bij noodzakelijke stappen richting een zelfstandig toekomstbestendige ODIJmond, zoals beschreven in het Plan van Aanpak IBP-VTH haalden wij afgelopen jaren op waar wij staan ten opzichte van andere omgevingsdiensten, waar onze organisatie staat met het uitvoeren van de opdracht van onze deelnemers en vormden we een beeld bij de staat van onze interne organisatie. Hiervoor is, in het kader van het IBP-VTH, gebruik gemaakt van de externe visitatie. Daarnaast voerden we een zelfevaluatie uit op basis van een landelijk toetsingskader en lieten wij door een extern bureau een nadere analyse uitvoeren naar het huidige functioneren van onze organisatie.

Aansluiting opdracht & middelen

Alle informatie uit dit traject geeft het beeld van een dienst die gewaardeerd wordt doordat ze nabij haar deelnemers acteert, flexibel is en een goed kennisniveau heeft en dat de dienst met beperkte capaciteit flexibel en klantgericht opereert. Maar ook een beeld van een organisatie waarbij het evenwicht tussen de uit te voeren opdracht en de beschikbare capaciteit al meerjarig uit balans is. De financiering is tussentijds niet herijkt. Hierdoor is de organisatie niet in staat de volledige opdracht van haar deelnemers uit te voeren en was ook in de afgelopen jaren onvoldoende in staat om dat te doen. Daarnaast is er sprake van een groot verdringingseffect. Een situatie waarbij de ene taak de andere taak verdringt, doordat er onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn om beide taken uit te voeren. Met de komst van de Omgevingswet neemt het grote 'verdringingseffect' nu substantieel toe.

Dit leidde afgelopen jaren tot een situatie waarbij:

- Er momenteel geen volledig en actueel beeld is van de bedrijven die milieubelastende activiteiten uitvoeren. Hierdoor is voor onze deelnemers geen actueel en volledig beeld van potentiële risico's.
- Het gelijke speelveld niet aanwezig is doordat niet alle soortgelijke bedrijven op eenzelfde wijze en met eenzelfde frequentie worden gecontroleerd. Daarmee is er ook geen totaaloverzicht van overtredingen en mogelijke inhoudelijke risico's. Belangrijk daarbij is dat minder toezicht leidt tot een lager naleefgedrag van regelgeving.
- Een aantal bedrijven niet beschikt over een actuele vergunning, waarbij de kans bestaat dat de werkelijke situatie niet overeenkomt met wat bij de bedrijven vergund is. Door gebrek aan capaciteit om vergunningen te actualiseren zal dit aantal de komende jaren sterk kunnen oplopen.

Uit de analyse naar waar de organisatie momenteel staat zijn onze zeven belangrijkste productgroepen in beeld gebracht; toezicht & handhaving milieu, vergunningverlening milieu, juridische advisering, advies, bouw- en woning toezicht & vergunningverlening, projecten en data-analyse. Per productgroep zijn beschikbare uren en formatie en de waarschijnlijk benodigde uren en formatie berekend. Daaruit blijkt dat het eerder beschreven verdringingseffect over de volle breedte van de organisatie speelt en dat dit zich over meerdere jaren heeft opgebouwd. Opgemerkt moet worden dat er tussen de productgroepen verschillen zijn ten aanzien van kwaliteit en/of de mate waarin de opdracht gedeeltelijk of volledig wordt uitgevoerd. Een analyse over de zeven

productgroepen maakt zichtbaar dat de organisatie 17-21 FTE te kort komt in het primaire proces om de gehele opdracht van de deelnemers met borging van kwaliteit en continuïteit te kunnen borgen. Een actualisatie van het inrichtingenbestand is noodzakelijk om volledig beeld te krijgen op de uitvoering van de gecontracteerde opdracht.

Overhead & sturing

Een tweede conclusie uit de analyse is dat de huidige organisatievorm onvoldoende is geïmplementeerd en financieel vertaald om de medewerkers, die belast zijn met het uitvoeren van de primaire VTH-taken, te faciliteren. Vastgesteld moet worden dat het percentage overhead zeer laag is. Op basis van de jaarlijkse benchmark van omgevingsdiensten, al meerjarig de laagste van Nederland. De conclusie daarbij is wel dat de overhead zo laag is omdat de sturing en interne organisatie niet op niveau zijn. Hierdoor is er onvoldoende sturing om de werkzaamheden effectief en efficiënt te kunnen uitvoeren en ontbreekt centrale sturingsinformatie een grip.

Financiële positie en beschikbare middelen

Ook de financiële positie van de organisatie vraagt op korte termijn aandacht. Afgelopen jaren presenteerden wij een stabiel financieel resultaat, maar door het meerjarig uit balans raken van de opdracht versus de beschikbare middelen gaat het hier om een kunstmatig resultaat. Een conclusie uit de analyse is dat er cijfermatig wordt toegerekend naar wat is toegezegd in het Uitvoeringsprogramma aan de deelnemers, echter er wordt maar beperkt gekeken naar werkelijke productie, gekoppeld aan de opdracht.

Daarnaast is onze begroting momenteel niet structureel in evenwicht. Dit wordt gecorrigeerd via incidentele baten. Uit de externe visitatie die is uitgevoerd blijkt dat dit niet toekomstbestendig is. De in het verleden positieve behaalde resultaten zijn gerealiseerd door extra taken uit te voeren zonder hiervoor extra medewerkers aan te trekken. Dit heeft geleid tot een verdringingseffect van de gecontracteerde opdracht.

Mogelijke risico's voor de leefomgeving

Gezien de aansluiting van de opdracht op de middelen en de huidige situatie van de financiering en de staat van de organisatie is er binnen de huidige organisatievorm een (te) beperkt inzicht in op de omvang en de specifieke problematiek van milieu-issues. Dat biedt ruimte aan mogelijk milieuschadelijke activiteiten. Om te voorkomen dat schadelijke activiteiten leiden tot lozingen, verontreinigingen, uitstoot en het onjuist gebruik of de opslag van gevaarlijke stoffen is het noodzakelijk om op korte termijn vervolgstappen te nemen om de organisatie en specifiek de VTH-taken te versterken.

Conclusies

Het kennisniveau van de medewerkers is hoog, evenals de betrokkenheid bij het werk en de regio. Zij borgen de nabijheid, flexibiliteit en kwaliteit die voor de tevredenheid bij de deelnemers zorgt. De organisatie wordt landelijke gezien als een vooruitstrevende en innovatieve omgevingsdienst. Op het vlak van ICT zijn wij richtinggevend in de branche, we jagen nieuwe ontwikkelingen aan en hebben een moderne en toekomstbestendige ICT-infrastructuur. Dat de dienst vanuit de oorsprong beleidsrijk is heeft de dienst kennisintensief gemaakt, ten aanzien van de veranderende context van omgevingsdiensten geeft dit de organisatie een goed vertrekpunt.

Tegelijkertijd constateren wij dat het evenwicht tussen de opdracht en de beschikbare middelen niet meer in balans is en dat de organisatie te sterk steunt op incidentele middelen. Hoewel de financiële situatie van de organisatie op orde lijkt, is dit niet het geval. De omvang van de incidentele middelen is verhoudingsgewijs te groot. Evenals het aantal vaste contracten dat gefinancierd wordt uit incidentele middelen. Het positieve resultaat over voorgaande jaren is gerealiseerd door werkzaamheden niet uit te voeren en oneigenlijk rendement te maken. Als je dit normaliseert is het resultaat direct negatief.

Daarnaast is er sprake van 'taakverwaarlozing', ook in de wettelijke taken, doordat over meerdere jaren maar een gedeelte van de opdracht is uitgevoerd. Effectief betekent dit dat er geen goed zicht is op de werkelijke situatie buiten. De bestuurlijke ambitie ten aanzien van preventieve controles is meerdere jaren niet gehaald, wat heeft geresulteerd in achterstand. Dit effect wordt veroorzaakt door een gebrek aan sturing, een te lage productiviteit en het niet goed koppelen van de opdracht aan middelen. Zonder versterking van de VTH-taken via een formatie-uitbreiding is het niet mogelijk om achterstanden binnen de VTH-taken in te lopen en zodoende milieurisico's te beperken en voorkomen.

De financiële investering die noodzakelijk is om de organisatie en de sturing daarop op het gewenste niveau te krijgen, is substantieel. Daarnaast vraagt het uitvoeren van de huidige opdracht op het afgesproken ambitieniveau een forse formatie-uitbreiding in het primaire proces. Hierin zijn mogelijk nog bestuurlijke keuzes te maken waarmee de financiële impact gedempt wordt.

Met deze begrotingswijziging kunnen wij invulling geven aan een aantal noodzakelijke stappen op korte termijn. We voorkomen dat achterstanden verder oplopen, treffen de eerste beheersmaatregelen om de potentiële risico's op omgevingsveiligheid af te dekken en zorgen dat de organisatie kan toegroeien naar een situatie waarin zij instaat is haar wettelijke- en primaire taak uit te voeren. Deze stappen werken wij nader uit in het vervolg van deze begrotingswijziging.

2.2.2 Bestuurlijke keuzes voor korte en lange termijn

Alles overziend ligt er een aantal stevige uitdagingen voor. Uitdagingen die voor het bestuur aanleiding zijn om op korte termijn (herstel)maatregelen te treffen en de begroting 2025 te wijzigen, om toe te werken naar het gewenste toekomstbeeld op lange termijn. De maatregelen en de begrotingswijziging liggen in het verlengde van de vijf ontwikkellijnen die staan beschreven in het Plan van Aanpak IBP-VTH waarmee de organisatie toewerkt naar een organisatie die zelfstandig en toekomstbestendig opereert binnen de criteria vanuit het IBP-VTH.

Korte termijn

De korte termijn richt zich op de periode tot 1 januari 2027. In deze periode zetten wij van een aantal noodzakelijke stappen om de financiële positie van de dienst op orde te houden.

Inlopen achterstand

Het gaat hier om achterstanden die zijn ontstaan in de uitvoering van de primaire VTH-taken als gevolg van het verdringingseffect waar ook de voorbereiding van de implementatie Omgevingswet aan bijdroeg. Het gaat hier om een inhaalslag op zowel de taak vergunningverlening als toezicht en handhaving. In eerste instantie richten wij ons op ondernemingen met een potentieel hoger risico op

omgevingsveiligheid. Daarbij zetten wij op een aantal kritische posities een minimale eerste stap om de capaciteit meer in balans te brengen met de opgave.

Verbeteren P&C-cyclus

Daarnaast zullen wij met deze begrotingswijziging investeren in overhead om de planning & control cyclus (het sturingsmechanisme) te verbeteren, zodat wij onze collega's beter kunnen faciliteren bij het uitvoeren van de werkzaamheden die passen bij de opdracht van onze deelnemers, maar vooral ook onze deelnemers nauwgezet kunnen meenemen in de voortgang van de uitvoering van onze opdracht.

Actualiseren GR, DVO en financieringsstructuur

De belangrijkste stap op korte termijn is zicht krijgen in wat er nodig is voor de lange termijn en het starten van een gezamenlijk programma met onze deelnemers om de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Omgevingsdienst IJmond, dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) en financieringsstructuur te actualiseren. In dit proces verscherpen wij het zicht op de gecontracteerde opdracht, vernieuwen wij het inzicht in de benodigde middelen om de huidige opdracht, tegen het huidige bestuurlijke ambitieniveau, met borging van kwaliteit en continuïteit, te kunnen uitvoeren. Waarmee wij de opdracht en middelen weer in balans kunnen brengen en we rolscherpte terugbrengen tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.

Lange termijn

De lange termijn richt zich op de periode vanaf 1 januari 2027. Op basis ontwikkelingen en inzichten tijdens het actualiseren van de GR, DVO en financieringsstructuur werken wij scenario's uit op basis waarvan ons bestuur keuzes kan maken in welke vorm de dienst verder gaat richting het eindbeeld van een zelfstandig toekomstbestendige organisatie. Deze scenario's worden opgebouwd vanuit waar de dienst nu staat en dit wordt afgezet tegen de toekomstige opgaven. Tegelijkertijd wordt gekeken naar de landelijke criteria die gesteld worden aan omgevingsdiensten en de mogelijkheden tot samenwerken met ketenpartners en andere omgevingsdiensten.

2.2.3 Toelichting op aangevraagde financiële middelen

Met deze begrotingswijziging 2025 vragen wij middelen aan voor de hierboven beschreven (herstel)maatregelen op korte termijn. Deze stap moet gezien worden als een eerste noodzakelijke stap, waarop een tweede stap (langere termijn) volgt. Echter ontstaat hiermee wel de tijd en ruimte om zorgvuldige bestuurlijke afwegingen te maken richting de toekomst. Hiermee geven we uitvoering aan de ontwikkellijnen 1, 2 en 3 uit ons Plan van Aanpak IBP-VTH.

Voor de andere twee ontwikkellijnen (4 & 5) geldt dat wij ons in de doorontwikkeling van de interne organisatie in eerste instantie richten op de acties die wij kunnen oppakken binnen onze bestaande begroting. Voor het verder vormgeven van een structurele provinciebrede samenwerking hebben we middelen opgevraagd bij het landelijke IBP-VTH.

2.3 Planning & control cyclus Omgevingsdienst IJmond

ODIJmond werkt in opdracht van het openbare bestuur. Dat vraagt om een transparante werkwijze en dat wij inzicht geven in de voortgang van de uitvoering van onze opdracht. Wij maken daarbij gebruik van een Planning & Controle (P&C) kalender.

Uitvoeringsprogramma

Ons uitvoeringsprogramma vormt het hart van onze P&C-cyclus. Wij stellen jaarlijks een uitvoeringsprogramma op, dat bestuurlijk wordt vastgesteld door onze deelnemers.

Ons uitvoeringsprogramma bevat:

- Activiteiten die worden uitgevoerd voor vergunningen, toezicht en handhaving. Leidend hierbij zijn de prioriteiten die onze opdrachtgevers vastlegden in ons Beleidskader VTH-milieu 2023-2026².
- Een beschrijving van de wijze waarop dit bijdraagt aan de doelstellingen van het strategisch beleidskader.
- Concrete operationele afspraken met andere (keten)partners.
- Overige uitvoeringstaken bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en energie.

Rapportages & evaluatie

Gedurende het jaar stellen wij viermaandelijks een rapportage op. Het gaat hierbij om twee tussentijdse rapportages en een jaarverslag, inclusief inzicht in de financiële voortgang. Hierin rapporteren wij over de voortgang van ons werk en de afwijkingen ten opzichte van onze begroting en uitvoeringsprogramma van dat jaar. De tussentijdse rapportages biedt ons bestuur de ruimte om bij te sturen of te herprioriteren naar aanleiding van lokale ontwikkelingen. Het jaarverslag geeft een beeld van onze uitvoering over het gehele jaar en geldt als evaluatie richting het opstellen van het nieuwe Uitvoeringsprogramma.

Jaarrekening

Daarnaast ontvangt het bestuur een keer per jaar de jaarrekening inclusief verklaring van de accountant van het vorige jaar. We stellen onze jaarrekening op in het eerste kwartaal volgend op het begrotingsjaar, in overeenstemming met de bepalingen van het [Besluit begroting en verantwoording \(BBV\)](#)³. Onze jaarrekening wordt door de accountant gecontroleerd. Wij sturen onze jaarrekening, samen met de begroting voor het daaropvolgende jaar én de begrotingswijziging van het huidige jaar, aan onze deelnemende gemeenten en provincie Noord-Holland. Daarna worden deze stukken definitief worden vastgesteld door ons Algemeen Bestuur.

² <https://www.odijmond.nl/over-ons/rapportages/>

³ <https://vng.nl/artikelen/wettelijke-regels-begroting-bbv>

2.4 Financiële uitwerkingen

Zoals in hoofdstuk 2.2 beschreven maken wij, alsook ons bestuur, in onze aanpak onderscheid tussen de korte en lange termijn. Deze begrotingswijziging richt zich op de korte termijn, daarmee tot en met 1 januari 2027. In deze begrotingswijziging geven wij invulling aan drie noodzakelijke stappen die aansluiten op de ontwikkellijnen van het Plan van Aanpak IBP-VTH, te weten:

1. Vernieuwen GR, DVO en financieringsstructuur.
2. Werkkapitaal voor de versterking van de overhead ten behoeve van herstel van centrale sturing.
3. Werkkapitaal voor het versterken van de kritische posities.

In dit hoofdstuk beschrijven wij de financiële uitwerkingen van bovenstaande stappen. We beschrijven wat we gaan doen, maar ook wat de noodzakelijke investering de deelnemers concreet oplevert; de return on investment. Ook beschrijven we, in hoofdlijnen, de risico's of nadelen als de huidige situatie in stand blijft.

De uitwerking van de financiële bijdragen per deelnemer staat uitgewerkt in de bijlage van deze begrotingswijziging in hoofdstuk 7.5, waarbij wij ook hier de deelnemersbijdrage splitsen in een overzicht over 2025 en over 2026.

Totaaloverzicht financiële uitwerkingen

Financiële bijdragen		2025	2026	Totaal
		€	€	€
1.	Vernieuwen GR, DVO en financieringsstructuur	374.000		374.000
2.	Organisatieontwikkeling	606.000		606.000
<i>Eenmalige bijdragen 2025</i>		<i>980.000</i>		<i>980.000</i>
2.	Werkkapitaal voor de versterking van de overhead ten behoeve van herstel van centrale sturing.	700.000	700.000	1.400.000
3.	Werkkapitaal voor het versterken van de kritische posities	810.000	810.000	1.620.000
<i>Werkkapitaal bijdragen 2025 en 2026</i>		<i>1.510.000</i>	<i>1.510.000</i>	<i>3.020.000</i>
Totaal per jaar		2.490.000	1.510.000	4.000.000

1. Vernieuwen GR, DVO en financieringsstructuur

Ontwikkellijnen 1 & 3 van het Plan van Aanpak IBP-VTH

Het vernieuwen van de GR, DVO's en de financieringsstructuur zorgt voor een toekomstbestendige juridische en financiële basis. Wij leggen per deelnemer vast welke taken de deelnemers bij ons hebben ingebracht, wat de bestuurlijk ambitie is en wat de bijdrage hiervoor is. Hiermee verschaffen we duidelijkheid over de juridische positie van de deelnemers en de organisatie, dit zorgt ook voor rolscherpte tussen opdrachtgever en opdrachtnemers in relatie tot het eigenaarschap. En met de uitwerking van de ingebrachte taken in DVO's en een herijkte financieringsstructuur ontstaat een nieuwe balans tussen de ingebrachte taken en de financiën. Hierop kan vervolgens verantwoord en gestuurd worden wat bijdraagt aan het verbeteren van onze P&C-cyclus. Daarnaast geeft het inzicht in waar bestuurlijke keuzes voor het inbrengen van taken en het uitvoeringsniveau van deze taken kunnen worden gemaakt. Op basis van toekomstscenario's, zoals beschreven in de aanpak lange termijn, kan het bestuurlijk gesprek plaatsvinden over keuzes, ambities en definitieve benodigde omvang van financiering.

Voor het vernieuwen van de GR, DVO's en de financieringsstructuur richten wij een programmaorganisatie in. In dit programma werken wij samen met onze deelnemers. De begroting van dit programma bestaat uit het programmamanagement en de actualisatie van het inrichtingenbestand. In de begrotingswijziging 2025 zijn de lasten voor de externe projectkosten verhoogd met € 374.000. De specificatie van de bijdrage per deelnemer is in de bijlage opgenomen. Wij ronden dit programma naar verwachting af op 1 januari 2026.

Vernieuwen van de GR, DVO's en de financieringsstructuur	2025
Externe projectkosten programmamanagement	€ 145.000
Actualisatie inrichtingenbestand	€ 195.000
Totaal eenmalige bijdrage	€ 374.000

Return on investment

Vernieuwen GR, DVO en financieringsstructuur

Wij starten met het actualiseren van onze GR, DVO en financieringsstructuur. We werken hierin intensief samen met onze deelnemers. De actualisatie levert concreet de volgende resultaten op voor onze deelnemers:

- Wij actualiseren onze Gemeenschappelijke Regeling (GR), zodat deze aansluit op de huidige opgaven. Daarmee ontwikkelen we een GR waarin de deelnemers op gelijke voet participeren voor taken die op structurele basis bij ons zijn ondergebracht. Dit zorgt voor gelijke behandeling tussen de deelnemers in de wijze waarop zij taken inbrengen bij ons en gelijke voorwaarden waaronder wij deze taken uitvoeren.
- Wij passen de systematiek aan van de GR en DVO's. Hierdoor sluiten de GR, DVO's en de producten- en dienstencatalogus op elkaar aan. Dit maakt concreet welke deelnemer welke

taak inbrengt, wat de deelnemers mogen verwachten van de uitvoering van de taak en welke normen hiervoor worden gehanteerd. Dit is een belangrijke voorwaarde die bijdraagt aan rolscherpte tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.

- Wij realiseren duidelijkheid over de gecontracteerde opdracht met de deelnemers op collectief en individueel niveau. Ook actualiseren wij het inrichtingenbestand (bedrijvenbestand) en maken wij inzichtelijk op welke wijze wij dit actueel houden. Dit geeft ons een basis om de P&C-cyclus te verbeteren, waardoor ons Uitvoeringsprogramma en de verantwoordingsrapportages concreet en meetbaar worden en onze deelnemers grip krijgen op de voortgang van de uitvoering van onze opdracht.
- Na de actualisatie van de GR, DVO en financieringsstructuur sluit de opdracht van de deelnemer weer aan op de bijdrage van elke deelnemer. Met het herstellen van deze balans worden wij in staat gesteld om de capaciteit te organiseren die nodig is om de opdracht te kunnen uitvoeren. Dit gebeurt ook op het niveau van individuele deelnemer.
- Met een actuele financieringssysteem is het mogelijk om scenario's of (bestuurlijke)keuze voor de toekomst door te rekenen naar in het financiële effect.

Risico & nadelen van continueren van de huidige situatie

- Primair lopen de achterstanden in de uitvoering van de (wettelijke) taken door een capaciteitstekort verder op. Door deze achterstand verslechtert het inzicht op de werkelijke situatie buiten en nemen het risico op onveilige of onwenselijke situaties toe.
- De discussie tussen onze organisatie en onze deelnemers over de kwantiteit en kwaliteit van de uitvoering neemt toe, waarbij bevestigd wordt dat zowel de afspraken als de bijbehorende (financiële)kaders niet toereikend zijn om dit op te lossen.
- De deelnemers participeren niet op gelijkwaardige wijze in de GR, waardoor het toenemende risico en de eventuele latere kosten voor herstel niet op gelijk voet zullen landen bij de deelnemers.

2. Werkkapitaal voor de versterking van de overhead ten behoeve van herstel van centrale sturing

Ontwikkellijn 5 van het Plan van Aanpak IBP-VTH

Het inzetten van het werkkapitaal voor de overheadsversterking zorgt voor een herstel van sturing op inhoud en proces van de taakuitvoering. Daarnaast vraagt goed werkgeverschap om de vitaliteit van de medewerkers te borgen binnen de organisatie.

Werkkapitaal Overheadsversterking

Een belangrijke externe ontwikkeling vraagt om versterking van de overhead. Met het IBP-VTH zijn er landelijke kritieke prestatie indicatoren (KPI's) vastgesteld. Alle omgevingsdiensten dienen aan deze KPI's te voldoen, zodat de prestaties van de diensten verbetert. De KPI's zijn gericht op het verbeteren van de implementatie van beleid, het sturen van de organisatie, het verhogen van transparantie en verantwoording, en het verbeteren van interne processen. Binnen onze huidige

capaciteit is er onvoldoende ruimte om dit zorgvuldig te borgen. Dit heeft als risico dat er onvoldoende inzichten zijn om de uitvoering op een adequate wijze, gedurende het jaar, bij te sturen. Voor onze organisatie een belangrijk aandachtspunt, omdat uit de externe visitatie naar voren kwam dat de uitvoering van de planning & control cyclus (big8)⁴ onvoldoende adequaat is geborgd in overeenstemming met de eisen van een omgevingsdienst.

Naast de in deze begrotingswijziging beschreven (herstel)maatregelen voor de korte termijn, werken wij in opdracht van en in samenwerking met onze deelnemers scenario's uit de organisatie op langere termijn te kunnen doorontwikkelen tot een toekomstbestendige omgevingsdienst. Omdat de uitwerking van deze scenario's nog niet kwantificeerbaar zijn, is in opdracht van het Dagelijks Bestuur besloten om een werkkapitaal op te vragen voor het versterken van de overhead zodat de dienst tot 1 januari 2027 in staat wordt gesteld om de scenario's uit te werken.

In deze begroting is dit verwerkt door een verhoging van de projectlasten in 2025 en 2026.

Werkkapitaal Overheadsversterking	2025	2026
Overheadsformatie	€ 700.000	€ 700.000

De verwachting is dat uitwerking van deze scenario's impact hebben op de lange termijn. De specificatie van de bijdrage van dit werkkapitaal per deelnemer is in de bijlage opgenomen.

Eenmalige bijdrage voor organisatieontwikkeling

In 2018/2019 is de huidige organisatievorm geïmplementeerd. Sinds dat moment werkt onze organisatie volgens de principes van zelforganisatie. Aanleiding om te werken volgens de principes van zelforganisatie was om de organisatie wendbaar en flexibel te maken en daarmee toekomstbestendig. De toenmalige overheadsformatie in de vorm van eerstelijns management brachten wij terug naar het primaire proces. Diverse managementverantwoordelijkheden plaatsen we daarmee lager in de organisatie; werving en selectie van nieuwe medewerkers, functioneren & beoordelen, opleiden & ontwikkelen, arbo & verzuim, bezetting, werktijden & verlof, financiën en kwaliteitsbewaking. Zoals eerder beschreven is de nieuwe organisatievorm onvoldoende geïmplementeerd. Terwijl een organisatievorm als zelforganisatie juist in de beginfase een zorgvuldige implementatie vraagt en daarna continue begeleiding. Niet alleen voor nieuwe collega's, maar ook de collega's die al langer in dienst zijn. Hierdoor hebben managementverantwoordelijkheden onvoldoende invulling gekregen en ontbreekt het bij collega's aan duidelijke kaders (verantwoordelijkheden, rolinvulling, bevoegdheden, mandaten, tijd) en sturingsinformatie. Dit is afgelopen jaar ten koste gegaan van de uitvoering van onze taak, met als risico van uitstroom van medewerkers in de toekomst.

Door bij het implementeren van de organisatievorm in 2018 niet de productiviteitsnormering aan te passen, maar wel de overheadsformatie te verlagen ontbreekt het momenteel aan middelen om dit te verbeteren. In de opzet van de nieuwe financieringssystematiek wordt dit wel geborgd.

⁴ <https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/vergunningverlening-toezicht-handhaving/procescriteria-beleidscyclus-vth-taken/>

In de begrotingswijziging 2025 zijn de lasten voor organisatie- en ontwikkelingskosten verhoogd met € 606.000. De specificatie van de bijdrage per deelnemer is in de bijlage opgenomen.

Eenmalige bijdrage voor organisatieontwikkeling	2025
Totaal eenmalige bijdrage	€ 606.000

Return on investment

Werkkapitaal voor versterken van de overhead ten behoeve van herstelcentrale sturing

Uit de verdiepende analyses in het kader van ons Plan van Aanpak IBP-VTH komt naar voren dat de huidige organisatiestructuur de uitvoering onvoldoende ondersteunt en faciliteert.

Het stapsgewijs versterken van de overhead en herstellen van de centrale sturing levert voor onze deelnemers de volgende resultaten op voor onze deelnemers:

- Wij herstellen de centrale sturing. Door inzet op en aandacht voor managementtaken werken wij toe naar een centraal overzichtsniveau waarmee wij in staat zijn richting te bepalen, bewaken en te prioriteren. Hierdoor zijn wij blijvend in staat om de beschikbare capaciteit efficiënt en effectief in te zetten om de gecontracteerde en wettelijke opdracht uit te voeren.
- Wij versterken onze organisatie met de benodigde bedrijfsmatige kennis en kennis en ervaring van leiderschap, passend bij de omvang van onze organisatie. Speerpunt hierbij is het verkleinen van de afhankelijkheid van de directeur, zoals dat ook werd aanbevolen in het rapport van Twynstra & Gudde (2019).
- Wij verbeteren onze P&C-cyclus. Daarbij staan inzicht en transparantie centraal. We werken toe naar heldere sturingsinformatie en controlemechanismen. Hierbij maken we een concrete vertaling van de door onze deelnemers vastgestelde opdracht en beleidsdoelen naar een Uitvoeringsprogramma en verantwoordingscyclus. Om dit te herstellen is niet alleen geld maar ook capaciteit nodig. De kennis die nodig is om de P&C cyclus te verbeteren en een sturingsmechanisme op te bouwen moet worden aangetrokken maar bouwen wij bij voorkeur, met oog op continuïteit, intern op.
- Om de P&C-cyclus verder te verbeteren, actualiseren en optimaliseren wij de basisprocessen van een gezonde bedrijfsvoering, zoals een goede personeelsadministratie, capaciteitsplanning en strategische personeelsplanning. Betrouwbaarheid van deze processen staat daarbij centraal.
- Door sturing op het juist en volledig gebruiken van onze systemen en processen verbeteren wij de betrouwbaarheid van onze datakwaliteit. Het verder automatiseren van de deze processen levert ons efficiëntiewinst op.

- Belangrijke elementen van effectief leiderschap zijn diversiteit, kennis, ervaring en een goede balans tussen interne- en externe gerichtheid. Naar de toekomst toe herstellen we deze balans. We verschuiven onze focus van intern naar extern, zodat we oog hebben en houden voor het objectieve beeld van waar onze organisatie staat. Het aansluiten van de organisatiecultuur kan hierbij versterkend werken. Daarbij kijken wij naar de scenario's om onze organisatie op kritische posities te versterken of waar nodig te reorganiseren.
- Het verscherpen van de gecontracteerde opdracht van onze deelnemers zal er ook aan bijdragen dat intern, door al onze collega's, een duidelijke, gezamenlijke richting wordt herkend. Deze duidelijke richting versterken wij door transparante besluitvorming en duidelijk aanspreekpunten voor escalatie bij problemen, het maken van (lastige) keuzes en het stellen van prioriteiten. Ook zal dit bijdragen aan het verbeteren van rechtmatigheid door het sturen op toepassen van beleid en interne regelingen. Maar ook gewoonweg persoonlijke aandacht voor zaken die ze liever niet in het eigen team delen.

Risico's en nadelen van continueren van de huidige situatie

Uit de nadere analyses van onze huidige organisatiestructuur komt duidelijk naar voren dat er veel onduidelijkheid is onder de medewerkers over de richting, het werken volgens de principes van zelforganisatie en het begeleiden van nieuwe collega's. De steeds smaller wordende laag zeer ervaren collega's, die haar kennis en ervaring overdraagt, komt steeds minder aan het feitelijke werk toe. Het al zeer hoge aantal plusuren en verlofsaldo met het bijbehorende vitaliteitsrisico zal verder toenemen. In de huidige arbeidsmarkt is de kans op uitstroom groot en is het lastig om collega's met benodigde expertise aan te trekken. De noodzakelijke verbeterstappen komen, zonder dat onze overhead wordt versterkt, terecht bij collega's die juist hard nodig zijn in de uitvoering van onze primaire taken.

3. Werkkapitaal voor het versterken van de kritische posities

Ontwikkellijn 5, Plan van Aanpak IBP-VTH

Eerder in deze begrotingswijziging beschreven wij op welke wijze het speelveld van omgevingsdiensten in beweging is en wat dat betekent voor de uitvoering van onze taken en de benodigde expertise. Over de breedte van onze gehele uitvoering, maar zeker ook voor de uitvoering van onze taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Uit de verdiepende analyse, die we lieten uitvoeren als onderdeel van het Plan van Aanpak IBP-VTH, kwam naar voren dat de formatie op dit moment niet toereikend is om de hele opdracht uit te voeren. In hoofdstuk 2.2.1 schrijven we hierover en concludeerden we dat een stevige formatie-uitbreiding noodzakelijk is om de huidige gecontracteerde opdracht met dezelfde kwaliteit uit te blijven voeren. Het hier om een uitbreiding van 17-21 FTE. Daarnaast blijkt uit onze jaarrekening dat het saldo van de verloftegoeden aan de medewerkers groeit. In het accountantsverslag vraagt de accountant aandacht te hebben voor de beheersing van dit saldo.

De komende periode werken wij, in samenwerking met onze deelnemers, scenario's uit om te komen tot een toekomstbestendige omgevingsdienst. Omdat de uitwerkingen hiervan nog niet volledig

kwantificeerbaar zijn, is in opdracht van het dagelijks bestuur besloten om met deze begrotingswijziging in eerste instantie werkkapitaal op te vragen voor het versterken van enkel de kritische posities. Dit werkkapitaal heeft als doel om tot 1 januari 2027 zeven posities te versterken, wat maar een beperkt deel is van de 17-21 formatieplaatsen die op basis van het Plan van Aanpak IBP-VTH nodig zijn om te komen tot een zelfstandig, toekomstbestendige organisatie. In deze begroting is dit verwerkt door een verhoging van de projectlasten in 2025 en 2026.

De versterking heeft betrekking op de volgende kritische posities:

Toezicht en handhaving

Uit een verdiepende analyse naar de zeven belangrijkste productgroepen blijkt dat het noodzakelijk is om de formatie van toezicht en handhaving met twee formatieplaatsen uit te breiden. Hiermee zetten wij een eerste stap om achterstanden in te halen die zijn ontstaan in de uitvoering, zoals wij beschreven in hoofdstuk 2.2.2.

Vergunningverlening

De actualisatieplicht voor vergunningen houdt in dat het bevoegd gezag regelmatig moet beoordelen of de voorschriften van een vergunning nog toereikend zijn. Dit gezien de ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden ter bescherming van het milieu en de ontwikkelingen die de kwaliteit van het milieu verbeteren. Uit de verdiepende analyse naar de belangrijkste productgroepen blijkt dat de formatie op vergunningverlening ontoereikend is om vergunningen te actualiseren. De komende jaren neemt het aantal vergunningen dat moet worden geactualiseerd, naar verwachting toe. Om aan deze plicht te kunnen voldoen is het nodig het team van vergunningverlening met twee medewerkers te versterken.

Data-analyse

Data-analyse is een van de zes criteria van een robuuste omgevingsdienst volgens het IBP-VTH. Op het gebied van data-analyse kent onze organisatie in de huidige situatie een zeer beperkte basis. De eisen die vanuit het IBP-VTH worden gesteld aan de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken neemt toe, daarom is het nodig om een ervaren data-analist in te zetten. Voor datasturing en data-analyse onderzoeken wij de mogelijkheid van samenwerking met andere omgevingsdiensten.

Advies

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet eerder dit jaar intensiverde ook onze rol als omgevingsdienst in de advisering en uitvoeringstoets over de omgevingsplannen. Het omgevingsplan is een integraal plan waarin veel meer aspecten, regels en onderwerpen opgenomen (moeten) worden dan in de voormalige bestemmingsplannen. Hierdoor verandert de samenwerking tussen ons en de gemeenten. In de uitwerking van de diverse omgevingsplannen moeten er o.a. milieuregels met betrekking tot geluid, trilling, gezoneerde industrieterreinen, bodem, geur en omgevingsveiligheid worden opgenomen. Wij bereiden deze regels voor en bieden deze aan onze deelnemers aan. De invoering van de Omgevingswet heeft daarnaast gevolgen voor de adviezen die gevraagd worden rondom ruimtelijke ordeningsvraagstukken. Bij met name complexere ontwikkelingen loopt de advisering via omgevingstafels. Wij sluiten hierbij in de IJmond aan en zorgen op deze manier dat de milieuaspecten goed worden meegewogen bij ontwikkelingen.

Om deze taken binnen de Omgevingswet te kunnen uitvoeren is het team advisering met één formatieplaats te versterken.

Taakuitvoering van bouw en woning

In de verdiepende analyse naar de belangrijkste productgroepen zijn ook de capaciteitsberekeningen meegenomen voor de diverse productgroepen. Voor wat betreft ons team Bouw blijkt dat de huidige formatie onvoldoende is om de verplichtingen uit de DVO's uit te voeren. Hierdoor is het nodig de formatie van onze team Bouw met één formatieplaats uit te breiden.

Versterking van de kritische posities in het primaire proces	2025	2026
Toezicht & handhaving milieu	€ 210.000	€ 210.000
Vergunningverlening milieu	€ 210.000	€ 210.000
Data-analyse	€ 170.000	€ 170.000
Advies	€ 115.000	€ 115.000
Bouw- en woningtoezicht	€ 110.000	€ 110.000
Uitbreiding formatie primaire proces	€ 810.000	€ 810.000

De specificatie van de bijdrage per deelnemer is opgenomen in de bijlage.

Return on investment

Werkkapitaal op kritische posities

Deze maatregel moet in de juiste context worden geplaatst. De nadere analyses die wij lieten uitvoeren in het kader van ons Plan van Aanpak IBP-VTH laten zien dat onze organisatie 17-21 FTE tekort komt om de huidige opdracht te kunnen uitvoeren. Het werkelijke gat in de capaciteit is groter omdat de formatie die er wel is ook management- en staftaken uitvoert, omdat die vanuit het principe van zelforganisatie niet centraal of onvoldoende georganiseerd zijn.

De belangrijkste resultaten voor onze deelnemers:

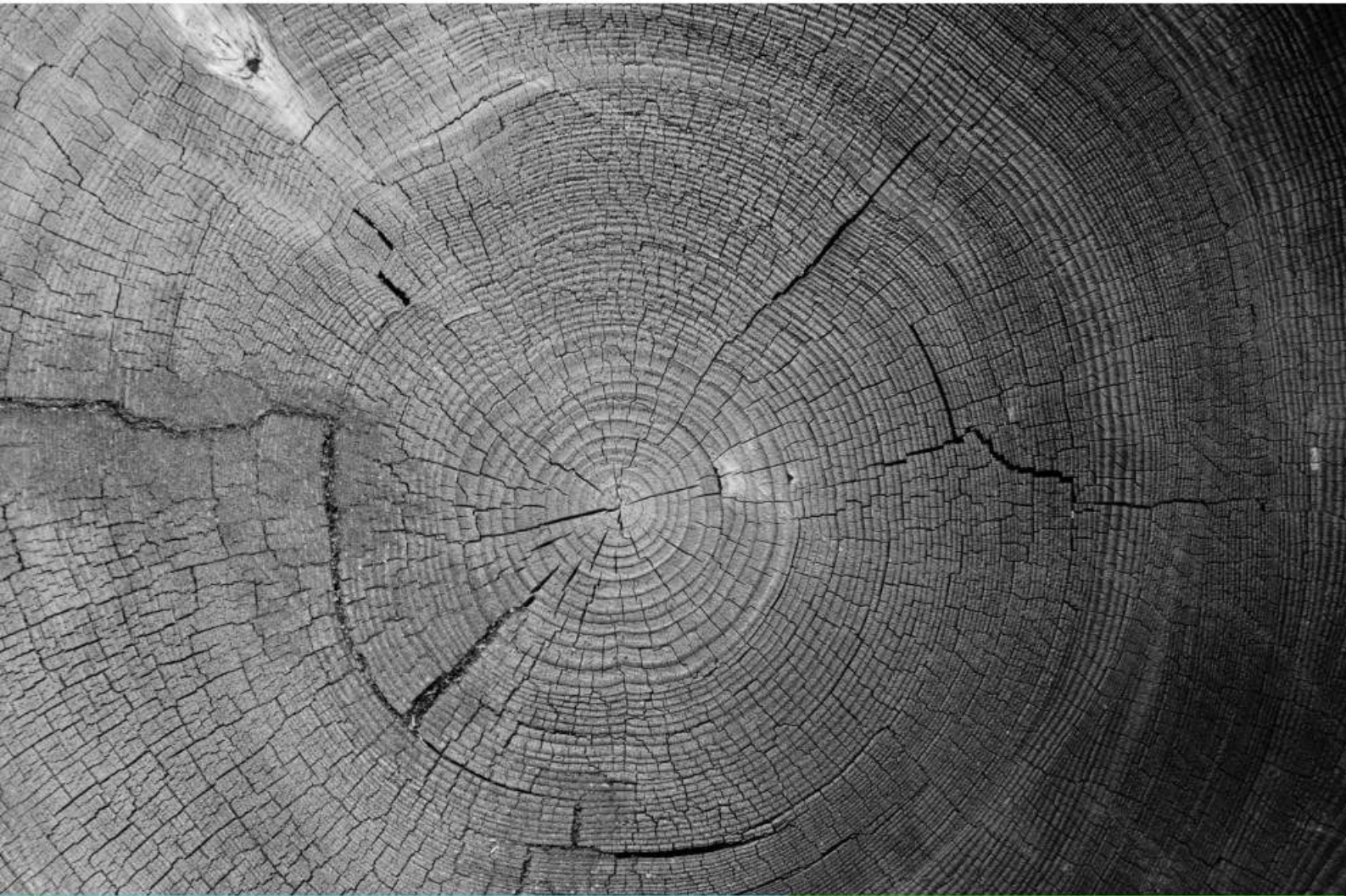
- Wij voorkomen dat de achterstand in milieucontroles bij bedrijven met een potentieel hoger risicoprofiel niet verder toeneemt. Wij zetten een noodzakelijke stap in het actualiseren van milieuvergunningen, waar momenteel ook een achterstand is ontstaan. Met het inlopen van de achterstand in onze totale VTH-taak ontstaat een actueel en totaal beeld van de huidige situatie binnen onze werkgebied. Dit draagt bij aan het verlagen van de kans op calamiteiten en daarmee potentiële milieurisico's als gevolg van handelen van bedrijven binnen ons werkgebied. Door frequent toezicht bij bedrijven dragen wij eraan bij dat het naleefgedrag van bedrijven in ons werkgebied verbetert.
- Met het herstellen van de balans tussen de gecontracteerde opdracht en de benodigde middelen door het tijdelijk en beperkt te versterken van diverse kritische posities bieden wij onze collega's een beter perspectief. Wij voorkomen hiermee uitval of vertrek van eigen

medewerkers op posities waar de werkdruk al over meerdere jaren hoog is en wordt ervaren.

- Het herkennen van de huidige situatie en het erkennen van de noodzakelijke stappen om te komen tot een toekomstbestendige organisatie die voldoet aan de landelijke criteria die zijn gesteld vanuit het IBP-VTH biedt ons de ruimte en tijd om te kijken op welke wijze we kunnen toewerken naar structurele oplossingen. Wij zien hierbij kansen in het doorontwikkelen van interne medewerkers. Wij overwegen daarbij ook de noodzaak van een reorganisatie.
- Wij verbeteren onze data-kwaliteit op milieutoezicht. Hierdoor verbeteren het inzicht en ontstaat sturingsinformatie om de beschikbare capaciteit efficiënt en effectief in te kunnen blijven zetten. Afgelopen jaar investeerden wij in datagericht toezicht. Nu moeten wij, met extra capaciteit/kennis, de stap zetten om dit operationeel te krijgen.

Risico's en nadelen van continueren van de huidige situatie

De organisatie is aantoonbaar niet in staat de volledige opdracht van haar deelnemers uit te voeren. Dit oplossen vraagt een zorgvuldige proces om inzicht en scenario's voor de langere termijn te krijgen. Het niet invullen van deze kritische posities geeft niet de rust en noodzakelijke capaciteit om beheersmaatregelen te nemen om de risico's te verminderen en achterstanden te verkleinen.

3

Financieel kader

3.1 Wijze van financiering

Onze financiële exploitatie is gebaseerd op de bijdragen van onze deelnemers. Die kent op dit moment de vorm van inputfinanciering. Jaarlijks stellen wij een begroting op basis van de gegarandeerde, gecontracteerde uren die voor onbepaalde tijd, per gemeente, zijn vastgelegd in de GR en DVO's. De begroting is zo tenminste budgettair neutraal. Structureel is onze begroting niet in evenwicht, dit wordt gecorrigeerd door de incidentele baten. Er worden in de komende jaren stappen gezet om dit evenwicht meerjarig te herstellen. Een aantal gemeenten participeert in de verdeelsleutel.

Looptijd van huidige verdeelsleutel fixeren tot aan herijking

De looptijd van de huidige, vastgestelde verdeelsleutel is 2019-2023. In de periode 2024-2026 wordt de financieringsstructuur herijkt, deze begroting is opgesteld op basis van de huidige verdeelsleutel deze is tot aan de herijking gefixeerd.

Uitbreiding van het basistakenpakket door in werking treden van de Omgevingswet

Onze deelnemers hebben alle basistaken ingebracht met uitzondering van een deelnemer. Dit gaat over de taken die onder de omgevingswet vallen onder het basistakenpakket. Aangezien voor sommige deelnemers de inschatting van de afname van de uitbreiding taken nog niet goed is te kwantificeren, moet er rekening mee gehouden worden dat de bijdrage nog kan veranderen.

3.1.1 Tarief

De bijdrage voor de uitwerkingen van de ontwikkellijnen uit het Plan van Aanpak IBP-VTH, waarvoor deze begrotingswijziging is opgesteld, worden incidenteel opgevraagd bij onze deelnemers en zijn niet verwerkt in het uurtarief.

Het basistarief van onze diensten bedraagt voor 2025 € 104,50 (In de oorspronkelijke begroting 2024 was dat: € 97,25 en na de gewijzigde begroting € 99,12).

3.1.2 Wijze van kostennormering

Tot aan de herijking van de financiering is het huidig financieel kader gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Als productiviteitsnorm wordt in deze begroting uitgegaan van 1.340 uur.

3.1.3 Financieel beleid

De begrotingswijziging 2025 is niet structureel in evenwicht, de totale begroting is wel in evenwicht door de dekking van incidentele baten. Dit betekent dat wij structurele lasten dekken uit incidentele baten. De oorzaak hiervan is de toenemende trend van financiering voor projecten korter dan vijf jaar en de binnen vijf jaar aflopende DVO's. Wij hebben het streven om dit beter in balans te brengen door het vernieuwen van onze financieringsstructuur. Wanneer onder andere de structurele begroting in evenwicht is, is het laagste niveau van financieel toezicht van het ministerie van Binnenlandse Zaken van toepassing. Wanneer dit evenwicht niet in de meerjaren raming kan worden hersteld kan dit leiden tot een aanscherping van het financiële toezicht door het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

4

Gewijzigde paragrafen

Alleen de gewijzigde paragrafen zijn toegelicht in de deze begrotingswijziging, de ongewijzigde paragrafen uit de begroting 2025 zijn hierin niet meegenomen.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het huidige weerstandsvermogen bedraagt € 467.000 en is voor de laatste keer in 2020 geactualiseerd. Het vernieuwen van de financieringsstructuur en de dienstverleningsovereenkomsten heeft impact op de berekening van ons weerstandsvermogen. Daarnaast is het mogelijk dat voor de inhaalslag op toezicht & handhaving, specifiek op de hoog-risico bedrijven, het weerstandsvermogen in 2024 wordt aangesproken. Het weerstandsvermogen/ratio, is de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit. Omdat het benodigde weerstandsvermogen moet opnieuw worden berekend uitgaande van de vernieuwde financieringsstructuur. Omdat het berekende weerstandsvermogen nu niet actueel is, geeft het uitdrukken in een ratio en percentage niet voldoende inzicht.

4.2 Financiële kengetallen

Kengetallen geven de verhouding weer tussen onderdelen van resultatenrekening en/of balans en helpen bij de beoordeling van onze financiële positie. Deze kengetallen geven inzicht in hoeveel (financiële) ruimte wij hebben om structurele en incidentele lasten te dekken. De verplichte op te nemen kengetallen in de jaarrekening staan in artikel 113 van het BBV en worden in onderstaande tabel berekend en toegelicht.

Kengetallen	Begroting	Gewijzigde begroting
	2025	2025
	%	%
Netto schuldquote	-18,32	-15,89
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-18,39	-15,95
Solvabiliteitsratio	4,49	4,49
Structurele exploitatieruimte	-17,88	-15,56

Netto schuldquote, al dan niet gecorrigeerd voor alle leningen

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto-schuldquote. De schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van rentelasten en aflossingen op de exploitatie. De langlopende lening van ODIJmond is aflossingsvrij. Er is geen sprake van rentelasten bij onze kortlopende schulden, grotendeels nog aan te wenden en vooruit ontvangen specifieke uitkeringen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen (EV) als percentage van het balanstotaal. Het EV van een gemeente bestaat volgens Artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Structurele exploitatieruimte

Om te zien hoe groot de structurele exploitatieruimte is, kijken wij naar de structurele baten en lasten en vergelijken deze met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet bij ons van toepassing.

5

Financiële begroting (inclusief overhead)

5.1 Overzicht baten en lasten

Baten (incl. overhead)

	Begroting 2025	Gewijzigde begroting 2025
GR-bijdragen	€	€
Gemeente Beverwijk	1.289.824	1.289.824
Gemeente Bloemendaal	160.979	160.979
Gemeente Edam-Volendam	293.493	293.493
Gemeente Haarlem	1.881.296	1.881.296
Gemeente Heemskerk	727.454	727.454
Gemeente Heemstede	158.571	158.571
Gemeente Landsmeer	164.728	164.728
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	333.875	333.875
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	140.029	140.029
Gemeente Oostzaan	142.353	142.353
Gemeente Purmerend	435.838	435.838
Gemeente Uitgeest	312.643	312.643
Gemeente Velsen	2.339.299	2.339.299
Gemeente Waterland	190.250	190.250
Gemeente Wormerland	205.239	205.239
Gemeente Zandvoort	183.606	183.606
GR-bijdragen deelnemers	8.959.479	8.959.479
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	7.296.366	9.786.366
Overige baten	27.000	27.000
TOTAAL BATEN	16.282.845	18.772.845

- De GR bijdrage in de tabel is inclusief de bijdrage voor de bodemtaken.
- Voor de specificatie van de overeenkomsten en overige (subsidie) projecten verwijzen wij naar de bijlage.

Lasten (incl. overhead)

	Begroting 2025	Gewijzigde begroting 2025
Personele lasten	€	€
Salarissen en sociale lasten	12.830.760	12.830.760
Werving & personeelsbeleid	74.000	74.000
Inhuur derden	200.000	200.000
Scholing & employability	335.255	335.255
Overige personeelslasten	214.620	214.620
Subtotaal personele lasten	13.654.635	13.654.635
Kapitaalslasten		
Afschrijvingslast Gebouw	65.300	65.300
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	102.200	102.200
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	5.146	5.146
Afschrijvingslast ICT	155.831	155.831
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	14.430	14.430
Subtotaal kapitaalslasten	342.907	342.907
Overige bedrijfslasten		
PZ-zaken/ salarisadministratie	48.474	48.474
Organisatieontwikkeling	26.189	632.189
Accountants- en advieskosten	40.880	40.880
Huisvestingskosten	273.896	273.896
Facilitaire kosten	26.572	26.572
ICT-kosten	424.130	424.130
Handhavingskosten	39.858	39.858
Algemene kosten	384.642	384.642
Bankkosten	1.226	1.226
Subtotaal overige bedrijfslasten	1.265.868	1.871.868
Externe projectkosten	1.034.045	2.918.045
TOTAAL LASTEN	16.297.455	18.787.455

5.2 Totalen

Programma milieu	Begroting 2025	Gewijzigde begroting 2025
	€	€
Totaal baten	16.282.846	18.772.845
Totaal directe lasten	12.611.811	13.421.811
Overhead	3.685.643	5.365.644
Saldo van baten en lasten	14.609-	14.609-
Toevoeging aan reserves	-	-
Onttrekking aan reserves	14.609	14.609
Resultaat	0	0

5.3 Incidentele baten en lasten

	Begroting 2025	Gewijzigde begroting 2025
	€	€
Totaal incidentele baten	4.021.995	6.511.995
Totaal incidentele lasten	1.116.045	3.606.045

5.4 Specificatie naar taakvelden

Taakveld	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo
	€	€	€	€
8.3 Wonen en bouwen	2.900.701	2.059.017		841.684
7.4 Milieubeheer	17.174.870	12.596.024		2.788.848
0.4 Overhead	56.160	4.735.644		4.679.484-
4.1 Openbaar basisonderwijs	151.114	151.114		
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)				
0.5 Treasury		15.656		15.656-
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	20.282.845	19.557.455	-	14.609-
0.10 Mutaties reserves			14.609	14.609
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten				-

6

Meerjaren raming

6.1 Meerjaren raming 2026 – 2028

Belangrijkste uitgangspunt voor deze begrotingswijziging 2025 en de meerjaren raming 2026-2028, is dat deze sluitend is. Het actualiseren van onze GR, DVO's en financieringsstructuur voorziet in maatregelen die ook op langere termijn een sluitende begroting waarborgen. Een sluitende begroting vereist een evenwicht tussen de baten en de lasten. Daarnaast hebben de verdere uitwerkingen van het Plan van Aanpak IBP-VTH richting een toekomstbestendige omgevingsdienst invloed op de meerjaren raming. Niet alle effecten hiervan zijn nog te kwantificeren en daarom niet verwerkt in de meerjaren raming. In deze meerjaren raming gaan we uit van het verlengen van de overeenkomsten wanneer deze van rechtswege aflopen.

Baten	Meerjaren raming		
	2026	2027	2028
	€	€	€
GR-bijdragen			
Gemeente Beverwijk	1.322.070	1.355.121	1.388.999
Gemeente Bloemendaal	165.004	169.129	173.357
Gemeente Edam-Volendam	300.830	308.351	316.060
Gemeente Haarlem	1.928.328	1.976.537	2.025.950
Gemeente Heemskerk	745.640	764.281	783.388
Gemeente Heemstede	162.536	166.599	170.764
Gemeente Landsmeer	168.847	173.068	177.395
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	342.222	350.778	359.547
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	143.530	147.118	150.796
Gemeente Oostzaan	145.912	149.560	153.299
Gemeente Purmerend	446.734	457.902	469.350
Gemeente Uitgeest	320.459	328.471	336.683
Gemeente Velsen	2.397.782	2.457.726	2.519.169
Gemeente Waterland	195.006	199.881	204.878
Gemeente Wormerland	210.370	215.629	221.020
Gemeente Zandvoort	188.196	192.901	197.724
GR-bijdragen deelnemers	9.183.466	9.413.053	9.648.379
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	7.803.713	5.834.251	5.983.486
Overige baten	27.675	28.367	29.076
Nagekomen baten			
TOTAAL BATEN	17.014.854	15.275.671	15.660.941

Personele lasten	Meerjaren raming		
	2026	2027	2028
	€	€	€
Salarissen en sociale lasten	12.790.655	12.653.917	12.970.265
Werving & personeelsbeleid	75.850	77.746	79.690
Inhuur derden	205.000	210.125	215.378
Scholing & employability	343.636	352.227	361.033
Overige personeelslasten	219.986	225.485	231.122
Subtotaal personele lasten	13.635.127	13.519.501	13.857.488
Kapitaalslasten			
Afschrijvingslast Gebouw	66.933	68.606	70.321
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	104.755	107.374	110.058
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	5.274	5.406	5.541
Afschrijvingslast ICT	159.727	163.720	167.813
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	14.791	15.161	15.540
Subtotaal kapitaalslasten	351.480	360.267	369.273
Overige bedrijfslasten			
PZ-zaken/ salarisadministratie	49.686	50.034	51.285
Organisatieontwikkeling	26.843	27.031	27.707
Accountants- en advieskosten	41.902	42.195	43.250
Huisvestingskosten	280.743	282.709	289.776
Facilitaire kosten	27.236	27.427	28.113
ICT-kosten	434.733	437.776	448.721
Handhavingskosten	40.854	41.140	42.169
Algemene kosten	394.258	397.018	406.943
Bankkosten	1.257	1.266	1.298
Subtotaal overige bedrijfslasten	1.297.514	1.306.597	1.339.262
Externe projectkosten	1.740.343	98.916	98.916
TOTAAL LASTEN	17.024.464	15.285.280	15.664.939

- De financiële effecten van de uitwerkingen van de vijf ontwikkellijnen zijn nog niet gekwantificeerd en daarom zijn deze niet verwerkt in de meerjaren raming van de lasten.

TOTALEN	Meerjaren raming		
	2026	2027	2028
	€	€	€
Totaal baten	17.014.854	15.275.671	15.660.941
Totaal directe lasten	12.506.754	11.444.303	11.819.142
Overhead	4.517.710	3.840.978	3.845.797
Saldo van baten en lasten	9.609-	9.609-	3.999-
Toevoeging aan reserves	-	-	
Onttrekking aan reserves	9.609	9.609	6.113
Resultaat	0-	0-	

- De financiële effecten van de uitwerkingen van de vijf ontwikkelijnen zijn nog niet gekwantificeerd en daarom zijn deze niet verwerkt in de totale meerjaren raming.

Incidentele baten en lasten	Meerjaren raming		
	2026	2027	2028
	€	€	€
Totaal incidentele baten	4.932.929	2.009.766	765.003
Totaal incidentele lasten	1.867.343	231.041	236.294

- De financiële effecten van de uitwerkingen van de vijf ontwikkelijnen zijn nog niet gekwantificeerd en daarom zijn deze niet verwerkt in de meerjaren raming van de incidentele baten en lasten.

7

Bijlagen

7.1 Bijlage

1. Formatie overzicht.
2. Specificatie overhead.
3. Stemverhoudingen.
4. Verdeelsleutel.
5. Deelnemersbijdrage werkkapitaal 2025 en 2026 en eenmalige programmakosten.
6. Overzicht van dienstverleningsovereenkomsten en projectenbijdragen per deelnemer.

7.1 Formatieoverzicht

Formatie	Begroting	Gewijzigde begroting
	2025	2025
GR-formatie	63,4	63,4
Formatie overeenkomsten en (subsidie)projecten	43,8	51,4
Overheadformatie	30,3	36,3
Formatie Regeling Generatiepact	2	2
Totaal formatie	139,5	153,1

7.2 Specificatie overhead

In onderstaand overzicht de gewijzigde tabel voor de overheadslasten.

Specificatie overhead	Begroting	Gewijzigde begroting
	2025	2025
	€	€
Personele lasten	2.451.742	3.151.742
Overige personele lasten	65.300	671.300
Afschrijvingen	163.988	163.988
Rentelasten	14.430	14.430
ICT	148.446	148.446
Overige bedrijfslasten	841.738	841.738
Externe projectkosten		374.000
Totaal	€ 3.685.643	€ 5.365.644

7.3 Stemverhoudingen

In overeenstemming met artikel 8 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Stemrecht is de stemverhouding, wanneer opgeroepen wordt tot gewogen stemmen, als volgt bepaald:

Vaststelling door het Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur stelt de verhouding van de stemmen vast aan de hand van de vastgestelde begroting voor het volgende jaar. Dit betekent dat de begroting niet alleen een financieel document is, maar ook direct invloed heeft op de stemverhoudingen binnen het bestuur.

Aanpassing bij wijziging van de begroting

Als de begroting gedurende een jaar wordt gewijzigd, stelt het Algemeen Bestuur de stemverhouding opnieuw vast. Deze aanpassing gebeurt direct met het besluit tot vaststelling van deze gewijzigde begroting. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de stemverhouding op basis van financiële inbreng van de GR.

Deelnemers		GR 2025 x 1.000
	%	€
Beverwijk	14,40	1.290
Bloemendaal	1,80	161
Haarlem	21,00	1.881
Heemskerk	8,12	727
Heemstede	1,77	159
Provincie Noord-Holland	5,29	474
Purmerend	4,86	436
Uitgeest	3,49	313
Velsen	26,11	2.339
Waterland	2,12	190
Zandvoort	2,05	184
Edam-Volendam	3,28	293
Landsmeer	1,84	165
Oostzaan	1,59	142
Wormerland	2,29	205
Totaal	100%	8.959

7.4 Verdeelsleutel

Bij het opstellen van de begroting 2025 en de verdeling van de deelnemersbijdrage voor de incidentele lasten, hielden wij rekening met de gezamenlijke verantwoordelijkheid die alle betrokken partijen dragen. Dit principe is leidend geweest bij het bepalen van de verdeelsleutel.

Verdeelsleutels voor incidentele lasten

Om de lasten eerlijk en transparant te verdelen, stellen wij voor om de volgende kaders te hanteren in het bepalen van de verdeelsleutel:

- *Basis van verdeling*
De bijdrage per deelnemer voor de incidentele lasten is verdeeld op basis van de financiële inbreng van de ingebrachte taken van iedere deelnemer.
- *Referentiepunt*
Als referentiepunt gebruiken wij de begroting 2025. Dit biedt een stabiele en actuele basis voor de berekeningen.
- *Inbegrepen bijdragen*
In de berekeningen worden zowel de bijdragen van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) als de bijdragen via dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) meegenomen. Deze aanpak zorgt ervoor dat alle vormen van financiële betrokkenheid worden meegenomen, waardoor een rechtvaardige verdeling wordt gegarandeerd.
- *Uitsluiting van projectbijdragen*
Vanwege de vermenging van projectkosten en subsidies, sluiten wij de projectbijdragen uit van deze berekeningen. Dit voorkomt onduidelijkheden en zorgt ervoor dat de incidentele lasten zuiver worden berekend.

Door deze aanpak te hanteren, zorgen we voor een evenwichtige en eerlijke bijdrageverdeling, die recht doet aan de financiële betrokkenheid van elke deelnemer.

Deelnemer	Percentage
	%
Beverwijk	11,46
Bloemendaal	3,17
Edam - Volendam	3,18
Haarlem	13,32
Heemskerk	7,97
Heemstede	2,64
Landsmeer	6,78
Oostzaan	3,96
Provincie Noord-Holland	3,36
Purmerend	3,85
Uitgeest	3,95
Velsen	17,09
Waterland	3,74
Wormerland	5,85
Zandvoort	9,69

7.5 Deelnemersbijdrage werkkapitaal en eenmalige programmakosten

7.5.1 Deelnemersbijdrage werkkapitaal 2025 en eenmalige programmakosten

Deelnemer	Financiële inbreng DVO - GR	Percentage	Programma bijdrage voor vernieuwen financieringsstructuur	Eenmalige bijdrage organisatie ontwikkelingslasten	Werkkapitaal versterking overhead 2025	Werkkapitaal versterking kritische posities 2025	Totale bijdrage per deelnemer
	€	%	€	€	€	€	€
Beverwijk	1.618.898	11,46%	42.864	69.454	80.228	92.835	285.381
Bloemendaal	448.354	3,17%	11.871	19.235	22.219	25.711	79.036
Edam-Volendam	449.198	3,18%	11.894	19.272	22.261	25.759	79.185
Haarlem	1.881.296	13,32%	49.812	80.712	93.231	107.882	331.637
Heemskerk	1.125.685	7,97%	29.805	48.294	55.785	64.552	198.437
Heemstede	372.588	2,64%	9.865	15.985	18.464	21.366	65.680
Landsmeer	958.339	6,78%	25.374	41.115	47.492	54.955	168.937
Oostzaan	558.738	3,96%	14.794	23.971	27.689	32.041	98.495
Provincie NH	473.905	3,36%	12.548	20.332	23.485	27.176	83.540
Purmerend	544.518	3,85%	14.418	23.361	26.985	31.225	95.988
Uitgeest	557.487	3,95%	14.761	23.917	27.627	31.969	98.274
Velsen	2.413.299	17,09%	63.898	103.536	119.596	138.389	425.419
Waterland	527.890	3,74%	13.977	22.648	26.161	30.272	93.057
Wormerland	825.934	5,85%	21.869	35.434	40.931	47.363	145.597
Zandvoort	1.369.042	9,69%	36.249	58.735	67.845	78.507	241.336
Eindtotaal	14.125.169	100	374.000	606.000	700.000	810.000	2.490.000

7.5.2 Deelnemersbijdrage werkkapitaal 2026

Deelnemer	Financiële inbreng DVO - GR	Percentage	Werkkapitaal versterking overhead 2026	Werkkapitaal versterking kritische posities 2026	Totale bijdrage per deelnemer
	Som van Begroting 2025	Percentage	700.000	810.000	1.510.000
	€	%	€	€	€
Beverwijk	1.618.898	11,46	80.228	92.835	173.062
Bloemendaal	448.354	3,17	22.219	25.711	47.930
Edam-Volendam	449.198	3,18	22.261	25.759	48.020
Haarlem	1.881.296	13,32	93.231	107.882	201.113
Heemskerk	1.125.685	7,97	55.785	64.552	120.337
Heemstede	372.588	2,64	18.464	21.366	39.830
Landsmeer	958.339	6,78	47.492	54.955	102.448
Oostzaan	558.738	3,96	27.689	32.041	59.730
Provincie NH	473.905	3,36	23.485	27.176	50.661
Purmerend	544.518	3,85	26.985	31.225	58.210
Uitgeest	557.487	3,95	27.627	31.969	59.596
Velsen	2.413.299	17,09	119.596	138.389	257.985
Waterland	527.890	3,74	26.161	30.272	56.432
Wormerland	825.934	5,85	40.931	47.363	88.293
Zandvoort	1.369.042	9,69	67.845	78.507	146.352
Eindtotaal	14.125.169	100	700.000	810.000	1.510.000

7.6 Overzicht van dienstverleningsovereenkomsten en projectbijdragen per deelnemer

Gemeenten	Omschrijving	Begroting 2025	Gewijzigde Begroting 2025
		€	€
Alkmaar	Uitvoering strategische nota Schiphol	12.749	12.749
Bergen	Uitvoering strategische nota Schiphol	12.749	12.749
Beverwijk	Bijdrage Natuur milieueducatie	75.557	75.557
Beverwijk	Verduurzaming bedrijven (Greenbiz)	25.657	25.657
Beverwijk	Energiebesparingsakkoord	30.522	30.522
Beverwijk/ PNH	Schone en slimme mobiliteit/ IJmond Bereikbaar	nmb	nmb
Beverwijk	Meetnet	25.000	25.000
Beverwijk	Bijdrage programma Gezondheid & Luchtkwaliteit (en gezondheid)	85.000	85.000
Beverwijk	Bijdrage uitvoering duurzaamheidslening	10.000	10.000
Beverwijk	Steunpunt JTF-IJmondregio	4.900	4.900
Beverwijk	Bijdrage personele dekking mobiliteitsfonds	6.667	6.667
Beverwijk	Uitvoering applicatiebeheer VTH-systeem Open Wave (nacalculatie)	pm	pm
Beverwijk	Doorberekening toelage overgangsecht overname personeel	pm	pm
Beverwijk	Doorberekening van constructeurslasten	pm	pm
Beverwijk	DVO Bouw- en woningtoezichtstaken	140.030	140.030
Beverwijk	DVO Bouw- en woning vergunningverlening niet complex	189.041	189.041
Bloemendaal	DVO DOR (Digitaal Opkopers Register)	6.270	6.270
Bloemendaal	DVO Volledige milieutakenpakket	249.755	249.755
Bloemendaal	Dienstverleningsovereenkomst Toezicht en Handhaving Drank en horecawetgeving	31.350	31.350
Bloemendaal	Energiebesparingsakkoord	11.906	11.906
Castricum	Uitvoering strategische nota Schiphol	12.749	12.749
Castricum	Steunpunt JTF-regio IJmond	4.200	4.200
Edam-Volendam	Dienstverleningsovereenkomst Milieu toezicht en handhaving	140.030	140.030
Edam-Volendam	Uitvoering Detachering ruimtelijk advies taken (nacalculatie)	pm	pm

Edam-Volendam	Uitvoering Toezicht en Handhaving Drank en horecawetgeving (nacalculatie)	pm	pm
Edam-Volendam	Uitvoering Bouw en Woningtoezicht taken (nacalculatie)	pm	pm
Edam-Volendam	Dienstverleningsovereenkomst activiteitenbesluit leefomgeving	15.675	15.675
Edam-Volendam	Energiebesparingsakkoord	6.927	6.927
Edam-Volendam	Uitvoering PVA Energietaken wet milieubeheer implementatie en administratief toezicht	43.890	43.890
Haarlem	Uitvoering strategische nota Schiphol	7.211	7.211
Haarlem	Uitvoering Zonebeheer industrieterrein Waarderpolder (nacalculatie)	pm	pm
Haarlem	Energiebesparingsakkoord	78.571	78.571
Heemskerk	Bijdrage Natuur milieueducatie	75.557	75.557
Heemskerk	Project inventarisatie glastuinbouwgebied Heemskerk	125.400	125.400
Heemskerk	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woning vergunningverlening niet complex	287.375	287.375
Heemskerk	Bijdrage personele dekking mobiliteitsfonds	6.667	6.667
Heemskerk	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezichtstaken	94.050	94.050
Heemskerk	Uitvoering Toezicht en handhaving Drank- en horecawetgeving (nacalculatie)	pm	pm
Heemskerk	Uitvoering applicatiebeheer VTH-systeem Open Wave (nacalculatie)	pm	pm
Heemskerk	Meetnet	14.000	14.000
Heemskerk	Bijdrage uitvoering duurzaamheidslening	10.000	10.000
Heemskerk	Versnelling van het verduurzamen van bedrijfsterreinen, de Trompet en de Houtwegen (Greenbiz)	50.000	50.000
Heemskerk	Bijdrage programma Gezondheid & Gezondheid (en gezondheid)	85.000	85.000
Heemskerk	Energiebesparingsakkoord	20.834	20.834
Heemskerk	Steunpunt JTF IJmondregio	4.550	4.550
Heemskerk	Doorbelasting Licentiekosten VTH applicatie Open Wave	16.805	16.805
Heemstede	Dienstverleningsovereenkomst - Toezicht en handhaving Drank- en horecawetgeving	31.350	31.350
Heemstede	Dienstverleningsovereenkomst DOR Digitaal Opkopers Register (nacalculatie)	pm	pm
Heemstede	Dienstverleningsovereenkomst - Volledig Milieu	182.666	182.666
Heemstede	Energiebesparingsakkoord	12.960	12.960
Heemstede	Advisering bestemmingsplannen - nacalculatie	pm	pm

Heiloo	Uitvoering strategische nota Schiphol	12.749	12.749
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst volledig milieutakenpakket	266.893	266.893
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst brandveiligheidstaken	28.111	28.111
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst Alcoholwet	20.900	20.900
Landsmeer	Uitvoering applicatiebeheer VTH-systeem Open Wave (nacalculatie)	pm	pm
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouwvergunningverlening	171.380	171.380
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouw Juridische handhaving	140.030	140.030
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouw en woningtoezicht	126.445	126.445
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouw ondersteuning	28.111	28.111
Landsmeer	Doorbelasting Licentiekosten VTH applicatie Open Wave	11.741	11.741
Landsmeer	Energiebesparingsakkoord	3.137	3.137
Nog te bestede subsidie bedragen	Dekking ten behoeve van geluidsadviseur uit subsidie geluidsanering	85.000	85.000
Oostzaan	Dienstverleningsovereenkomst Volledig Milieutakenpakket	218.196	218.196
Oostzaan	Dienstverleningsovereenkomst Toezicht en handhaving Drank en horecawetgeving	20.900	20.900
Oostzaan	Dienstverleningsovereenkomst toezicht Ruimtelijke Ordening	20.900	20.900
Oostzaan	Dienstverleningsovereenkomst Brandveiligheidstaken (factureren aan veiligheidsregio)	57.684	57.684
Oostzaan	Energiebesparingsakkoord	4.909	4.909
Oostzaan	Dienstverleningsovereenkomst Bouw en woningtoezichttaken	89.870	89.870
Oostzaan	Doorbelasting Licentiekosten VTH applicatie Open Wave	8.835	8.835
Provincie Noord-Holland	Schone en slimme mobiliteit/ IJmond Bereikbaar	400.000	400.000
Provincie Noord-Holland	Bijdrage Indirecte Lozingen/ Hergebruik stedelijk waterafval	pm	pm
Provincie Noord-Holland	Steunpunt JTF IJmondregio	46.667	46.667
Provincie Noord-Holland	Uitvoering applicatiebeheer VTH-systeem Open Wave (nacalculatie)	pm	pm
Purmerend	Dienstverleningsovereenkomst volledig milieutakenpakket (deelgebied Beemster)	108.680	108.680

Purmerend	Energiebesparingsakkoord	15.198	15.198
Rijksoverheid	SPUK THE (2022-2026)	235.000	235.000
Uitgeest	Bijdrage uitvoering duurzaamheidsprogramma	90.000	90.000
Uitgeest	Dienstverleningsovereenkomst Brandveiligheidstaken	57.475	57.475
Uitgeest	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezichtstaken	162.498	162.498
Uitgeest	Dienstverleningsovereenkomst Toezicht en handhaving Alcoholwet	24.871	24.871
Uitgeest	Bijdrage EBP 2023-2026	26.093	26.093
Uitgeest	Energiebesparingsakkoord	4.927	4.927
Uitgeest	Steunpunt JTF IJmondregio	1.633	1.633
Velsen	Dienstverleningsovereenkomst Havenverordening	74.000	74.000
Velsen	Verduurzaming bedrijven (GreenBiz)	60.000	60.000
Velsen	Meetnet	39.000	39.000
Velsen	Energiebesparingsakkoord	36.573	36.573
Velsen	Bijdrage programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmondgemeenten	170.000	170.000
Velsen	Steunpunt JTF IJmondregio	8.050	8.050
Velsen	Bijdrage personele dekking mobiliteitsfonds	6.667	6.667
Waterland	Dienstverleningsovereenkomst Milieu specialistische regelgeving - Milieu evenementen - Milieu specialistische regelgeving - Ruimtelijke plannen en bouwplannen	105.232	105.232
Waterland	Energiebesparingsakkoord	6.736	6.736
Waterland	Dienstverleningsovereenkomst toezicht (volledig milieutakenpakket)	145.464	145.464
Waterland	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezicht	86.944	86.944
Wormerland	Dienstverleningsovereenkomst - Bouw- en woningtoezicht	134.805	134.805
Wormerland	Dienstverleningsovereenkomst - Ruimtelijke Ordeningtoezicht	20.900	20.900
Wormerland	Dienstverleningsovereenkomst Brandveiligheidstaken	86.526	86.526
Wormerland	Dienstverleningsovereenkomst - Volledig milieutakenpakket	338.789	338.789
Wormerland	Dienstverleningsovereenkomst - Toezicht en handhaving Drank- en horecawetgeving	20.900	20.900
Wormerland	Energiebesparingsakkoord	7.363	7.363
Wormerland	Doorbelasting Licentiekosten VTH applicatie Open Wave	18.775	18.775
Zandvoort	Dienstverleningsovereenkomst Milieu (Volledige milieutakenpakket)	146.300	146.300

Zandvoort	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezichtstaken	672.144	672.144
Zandvoort	Dienstverleningsovereenkomst Toeristische verhuur + APV	160.082	160.082
Zandvoort	Uitbreiding formatie (Bouw- en woningvergunning)	140.030	140.030
Zandvoort	Dienstverleningsovereenkomst Verlenging Formule1 2024-2025	66.880	66.880
Zandvoort	Energiebesparingsakkoord	11.751	11.751
Deelnemers specificatie	Programma bijdrage voor vernieuwen financieringsstructuur	-	374.000
Deelnemers specificatie	Enmalige bijdrage organisatie ontwikkelingslasten	-	606.000
Deelnemers specificatie	Incidentele bijdrage overheadsformatie berekent per jaar tot en met 2026	-	700.000
Deelnemers specificatie	Incidentele bijdrage formatie kritische posities berekent per jaar tot en met 2026	-	810.000
Totaal		7.296.366	9.786.366

- N.B.: Overeenkomsten op basis van nacalculatie zijn in de begroting als PM opgenomen. Echter, in de bovenstaande tabel hebben deze de fictieve waarde van pm/1 euro meegekregen.

Contactpersoon: Omgevingsdienst IJmond

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251-263 863
info@odijmond.nl
www.odijmond.nl

6 juni 2024 |

Algemeen Bestuur

19 juni 2024

Om de leefomgeving - toekomstbestendig ODIJmond

AB 19 juni 2024

- EVZ organisatie advies

Toelichting evaluatie zelforganisatie en scenario-analyse

Evaluatie zelforganisatie

- Snel en wendbaar, betrokkenheid, verantwoordelijkheid
- Niet gestuurd op *gecontracteerde* opdracht (kwantitatief, kwalitatief)
- Implementatie-*armoede* zelforganisatie (organisatie, financieel, vaardigheden in besluitvorming, probleemoplossing, feedback)
- Managementtaken beperkt ingevuld (werving & selectie, functioneren & beoordelen, opleiden & ontwikkelen, inwerken, arbo & verzuim, bezetting & werktijden & verlof, financiën, kwaliteit)
- Oplossingen in *weeffouten* (cirkelcoaches, kwaliteitscoördinatoren)

Analyse

Structurele investering voor zelforganisatie vergelijkbaar met hiërarchie

Voor beide varianten investering noodzakelijk voor inlopen 'armoede' en reorganisatiekosten

– **Seinstra en partners**

Toelichting analyse 7 productgroepen en financieringsstructuur

Analyse 7 productgroepen

Aanleiding voor de analyse: waarnemingen in traject PvA IBP

Kortweg:

- weinig tot geen kwantitatieve rapportages
- opvallende zaken dat productie achterbleef:
 - aantal controles tov bedrijvenbestand en bestaande ambities
 - aantal meldingen
 - actualisaties vergunningen
- jarenlang geen herijking van de formatie – beschikbaar versus nodig
- verdringing: nieuwe taken of uitbreiding door bestaande formatie
- terwijl er wel ontwikkelingen zijn: landelijk en regionaal

Analyse 7 productgroepen - vervolg

Vraag: bekijk objectief wat er nodig is aan fte voor uitvoering van taken op basis van bestaande ambities en beschikbare data/ landelijke kengetallen

Zeven productgroepen, per productgroep:

- de huidige situatie: aantallen en gegevens
- beschikbare capaciteit
- ontwikkelingen
- benodigde capaciteit

Onzekere factor: uitvoering Omgevingswet

	Huidige fte	Nieuwe fte	Toename fte
Toezicht Milieu	32	38	6 – 7
VV Milieu	6,5	11,5	5
Juridische advisering	6	6	-
Advies	15	19 – 20	4 – 5
BWT	15,5	17 – 18	2 – 3
Projecten	13	13	-
Data-analyse	1	3 -4	Onderdeel van VV en Toezicht
TOTAAL			17 – 20

Herijking financiering

Opmerkingen: validiteit van de data

Herijking financiering (ontwikkellijn 1 PvA IBP):

- wettelijke VTH taken:
 - actualisatie van data (vooral bedrijvenbestand)
 - bestuurlijke ambities (let op: regionaal level playing field)
 - landelijke kengetallen als nodig
 - inschatting impact Omgevingswet
- overige taken
 - ambities
 - keuzes
- financiële doorrekening op totaal en per deelnemer

Zijn er nog vragen?

www.odijmond.nl

Shortlist bedrijven toekomstscenario's

AB 19 juni 2024

Shortlist partijen uitvraag scenario's

Shortlist

- Berenschot
- Boer&Croon
- Galan Groep
- KokxDeVoogt
- TwijnstraGudde

Toelichting op keuze

Alle bureaus;

- hebben ervaring met dergelijke trajecten;
- kennis van de sector omgevingsdiensten.

Voorstel vervolg

- Na akkoord op opdrachtformulering;
- Akkoord op shortlist
 - Zijn er partijen die – vanuit ervaringen - niet de voorkeur krijgen?
- Daarna benadert ODIJ eerste drie voorkeursbureaus met uitvraag voor een offerte
 - Wanneer bedrijf afslaat/niet beschikbaar is, kiezen we nr. 4 en indien nodig nr. 5.

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	05A	Besluit no	AB 2024- 011
Datum vergadering	19 juni 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Communicatie-aanpak t.a.v. begrotingswijziging 2025	Functie	Directeur

Aanleiding besluit

In de ambtelijke en bestuurlijke gesprekken die wij voeren met onze deelnemers richting het opstellen van onze begrotingswijziging zien we dat er veel vragen zijn over onder meer de uitkomsten van de nadere analyses, maar ook over de impact, het effect en het resultaat van de begrotingswijziging zelf. Wij vinden het belangrijk om deze vragen eenduidig, zorgvuldig en transparant te beantwoorden. Via dit besluit informeren wij via u over onze communicatieaanpak en daarmee de woordvoeringslijn, de kernboodschap en de communicatiestrategie.

Voor een compleet overzicht van de stappen die zijn gezet richting de begrotingswijziging starten we met een aanleiding, uitgezet in tijd. Daarnaast informeren wij u met een tijdslijn waarin de momenten staan beschreven waarop stukken zijn gepubliceerd en/of gedeeld en op welke momenten de bestuursleden welke stap kunnen verwachten.

Tijdslijn richting begrotingswijziging 2025

- Juni 2020: adviescommissie onder leiding van Jozias van Aartsen krijgt opdracht van toenmalige staatssecretaris, om te adviseren over maatregelen die het VTH-stelsel op milieugebied slagvaardiger en effectiever kunnen maken.
- Maart 2021: Commissie komt met rapport 'Om de leefomgeving, omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur'. Samenwerkende partners in het VTH-stelsel gaan met aanbevelingen in het rapport aan de slag.
- 1 juli 2022: start Interbestuurlijk Programma versterking VTH-stelsel (IBP-VTH). Doel van programma is merkbaar verbeteren van kwaliteit van de leefomgeving en verminderen van schade aan het milieu die vermeden had kunnen worden. Er komen landelijke criteria.
- 2023-2024: alle 28 omgevingsdiensten in Nederland worden gevisiteerd. ODIJmond was in juni 2023 aan de beurt. In die evaluatie¹ staan enkele aanbevelingen en aandachtspunten.
- Vóór 1 april 2024 moesten alle omgevingsdiensten (od's) in Nederland een plan van aanpak hebben ingediend bij de staatssecretaris IenW² over hoe zij denken te gaan voldoen aan de landelijke criteria uit het IBP-VTH. ODIJmond en haar bestuur kiezen voor het scenario: zelfstandig toekomstbestendig, met een strategische samenwerkingscomponent.
- Maart en april 2024: ODIJmond laat analyse uitvoeren over hoe daar te komen, waar de organisatie nu staat en waar de organisatie staat met de uitvoering van haar opdracht. Conclusie: de organisatie heeft een flinke opgave naar de toekomst toe. Dit vraagt om een

¹ Het (samenvatting van het) visitatierapport is te vinden op <https://www.odijmond.nl/over-ons/rapportages/>

² Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

stevige formatiegroei. Daarnaast zijn er ook middelen nodig voor het versterken van de interne organisatie, ter ondersteuning van het primaire proces.

- Apr-mei-jun 2024: ODIJmond begroting 2025 ligt ter inzage bij de raden.
- 19 juni 2024: de bestuursopdracht, jaarrekening, begrotingswijziging 2025, begrotingswijziging 2025 staan op de AB agenda. De agendabundel komt 5 juni 2024 in IBabs. Deze is openbaar en wordt ook gepubliceerd op de ODIJmond-website.
- 19 juni 2024: het DB neemt een besluit op de ODIJmond begrotingswijziging 2025.
- 17 juli 2024: het AB stelt de ODIJmond begroting 2025 vast.
- Vóór zomerreces: intentie is om de ODIJmond begrotingswijziging 2025 nog vóór het zomerreces aan de raden aan te bieden. De periode van zienswijze start vanwege het zomerreces naar alle waarschijnlijkheid in augustus en duurt maximaal 12 weken.
- Sep-okt 2024: het AB behandelt de beantwoording van de zienswijzen op ODIJmond begrotingswijziging 2025 en neemt hierop een besluit.

Communicatiestrategie

De begrotingswijziging is al een langere tijd in voorbereiding. Wij voerden daar diverse gesprekken over met onze deelnemers. Het moment dat deze voor zienswijzen naar de gemeenteraden en naar Provinciale Staten gaat zal het aantal vragen toenemen. Dat moment zal ook leiden tot vragen vanuit de media. Wij bereiden ons hierop voor door het uitwerken van een communicatieaanpak. Een voorbereiding die wij ook delen met onze deelnemers zodat eenieder in staat is om (zelfstandig) vragen te beantwoorden en bekend is met de woordvoerings- en afstemmingslijn. Wij stellen voor om hierin een proactieve houding aan te nemen en zoveel als mogelijk informatie beschikbaar te hebben voor media en eventueel belanghebbenden.

Een proactieve strategie

Door te kiezen voor een proactieve strategie, kiezen we voor openheid, transparantie, zorgvuldigheid en oog voor de eigen organisatie. We kiezen ervoor om, bij het beschikbaar stellen van onze begrotingswijziging, zelf actief te informeren over de aanleiding, de aanbevelingen uit de nadere analyses en de begrotingswijziging zelf. We kiezen er ook voor om daarin zelf de regie te houden, zodat we de ruimte hebben en kunnen nemen om het gehele verhaal toe te lichten. Wij stellen daarvoor de volgende acties voor.

- We laten door een eigen tekstschrijver de bestuursvoorzitter en directeur ODIJmond interviewen en publiceren op een zelfgekozen tijdstip een artikel op de ODIJmond-website.
- We contacten het Noordhollands Dagblad en nodigen hen uit voor een interview met onze bestuursvoorzitter en directeur.
- Het interview op onze website en in de krant kunnen het totaalbeeld aanvullen of versterken.
- Eventuele vervolgvragen voor interviews wijzen wij af, maar verwijzen naar het nieuwsbericht op onze website en de al verschenen artikelen.
- Persvragen handelen we af via de Q&A (lijst met vragen en antwoorden).
- TV-interviewverzoeken slaan we af (NH Nieuws bijvoorbeeld).
- De informatie die wij op onze website beschikbaar stellen, delen wij ook met onze opdrachtgevers om – op eigen initiatief – te gebruiken in hun communicatie.

Voorbereiden "Vraag en Antwoord"

De verwachting is dat er op allerlei plekken en op diverse niveaus vragen ontstaan en gesteld gaan worden over onze begrotingswijziging. Om eraan bij te dragen dat vragen zo compleet en zorgvuldig mogelijk beantwoord worden, bereiden wij komende weken een Q&A (vragen en antwoorden) voor. Deze Q&A gebruiken wij voor het beantwoorden van vragen uit de media, maar bieden wij ook aan aan onze opdrachtgevers. Daarmee bent u in staat uw gemeenteraad bij te praten over de aanleiding en noodzaak van deze begrotingswijziging. Tegelijkertijd stellen wij onderstaande woordvoeringslijn voor om zoveel als mogelijk vragen centraal te beantwoorden. Via de kernboodschap hebben wij de belangrijkste elementen samengevat om het totaalbeeld te schetsen. Zie in bijlage alvast een eerste aanzet van de kernboodschap.

Vervolg communicatie

Het moment van publicatie van onze begrotingswijziging zal een piek aan vragen en (media-) belangstelling geven, maar ook in de maanden erna zal onze organisatie onder een vergrootglas blijven liggen. Wij kiezen ervoor om via enkele, eigen interviews (artikelen) op onze website een update te geven over de stappen die wij zetten richting het gewenste eindbeeld van een zelfstandige, toekomstbestendige organisatie. Daarbij sluiten wij aan bij de onderwerpen die wij in onze begrotingswijziging beschrijven onder het kopje 'return on investment'; wat levert de begrotingswijziging onze opdrachtgevers op. In overleg publiceren wij hierover ook LinkedIn-berichten, waarin wij onze deelnemers 'mentionen'. Voordeel hierbij is ook weer dat je een eigen verhaal kan brengen. Ook voor belanghebbenden die zoeken op dit onderwerp.

Woordvoeringslijn

Met onze woordvoeringslijn faciliteren wij de beantwoording van vragen vanuit regionale en/of landelijke media.

- Interviews met de media vinden plaats met zowel de (plaatsvervangende) bestuursvoorzitter als de directeur: de directeur over de invulling van de organisatie en bedrijfsvoering, de bestuursvoorzitter over het gewenste eindbeeld en de opdracht/ambitie.
- Voor de beantwoording van (media)vragen, die niet bestuurlijk van aard zijn, wordt doorverwezen naar ODIJmond. ODIJmond stemt de beantwoording (indien nodig) af met de (plaatsvervangende) bestuursvoorzitter.
- (Media)vragen die wel bestuurlijk van aard zijn, of gaan over de rol van de opdrachtgever beantwoordt de gemeente zelf. De Q&A's kunnen hierin ondersteuning bieden. Met de afdelingen communicatie van onze deelnemers spreken wij af om elkaar hierover te informeren, zodat er zicht blijft op waar en wat er geschreven wordt.
- Wanneer gewenst of noodzakelijk kan er over beantwoording overleg en afstemming plaatsvinden met woordvoerder ODIJmond.
- De Q&A-lijst op hoofdlijnen kunnen deelnemers zelf aanvullen met vraagstukken die gemeentelijk specifiek zijn, bijvoorbeeld waar het gaat om financiering vanuit de deelnemer en waar er vragen komen vanuit de eigen raad.

De kernboodschap

De kernboodschap van onze begrotingswijziging en het traject daarnaartoe biedt handvatten voor de beantwoording van (media)vragen en/of belanghebbenden (groeperingen). Zo zijn zij in staat in korte bewoording te vertellen wat er speelt (aanleiding), wat het urgentieniveau is (probleem) en waarop de aanpak en vervolgstappen gericht zijn (de oplossing). Het biedt ook een handvat bij het opstellen van een nieuwsbericht en voor het geven van een interview. En dient als basis voor het opstellen van Q&A's.

In de aankomende twee weken schrijft de woordvoerder van ODIJmond de kernboodschap en de Q&A. Vanuit het Dagelijks Bestuur is het aanbod gedaan dat de woordvoerders van de gemeenten Haarlem en Velsen hierin meekijken vanuit hun rol als deelnemer aan de GR.

In de bijlage van dit besluit leest u de achtergrond en een eerste aanzet tot een kernboodschap en een tabel met processtappen en besluiten vanaf juni 2023 tot heden.

Besluit

1. In te stemmen met de voorgestelde communicatieaanpak.

Besluit: conform/ aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris/ directeur,

B. van den Berg

J. Zandhuis

Bijlagen

1. Aanzet tot kernboodschap

Aanleiding

Gemeenschappelijke Regeling (GR) Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) werkt voor 14 gemeenten en de provincie Noord-Holland in de regio's IJmond, Zaanstreek-Waterland en Zuid-Kennemerland. De organisatie bestaat 25 jaar. Sinds de oprichting maakt de organisatie vooral de afgelopen jaren een sterke groei door. Het aantal deelnemers en de omvang van de taken nam toe, waaronder ook een aantal nieuwe taken. Naast de verplichte milieutaken, voert ODIJmond voor een aantal deelnemers ook bouwtaken en beleidsvoorbereidende en adviserende taken uit. ODIJmond zet daarbij in op flexibiliteit en maatwerk, zodat individuele deelnemers de eigen werkwijzen en voorkeuren grotendeels behouden. Daarnaast kent ODIJmond een sterke lokale focus en acteert dicht op haar deelnemers. Een aanpak die wordt gewaardeerd door de deelnemers aan de GR ODIJmond.

Speelveld 'Omgevingsdiensten in beweging'

Het totale speelveld van alle 28 omgevingsdiensten in Nederland is – naast de organisatieontwikkelingen van ODIJmond zelf – ook volop in beweging. Met de invoering van de Omgevingswet veranderde het wettelijk kader onder een groot deel van de activiteiten van omgevingsdiensten. Naar aanleiding van (grote) incidenten bij bedrijven in Nederland en daarmee de impact ervan op de kwaliteit van de leefomgeving, zijn de thema's milieu en gezondheid en de kwaliteit van de leefomgeving in het publieke debat en in de media meer en meer in de aandacht.

Landelijke verhoogde aandacht voor VTH-keten:

Commissie Van Aartsen en het Interbestuurlijke programma versterking VTH

In 2021 heeft de Commissie van Aartsen, in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), onderzoek gedaan naar het functioneren van het VTH-stelsel (vergunningverlening, toezicht & handhaving). De algemene conclusie in het rapport van de -Cie Van Aartsen stond dat het VTH-stelsel te kort schoot en dat het versterkt diende te worden. Het rapport kwam met tien aanbevelingen. Via een Interbestuurlijk programma (IBP) werken alle partijen nu samen om de VTH-keten en specifiek de omgevingsdiensten te versterken. Binnen het "IBP-versterking VTH" zijn landelijke (kwaliteit)criteria geformuleerd waaraan alle omgevingsdiensten moeten gaan voldoen. De criteria gaan in op kennis, capaciteit en middelen. Alle omgevingsdiensten dienden voor 1 april 2024 een plan van aanpak in waarin zij beschrijven op welke wijze zij denken te kunnen gaan voldoen aan deze criteria. Robuustheid is hierin een leidend onderdeel.

Zelfstandig robuust en toekomstbestendig ODIJmond

Ook ODIJmond diende een plan van aanpak in. Met het plan van aanpak beschrijft ODIJmond op hoofdlijnen hoe zij via vijf stappen komt tot een zelfstandige, robuuste en toekomstbestendige organisatie, die inzet op samenwerking met omgevingsdiensten in Noord-Holland. De vijf stappen die worden beschreven, zijn:

1. Herijken van bestaande taken en formatie.
2. Onderzoeken verbreding van het huidig takenpakket.

3. Vereenvoudigen van Gemeenschappelijke Regeling (GR).
4. Vormgeven van structurele, provinciebrede samenwerking.
5. Doorontwikkelen van de interne organisatie.

Herstel van balans tussen opdracht en middelen

Om de route naar een toekomstbestendig ODIJmond uit te kunnen stippelen, zijn de volgende stappen reeds ondernomen: de organisatie toetste zichzelf op de landelijke criteria vanuit het IBP, is zij beoordeeld door andere omgevingsdiensten (audit) én voerde zij – in opdracht van haar bestuur – een analyse uit naar waar de organisatie nu staat en waar de organisatie staat met de uitvoering van de opdracht van haar deelnemers.

De belangrijkste conclusie daaruit is dat er een aantal noodzakelijke stappen gezet dienen te worden wil ODIJmond als zelfstandig toekomstbestendige organisatie met dezelfde kwaliteit en expertise haar taken kunnen blijven uitvoeren.

Zo kwam uit de analyse dat de formatie op dit moment niet toereikend is om de hele opdracht uit te voeren binnen de Omgevingswet. Daarmee is de opdracht en beschikbare middelen afgelopen jaren uit balans is geraakt. Uit alle analyses blijkt verder dat in de toekomst een stevige formatie-uitbreiding noodzakelijk van 17 tot 21 fte. Ook kwam naar voren dat de organisatie sinds langere tijd werkt op basis van een (te) lage kostprijs. In vergelijking met andere OD's in Nederland, bijna het laagste tarief. Ook steunt de organisatie (te) sterk op incidentele middelen. Daarnaast heeft de afgelopen jaren, met de sterke(re) groei van de organisatie en de toenemende vraag vanuit de deelnemers, nog geen herijking plaatsgevonden. Als gevolg hiervan is de organisatie niet (meer) in staat de gehele opdracht van haar deelnemers uit te voeren. Hierdoor is een achterstand ontstaan in de uitvoering van de taken vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Toewerken naar oplossingen

Om te komen tot een toekomstbestendige, robuuste omgevingsdienst is het noodzakelijk om de Gemeenschappelijke Regeling (GR) en de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) met de opdrachtgevers te actualiseren. Ook dient de financieringsstructuur vernieuwd te worden. Hiermee ontstaat naar de toekomst toe, rolscherpte tussen opdrachtgever en opdrachtnemer: welke opdracht (taken) voert ODIJmond komende jaren uit voor welke deelnemer. Via een herijkte financieringsstructuur ontstaat een nieuwe balans tussen de gecontracteerde opgaven en de financiën waarop deelnemers kunnen sturen en op basis waarvan keuzes over de uitvoering van de werkzaamheden gemaakt kunnen worden. Al deze stappen vragen om financiële, structurele investeringen van de deelnemers.

Vernieuwen afspraken en verkleinen achterstanden

Via een begrotingswijziging 2024 en 2025 doet ODIJmond een beroep op haar deelnemers voor in eerste instantie incidentele middelen ten behoeve van de versterking van de organisatie met 7,6 FTE en incidentele middelen voor actualiseren van het inrichtingen (bedrijven) bestand en de GR – en DVO-structuur. Daarnaast worden er middelen gevraagd voor het versterken van de organisatievorm.

Daarmee is ODIJmond in staat op korte termijn een aantal noodzakelijke stappen te zetten, waarmee de balans herstelt tussen de opdracht en de middelen en de organisatie in staat is nieuwe

kwalitatieve en kwantitatieve afspraken te maken over de gecontracteerde opdracht per deelnemer.

In tweede instantie wordt nog dit jaar met prioriteit en tijdelijk extra inzet, een stap gezet om achterstanden verder te verkleinen. Deze werkzaamheden zijn niet incidenteel, maar blijvend nodig om een adequate uitvoering te borgen. Het gaat hier om de actualisatie van het inrichtingen(bedrijven)bestand, verscherpt toezicht op alle risicovolle bedrijven binnen het werkgebied, het verkleinen van achterstanden en het verlagen en beperken van de werkdruk en vitaliteitsrisico's binnen de organisatie.

2. Processtappen en besluiten

In de periode medio 2023 tot heden zijn de volgende processtappen doorlopen en zijn bestuurlijke besluiten genomen

Datum	Processtap	Besluit
Juni 2023	Visitatie bij Omgevingsdienst IJmond (27 en 28 juni 2023) i.h.k.v. het landelijke "IBP ³ versterking VTH".	ODIJmond ontvangt rapport in oktober.
1-10-23	Aanbieden aan staatssecretaris IenW ⁴ toetsingskader Omgevingsdienst IJmond voor de zelfscan op de landelijke criteria in (vanuit het IBP-versterking VTH).	DB stelt vast via een extra ingelaste schriftelijke ronde d.d. 26-09-23.
11-10-23	Bespreken vervolgstappen: "IBP-versterking VTH" en het op te stellen plan van aanpak daarvoor.	Besproken tijdens DB vergadering.
8-11-23	Thema sessies voor AB ter voorbereiding op een bestuurlijk gedragen plan van aanpak ten behoeve van het "IBP-versterking VTH": processtappen besproken en verdiepende sessies gehouden over robuustheid en de landelijk opgave.	Informerend en mening vormend.
22-11-23	Directeur ODIJmond informeert DB over aanbevelingen uit het visitatierapport en over uitkomsten onderzoek op de robuustheidscriteria. Directeur reflecteert op zijn bevindingen tijdens eerste zes maanden van zijn dienstverband.	Besproken in DB 22-11-23. Besproken in AB 13-12-23.
Nov-dec '23	EVZ organisatie-advies voert evaluatie uit onder de medewerkers van ODIJmond hoe het werken met huidige organisatievorm in de praktijk gaat en hoe het wordt ervaren.	ODIJmond management ontvangt dit rapport in december.
Dec '23	Seinstra en Partners overhandigt ODIJmond eerste scan van de opdracht die ODIJmond uitvoert voor haar deelnemers en de beschikbare capaciteit. Dit als onderdeel van proces om te komen tot een plan van aanpak IBP-versterking VTH	Directeur ontvangt deze bevindingen in december.
31-01-24	2 ^e Thema sessie voor AB om te komen tot een bestuurlijk gedragen plan van aanpak: presentatie en behandeling verschillende scenario's + verdieping op het toetsingskader en waar de organisatie nu staat.	Informerend en mening vormend.

³ Interbestuurlijk programma

⁴ Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

31-01-24	<p>Vervolg reflectie directeur ODIJmond van 22-11-23.</p> <p>EVZ-organisatieadvies en Seinstra en Partners presenteren hún bevindingen.</p> <p>Bespreken kadernota 2025, met daarin een voorstel voor extra middelen om de eerste effecten op te vangen. Gevraagd wordt om eerst ambtelijke afstemming.</p>	<p>DB besluit tot aanhouding oorspronkelijke kadernota 2025 en geeft opdracht tot herziene kadernota 2025, inclusief aankondiging benodigde stevige formatiegroei.</p>
31-1-24	<p>AB sessie over IBP-versterking VTH: analyse visitatie, toetsingskader + aanhouden Kadernota 2025</p>	
8-2-24	<p>Directeur en Seinstra en Partners informeren DB nogmaals over constatering uit analyse. Presentatie en doornemen alternatieve kadernota, met nadrukkelijke boodschap over voorgestelde begrotingswijziging</p>	<p>DB stelt alternatieve kadernota 2025 vast.</p> <p>Aankondiging begrotingswijziging.</p>
14-2-24	<p>Directeur informeert AB over zijn reflectie eerste half jaar, evaluatie EVZ-organisatieadvies over interne organisatie én over de eerste scan die Seinstra & Partners heeft uitgevoerd naar opdracht en beschikbare middelen.</p> <p>Het DB informeert het AB over de Kadernota 2025 en kondigt de begrotingswijziging aan.</p>	<p>AB constateert dat dit signaal sterk afwijkt van eerder.</p> <p>AB besluit tot actief informeren colleges en raden.</p>
15-02-24	<p>De uitwerkingen van de themasessie en het bestuurlijke gesprek worden aangeboden aan het AB.</p>	<p>Infomeren via schriftelijke rond</p>
6-3-24	<p>DB bespreekt verstrekken bestuursopdracht aan directeur: voer een analyse uit naar de staat van de organisatie en waar de organisatie staat met het uitvoeren van de opdracht van de deelnemers. Ondersteuning vanuit EVZ-organisatieadvies en Seinstra en Partners.</p>	<p>DB verstrekt bestuursopdracht aan directeur, met opleverdatum week 16.</p>
7-4-24	<p>Directeur bespreekt met DB voortgang en processtappen van de bestuursopdracht d.d. 6-3-24 i.v.m. behandeling opdracht in DB van 29 mei.</p> <p>Directeur informeert DB over aantal voorlopige conclusies (zie ook aanzet tot kernboodschap):</p> <ul style="list-style-type: none"> - ODIJmond kan gezien te beperkte capaciteit en middelen niet de gehele opdracht uitvoeren, hierdoor is een achterstand ontstaan in de uitvoering van primaire- en wettelijke taken. - Deze achterstand heeft een potentieel risico i.r.t. omgevingsveiligheid. - Huidige juridisch kader, organisatievorm en sturingsmechanisme zijn niet toereikend om de uitvoering van de opdracht goed te sturen. 	<p>DB besluit tot 2^e bestuursopdracht om potentiële risico op omgevingsveiligheid waar mogelijk te beheersen.</p> <p>DB besluit tot een extra DB vergadering op 26 april 2024.</p> <p>DB stelt per DB-lid een ambtelijke crisis-ambtenaar aan om ODIJmond te ondersteunen in de voorbereiding.</p>
26-4-24	<p>DB bespreekt het voorstel voor intensivering van toezicht op (voormalig) type C en type B bedrijven met een hoger risico voor omgevingsveiligheid i.r.t. opslag/aanwezigheid brandbare middelen.</p>	<p>DB stelt voorstel vast.</p> <p>Geeft directeur toestemming tot prioriteren en waar nodig inzetten reserves.</p>
29-5-24	<p>DB bespreekt bestuursrapportage inclusief financiële effecten + begrotingswijziging.</p>	

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	06	Besluit no	AB 2024-012
Datum vergadering	19 juni 2024	Van	J. Zandhuis
Onderwerp	Jaarstukken 2023 Omgevingsdienst IJmond		

Aanleiding

Uw bestuur wordt gevraagd in te stemmen met de jaarstukken 2023 en het accountantsverslag 2023. Deze stukken worden op grond van artikel 58 Van de Wet gemeenschappelijke regelingen vastgesteld door het AB. In 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording ingegaan. In de memo rechtmatigheidsverantwoording is uiteengezet op welke wijze de organisatie en daarmee het Dagelijks Bestuur (hierna DB) de verantwoording heeft onderbouwd.

Proces

Het accountantsverslag 2023 en de jaarstukken 2023 zijn nog in concept. Zoals u kunt lezen in de brief van de accountant (bijlage 1) is het door onduidelijkheid in de regelgeving van de accountant nog niet mogelijk de accountantsverklaring te verstrekken. De verwachting is dat hier door de Nederlandse beroepsorganisatie van Accountants (NBA) snel een oplossing voor wordt gevonden.

Conform de Wgr deelden wij uiterlijk 30 april de jaarrekening met de raden van onze deelnemers ter voorbereiding op het begrotingsproces.

Managementsamenvatting jaarrekening

Wij hebben in 2023 positief resultaat van €105.487 gerealiseerd na de mutaties in de reserves. Dit is inclusief een onttrekking uit de reserves. Het resultaat is hoger dan begroot.

Niet begrote baten

Vooraf de extra uitgevoerde taken voor Bouw- en Woningtoezicht in voornamelijk de regio Zaanstreek-Waterland, hebben geleid tot meer baten uit onze dienstverleningsovereenkomsten. De projectbaten zijn hoger dan begroot. Het grootste aandeel hiervan is dat voor de uitvoering van het Interbestuurlijk programma 'versterking VTH-stelsel' (IBP-VTH) minder ingehuurd is dan vooraf was begroot. Hiervoor heeft het bestuur op 13 december 2023 het besluit genomen, om een bestemmingsreserve te vormen voor het schrijven van een Plan van Aanpak IPB-VTH.

Krapte op de arbeidsmarkt zorgt voor langer openstaande vacatures

De arbeidsmarkt is krap, zeker voor de voor ons noodzakelijke specialismen. De inhuurtarieven liggen hoog. Met name bouwplantoetsers, ecologen, vergunningverleners milieu en ervaren juristen omgevingsrecht zijn moeilijk te vinden. Ook zien we dat recruiters actief onze ervaren medewerkers benaderen om elders te gaan werken. We zetten dan ook in op het werven van relatief onervaren medewerkers, die we zelf opleiden. Dit opleiden en werkervaring opdoen, kost uiteraard tijd, wat terug te zien is in de doorlooptijd van zaken.

Verlofsaldo is toegenomen

Steeds meer medewerkers maken gebruik van de verruimde mogelijkheden tot ouderschapsverlof. Omdat dit tijdelijk van aard is en de arbeidsmarkt en inhuurmarkt zeer krap zijn, zien wij dat andere medewerkers minder verlof opnemen. De krapte van de arbeidsmarkt zorgt er ook voor dat het ons niet lukt om ervaren medewerkers te werven. In plaats hiervan kiezen wij ervoor om zelf medewerkers op te leiden. De begeleiding van deze medewerkers vraagt veel capaciteit en inzet van onze ervaren medewerkers en hierdoor nemen zij zeer beperkt verlof op. De overheadformatie is maar zeer beperkt meegegroeid. We zien in 2023 ook dat het voor deze medewerkers minder goed lukt om hun verlofrechten aan te spreken.

Overige personeelslasten

Na een aantal coronajaren en een onwennig jaar in 2022 zien we het werken op kantoor toenemen. Dit zien wij terug in de stijging van onze reiskosten. Ons verzuim is in 2023 gestegen. Dit zorgt ook voor een stijging in de lasten voor verzuimbegeleiding en inzet van bedrijfsartsen.

Overige bedrijfslasten

De huisvestigingskosten zijn hoger dan begroot doordat de energielasten zijn toegenomen als gevolg van prijsstijgingen. Daarnaast hebben wij bijna zes weken ons pand verwarmd met straalkachels omdat onze warmte-koude-installatie stuk is gegaan als gevolg van waterschade. De kosten die nodig waren voor de reparatie waren onvoorzien. De inflatiestijging voor elektra werkt ook door in de lasten voor elektrisch rijden.

Onze ICT-lasten zijn hoger dan begroot. Deze stijging werkt structureel door omdat wij door de omvang van de organisatie niet meer gebruik kunnen maken van software aanbiedingen voor kleine bedrijven.

In 2023 is onze directeur na 23 jaar met pensioen gegaan. Wij hebben het bestuur, medewerkers en relaties gelegenheid gegeven om afscheid te nemen door het organiseren van een thema-avond. Voor het werven van een nieuwe directeur hebben wij gebruik gemaakt van een wervings- en selectiebureau. De lasten zijn hoger dan begroot.

Ons pand is nieuwbouw af en ingericht op het gebruik door 90 medewerkers. We zien door intenser gebruik het klein onderhoud toenemen.

In 2023 hebben wij ons voorbereid op de rechtmatigheidswetgeving. Omdat wij deze expertise niet in huis hebben, is hiervoor ingehuurd.

Externe projectkosten

In 2023 zijn er meer projecten uitgevoerd dan begroot. De overschrijding op de externe projectlasten worden direct gedekt door de baten uit de projectbijdragen.

Nagekomen lasten

De vereniging Omgevingsdienst.nl (ODNL) is geprofessionaliseerd. In 2023 hebben alle omgevingsdiensten een inhaalbijdrage moeten betalen aan de vereniging. De bijdrage die betrekking had op het vorige jaar hebben wij verantwoord als nagekomen lasten.

Rentebaten

In 2023 hebben wij voor het eerst rente ontvangen vanuit het schatkistbankieren. Hierdoor zijn de rente baten hoger dan begroot. De rente die verband houdt met subsidie of projectbijdragen die wij op rekening hebben, zijn toegerekend aan deze projecten en niet verantwoord als baten. De overige rentebaten geven een positief resultaat.

De resultaten van ons programma

In de tabel zijn de resultaten per programma opgenomen. In overleg met het DB besluiten we in deze vergadering van het AB over de bestemming van het resultaat in overeenstemming met artikel 31 uit de gemeenschappelijke regeling. Vooruitlopend hierop heeft het bestuur op 13 december 2023 het besluit genomen een bestemmingsreserve te vormen voor het schrijven van een plan van aanpak robuustheid.

TOTALEN	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2023	2023	2023
	€	€	€
Totaal baten	16.177.854	11.465.898	13.815.618
Totaal directe lasten	12.734.386	8.576.406	10.628.357
Overhead	3.390.021	2.909.963	3.232.731
Saldo van baten en lasten	53.447	20.471-	45.470-
Toevoeging aan reserves	50.000	-	
Onttrekking aan reserves	102.040	20.470	45.470
Resultaat	105.487	1-	0

Voorstel: toevoegen resultaat 2023 aan de nieuwe bestemmingsreserve Risicobeheersing en Oplossingsrichtingen

ODIJmond heeft in het afgelopen boekjaar een positief resultaat behaald. Voor het jaar 2024 en 2025 zien wij echter incidentele kosten voortvloeien uit de bestuursopdracht. Het DB stelt dan ook voor om het positieve resultaat te storten in de nieuw te vormen bestemmingsreserve om dekking voor deze kosten te vinden. Hieronder zal deze bestemmingsreserve nader worden toegelicht.

Doel:

De middelen in de bestemmingsreserve zullen worden gebruikt voor de volgende activiteiten:

- Risicoanalyse: Uitvoeren van een uitgebreide risicoanalyse (bestuursopdracht) om de grootste potentiële risico's op korte termijn te identificeren en prioriteren.
- Beheersmaatregelen: Ontwikkelen en implementeren van beheersmaatregelen voor de geïdentificeerde risico's.
- Extern adviesbureau: Inschakelen van een extern adviesbureau voor begeleiding bij de ontwikkeling van scenario's en oplossingsrichtingen.

Voeding van deze reserve:

De middelen in deze reserve komen voort uit een eenmalige storting van het positieve rekening resultaat over 2023.

Onttrekking uit deze reserve:

Onttrekkingen van deze reserve zullen jaarlijks worden begroot. Daadwerkelijke onttrekkingen vinden plaats op basis van de werkelijk gemaakte kosten die gemaakt worden om het doel te realiseren. Afwijkingen zullen in de jaarrekening worden toegelicht.

Maximale looptijd:

Deze reserve heeft een maximale looptijd van 2 jaar.

Besluit

1. De jaarstukken 2023 (bijlage 06-1) inclusief de bijlage Accountantsverslag 2023 (bijlage 06-2) en de controleverklaring 2023 (bijlage 06-3) vast te stellen;
2. In te stemmen met het voorstel tot het vormen van de bestemmingsreserve Risicobeheersing en Oplossingsrichtingen;
3. Het resultaat 2023 van € 105.487 te storten in de bestemmingsreserve Risicobeheersing en Oplossingsrichtingen.

Besluit: conform / aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

B. van den Berg

J. Zandhuis

Jaarstukken 2023

Jaarverslag

Jaarrekening

Inhoud

Inleiding	1
1 Financieel jaarverslag	2
2 Programmaverantwoording	5
2.1 Programma Milieu en leefomgeving	5
2.1.1 Doelstellingen	5
2.2 Samenvatting baten en lasten programma Milieu en leefomgeving	5
3 Verplichte paragrafen	8
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	8
3.2 Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit	8
3.2.1 Algemene reserve	8
3.2.2 Bestemmingsreserves	8
3.2.3 Begrotingsruimte en stille reserves	9
3.2.4 Voorzieningen	9
3.3 Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit	9
3.4 Beoordeling weerstandsvermogen	12
3.5 Financiële kengetallen	14
3.6 Onderhoud kapitaalgoederen	15
3.7 Treasury/financiering	16
3.8 Bedrijfsvoering	17
3.8.1 Opleiding en ontwikkeling	18
3.8.2 Workshops een prettige en veilige werkomgeving	18
3.8.3 Externe ontwikkelingen	19
3.8.4 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim	19
3.8.5 Arbeidsomstandigheden	21
3.8.6 Eigenrisicodragers Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en Ziekte Wet (ZW)	21
3.8.7 Rechtmatigheidsverantwoording	21
3.9 Verbonden partijen	22
3.9.1 VvE Stationsplein	22
3.10 Wet Open Overheid	23
4 Jaarrekening	24
4.1 Overzicht van baten en lasten programma Milieu en leefomgeving	24
4.2 Begrotingsrechtmatigheid	26
4.3 Toelichting overzicht van baten en lasten	26
4.3.1 Toelichting gerealiseerde baten en lasten	26
4.3.2 Baten en lasten naar taakveld	28
4.3.3 Overheadkosten	29
4.4 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	30

4.4.1	Bezoldiging topfunctionarissen.....	30
4.4.2	Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT	31
4.4.3	Overzicht incidentele baten en lasten.....	31
4.5	Belastingen	34
4.5.1	Omzetbelasting (BTW).....	34
4.5.2	Vennootschapsbelasting (Vpb).....	34
4.6	Resultaatbestemming.....	34
4.7	Balans per 31 december 2023	35
4.8	Toelichting balans	36
4.8.1	Waarderingsgrondslagen.....	36
4.8.2	Grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording	36
4.8.3	Materiële vaste activa	37
4.8.4	Onderhandenwerk (OHW) projecten en ontvangen voorschotten voor specifieke uitkeringen	37
4.8.5	Vorderingen en overlopende activa.....	37
4.8.6	Overige activa en passiva.....	37
4.9	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	45
4.9.1	Contract mobiele telefonie en vaste datalijnen	45
4.9.2	Leasecontract autolease.....	45
4.9.3	Restverlof	45
4.9.4	Personele verplichtingen	45
4.10	Investerings.....	45
4.11	EMU-saldo	46
4.12	Rechtmatigheidsverantwoording	46
5	SiSa-bijlage specifieke uitkeringen.....	48
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	49

Inleiding

Dit zijn de jaarstukken van Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) over het boekjaar 2023. De begroting en jaarstukken van een gemeenschappelijke regeling moet voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (het BBV). In dit besluit zijn de richtlijnen opgenomen waaraan ODIJmond zich moet houden in het kader van de informatieverstrekking aan het Algemeen Bestuur (AB) en de informatieverstrekking aan derden. De jaarstukken zijn tweeledig en bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit een programmaverantwoording en de verplichte paragrafen. De jaarrekening bestaat uit een overzicht van baten en lasten en de financiële positie, waaronder de balans. De jaarrekening bevat in 2023 ook de rechtmatigheidsverantwoording. Dit is een wijziging in 2023 ten opzichte van 2022 waarbij het dagelijks bestuur zelfstandig verantwoording aflegt over het feit dat zij rechtmatig heeft gehandeld.

1 Financieel jaarverslag

De zorg voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving wordt steeds belangrijker en complexer. We zijn met steeds meer mensen. De overheid moet keuzes maken voor het optimale gebruik van de fysieke leefomgeving. Tegelijkertijd wil zij ervoor zorgen dat onze kinderen in een gezonde omgeving opgroeien. Om lokale overheden hierbij te ondersteunen, is een goede omgevingsdienst onmisbaar.

Kennisorganisatie

Wij zijn een proactieve, klantgerichte kennisorganisatie. Onze experts werken in opdracht van de deelnemende gemeenten en trekken als een gelijkwaardige partner met hen op. Onze vakspecialisten ondersteunen gemeenten en andere samenwerkingsorganisaties, zoals de veiligheidsregio, Waterschappen en GGD, bij hun milieu- en omgevingstaken. Dat doen wij met een breed aanbod van producten en diensten op het gebied van bodem, milieu-, bouw- en woningtoezicht, vergunningen en meldingen, geluid en lucht, natuur- en milieueducatie, ruimtelijke ordening, klimaat, energie en duurzaamheid. Onze dienstverlening bestaat uit vergunningverlening, toezicht en handhaving en het beschikbaar stellen van expertise en advies.

Algemeen

De vijftien deelnemers vormen samen de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond. Deze bepaalt in artikel 36 dat het algemeen bestuur de jaarstukken, voorzien van een controleverklaring, uiterlijk op 1 augustus 2024 vaststelt. De datum van vaststelling van de jaarstukken 2023 is gepland op 19 juni 2024. Met ingang van 29 november 2010 is de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer: 51365901 met als rechtsvorm: Publiekrechtelijke rechtspersoon; Openbaar Lichaam op basis van gemeenschappelijke regeling. Alle bedragen in de jaarrekening zijn exclusief BTW. De ODIJmond is door de Belastingdienst aangemerkt als ondernemer in de zin van de Wet op de Omzetbelasting. Hierdoor worden alle facturen die wij voor onze dienstverlening verzenden, verzwaard met het geldende tarief voor de omzetbelasting. Zelf kunnen wij geen beroep doen op het BTW- compensatiefonds. Verder is het officiële standpunt van de Belastingdienst (in 2016 ontvangen), dat de ODIJmond géén activiteiten verricht die vennootschapsbelastingplichtig zijn. Al onze activiteiten in 2020 waren vrijgesteld van vennootschapsbelasting (Vpb). In 2021 is dit gewijzigd. Een deel van de overige opbrengsten is aangemerkt als belastingplichtig. Dit is klein van omvang.

Rechtmatigheid

In overeenstemming met het controleprotocol dat het algemeen bestuur op 1 november 2023 heeft vastgesteld, heeft de accountant de jaarrekening gecontroleerd op getrouwheid in overeenstemming met de richtlijnen van de verslagleggingsregels Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In november 2023 vond de interimcontrole plaats door de accountant. De uitkomsten zijn uitgewerkt in de managementletter.

In 2023 is een positief resultaat gerealiseerd.

Het financieel resultaat van 2023 is positief in vergelijking tot de begroting. Vanuit subsidieprojecten en dienstverleningsovereenkomsten zijn extra taken uitgevoerd. Deze hadden voor het grootste gedeelte een eenmalig karakter.

Uitvoering van het programma 2023

Eind 2022 is door het bestuur, het uitvoeringsplan 2023 vastgesteld. Vanaf juni 2023 is de nieuwe directeur door het bestuur aangesteld. In ons inhoudelijke jaarverslag, wat geen onderdeel is van deze jaarrekening, leest u hoe de organisatie uitvoering aan het programma heeft gegeven.

Directiewissel medio 2023

De nieuwe directeur heeft ervoor gekozen de eerste zes maanden zelf een beeld te vormen van de organisatie, kennis te maken met de medewerkers, de bestuurders en onze gemeenten.

Krappe arbeidsmarkt en oplopend verzuim en een hoger verlof saldi

Wij zijn in de afgelopen jaren flink gegroeid van 121 op 1 januari 2022 naar 144 medewerkers op 31 december 2023. We hebben te maken met een krappe arbeidsmarkt waardoor het steeds moeilijker is om vacatures in te vullen. Het langer openstaan van vacatures heeft geleid tot lagere salarislasten. Om de uitvoering op het minimale niveau te houden, hebben wij meer gebruik gemaakt van inhuur dan begroot. Wij zien dat het niet invullen van vacatures maar ook de stijgende complexiteit veel vraagt van onze medewerkers. Door onze interne opleiding weten we medewerkers uit diverse branches op te leiden tot junior medewerker omgevingsrecht. Maar ook dit vraagt extra inzet van medewerkers die een mentorrol vervullen. Al het bovengenoemde heeft extra inzet gevraagd van medewerkers. Dat zien we terug in een oplopend verzuim alsmede de aangroei van het verlofsaldo. Om extra taken uit te voeren is geprioriteerd in de uitvoering.

Stijgende overige bedrijfslasten

De overige personeelslasten zijn hoger dan begroot omdat de organisatie in de afgelopen jaren sterk is gegroeid. Deze groei werkt ook door in de kosten voor het afnemen van onze licenties. Waar wij als kleine organisatie gebruik konden maken van pilot systemen of ingroeiregelingen voor het gebruik van systemen, zien we dat dit niet meer mogelijk is. Dit betekent dat wij contracten hebben moeten afsluiten tegen hogere tarieven welke niet waren begroot. Met het Noord-Hollands archief hebben wij na 20 jaar betaalde dienstverleningsovereenkomst afgesloten.

De vereniging ODNL heeft een professionaliseringsslag gemaakt. Dit heeft geleid tot een in rekening gebrachte contributie over 2022 (ontvangen in 2023) en 2023.

De inflatie heeft geleid tot hogere energielasten als gevolg van exorbitante prijsstijgingen. In december 2023 is onze warmte koude centrale door schade bijna zes weken uit bedrijf geweest. De kosten voor deze reparatie zijn niet opgenomen in de begroting 2023. Deze lastenstijgingen worden voor een groot gedeelte gecompenseerd door niet begrote rentebaten.

Visitatie, toetsingskader en evaluaties

Medio 2023 zijn wij gevisiteerd door ODNL vanuit het interbestuurlijk programma VTH. De uitkomsten hiervan zijn in een rapportage met aanbevelingen samengevat.

In oktober 2023 hebben wij op verzoek van de staatssecretaris het toetsingskader robuustheid ingevuld. Omdat wij net als veel omgevingsdiensten niet robuust zijn, moeten wij vóór 1 april 2024 een plan van aanpak inleveren bij de staatssecretaris. Dit proces is in november 2023 gestart onder begeleiding van een extern adviesbureau. Als onderdeel van de opdracht heeft het adviesbureau het toetsingskader onafhankelijk beoordeeld.

Ook heeft in december 2023 een evaluatie van de zelforganisatie plaatsgevonden. Er is zo'n vijf jaar geleden gekozen voor zelforganisatie als organisatievorm. Dit betekent dat de verantwoordelijkheid laag in de organisatie belegd is. Er wordt gewerkt vanuit zelforganiserende cirkels (teams).

De uitkomsten van deze rapportages worden in 2024 met het bestuur besproken en de aanbevelingen worden vanaf 2024 opgenomen in een vijfjaren plan.

Just Zandhuis
Directeur

2 Programmaverantwoording

Alle activiteiten van ODIJmond zijn samengevoegd in één programma: "Milieu en leefomgeving".

2.1 Programma Milieu en leefomgeving

2.1.1 Doelstellingen

De beleidslijnen die de gemeenten Beverwijk Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland, Zandvoort en de provincie Noord-Holland in hun milieubeleidsplannen en ons uitvoeringsprogramma hebben neergelegd, bepaalden in 2023 grotendeels onze werkzaamheden. ODIJmond is een uitvoerende dienst en ons doel is de wettelijke taken zo adequaat mogelijk uit te voeren. Daarnaast zijn wij erop gericht burgers en bedrijven te stimuleren en te ondersteunen om een duurzame ontwikkeling in de IJmond in beweging te brengen.

De activiteiten van ODIJmond beperken zich al jaren niet meer tot alleen 'klassieke' milieutaken. In een aantal gemeenten wordt het toezicht ook integraal uitgevoerd op brandveiligheid, Bouw- en Woningtoezicht, de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO), Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV) en Drank- en Horecawetgeving. Om haar medewerkers breed en sector overstijgend in te kunnen zetten, investeert ODIJmond in het opleiden van haar medewerkers. ODIJmond ziet voordelen in het verbreden van haar takenpakket waar deze inhoudelijk en/of procesmatig vergelijkbare voordelen biedt aan de verschillende opdrachtgevers, zoals het geval is bij de bundeling van milieutaken. De vernieuwing van het toezicht door de integrale aanpak sluit goed aan bij deze landelijke trend. ODIJmond wil deze taken efficiënt en effectief uitvoeren.

2.2 Samenvatting baten en lasten programma Milieu en leefomgeving

Wij hebben in 2023 positief resultaat van €105.487 gerealiseerd na de mutaties in de reserves. Dit is inclusief een onttrekking uit de reserves. Het resultaat is hoger dan begroot.

Niet begrote baten

Vooraf de extra uitgevoerde taken voor Bouw en Woningtoezicht taken in voornamelijk de regio Zaanstreek Waterland hebben geleid tot meer baten uit onze dienstverleningsovereenkomsten. De projectbaten zijn hoger dan begroot. Het grootste aandeel hiervan is dat voor de uitvoering van het Interbestuurlijk programma 'versterking VTH-stelsel' (IBP) minder ingehuurd is dan vooraf was begroot.

De overige baten bestaan uit de vergoeding voor het opvragen van bodeminformatie, deze zijn lager dan begroot als gevolg van de stabilisatie van de woningmarkt.

Krapte op de arbeidsmarkt zorgt voor langer openstaande vacatures.

De arbeidsmarkt is krap, zeker voor de voor ons noodzakelijke specialismen. De inhuurtarieven liggen hoog. Met name bouwplantoetsers, ecologen, vergunningverleners milieu en ervaren juristen omgevingsrecht zijn moeilijk te vinden. Ook zien we dat recruiters actief onze ervaren medewerkers benaderen om elders te gaan werken. We zetten dan ook in op het werven van relatief onervaren medewerkers, die we zelf opleiden. Dit opleiden en werkervaring opdoen kost uiteraard tijd, wat terug te zien is in de doorlooptijd van zaken.

Verlofsaldo is toegenomen

Steeds meer medewerkers maken gebruik van de verruimde mogelijkheden tot ouderschapsverlof. Omdat dit tijdelijk van aard is en de arbeidsmarkt en inhuurmarkt zeer krap zijn, zien wij dat andere medewerkers minder verlof opnemen. De krapte van de arbeidsmarkt zorgt er ook voor dat het ons niet lukt om ervaren medewerkers te werven. In plaats hiervan kiezen wij ervoor om zelf medewerkers op te leiden. De begeleiding van deze medewerkers vraagt veel capaciteit en inzet van onze ervaren medewerkers hierdoor nemen zij zeer beperkt verlof op. De overheadsformatie is maar zeer beperkt meegegroeid. We zien in 2023 ook dat het voor deze medewerkers minder goed lukt om hun verlofrechten aan te spreken.

Overige personeelslasten

Na een aantal coronajaren en een onwennig jaar in 2022 zien we het werken op kantoor toenemen. Dit zien wij terug in de stijging van onze reiskosten. Ons verzuim is in 2023 gestegen. Dit zorgt ook voor een stijging in de lasten voor verzuimbegeleiding en inzet van bedrijfsartsen.

Overige bedrijfslasten

De huisvestigingskosten zijn hoger dan begroot doordat de energielasten zijn toegenomen als gevolg van prijsstijgingen. Daarnaast hebben wij bijna zes weken ons pand verwarmt met straalkachels omdat onze warmte koude installatie stuk is gegaan als gevolg van waterschade. De kosten die nodig waren voor de reparatie waren onvoorzien. De inflatiestijging voor elektra werkt ook door in de lasten voor elektrische rijden.

Onze ICT-lasten zijn hoger dan begroot. Deze stijging werkt structureel door omdat wij door de omvang van de organisatie niet meer gebruik kunnen maken van software aanbiedingen voor kleine bedrijven.

In 2023 is onze directeur na 23 jaar met pensioen gegaan, wij hebben bestuur, medewerkers en relaties gelegenheid gegeven om afscheid te nemen door het organiseren van een thema-avond. Voor het werven van een nieuwe directeur hebben wij gebruik gemaakt van een werving en selectiebureau. De lasten zijn hoger dan begroot.

Ons pand is nieuwbouw af, en ingericht op het gebruik door 90 medewerkers. We zien door intenser gebruik het klein onderhoud toenemen.

In 2023 hebben wij ons voorbereid op de rechtmatigheidswetgeving omdat wij deze expertise niet in huis hebben, hebben wij hiervoor ingehuurd.

Externe projectkosten

In 2023 hebben wij meer projecten uitgevoerd dan begroot, de overschrijding op de externe projectlasten worden direct gedekt door de baten uit project bijdragen.

Nagekomen lasten

De vereniging omgevingsdienst.nl (ODNL) is geprofessionaliseerd. In 2023 hebben alle omgevingsdiensten een inhaalbijdragen moeten betalen aan de vereniging. De bijdrage die betrekking had op het vorig jaar hebben wij verantwoord als nagekomen lasten.

Rentebaten

In 2023 hebben wij voor het eerst rente ontvangen vanuit het schatkistbankieren. Hierdoor zijn de rente baten hoger dan begroot, deze staan voor een groot gedeelte ter dekking van de overige bedrijfslasten overschrijdingen. De rente die verband houdt met subsidie of projectbijdragen die wij op rekening hebben, zijn toegerekend aan deze projecten en niet verantwoord als baten.

De resultaten van ons programma

In de tabel zijn de resultaten per programma opgenomen. In overleg met het algemeen bestuur besluiten we over de bestemming van het resultaat in overeenstemming met artikel 31 uit de gemeenschappelijke regeling op de vergadering van 19 jun 2023. Vooruitlopend hierop heeft het bestuur op 13 december 2023 het besluit genomen een bestemmingsreserve te vormen voor het schrijven van een plan van aanpak robuustheid.

TOTALEN	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2023	2023	2023
	€	€	€
Totaal baten	16.177.854	11.465.898	13.815.618
Totaal directe lasten	12.734.386	8.576.406	10.628.357
Overhead	3.390.021	2.909.963	3.232.731
Saldo van baten en lasten	53.447	20.471-	45.470-
Toevoeging aan reserves	50.000	-	
Onttrekking aan reserves	102.040	20.470	45.470
Resultaat	105.487	1-	0

3 Verplichte paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De term 'weerstandvermogen' verwijst niet naar euro's, maar is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit.

De omvang van reserves bepalen mede de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen.

Uitgangspunt van het beleid voor de omvang van het weerstandsvermogen is dat de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit tenminste voldoende moet zijn om de gekwantificeerde risico's op te vangen. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's en in de weerstandscapaciteit. Anders gezegd: het weerstandsvermogen geeft inzicht in de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) definieert dit als volgt: De weerstandscapaciteit bestaat uit vrij aanwendbare middelen en mogelijkheden waarover ODIJmond beschikt om financiële tegenvallers te dekken. De risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen zijn risico's die niet op een andere manier zijn te ondervangen.

3.2 Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is de financiële waardering van alle voor het weerstandvermogen relevante risico's. Om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen wordt een risico-inventarisatie uitgevoerd. Risico's betreffen mogelijke gebeurtenissen die kunnen leiden tot financiële tegenvallers, die niet goed zijn te voorzien of waarvoor geen andere maatregelen zijn getroffen. Of risico's waarvan na het treffen van beheersmaatregelen nog restrisico's overblijven van materiële betekenis in relatie tot de financiële positie. Van reguliere risico's (risico's die zich regelmatig voordoen, die veelal vrij goed meetbaar zijn en die beperkte financiële gevolgen hebben) wordt verondersteld dat deze met continuering van bestaand beleid ondervangen kunnen worden in de vastgestelde begroting. Deze maken daarom geen onderdeel uit van de inventarisatie. In de eerste plaats wordt van alle niet-reguliere risico's afzonderlijk een inschatting gemaakt wat de kans op optreden is en welke financiële gevolgen het risico met zich meebrengt bij optreden. Vervolgens zijn door middel van een statische analyse (Monte Carlo-simulatie) alle risico's doorgerekend en is op basis van de P90-waarde de benodigde weerstandscapaciteit bepaald. ODIJmond heeft de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit in 2020 laten uitvoeren. Deze is opgenomen in het rapport weerstandsvermogen die op 16 december 2020 is vastgesteld door het Algemeen bestuur.

3.2.1 Algemene reserve

Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve kan voor de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit worden ingezet. De huidige omvang van de algemene reserve voor resultaat bestemming bedraagt €467.359.

3.2.2 Bestemmingsreserves

Dit zijn reserves met een bestedingsfunctie waarbij geld is weggezet voor toekomstige uitgaven of investeringen. Ondanks deze bestedingsfunctie zou besloten kunnen worden, indien noodzakelijk, de bestemmingsreserve bestedingsvrij te maken om risico's financieel op te

vangen. Omdat dit ten koste zou gaan van bestaand beleid, hebben wij ervoor gekozen om de bestemmingsreserves niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit te rekenen.

3.2.3 Begrotingsruimte en stille reserves

De begroting van ODIJmond is sluitend, daarnaast zijn stille reserves niet aanwezig. De eventuele begrotingsruimte wordt niet als bestanddeel van de weerstandscapaciteit gerekend.

3.2.4 Voorzieningen

In 2023 bestaan de voorzieningen uit een voorziening voor de onderhoudskosten van het kantoorpand, een voorziening voor financiële verplichtingen van specifieke medewerkers en een debiteurenvoorziening. Laatstgenoemde is zeer gering. De voorziening voor het onderhoud van ons pand is ontstaan voor 2021. De personele voorziening is gevormd in 2021. Omdat naast deze specifieke medewerkers, dit risico aanwezig blijft ten aanzien van andere medewerkers, wordt het risico en de weging in de benodigde weerstandscapaciteit gehandhaafd. De voorzieningen worden niet meegerekend in de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het uitgangspunt is dat alleen de Algemene Reserve en eventueel gerealiseerd resultaat in een boekjaar van ODIJmond tot de beschikbare weerstandscapaciteit wordt gerekend.

3.3 Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit (per 31 december 2023, vóór resultaatbestemming 2023)

Indicatie beschikbare weerstandscapaciteit	€
Algemene reserve	467.359
Totaal	467.359

Benodigde weerstandscapaciteit

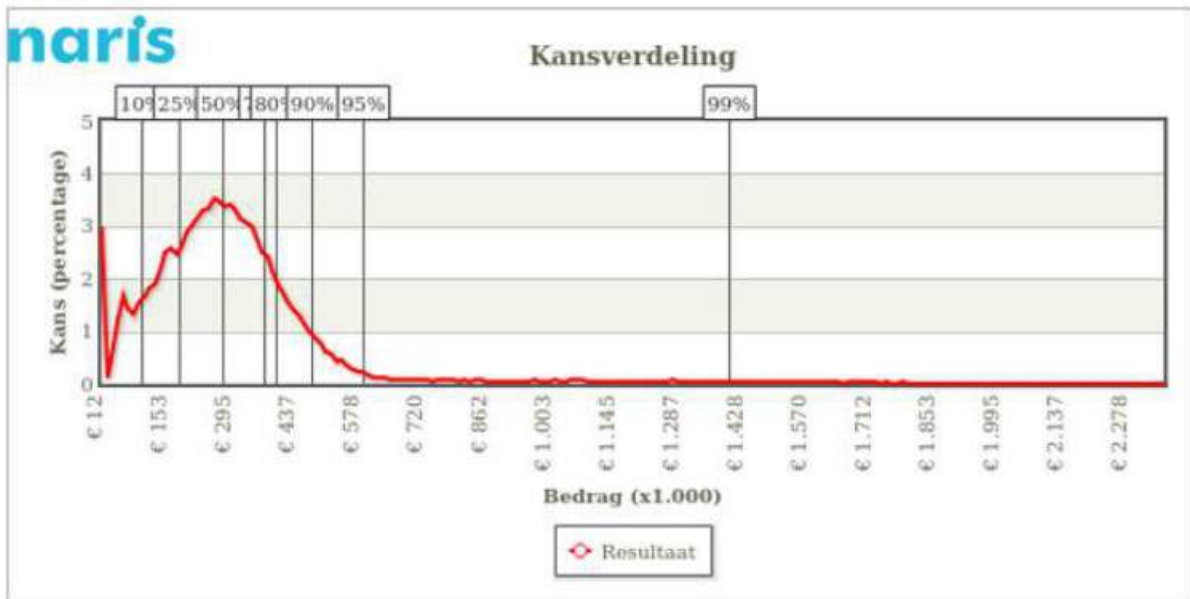
Om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Deze heeft tot de onderstaande lijst geleid (zie volgende pagina).

Risicoanalyse Omgevingsdienst IJmond			
Nr.	Risico	Oorzaak	Gevolg
1	Salariskosten nemen jaarlijks structureel toe.	Het vaste personeel blijft in dienst en heeft recht op een tredenverhoging	- De salariskosten in de begroting dienen met een hoger percentage te worden geïndexeerd
2	Salarissen worden verhoogd jaarlijks of gedurende het jaar	CAO verhogingen vinden plaats	- De ODIJ dient rekening te houden met extra sala'- riskosten (voor de begroting)
3	Externe inhuur in 2020 overschrijdt het budget	Er wordt meer ingehuurd in 2020 voor diverse taken, in plaats dat het eigen personeel wordt ingezet	- Toename van de kosten voor externe inhuur - Begrotingstekort
4	Nieuwe wetgeving of werkzaamheden leiden tot extra opleiding bij het personeel	De Omgevingswet en warmte- en energietransitie vragen om meer specialistische kennis	- Toename Opleidingskosten - Toename externe inhuur
5	Uittreden van een gemeente uit de gemeenschappelijke regeling	Door herindeling wil de gemeente aansluiten bij een andere OD	- Minder baten uit GR bijdragen - Niet alle kosten kunnen verhaald worden op de uittreder
6	DVO's/projecten lopen af waardoor incidentele baten verdwijnen, terwijl hier structurele lasten tegenover staan	Afloop DVO/project	- Wegvallen van baten uit DVO/projecten - Structurele lasten blijven aanwezig ondanks afloop DVO/project
7	Claims a.g.v. onjuiste advisering	Er ontstaat een calamiteit door nalatigheid van een medewerker van de ODIJ	- ODIJ krijgt een claim
8	Toename algemene lasten a.g.v. (vertraging) nieuwe wetgeving	De vertraging van de omgevingswet zal naar verwachting extra kosten met zich mee brengen.	- Meer lasten voor de omgevingswet/warmte- en energietransitie dan voorzien
9	Ziekteverzuim neemt toe met 1,5%	Diverse oorzaken; langdurige afwezigheid van personeel	- Extra personeelslasten door ziekteverzuim of door inhuur van vervanging (extern)

Risicoanalyse 1

Op basis van gekwantificeerde risico's is een Monte Carlo-simulatie uitgevoerd. Het resultaat daarvan is weergegeven in figuur 1 tot en met 3.

Figuur 1 Kansverdeling

Figuur 2 Berekening benodigde weerstandscapaciteit

Figuur 3 Tabel weerstandscapaciteit

Zekerheidspercentage	Bedrag	Statistieken	Waarde
10%	€ 88.739	Minimum	€ 0
25%	€ 172.847	Maximum	€ 2.360.896
50%	€ 267.495	Gemiddeld	€ 296.941
75%	€ 361.807	Standaarddeviatie	€ 227.086
80%	€ 386.926	Absolute maximum	€ 2.797.826
90%	€ 467.360	Trekkingen	€ 100.000
95%	€ 579.216		
99%	€ 1.388.389		

Uit figuur 1 valt af te lezen dat bij een zekerheidspercentage van 90% het risicoprofiel van ODIJmond € 467.360 bedraagt. Met andere woorden, in 90% van alle uitgevoerde simulaties is het bedrag dat uitgegeven dient te worden aan optredende risico's niet hoger dan € 467.360.

Risico's die ontstaan zijn na de laatst uitgevoerde risico-inventarisatie

In 2024 is een nieuwe risico-inventarisatie gepland. Een aantal risico's is toegenomen in kans of omvang en daarnaast zijn er nieuwe risico's. De impact op het benodigde weerstandsvermogen is nog niet berekend en niet in opgenomen in deze jaarrekening.

Oorzaak	Kans	Risico	Kleur	Gevolg	Impact
Financiering energiebesparingslozezicht en programma Gezondheid & Lucht	Groot	Financiering van vaste lasten met incidenteel gel	Red	Operationeel / financieel	Groot
Toename van het verzuim	Gematigd	Toename langdurig verzuim	Yellow	Operationeel / financieel	Groot
Arbeidsmarkt	Gematigd	Kwalitatief goed opgeleide medewerkers aantrekken	Yellow	Operationeel / financieel	Groot
Complexiteit van wet maakt inschatting capaciteits verlies lastig	Groot	Omgevingswet	Yellow	Operationeel / financieel	Gering groot
Geen impact analyse van de wet	Gematigd	Wet kwaliteitsborging	Yellow	Operationeel / financieel	Gering groot
Geen afspraken gemaakt met deelnemers bij afnemende subsidie	Gematigd	Aflopende subsidie IJmond Bereikbaar	Yellow	Operationeel / financieel	Groot
Verlof verruimingen uit CAO 2023-2025	Gematigd	Boventallig verlof en verruiming verlofsparen in de cao-afspraken	Yellow	Operationeel / financieel	Gering groot
Haalbaarheids opgave robuustheid	Gematigd	Uitkomsten plan van aanpak Robuustheid	Red	Operationeel / financieel	Zeer groot
Lang openstaan van juridische vacatures	Gematigd	Onderbezetting juridische afdeling	Yellow	Operationeel / financieel / reputatie	Gering groot
Geen herijking van contracten en tijdelijke afspraken	Groot	Niet structurele dienstverleningsovereenkomsten en tijdelijke formatieafspraken met onze deelnemers	Red	Operationeel / financieel	Groot
MJOP is moet geactualiseerd worden.	Gematigd	Onderhoudsvoorziening is mogelijke niet toereikend	Yellow	operationeel / financieel	Groot
Oplopend verlof saldo	Groot	Salarisstijgingen door cao en promotie werken door in de toekomstige verplichtingen	Red	Operationeel / financieel	Groot

Risicoanalyse uitbreiding

3.4 Beoordeling weerstandsvermogen

Op basis van het in de vorige paragrafen geformuleerd beschikbare en benodigd weerstandsvermogen, kan voor ODIJmond de ratio van het weerstandsvermogen worden berekend.

Conclusie

- Van Berkel Professionals heeft, op basis van de onderkende risico's, het benodigde weerstandsvermogen gesteld op € 467.360.
- In de gemeenschappelijke regeling is in Artikel 31 opgenomen dat positieve resultaten eerst worden aangewend tot aanvulling van de algemene reserve, tot het bedrag € 260.000.
- Het Algemeen Bestuur (AB) heeft op 16 december 2020 het rapport vastgesteld en besloten dit saldo aan te passen naar € 467.360. In dit besluit is opgenomen dat in een termijn van drie jaar het weerstandsvermogen op pijl gebracht moet zijn.

Na de resultaatbestemming van het jaar 2021 is het weerstandsvermogen 'voldoende'.

Vanaf 2022 is de algemene reserve dus op peil en dit is behouden in 2023. De ratio van het weerstandsvermogen is 1.0 wat voldoende is volgens onderstaande tabel.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uistekend
B	1,4 -2,0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

3.5 Financiële kengetallen

Kengetallen geven de verhouding weer tussen onderdelen van resultatenrekening en/of balans en helpen bij de beoordeling van onze financiële positie. Deze kengetallen geven inzicht in hoeveel (financiële) ruimte wij hebben om structurele en incidentele lasten te dekken. De verplicht op te nemen kengetallen in de jaarrekening staan in Artikel 113 van het BBV en worden in tabel 6 berekend en toegelicht.

Ratio's	Oorspronkelijke Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
	2023	2023	2023
Netto schuldquote	-11,89%	-11,14%	-11,58%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-11,89%	-11,22%	-11,51%
Solvabiliteitsratio	5,68%	5,7%	6,04%
Structurele exploitatieruimte	-4,98%	-11,54%	-5%

Netto schuldquote, al dan niet gecorrigeerd voor alle leningen

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto-schuldquote. De quote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van rentelasten en aflossingen op de exploitatie. De langlopende lening van ODIJmond is aflossingsvrij. Er is geen sprake van rentelasten bij onze kortlopende schulden, grotendeels nog aan te wenden voor vooruit ontvangen specifieke uitkeringen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de dienst in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Gezien ODIJmond een gemeenschappelijke regeling is waarbij het aanhouden van een groot eigen vermogen onwenselijk is, is solvabiliteit geen ratio om voor ons op te sturen. Het eigen vermogen betreft gelden van de deelnemende gemeenten.

Structurele exploitatieruimte

Om te zien hoe groot de structurele exploitatieruimte is, kijken wij naar de structurele baten en lasten en vergelijken deze met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Grondexploitatie

Wij exploiteren geen grond, waardoor dit kengetal niet van toepassing is.

Belastingcapaciteit

Omdat wij geen belastingen innen, is dit kengetal niet van toepassing.

3.6 Onderhoud kapitaalgoederen

Voor het groot onderhoud van ons gebouw is een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld door de afdeling Bouwkunde van gemeente Beverwijk. Het MJOP is opgesteld voor al het grote onderhoud van het gehele gebouw en verdeeld in 2 onderdelen, te weten:

- Gemeente Beverwijk, het Stadhuis;
- Gemeente Beverwijk, het Verhuur (of markt)kantoor.

Van ieder onderdeel is een aparte MJOP opgesteld. Het MJOP is in oktober 2020 door een extern bureau, in opdracht van gemeente Beverwijk, geactualiseerd. Alle partijen zijn zelf verantwoordelijk voor de inrichting van het door hun gebruikte gebouwdeel. Gekozen is om de gebouwonderdelen, die gezamenlijk gebruikt worden en/of bij alle partijen voorkomen, gelijktijdig uit te voeren.

De jaarlijkse kosten voortkomend uit het MJOP maken onderdeel uit van de begroting van de VvE. In overeenstemming met deze begroting heeft ODIJmond over 2023 hiervoor een bedrag van ongeveer € 38.750 als last verantwoord. Deze kosten komen in de jaarrekening tot uitdrukking onder de huisvestingskosten.

Voor de eigen onderdelen vanuit het MJOP heeft ODIJmond vanaf boekjaar 2015 een voorziening groot onderhoud gevormd. Per 31-12-2023 bedraagt de voorziening groot onderhoud circa € 181.000. Wij achten dit afdoende om de onderhoudskosten in de aankomende jaren te kunnen dekken.

In 2023 stonden geen noemenswaardige werkzaamheden op de planning. De werkzaamheden die wel op de planning stonden waren technisch niet noodzakelijk om uit te voeren. In 2024 zullen wij het MJOP voor ons deel nogmaals doorlopen en eventueel actualiseren.

3.7 Treasury/financiering

In 2014 is het treasury statuut met daarin het treasury beleid opgesteld. Het treasury statuut heeft tot doel een kader te scheppen waarbinnen de financiële continuïteit van ODIJmond kan worden gewaarborgd. Hiervoor zijn enkele doelstellingen opgesteld, namelijk:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. Het beschermen van vermogen en resultaten van ODIJmond tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's;
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO), het besluit Leningsvoorwaarden Decentrale Overheden en de limieten en richtlijnen van het treasury statuut;
5. Het realiseren van informatiestromen ter ondersteuning van de opstelling van het treasury beleid, de uitvoering van het beleid en de verantwoording daarover.

In 2023 hebben wij de saldi op de betaalrekeningen actief bewaakt. Hierbij is het uitgangspunt het saldo op de betaalrekening zo laag mogelijk te houden. Met ingang van 2014 doen wij aan het verplichte Schatkistbankieren. Door de gestegen rentes in 2023 is over het geld in de schatkist een positief renteresultaat behaald van € 91.859.

Lening

Ten behoeve van de nieuwbouw hebben wij een lening van € 3.700.000 bij BNG Bank afgesloten met de looptijd van 10 jaar. In 2023 bedragen de rentelasten voor deze lening € 14.430.

Bij het aantrekken van vreemd vermogen zijn in de Wet FIDO grenzen gesteld in hoeverre dit mag plaatsvinden met kort vreemd vermogen en de mate waarin renterisico mag worden gelopen over de vaste schulden. De kasgeldlimiet ligt voor gemeenschappelijke regelingen op 8,2% en de renterisiconorm op 20% van de jaarbegroting met een minimumbedrag van € 2.500.000. De kasgeldlimiet is voor ons niet van belang omdat er geen kasgeldleningen zijn aangetrokken. Per 2 januari 2021 is de lening van de BNG voor tien jaar geherfinancierd, waardoor per heden de minimum risiconorm volgens de Wet FIDO niet wordt overschreden.

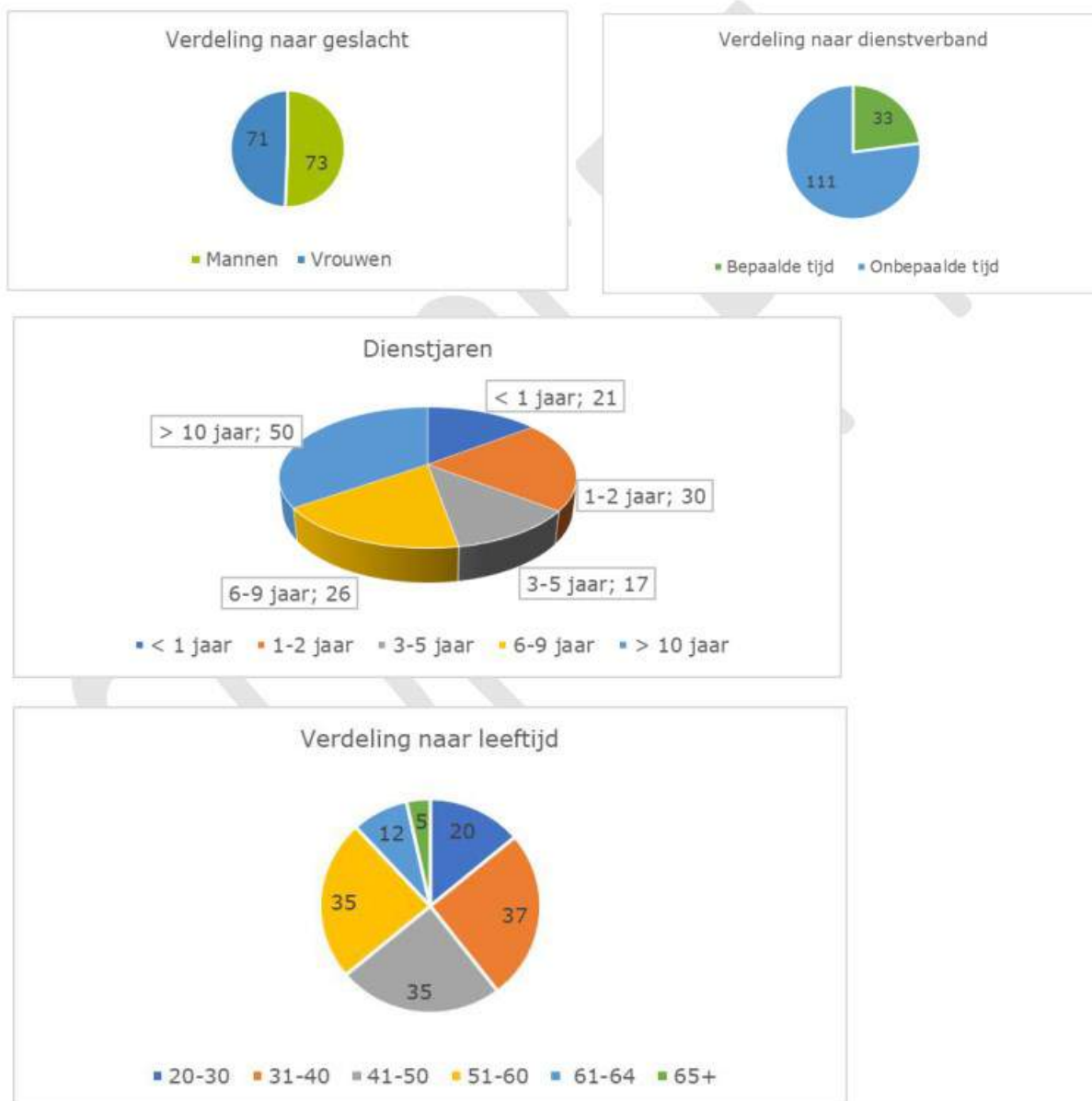
3.8 Bedrijfsvoering

Wij hebben als doelstelling te blijven groeien naar een organisatie van professionals waarin een optimale dienstverlening centraal staat. In 2023 is bij de bedrijfsvoering aandacht besteed aan:

Personeel

Op 31 december 2023 bestaat onze formatie uit 144 medewerkers met een fte van 132,43. Dit is zonder correctie voor de generatiepactregeling en exclusief externe inhuur en vacatures.

Er zijn in 2023 dertien medewerkers uit dienst getreden. Eén medewerker is met pensioen gegaan en twaalf medewerkers hebben een nieuwe uitdaging elders gevonden.

Formatieoverzicht 2023

Formatie	Oorspronkelijke Begroting	Gewijzigde Begroting	Realisatie
	2023	2023	2023
GR-formatie	61,8	62	62
Formatie overeenkomsten en (subsidie)projecten	29,5	40,1	45
Overheadformatie	21,3	27,9	23,11
Formatie Regeling Generatiepact	1,4	1,4	2,32
Totaal formatie	114	131.4	132,43

3.8.1 Opleiding en ontwikkeling

In 2023 zijn wij gestart met het opleiden van een groep van negen junior medewerkers omgevingsrecht.

Wij hebben gedurende 2023 drie stagiaires een stageplaats aangeboden.

Groeispurt

Na het succes van 2022, is ook in 2023 de Groeispurt georganiseerd. Gedurende de maand oktober heeft iedereen de mogelijkheid gekregen om zich in te schrijven op een breed aanbod van workshops, presentaties en (ontspannende) activiteiten.

Gedurende deze periode geven wij aandacht aan de (zelf)organisatie, maar ook aan het vergroten van de kennis over werkinhoudelijke onderwerpen en de persoonlijke ontwikkeling. Voorbeelden daarvan zijn workshops Omgevingswet, WOB wordt WOO en trainingen als Word en Excel en B1 schrijven, Datamask (een tool om gegevens te anonimiseren) en onze inkoopprocedure.

We wisselen dit af met activiteiten zoals een gezamenlijke ontbijt, een natuurwandeling, fietstocht, bootcamp of stoelmassage.

3.8.2 Workshops een prettige en veilige werkomgeving

In 2023 hebben we in het kader van de aanbevelingen uit de PMO-rapportage (Preventief Medisch Onderzoek) de maatschappelijke ontwikkelingen rondom psychosociale arbeidsbelasting (PSA), workshops georganiseerd. PSA zijn alle belastende factoren in het werk die tot stress kunnen leiden. Binnen het kader van de Arbowet worden de volgende onderwerpen als psychosociale arbeidsbelasting gezien:

- Agressie en geweld;
- Seksuele intimidatie;
- Pesten;
- Werkdruk;

- Discriminatie.

We hebben tijdens de workshops aan de hand van stellingen gesproken over deze onderwerpen en hoe we met elkaar omgaan. Ook heeft de externe vertrouwenspersoon zich in een filmpje voorgesteld.

Wij vinden het belangrijk dat iedereen zich prettig voelt en dat wanneer dit niet zo voelt, je dat bespreekbaar mag maken. Dit wordt onderdeel van het onboarding programma in 2024.

3.8.3 Externe ontwikkelingen

De cao SGO liep af op 31 december 2023 en er ligt een bekrachtigde cao SGO 2024-2025, welke een aantal belangrijke wijzigingen bevat.

Zo is de doorbetaling bij arbeidsongeschiktheid gelijkgetrokken met de landelijke wet- en regelgeving (104 weken loondoorbetaling voor arbeidsongeschiktheid op of na 31-12-2023). Is er een verplichte bijdrage (mits voldaan aan de voorwaarden) van de werkgever aan de arbeidsongeschiktheidsverzekering voor medewerkers. De opzegtermijn van medewerkers die minder dan 5 jaar in dienst zijn, is van een maand naar twee maanden gegaan. En moet er een beleidsplan vitaliteit worden opgesteld. Dit krijgt in 2024 verder vorm.

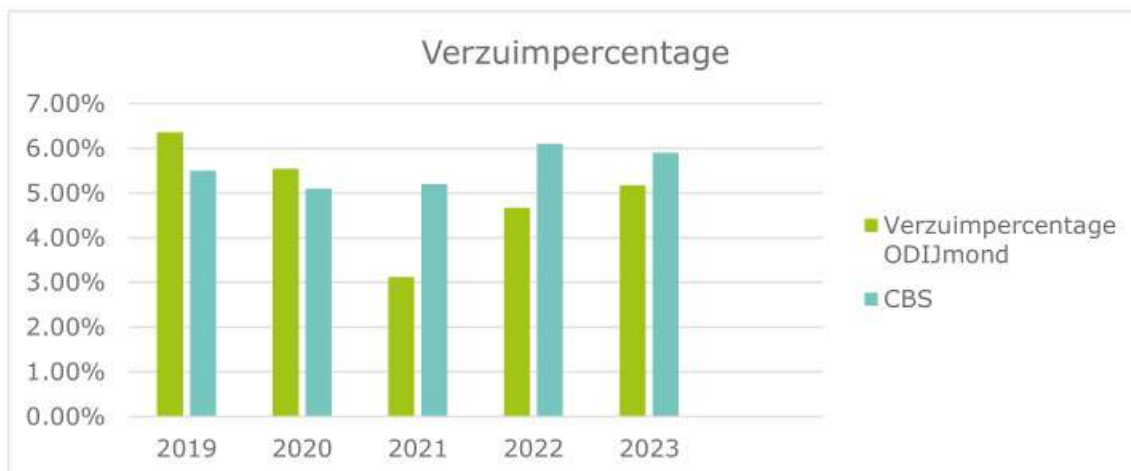
We zien dat door de korte looptijd van de cao de afgelopen jaren, regeldruk ontstaat om regelingen aan te passen. Ook als het gaat om de diverse verlofregelingen die in de cao aanvullend werken op de geldende wettelijke regelingen.

3.8.4 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage over 2023 is 5,17%. Het aantal meldingen is 190 met een ziekmeldfrequentie van 1,40. We zien stijging in het verzuim, met name het lange en extra lange verzuim is toegenomen. We zetten voor het komende jaar in op preventie en het opstellen van een vitaliteitsbeleid, waar ook de nieuwe cao-handvatten voor geeft.

Het verzuimcijfer over de eerste drie kwartalen van 2023 voor openbaar bestuur en overheidsdiensten is 5,9% (*bron CBS*). In onderstaande grafiek zetten we het verzuimpercentage van ODIJmond af tegen de cijfers van het CBS.

Kort verzuim betreft verzuimmeldingen korter dan 8 dagen

Middellang verzuim betreft verzuimmeldingen tussen de 8 en 43 dagen

Lang verzuim betreft verzuimmeldingen met een duur tussen de 43 en 366 dagen.

Extra lang verzuim betreft verzuimmeldingen met een duur van 366 dagen en langer.

3.8.5 Arbeidsomstandigheden

In het laatste kwartaal van 2023 heeft er een bedrijfsongeval plaatsgevonden met letsel waardoor wij een melding hebben gemaakt bij de Arbeidsinspectie. Inmiddels is de melding afgesloten en ligt er een plan van aanpak. In 2024 gaan we dit uitwerken met een herzien Arbobeleidsplan en bewustmaking van risico's met handvatten hoe te handelen.

3.8.6 Eigenrisicodragers Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en Ziekte Wet (ZW)

Er is over 2023 geen instroom te rapporteren in zowel WGA als ZW.

3.8.7 Rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op drie criteria: begrotingscriterium, Voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

- **Begrotingscriterium**

De begrotingsrechtmatigheid heeft betrekking op het financiële handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting.

In paragraaf 4.2 is een uiteenzetting gemaakt van de overschrijdingen. Op de totale directe lasten (excl. overhead) heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 2.204.946. Het programma overhead kent een overschrijding van € 157.290. Deze extra lasten worden gedekt door extra baten. Gezien deze zijn toegenomen met € 2.362.236 ten opzichte van de gewijzigde begroting. Hierdoor zijn deze onrechtmatig, maar wel acceptabel conform de financiële verordening.

- **Voorwaardencriterium**

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheers handelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zowel intern als extern.

Zoals in het gecommuniceerde en vastgestelde normenkader 2023 en controleplan 2023 is opgenomen, zijn hierop werkzaamheden uitgevoerd op de Europese aanbestedingen en naleving van de subsidievoorwaarden.

Er is een integrale check uitgevoerd op crediteuren met een uitgaaf van meer dan € 200.000 in de afgelopen 4 jaar en een uitgaaf van meer dan € 50.000 in 2023. Hierin zijn geen crediteuren aangetroffen die onterecht niet Europees aanbesteed zijn.

Uit de uitgevoerde analyses op de naleving van de subsidievoorwaarden is vastgesteld dat er geen subsidiebaten zijn verantwoord waarbij is gebleken dat niet aan de subsidievoorwaarden is voldaan.

- **Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium**

In de gemeenschappelijke regeling zijn er geen regelingen waarvan misbruik te maken is door de gebruikers. Een risico wat wij zien is dat toezichthouders worden omgekocht door bedrijven of

personen om een ander oordeel te vellen. Gezien hier sprake is van beïnvloeding van eigen personeel betreft dit fraude en behoort dit niet tot het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

In 2023 zijn de directie en het dagelijks bestuur geen gevallen van fraude bekend.

3.9 Verbonden partijen

Wij zijn per 31 december 2023 primair verbonden aan onze deelnemende gemeenten: Beverwijk, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland en Zandvoort en de Provincie Noord-Holland.

3.9.1 VvE Stationsplein

ODIJmond en gemeente Beverwijk zijn gezamenlijk eigenaar van het pand aan het Stationsplein 48, 48a en 48b. In overeenstemming met de akte van splitsing is een VvE geformeerd. Het bestuur is tweeledig en bestaat uit een bestuurslid van ODIJmond en een bestuurslid vanuit gemeente Beverwijk. Voor beide partijen is sprake van financiële aansprakelijkheid. Als de VvE haar verplichtingen niet nakomt, zal dit worden verhaald bij de eigenaren.

Gegevens over 2023 van de VvE:

a.	Naam en vestigingsplaats	VvE Stationsplein 48 te Beverwijk	
b.	Openbaar belang dat wordt behartigd	Gezamenlijk onderhoud en beheer van het pand	
c.	Belang in de verbonden partij	1-1-2023 en 31-12-2023: 3/16 deel. Voor het overige deel is de gemeente Beverwijk eigenaar. De stemverhouding is 50/50.	
d.	Verwachte omvang van het EV	1-1-2023: € 15.435 31-12-2023: € 47.908	
	Verwachte omvang van het VV	1-1-2023: € 476.950 31-12-2023: € 597.245	
		Het VV bestaat per 31-12-2023 nagenoeg geheel uit het reservefonds voor groot onderhoud.	
e.	Verwachte omvang van het financiële resultaat	€ 32.473 positief resultaat verwacht (op basis van concept jaarrekening)	(*)

*Dit op basis van de concept jaarrekening over 2023.

Gedurende het boekjaar 2023 hebben wij geen bestuurlijke en financiële belangen in andere partijen gehad.

3.10 Wet Open Overheid

Inleiding

De Wet Open Overheid (Woo) is ingegaan op 1 mei 2022 en legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid. De wet vereist dat in begroting en jaarrekening wordt aangegeven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo. In de begroting 2023 is voor het eerst een openbaarheidsparagraaf opgenomen, evenals in de jaarstukken 2022.

De Wet Open Overheid kent een viertal belangrijke aspecten:

1. De verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo contactfunctionaris aan te wijzen.
2. Verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking.
3. Verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking.
4. Het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

Woo contactfunctionaris

Per 1 mei 2022 hebben wij deze rol ingevuld door middel van het tijdelijk beleggen bij bestaande formatie. Op deze wijze hebben we voldaan aan de wettelijke verplichting. In 2023 is het sollicitatieproces voor een definitieve invulling van deze rol gestart. Deze vacature staat tijdens het opstellen van de jaarrekening nog open.

Passieve openbaarmaking

De Wet Open Overheid is de opvolger van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob). De Woo kent op dit gebied de nodige veranderingen ten opzichte van de Wob, onder meer is de toegestane doorlooptijd voor het beantwoorden van Woo-verzoeken aangepast. Voor de aanpassing van deze processen is eind 2023 een projectgroep gestart. In totaal zijn er 40 Woo- verzoeken afgehandeld, zijn er 24 overige verzoeken binnengekomen en hebben wij zes verzoeken andere instanties van informatie voorzien.

Actieve openbaarmaking

De Woo stelt de verplichting om elf benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Deze verplichting is in 2023 nog niet ingegaan. Dit betekent dat een datum waarop actief publiceren verplicht wordt, nog altijd niet bekend is. Wel duidelijk is dat deze verplichting niet voor alle elf categorieën tegelijk zal gelden. De eerste vier categorieën zijn wel benoemd: Raadsstukken, Organisatiegegevens, Convenanten en Woo-verzoeken. In 2022 hebben wij het publiceren van bestuursstukken en organisatiegegevens geïmplementeerd via de website. Op convenanten en Woo-verzoeken hebben we ons in 2023 inhoudelijk en technisch verder voorbereid.

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht dat overheidsorganisaties hun digitale informatiehuishouding binnen acht jaar (vanaf 1 mei 2022) op orde brengen. In 2023 is een impact analyse opgesteld en in 2024 wordt dit verder uitgewerkt in een plan van aanpak. Hiervoor is een projectgroep opgestart. De vacature hiervoor wordt ingevuld met inhuur, omdat deze nog niet is vervuld.

4 Jaarrekening

4.1 Overzicht van baten en lasten programma Milieu en leefomgeving

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
BATEN	2023	2023	2023
GR-bijdragen	€	€	€
Gemeente Beverwijk	1.069.887	1.126.026	1.069.887
Gemeente Bloemendaal	103.172	155.037	103.172
Gemeente Edam- Volendam	179.799	258.603	179.799
Gemeente Haarlem	1.549.476	1.487.519	1.549.476
Gemeente Heemskerk	597.009	666.248	597.009
Gemeente Heemstede	104.232	164.763	104.232
Gemeente Landsmeer	63.334	88.098	63.334
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	1.015.884	-	1.015.884
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	122.717	117.789	122.717
Gemeente Oostzaan	61.111	81.810	61.111
Gemeente Purmerend	305.959	510.594	305.959
Gemeente Uitgeest	247.780	270.335	247.780
Gemeente Velsen	1.975.597	2.059.726	1.975.597
Gemeente Waterland	99.051	136.477	99.051
Gemeente Wormerland	128.867	162.359	128.867
Gemeente Zandvoort	130.110	165.568	130.110
GR-bijdragen deelnemers	7.753.984	7.450.952	7.753.984
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	8.304.802	3.964.946	6.021.634
Overige baten	119.068	50.000	40.000
Nagekomen baten			
TOTAAL BATEN	16.177.854	11.465.898	13.815.618

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
LASTEN	2023	2023	2023
Personele lasten	€	€	€
Salarissen en sociale lasten	10.376.754	8.941.607	10.744.721
Werving & personeelsbeleid	56.155	8.645	23.645
Inhuur derden	611.117	200.000	200.000
Scholing & employability	225.856	165.000	165.000
Overige personeelslasten	260.956	210.000	210.000
Subtotaal personele lasten	11.530.838	9.525.252	11.343.365
Kapitaalslasten			
Afschrijvingslast Gebouw	65.260	65.300	65.300
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	99.348	89.496	94.496
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	203	4.068	4.068
Afschrijvingslast ICT	77.925	127.125	127.125
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	14.430	14.430	14.430
Subtotaal kapitaalslasten	257.167	300.419	305.419
Overige bedrijfslasten			
PZ-zaken/ salarisadministratie	48.902	35.595	46.274
Organisatieontwikkeling	13.148	10.000	25.000
Accountants- en advieskosten	62.671	35.595	39.155
Huisvestingskosten	326.665	262.386	262.386
Facilitaire kosten	33.840	25.425	25.425
ICT-kosten	441.292	357.882	357.882
Handhavingskosten	31.831	38.138	38.138
Algemene kosten	404.075	302.283	304.083
Bankkosten	1.280	1.119	1.119
Subtotaal overige bedrijfslasten	1.363.704	1.068.423	1.099.460
Externe projectkosten	2.931.155	590.475	1.112.843
Nagekomen baten en lasten	41.889		-
Venootschapsbelasting	346-	1.800	-
TOTAAL LASTEN	16.124.407	11.486.368	13.861.088

TOTALEN	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2023	2023	2023
	€	€	
Totaal baten	16.177.854	11.465.898	13.815.618
Totaal directe lasten	12.734.386	8.576.406	10.628.357
Overhead	3.390.021	2.909.963	3.232.731
Saldo van baten en lasten	53.447	20.471-	45.470-
Toevoeging aan reserves	50.000	-	
Onttrekking aan reserves	102.040	20.470	45.470
Resultaat	105.487	1-	0

4.2 Begrotingsrechtmatigheid

De overschrijding van de totale baten en lasten ten opzichte van de begroting leidt in overeenstemming met de begroting per saldo tot een positief saldo van baten en lasten. De lasten zijn direct gerelateerd aan de baten en passen binnen het bestaand beleid. Na de begrote onttrekking resteert een positief saldo. Het algemeen en dagelijkse bestuur ontvangen iedere vier maanden een rapportage en zijn daarmee geïnformeerd over onder- en overschrijdingen. Het algemeen bestuur is daarmee bekend met de overschrijdingen. De overschrijding op de lasten op het programma betreft dan ook een overschrijding die gedekt wordt met direct gerelateerde baten. Hierdoor is deze onrechtmatig maar wordt deze in overeenstemming met de spelregels, die zijn opgenomen in de financiële verordening, geaccepteerd.

4.3 Toelichting overzicht van baten en lasten

4.3.1 Toelichting gerealiseerde baten en lasten

Grondslagen van resultaatbepaling

Het overzicht van baten en lasten is opgesteld met in achtname van het BBV. De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Afschrijvingen geschieden tijdsevenredig, op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt evenredig afgeschreven.

Resultaat projecten

Op de dienstverlening, buiten de GR takenpakketten, is een positief resultaat gerealiseerd. De projectbaten zijn hoger dan de begroting. Voorbeelden van niet-begrote dienstverlening betreffen de uitbreiding van dienstverlening van de taakuitvoering van bouw- en woningtoezicht. Het projectresultaat is hoger dan de begroting 2023. Dit komt met name doordat er na het vaststellen van de begroting een aantal projecten zijn gestart die direct ter dekking staan van onze formatie.

Overige opbrengsten

In 2023 is een grote renteopbrengst ontvangen als gevolg van stijgende rentes die wij ontvangen op de gelden die wij wegzetten in de schatkist. Er is geen gebruik gemaakt van deposito's. De overige baten voor 2023 bestaan uit de vergoeding voor de informatievoorziening aan makelaars.

Salarissen en sociale lasten

De totale salarissen en sociale lasten geven de kosten weer van medewerkers die in deze verantwoordingsperiode bij ons werkzaam zijn, van zowel de kernformatie als de projectformatie. De kernformatie wordt ingezet om de uitvoeringsprogramma's voor de deelnemende gemeenten en de provincie uit te voeren. In 2023 is een transitievergoeding uitbetaald als compromis voor het niet slagen van een mens-volgt-werk traject. De salarissen en sociale lasten zijn lager dan begroot als gevolg van het niet of later in kunnen vullen van vacatures.

Inhuur derden

Om de minimale bezetting op peil te houden is in 2023 meer gebruik gemaakt van inhuur. Inhuur wordt ingezet om bijvoorbeeld verzuim op te vangen of ter overbrugging van vacature invulling. Voor het team bouwvergunningen is in heel 2023 gebruik gemaakt van langdurige inhuur. De oorzaak hiervoor is een mens-volgt-werk traject wat niet succesvol was.

Overige personeelslasten

Na een aantal coronajaren en een onwennig jaar in 2022 reizen onze medewerkers weer volop naar onze kantoren. Daarnaast is ons mobiliteitsbeleid aangepast naar 100% vergoeding voor het openbaarvervoer voor alle reizen.

Wij zien dat, mede door de stijgende benzineprijzen, medewerkers meer reizen met het openbaar vervoer. Door deze effecten zijn de reiskosten hoger dan begroot.

Helaas is ons verzuim opgelopen in 2023, hierdoor zijn ook de kosten voor verzuimbegeleiding door coaching en bedrijfsartsen hoger dan begroot.

Kapitaallasten

De kapitaallasten dalen incidenteel ten opzichte van onze begroting. In de begroting is rekening gehouden met vervangingsinvesteringen vanwege de inflatie maar ook door de geplande directeurswissel zijn deze investeringen uitgesteld. Hierdoor zijn de afschrijvingslasten lager dan begroot. Wel hebben we naar aanleiding van de pilot dit jaar in verplaatsbare vergaderruimten geïnvesteerd.

Overige bedrijfslasten

Het totaal van de overige bedrijfslasten is, voor aftrek van de doorbelasting aan projecten, hoger dan de begroting.

In het kader van verandering in de rechtmatigheidsverantwoording is expertise ingehuurd om ons te ondersteunen met de voorbereiding hierop. In verband met de wijziging in de Wet gemeenschappelijke regelingen en de impact op onze gemeenschappelijke regeling hebben wij advies ingewonnen. Hierdoor zijn de advieskosten hoger dan begroot. De aanhoudende inflatie heeft ook in 2023 gezorgd voor een overschrijding op onze energielasten. Daarnaast hebben wij

in december bijna zes weken onze pand moeten verwarmen met elektrische straalkachels. Als gevolg van waterschade is onze warmte koude centrale uit bedrijf geweest. De reparatiekosten waren niet begroot.

De kosten voor licenties zijn hoger door groei van het aantal applicaties maar ook doordat voor veel contracten het niet meer mogelijk is om gebruik te maken van gratis licenties als gevolg van onze toegenomen omvang.

Deze incidentele kosten dekken wij uit een incidentele stijging van onze projectbaten, een daling van de kapitaallasten en door niet begroten rentebaten.

De nagekomen baten en lasten welke niet worden begroot, hebben in 2023 betrekking op de naheffing van de contributie voor de vereniging ODNL.

Onvoorzien

Er is geen post onvoorzien begroot en daarom ook niet verantwoord in de jaarrekening.

4.3.2 Baten en lasten naar taakveld

Wij verdelen de baten en lasten over de volgende taakvelden volgens het BBV:

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
8.3 Wonen en bouwen	€ 2.392.701	€ 1.444.140	€ 948.561
7.4 Milieubeheer	€ 13.533.875	€ 11.099.666	€ 2.434.209
0.4 Overhead	€ 41.335	€ 3.390.021	€-3.348.686
4.1 Openbaar basisonderwijs	€ 118.084	€ 176.497	€ 58.413
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)		€ -346	€ 346
0.5 Treasury	€ 91.859	€ 14.430	€ 77.429
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ 16.177.854	€ 16.124.407	€ 53.447
0.10 Mutaties reserves	€ 102.040	€ 50.000	€ 52.040
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten			€ 105.487

4.3.3 Overheadkosten

Specificatie Overhead	Realisatie	oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2023	2023	2023
	€	€	€
Personele lasten	1.810.873	1.669.148	1.965.752
Overige personele lasten	281.117	153.647	167.686
Afschrijvingen	164.812	158.864	159.990
Rentelasten	14.430	14.430	14.430
ICT (afschrijving + overige)	201.207	201.534	203.959
Overige bedrijfslasten	922.412	712.340	720.914
Totaal	3.394.851	2.909.963	3.232.731

Toelichting op de overheadkosten

De berekening van zowel de overheadformatie als de overheadkosten is in overeenstemming met de BBV-vernieuwingen. De overheadformatie ten opzichte van de totale formatie is 17,5% op basis van FTE. Het percentage overhead ten opzichte van onze totale lasten gecorrigeerd voor externe projectkosten is 25,75%

4.4 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden.

De WNT is van toepassing op ODIJmond. Het voor ons toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

4.4.1 Bezoldiging topfunctionarissen

1.a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	[L.A. Pannekeet]	J. Zandhuis
Functiegegevens	[Directeur]	[Directeur]
Aanvang en einde functievervulling in 2023	[01/01] – [03/06]	[02/06] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[1,0]	[1,0]
Dienstbetrekking?	[Ja tot 3-6-2023]	[Ja, vanaf 2-6-2023]
Bezoldiging 2023:		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 53.690	€ 68.037
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 9.002	€ 11.664
<i>Subtotaal</i>	€ 62.692	€ 79.701
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum (*)	€ 94.088	€ 130.134
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging 2023	€ 62.692	€ 79.701
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022:		
Aanvang en einde functievervulling in 2022	[01/01] – [31/12]	n.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[1,0]	N.v.t.
Dienstbetrekking	[Ja]	[Nee]
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 120.644	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.944	€ -
<i>Subtotaal</i>	€ 142.589	€ -
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 216.000	€ -
Totale bezoldiging 2022	€ 142.589	€ -

(*) uitgaande van dienstverband t/m 3 juni 2023 (= 154 kalenderdagen) voor L.A. Pannekeet en dienstverband vanaf 2 juni 2023 (= 213 kalenderdagen) voor J. Zandhuis. Over geheel 2023 is het bezoldigingsmaximum: € 223.000.

1.d. 1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Namenlijst Dagelijks en Algemeen Bestuur	FUNCTIE
Gemeente Velsen – de heer S. Dinjens	(LID AB en DB)
Gemeente Heemskerk – mevrouw A. Zalinyan	(LID AB en DB)
Gemeente Haarlem – de heer R. Berkhout	[LID AB en DB]
Gemeente Beverwijk – mevrouw B. van den Berg	[LID AB en DB]
Gemeente Wormerland – de heer J. Schalkwijk	[LID AB en DB]
Provincie Noord-Holland – de heer J. Olthof tot juli	[LID AB]
Provincie Noord-Holland – de heer J. Beemsterboer	[LID AB]
Gemeente Purmerend – de heer M.T.A. Hegger	[LID AB]
Gemeente Edam-Volendam – de heer K. Schilder	(LID AB)
Gemeente Landsmeer – mevrouw J. van Boeijen	(LID AB)
Gemeente Waterland – mevrouw A.M.H. v.d. Weijenberg	[LID AB]
Gemeente Oostzaan – mevrouw R. Dral	[LID AB]
Gemeente Uitgeest – de heer J. Schouten	(LID AB)
Gemeente Bloemendaal - de heer H. Wijkhuisen	[LID AB]
Gemeente Heemstede – mevrouw A. Grummel	(LID AB)
Gemeente Zandvoort – de heer M. Hendriks	(LID AB)

4.4.2 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4.4.3 Overzicht incidentele baten en lasten

In het overzicht van incidentele baten en lasten zijn alleen baten en lasten opgenomen waarbij het gaat om eenmalige zaken, resultaten uit eenmalige bijzondere projecten. Bij de meeste opgenomen projecten is sprake van een meerjarige tijdelijke geldstroom, waarvan de eindigheid vastligt. De incidentele baten zijn in totaal hoger dan de incidentele lasten.

INCIDENTELE BATEN	Werkelijk	Begroting	Gewijzigde begroting
Jaar	2023	2023	2023
Beverwijk verduurzamen van bedrijventerreinen	€ 25.000	€ 25.525	
Beverwijk actualiseren EU geluidbelastingkaarten	€ -	€ 5.797	
Bloemendaal actualiseren EU geluidbelastingkaarten	€ -	€ 2.989	
Heemskerk warmtenet	€ 15.255	€ 15.255	
Heemskerk verduurzamen van bedrijventerreinen			
Heemskerk uitvoering wijkuitvoeringsplannen	€ 15.255	€ 15.255	
Heemskerk Regionaal energiebesparingsprogramma	€ -	€ 30.000	
Heemskerk actualiseren EU geluidbelastingkaarten	€ -	€ 5.268	
Heemstede actualiseren EU geluidbelastingkaarten	€ -	€ 3.795	
Uitgeest uitvoering projecten duurzaamheid	€ 33.081	€ -	
Uitgeest dienstverl obv ovk BWT, brandvetc.		€ 205.879	
Velsen uitvoering milieubeleidsplan (oa GreenBiz)	€ 30.000	€ 30.630	
Velsen actualiseren EU geluidbelastingkaarten	€ -	€ 9.274	
Velsen- wijkplan aardgasvrij wonen in Zijkanaal B in Velsen	€ 50.000		
Onttrekking reserves	€ 102.040	€ 5.000	
Zandvoort uitbreiding formatie Bouwen woningtoezicht		€ 116.265	
Zandvoort actualiseren EU geluidbelastingkaarten		€ 2.877	
Schone en slimme mobiliteit (IJB)	€ 132.292	€ 200.000	
Programma gezondheid en luchtkwaliteit IJmond	€ 346.826	€ 340.000	
SPUK IBP	€ 244.363		
SPUK THE	€ 239.731		
Energiebesparingsakkoord	€ 245.983		
Energietaken Edam-Volendam	€ 67.572		
Energie label C Haarlem	€ 28.350		
Toezicht en handhaving Caribisch gebied	€ 14.600		

Externe veiligheid- van data naar info en terug	€	40.871		
Warmteregisseur IJmond	€	27.200		
Regionaal energiebesparingsprogramma	€	366.836		
Versnelling RenovatieOpgave (VeReno)	€	3.600		
Totaal incidentele baten	€	1.590.348	€ 1.013.809	€ 2.213.242

INCIDENTELE LASTEN	Werkelijk	Begroting	Gewijzigde begroting
JAAR	2023	2023	2023
Externe inhuur		€ 125.000	
Beverwijk uitvoering MBP/ verduurz bedrijven	€ 25.525	€ 25.525	
Bloemendaal actualiseren EU geluidbelastingkaarten	€ -	€ 2.989	
Heemskerk warmtenet	€ -	€ 15.255	
Heemskerk uitvoering wijkuitvoeringsplannen	€ -	€ 15.255	
Heemskerk Regionaal energiebesparingsprogramma	€ -	€ 30.000	
Heemskerk actualiseren EU geluidbelastingkaarten	€ -	€ 5.268	
Heemstede actualiseren EU geluidbelastingkaarten	€ -	€ 3.795	
Uitgeest uitvoering projecten duurzaamheid	€ 4.070		
Velsen uitvoering milieubeleidsplan (oa GreenBiz)	€ 30.000	€ 30.630	
Velsen actualiseren EU geluidbelastingkaarten		€ 9.274	
Velsen- wijkplan aardgasvrij wonen in Zijkanaal B in Velsen	€ 31.382		
Zandvoort actualiseren EU geluidbelastingkaarten	€ -	€ 2.877	
Schone en slimme mobiliteit (IJB)	€ 307.758	€ 200.000	
Programma gezondheid en luchtkwaliteit IJmond	€ 331.993	€ 340.000	
SPUK IBP	€ 198.235		
SPUK THE	€ 216.686		
Energiebesparingsakkoord	€ 278.223		
Energietaken Edam-Volendam	€ -		
Energielabel C Haarlem	€ 31.754		

Toezicht en handhaving Caribisch gebied	€	15.285		
Externe veiligheid- van data naar info en terug	€	25.594		
Warmteregisseur IJmond	€	-		
Regionaal energiebesparingsprogramma	€	105.068		
Versnelling RenovatieOpgave (VeReno)	€	10.000		
Totaal incidentele lasten	€	730.728	€ 805.868	€ 644.564

4.5 Belastingen

4.5.1 Omzetbelasting (BTW)

ODIJmond is met ingang van 1 januari 2007 door de belastingdienst als een BTW-plichtige organisatie aangemerkt. Hierdoor is een vereenvoudiging van de administratieve handelingen voor zowel ons als onze deelnemers gerealiseerd en is efficiency in de administratie bewerkstelligd. In deze jaarrekening zijn alle baten en lasten exclusief BTW opgenomen. Doordat wij zelf BTW afdragen en verrekenen, wordt met uitzondering van Europese subsidies geen BTW doorgeschoven naar onze deelnemers in het kader van het BTW Compensatiefonds.

4.5.2 Vennootschapsbelasting (Vpb)

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen geldt per 1 januari 2016 belastingplicht voor overheidsondernemingen. Volgens deze wet moeten overheden die winst of structureel overschotten behalen met activiteiten die concurreren met de markt, in principe vennootschapsbelasting betalen. De Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden (SVLO) heeft met de belastingdienst een inschatting gemaakt van de gevolgen voor omgevingsdiensten. De uitkomsten zijn gepubliceerd in de vorm van onder meer een activiteitenlijst met wettelijke en plustaken waarvoor geen Vpb-plicht geldt. In 2021 hebben wij onze Vpb positie laten her beoordelen door EFK Belastingadviseurs. Het resultaat gerealiseerd uit de bodemrapportages is belastingplichtig.

Vanaf 2021 doen wij alleen een vereenvoudigde aangifte voor dit onderdeel. EFK Belastingadviseurs ondersteunt ons hierin. De financiële impact hiervan is laag. Wanneer er geen resultaten meer gerealiseerd worden op dit onderdeel vervalt de belastingplicht.

4.6 Resultaatbestemming

De jaarrekening 2023 toont een positief saldo van € 155.487. Het algemeen bestuur neemt een besluit over de bestemming van dit resultaat, in overeenstemming met artikel 31 uit de Gemeenschappelijke regeling.

4.7 Balans per 31 december 2023

ACTIVA	31 december 2023	31 december 2022	PASSIVA	31 december 2023	31 december 2022
Vaste activa			Vaste passiva		
Materiële vaste activa			Eigen vermogen		
Investerings met een economisch nut	3.653.169	3.773.768	Algemene reserve	467.359	467.360
	3.653.169	3.773.768	Bestemmingsreserves	156.861	144.901
Totaal vaste activa	3.653.169	3.773.768	Gerealiseerd resultaat	105.487	121.955
				729.707	734.217
Financiële vaste activa			Voorzieningen		
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.	10.338	10.338	Onderhoud pand	181.625	142.875
Totaal financiële vaste activa	10.338	10.338	Personeel	835.654	610.293
				1.017.279	753.168
Vlottende activa			Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			Onderhandse leningen van:		
Vorderingen op openbare lichamen	538.386	987.219	binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.700.000	3.700.000
Uitzettingen in 's Rijks schatbost met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	7.878.632	6.322.632		3.700.000	3.700.000
Overige vorderingen	237.588	200.313	Totaal vaste passiva	5.446.986	5.187.385
Overige uitzettingen	0	0	Vlottende passiva		
	8.654.606	7.510.163	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Liquide middelen			Overige schulden	593.212	892.970
Kassaldi	1.171	1.877		593.212	892.970
Banksaldi	215.991	225.794			
	217.162	227.671	Overlopende passiva		
Overlopende activa			Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	936.935	1.347.674
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel					
1. Nog te ontvangen voorschotbedragen van Europese overheidsinstellingen	72.907	121.036	De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
			1. Voorschotbedragen van Europese overheidslichamen	0	0
2. Nog te ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	228.138	192.186	2. Voorschotbedragen van het Rijk	2.620.699	1.087.103
			3. Voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	3.238.488	3.320.030
	301.045	313.222		6.796.122	5.754.807
Totaal vlottende activa	9.172.813	8.051.056	Totaal vlottende passiva	7.389.334	6.647.777
TOTAAL GENERAAL	12.836.320	11.835.162	TOTAAL GENERAAL	12.836.320	11.835.162

4.8 Toelichting balans

4.8.1 Waarderingsgrondslagen

De balans is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben

4.8.2 Grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid.

Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - o Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op door het algemeen bestuur is vastgesteld op 27 maart 2024;
 - o Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - o Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening.

Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 1% is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;

- Een rapporteringstolerantie van € 25.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

4.8.3 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en verminderd met een lineaire afschrijving. Berekend op basis van een percentage van de aanschafwaarde. Dit percentage is gebaseerd op de verwachte gemiddelde levensduur van de activa. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

Vaste activa	Afschrijvingstermijn in jaren
Appartementsrecht en parkeervergunningen	Niet van toepassing
Bedrijfsgebouwen	50
Vaste inrichting en warmtekoudeopslag-installatie	15
Overige inrichting	5 of 10
Hard- en software	3,5 of 5
Telecommunicatieapparatuur (onder hard- en software)	10
Mobiele telefoons (onder hard- en software)	3,5
Vervoersmiddelen	5

ODIJmond is van zowel het bedrijfsgebouw als de betreffende grond geen eigenaar. Gemeente Beverwijk heeft ons ondererfpacht van de grond en een recht van appartement geleverd. Dit betreft een exclusief gebruiksrecht van het appartement en het medegebruiksrecht van de gemeenschappelijke gedeelten. In 2011 is een splitsingsakte opgesteld en een vereniging van eigenaren (VvE) opgericht. In 2013 heeft gemeente Beverwijk ons twintig parkeervergunningen voor onbepaalde tijd geleverd, waarover wij niet afschrijven. De activeringsgrens voor aanschaffingen bedraagt € 1.000.

4.8.4 Onderhandenwerk (OHW) projecten en ontvangen voorschotten voor specifieke uitkeringen

Waardering vindt plaats op basis van aan deze projecten bestede kosten. Indien van toepassing, wordt een voorziening voor verwachte verliezen in mindering gebracht.

De op 31 december gedeclareerde termijnen zijn in mindering gebracht op het OHW. Ontvangen voorschotten voor specifieke uitkeringen zijn onder de overlopende passiva opgenomen.

4.8.5 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover rekening houdend met mogelijke oninbaarheid op basis van individuele beoordeling.

4.8.6 Overige activa en passiva

Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

ACTIVA
Vaste activa
Investerings met een economisch nut

	Grond	Gebouw	Vaste en overige inrichting	Vervoer-middelen	Overige materiële vaste activa: hard- en software	Totaal
Boekwaarden 1/1	143.755	3.048.009	426.909	373	154.723	3.773.769
Investerings			111.007		73.989	184.996
Desinvesterings						
Boekwaarde			64.416		160.331	224.747
Cumm. Afschrijvingen			-125.498		-160.331	-285.829
Afschrijvingen	0	-65.261	-96.643	-204	-82.406	-244.514
Bijdragen van derden						0
Boekwaarden 31/12	143.755	2.982.748	380.191	169	146.306	3.653.169

Financiële vaste activa
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

	2023	2022
Waarborgsommen	10.338	10.338
Overige	0	0

Viottende activa
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	2023	2022
Vorderingen op openbare lichamen	538.386	987.219
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	7.878.632	6.322.632

a. Het drempelbedrag voor middelen die buiten 's Rijks schatkist mogen worden gehouden bedraagt voor €1.000.000.

b. Per kwartaal van 2023 betrof dit gemiddeld:

1e kwartaal	224.078
2e kwartaal	219.374
3e kwartaal	236.315
4e kwartaal	213.236
gemiddeld 2023	223.251

Het bedrag van de RC-verhouding met het Rijk bestaat uit de ontvangen voorschotten van subsidieprojecten en

Overige vorderingen	237.585	200.310
Deze post wordt als volgt onderverdeeld:		
Overige debiteuren	0	37.087
Overige vorderingen	237.585	163.223

Inventarisatie van de ouderdom en het risicoprofiel van de debiteurensaldi per 31-12-2023 heeft geen aanleiding gegeven om voor vorderingen een voorziening dubieuze debiteuren te vormen.

Overige uitzettingen	0	0
De overige uitzettingen bestaan uit:		
Te vorderen bijdragen fietsenplan	0	0

<u>Liquide middelen</u>		2023	2022
3	Kassaldi	1.171	1.879
3	Banksaldi	215.991	225.794
Deze post wordt als volgt onderverdeeld:			
1	1) Rekening courant Rabobank	33.158	45.684
1	2) Rekening-courant BNG	180.078	180.110
1	3) Krulspost LM	2.755	0
3	<u>Overlopende activa</u>	2023	2022
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan		301.045	313.222
3	<i>Nog te ontvangen voorschotbedragen van Europese lichamen</i>	<i>72.907</i>	<i>121.036</i>
3	<i>Nog te ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen</i>	<i>228.138</i>	<i>192.186</i>

<u>Europese lichamen</u>	Saldo 1-1	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12
INTERREG UYW	121.036	85.276	37.147	72.907
Totaal	121.036	85.276	37.147	72.907

<u>Overige Nederlandse overheidslichamen</u>				
WUP Uitgeest	7.871	4.070	11.941	-
Regionale energiebesparingsaanpak (REP)	141.252		141.252	-
RREW Uitgeest	5.426		5.426	-
RREW Beverwijk	8.686		8.686	-
Energiebesparingsonderzoeken	25.956		25.956	-
NMC	2.995		2.995	-
OTW Uitgeest (GreenBiz projecten)	-	21.500	31.500	10.000
IJmond bereikbaar	-	150.400	307.758	157.358
Ondersteuning JTF	-	23.733	56.513	32.780
Beverwijk Business docks	-	-	14.500	14.500
slimmer en duurzamer de Houtwegen Hkerk	-	-	10.500	10.500
EPB Uitgeest		17.140	20.200	3.060
Overigen				60-
Totaal	192.186	216.843	617.027	228.138

PECS

In 2022 is een reserve gevormd om het positieve resultaat uit het PECS project in te zetten om dit project een jaar voort te zetten. Hiervoor zijn ook in 2023 energiescans uitgevoerd. Is een onafhankelijk secretaris ingehuurd en is ingezet voor het vormen van een reststoffen hub. De reserve is in 2023 volledig aangewend

IBP plan van aanpak robuustheid

In 2023 is de reserve gevormd om de kosten te dekken voor de totstandkoming van het plan van aanpak voor Robuustheid.

	2023	2022
<u>Gerealiseerde resultaat</u>	105.487	121.955
De bestemming van het resultaat vindt plaats op de vergadering van het Algemeen Bestuur op 19-6-2024		

	2023	2022
Voorzieningen	1.017.279	753.168

	Boekwaarde 01-01-2023		Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2023
Voorziening voor verplichtingen en risico's						
Boventallig verlof	503.170		198.500			701.670
Spaarverlof	38.543		47.697			86.240
Eigen risico wga	42.706	-	5.038	-	-	47.744
Reguliere voorziening voor ww vanuit cao	25.874	-	-	25.874		0
Langdurig verzuim	-					-
subtotaal	610.293	-	251.235	25.874	-	835.654
Voorziening die dient ter egalisatie van kosten						
Onderhoud pand	142.875	-	38.750	-	-	181.625
subtotaal	142.875	-	38.750	-	-	181.625
TOTAAL	753.168	-	289.985	25.874	-	1.017.279

Onderhoud pand

De voorziening voor het onderhoud van het pand is gevormd op basis van het geactualiseerde meerjarenonderhoudsplan.

Verlof

In 2021 hebben wij een reservering voor boventallig verlof gevormd. Deze is in de jaarrekening 2021 als kortlopende schuld

Voor het boventallig verlof en het spaarverlof is het volledige saldo voorzien. Beide voorzieningen zijn berekend op basis van een gemiddeld uurtarief.

Personeel

Wij zijn vanaf 1 januari 2022 eigen risicodragers voor de WGA. Dat betekent dat wij bij instroom in deze regeling financiële risico's lopen over de jaren 4 tot en met 10 die voorheen gedekt werden uit de externe Wet hervattingskas.

Deze risico's zijn maximaal 70% van de loonsom in die jaren. Op basis van ervaringscijfers tot op heden is de kans dat dit risico zich voordoet gering. Omdat de financiële impact echter groot kan zijn, willen wij uiteindelijk een voorziening vormen hoogte maximale schadelast voor 1 persoon voor de duur van 1 jaar. De schadelast na dit jaar kan via de reguliere begroting in de exploitatie worden opgenomen.

De eerste schadelast kan zich pas in 2025 voordoen. Omdat wij nog geen specifieke ervaringscijfers voor onze organisatie hebben bestaan er op dit moment nog relatief grote onzekerheden rondom de juistheid van onze aannames rond de opbouw van de voorziening.

In 2023 staat de premiekorting van de wethervattingskas hier ter dekking voor. Om de instroom te beperken en te voorkomen zijn wij een dienstverleningsovereenkomst met Robidus aangegaan en is ons verzuimbeleid aangescherpt.

De CAO verplicht tot doorbetalen bij ziekte van 2 kalenderjaren.

In 2022 hebben wij voor ww-rechten geen andere voorziening getroffen dan de reguliere opbouw vanuit onze Cao. Wij hebben geen concrete instroom en gezien de huidige arbeidsmarkt is er geen grond voor een voorziening. Daarom is deze vrijgevallen in 2023

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van:	2023	2022
binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.700.000	3.700.000

	Saldo 1-1	Aangetrokken	Aflossing	Saldo 31-12
Lening BNG	3.700.000	0	0	3.700.000

De rentelast van de BNG-lening voor 2023 bedraagt **€ 14.430**

vlottende passiva

Netto- vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	2023	2022
Overige schulden	593.212	892.970
Deze post wordt als volgt onderverdeeld:		
Crediteuren	419.656	679.588
Overige kortlopende schulden	173.556	213.382
<u>De overige kortlopende schulden betreffen:</u>		
Inschatting restant jaarverslag	10.000	7.500
Nog te betalen kosten	108.420	107.029
Nog te verlonen/ uit te betalen salarissen	10.492	7.594
Ontvangen dwangsommen	44.644	91.259

De reservering boventallig verlof is gepresenteerd onder de voorzieningen

Overlopende passiva

	2023	2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot	936.935	1.347.674
De nog te betalen bedragen kunnen als volgt verdeeld worden:		
Te betalen loonbelasting	0	619.313
Te betalen BTW	868.539	625.674
Te betalen vennootschapsbelasting	-8.919	-8.568
Overige	77.315	111.255
	2023	2022
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	5.859.187	4.407.133
Nog te besteden voorschotbedragen van het Rijk	2.620.699	1.087.103
Nog te besteden voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	3.238.488	3.320.030

Het verloop van de ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren wordt per categorie als volgt weergegeven:

Nog te besteden voorschotbedragen van het Rijk

Omschrijving	Saldo 1-1	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12
Voorbereiding en uitvoering geluidsaneringen	850.952	1.658.376	193.953	2.315.375
SPUK THE	123.827	239.731	216.686	146.872
SPUK IBP VTH	112.324	244.363	198.235	158.452
Subtotaal Rijkssubsidies	1.087.103	2.142.470	608.874	2.620.699

Nog te besteden voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen

Omschrijving	Saldo 1-1	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12
BSBM- opleiding	11.525	-	-	11.525
EED richtlijn	85.715	-	28.866	56.849
Toezicht energiebesparing	47.350	-	690	48.040
IJmond Bereikbaar	38.108	-	38.108	0
Mobiliteitsfonds	1.179.418	30.435	180.842	1.029.011
Eenmalige bijdrage VTH	18.009	-	-	18.009
Bodembijdrage PNH tot Omgevingswet	371.115	10.028	9.285	371.858
Geluidsmetingen Zandvoort	75.938	15.000	9.735	81.203
Duurzaamheidsprogramma Uitgeest	153.773	123.500	81.698	195.575
OTW Uitgeest (GreenBiz projecten)	21.500	-	21.500	-
Externe veiligheid (IOV)	55.000	10.000	24.727	40.273
RVMK	8.393	-	-	8.393
Meetnet	87.000	78.000	150.000	15.000
ISV diversen	22.190	-	-	22.190
Synchronisatie BIS	6.925	-	-	6.925
Bodemkwaliteitskaart	49.773	2.400	17.750	34.423
NME-centrum De Baak B'wijk	19.345	59.042	62.857	15.530
NME-centrum Dierendorp H'kerk	6.414	59.042	53.687	11.769
Energieakkoord regio Zuid-Kennemerland	74.612	115.525	70.576	119.561
Warmtenet/ warmteplan	66.210	30.510	-	96.720
Greenbiz IJmondgemeenten	257.668	155.981	279.028	134.621
OTW	60.346	40.000	43.400	56.946
Communicatie groen thuis	100.262	-	2.500	97.762
Versnelling RenovatieOpgave (VeReno)	7.200	3.600	10.000	800
RREW Velsen	19.389	-	19.389	0
WUP Heemskerk	15.000	-	-	15.000
Walstroom	7.000	50.000	34.000	23.000
Energiebesparingsakkoord	143.001	281.515	278.223	146.293
Programma gezondheid en luchtkwaliteit	280.739	346.826	331.993	295.572
Energie label C- kantoren intensivering Haarlem	19.820	28.350	31.754	16.416
Bonaire	11.294	14.600	15.285	10.609
WUP uitgeest	-	4.000	-	4.000
Regionale energiebesparingsaanpak	-	225.584	105.068	120.516
Energiebesparingsonderzoeken	-	4.664	-	4.664
NMC	-	-	-	-
Energietaken Wet milieubeheer- Edam-Volendam	-	67.572	-	67.572
Veilige schoolomgeving-gemeente Velsen	-	26.000	-	26.000
Uitbreiding fietscampagne RWS	-	20.000	-	20.000
EBP Uitgeest (2023-2026)	-	-	-	-
Van data naar informatie en terug	-	40.871	25.594	15.277
Overigen	-	-	-	588
				-
Subtotaal subsidies overheidsinstellingen	3.320.030	1.843.045	1.925.175	3.238.488

4.9 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In onderstaande tabel is het bedrag aan uitstaande verplichtingen per 31 december 2023 weergegeven. Uit hoofde van de gemeenschappelijke regeling (GR) staan de deelnemende gemeenten garant voor deze lopende verplichtingen

Niet uit de balans blijvende verplichtingen	
Omschrijving	Bedrag (€)
Leasecontract printer	16.121
Leasecontract autolease	122.104
Contract mobiele telefonie en vaste datalijnen	76.729
Uit te betalen niet boventallig verlof	431.475
Totaal	646.429

4.9.1 Contract mobiele telefonie en vaste datalijnen

In maart 2021 zijn contracten afgesloten voor mobiele telefonie en vaste datalijnen. Beide contracten hebben een looptijd van 60 maanden (5 jaar). De resterende looptijd per 31 december 2023 is 26 maanden.

4.9.2 Leasecontract autolease

In november 2020 alsmede in mei 2022 is een leasecontract aangegaan voor ons elektrisch wagenpark. De resterende looptijd per 31 december 2023 is 22 en 23 maanden.

4.9.3 Restverlof

Het restantverlof van alle medewerkers is in 2023 gekwantificeerd op basis van het gemiddelde uurtarief aan loonkosten van € 60,94. Het totaal aan restverlof bedraagt 7081 uur.

4.9.4 Personele verplichtingen

Voor medewerkers met een vaste of tijdelijke dienstbetrekking, waarvan het contract na balansdatum niet verlengd wordt, zijn wij verantwoordelijk voor de vergoeding van de WW-uitkeringen. Dit zal maximaal voor een vooraf vastgestelde periode gelden, dan wel tot het moment dat met een nieuwe arbeidsbetrekking wordt begonnen. Gezien de huidige ontwikkelingen, onder meer de groei van de organisatie en toename van het personeelsbestand, kunnen dergelijke situaties zich voordoen. De omvang van de verplichting is op dit moment nog niet redelijkerwijs in te schatten, daarom is de post pro memorie opgenomen.

4.10 Investerings

We hebben in 2023 de receptie verbouwd. Ook hebben wij gasdetectiecamera's en overige automatiseringsbenodigdheden voor de uitvoering van de werkzaamheden aangeschaft.

Deze investeringen passen in het investeringsplan. Al onze investeringen zijn van economisch nut.

4.11 EMU-saldo

Decentrale overheden zijn verplicht een inzicht te geven in de berekening van hun aandeel in het EMU-saldo van Nederland. Deze informatie wordt aangeleverd bij het CBS. Onder gemeenschappelijke regelingen vindt een steekproef plaats, wanneer deze een exploitatie van twintig miljoen of hoger hebben. ODIJmond valt daarom niet in de steekproef. Het EMU-saldo is wel verplicht om op te nemen in de begroting. Het EMU-saldo is het totaal van inkomsten minus uitgaven.

EMU-saldo	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2023	2023	2023
	€	€	€
Exploitatiesaldo	53.447	20.470-	45.470-
+ afschrijvingen	242.737	285.989	290.989
+ dotatie voorzieningen	289.985	20.000	37.500
- onttrekking voorzieningen	25.874	40.000	40.000
+ onttrekking reserves	50.000		
- onttrekking reserves	102.040	20.470	45.470
EMU-saldo	508.255	225.049	197.549

4.12 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

De baten en lasten en ook de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten en ook de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit zijn het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, en ook de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, en ook de balansmutaties in overeenstemming zijn met het door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 26 maart 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 161.000.

Conclusie

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten en ook de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Behoudens de toelichting op de begrotingsrechtmatigheid. Zie onderstaande tabel voor de toelichting hierop:

Toelichting:	Bedrag
Totaal overschrijding op lasten niveau	€ 2.263.320
Overschrijdingen die conform financiële verordening acceptabel zijn:	€ 2.263.320
Restant overschrijding die niet acceptabel is:	€ 0

Gezien de onrechtmatigheid die niet wordt geaccepteerd lager is dan verantwoordingsgrens en rapporteringstolerantie wordt deze nergens verder toegelicht.

CONCEPT

5 SiSa-bijlage specifieke uitkeringen

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-02-2024						
Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke reoelncen (War)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)
Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01		Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
1 BSV/22/00051		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2 BSV/22/00159		€ 79.522	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3 BSV/23/00086		€ 69.708	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4 BSV/23/00198		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5 BSV/23/00199		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
6 BSV/23/00236		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
7 lenM/BSK-2017/265597		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
8 lenW/BSK-2020/141048		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
9 lenW/BSK-2020/144698		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
10 lenW/BSK-2021/112440		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
11 lenW/BSK-2021/79329	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/nee)	
Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12	
1 BSV/22/00051	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
2 BSV/22/00159	€ 99.403	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
3 BSV/23/00086	€ 69.708	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
4 BSV/23/00198	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
5 BSV/23/00199	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
6 BSV/23/00236	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
7 lenM/BSK-2017/265597	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
8 lenW/BSK-2020/141048	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
9 lenW/BSK-2020/144698	€ 8.214	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
10 lenW/BSK-2021/112440	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
11 lenW/BSK-2021/79329	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
	<i>Aard controle R Indicator: E93/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E93/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E93/03</i>		
	€ 198.235	€ 208.092	Nee		
	Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E93/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E93/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E93/06</i>		
	1. Deelname werk- en projectgroepen/ klankbordgroep onderzorens omgevingsdiensten	€ 147.340	€ 156.439		
	2. Aanleveren data ODNL	€ 6.520	€ 7.171		
	3. Scholing en opleiding	€ 9.797	€ 9.797		
	4. Inzicht in bestaande vormen bekostiging OD	€ 4.970	€ 5.077		
	5. Implementatie van LHSO	€ 2.792	€ 2.792		
6. 7. Openbaar maken handhaven Wabo	€ 2.307	€ 2.307			
7. 8. Landelijk arbeidsmarkt campagne	€ 1.155	€ 1.155			
8. 10. Risico analyse naar uitvoering TZH	€ 6.479	€ 6.479			
9. 13. Visitaties bij OD	€ 16.874	€ 16.874			
Enmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid van de Regeling (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)
	<i>Aard controle R Indicator: F21/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F21/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: F21/03</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: F21/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: F21/05</i>
216.686	325.592	Nee	Ja	Nee	

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

CONCEPT

Plaats

Plaats

Datum

Datum

Handtekening

Handtekening

CONCEPT

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251-263 863
info@odijmond.nl | info@odijmond.nl
www.odijmond.nl

29 maart 2023 | versie 1.0

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

Accountantsverslag 2023

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond

odijmond

OMGEVINGSDIENST IJMOND

Aan het algemeen bestuur van de
gemeenschappelijke regeling
Omgevingsdienst IJmond
t.a.v. de heer J. Zandhuis, directeur
Postbus 325
1940 AH BEVERWIJK

Onderwerp

Accountantsverslag 2023

Datum

23 april 2024

Kenmerk

312021001.24.124

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2023 van uw omgevingsdienst afgerond. De jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. Met dit accountantsverslag informeren wij u over onze belangrijkste controlebevindingen. Op 25 maart 2024 hebben wij een aantal controlebevindingen al besproken met uw directeur en uw controller en op 17 april 2024 met het dagelijks bestuur.

Bij de jaarrekening 2023 hebben wij op 23 april 2024 een goedkeurende controleverklaring afgegeven.

Ons accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in de beoordeling van de jaarrekening 2023. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden en diverse besprekingen die wij met uw medewerkers hebben gevoerd. Voor de goede orde vermelden wij dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en het management.

Met vriendelijke groet,

Publieke Sector Accountants B.V.

Was getekend: A.R. Sallehart RA

ValidSigned door A.R. Sallehart RA
op 23-04-2024

Inhoudsopgave

Contact

De volgende personen kunnen benaderd worden bij vragen met betrekking tot dit accountantsverslag:

██████████

██████████

██████████████████

██████████

██████████

██████████████

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij	1
2. Financiële positie en resultaat.....	6
3. Bevindingen eindejaarscontrole.....	11
4. Interne beheersing	19
5. Overige aangelegenheden	21

1.

Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij

Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 25 juli 2023 (kenmerk 312021001.23.322) heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2023. De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2023 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

In dit accountantsverslag geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van de controle. Onze controle wordt verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het "Controleprotocol voor de accountantscontrole van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond" dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 1 november 2023 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen.

Materialiteitsbepaling is overeenkomstig het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en het vastgestelde controleprotocol

De maximaal toe te passen marges voor de accountantscontrole zijn vastgelegd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (het Bado).

Op 1 november 2023 heeft het algemeen bestuur het "Controleprotocol voor de accountantscontrole van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond" vastgesteld, waarin de goedkeuringstoleranties ook zijn bevestigd. In het accountantsprotocol heeft u geen lagere marges vastgesteld waardoor wij het wettelijke kader als uitgangspunt hebben gehanteerd. De bij onze controle van de jaarrekening 2023 toegepaste goedkeuringstoleranties bedragen daarom:

Bron: Jaarrekening 2023	Fouten	Onzekerheden
Goedkeuringsmaterialiteit	€ 161.000	€ 483.000

Het algemeen bestuur heeft in het controleprotocol de rapporteringstolerantie gelijkgesteld aan de goedkeuringstolerantie dan wel bij bedragen.

Onze aanpak is gericht op risico's

Voor de jaarrekeningcontrole 2023 onderkennen wij een aantal risico's en aandachtspunten, die een verhoogd (bruto) risico met zich mee (kunnen) brengen op een materiële fout in uw jaarrekening en die een mogelijke impact op de bedrijfsvoering kunnen hebben. De risico's en aandachtspunten zijn hieronder weergegeven. Opname van een risicogebied of aandachtspunt in deze opsomming betekent niet dat daadwerkelijk sprake is van risico's die zich daadwerkelijk voordoen, maar zijn enkel bedoeld om aan te geven dat wij hier tijdens onze controle (extra) aandacht aan hebben besteed. De risicogebieden zijn hieronder weergegeven.

- De voortgang en status van de (noodzakelijke en gewenste) verbeteringen met betrekking tot de kwaliteit van de interne beheersing in relatie tot de af te geven rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur over boekjaar 2023.
- De follow-up ten aanzien van eerder gerapporteerde aandachtspunten vanuit de interne en externe controle.
- Voorzieningen (groot onderhoud en personeel) vanwege het schattingselement en de daarmee samenhangende schattingsonzekerheden.
- Beheersing en registratie van uw projecten.
- De actualisatie van de (fraude-)risicoanalyse.
- De actualiteit van de (financiële) administratie.
- De kwaliteit van uw IT-omgeving.
- Management override of controls. Dit betreft de mogelijkheid die het management heeft om specifieke interne beheersingsmaatregelen te omzeilen, bijvoorbeeld door memoriaalboekingen of het schattingsproces. De specifieke aandacht voor dit risico is voorgeschreven vanuit de controlerichtlijnen en is niet uniek voor uw gemeenschappelijke regeling.
- Naleving van de (Europese) aanbestedingsregels.
- Betaalproces, vanwege de potentiële (fraude-)risico's.

Het inschatten als significant risico is inherent aan deze posten en is niet direct een gevolg van verwachte leemten in de interne beheersing van uw omgevingsdienst. Ook is sprake van inschattingen van bruto risico's, alvorens eventuele beheersmaatregelen zijn genomen.

Ter voorkoming van een materiële fout in de jaarrekening heeft u voor bovenstaande risicogebieden beheersmaatregelen getroffen. Wij hebben ons bij de controle gericht op de opzet en het bestaan van de door u ingerichte beheersingsomgeving, die deze risico's moeten verkleinen. Voor een toelichting op een aantal onderkende risico's en aandachtspunten verwijzen wij naar het hoofdstuk 'Bevindingen eindejaarscontrole'. Daarnaast verwijzen wij u naar onze bevindingen in het hoofdstuk 'Interne beheersing'.

Begrotingsafwijkingen zijn acceptabel

In de toelichting in de jaarrekening is de vanaf dit jaar verplichte Rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Het dagelijks bestuur geeft daarin aan dat zij van mening is dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens, maar de afwijkingen wel binnen de afspraken met het algemeen bestuur vallen en daarmee acceptabel zijn. Deze verantwoordingsgrens is door het algemeen bestuur op 1 november 2023 vastgesteld op 1% van de totale lasten inclusief reservedotaties (€ 161.000). De rapporteringsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording is daarbij op € 25.000 gesteld.

De jaarrekening voldoet aan het BBV

De uitgangspunten voor de rechtmatigheid zijn opgenomen in het door het algemeen bestuur op 27 maart 2024 vastgestelde normenkader voor de rechtmatigheid.

Wij zijn het met de conclusie van het dagelijks bestuur eens.

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de baten en lasten van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond. Daarnaast vereisen zij van het dagelijks bestuur het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, die vaak – vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken – inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de Omgevingsdienst IJmond zijn uiteengezet in hoofdstuk 4.8.1 van de jaarstukken 'Waarderingsgrondslagen'. In de jaarrekening 2023 hebben zich ten opzichte van 2022 geen wijzigingen van materieel belang voorgedaan in de toegepaste verslaggevingsgrondslagen, die een aanzienlijke invloed hebben gehad op de baten en lasten en/of de financiële positie van de Omgevingsdienst IJmond.

Wij hebben het door het dagelijks bestuur toegepaste proces voor belangrijke verslaggevingsgrondslagen geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving beoordeeld. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsgrondslagen en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent zijn gebruikt: de jaarstukken voldoen aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Geen geïdentificeerde materiële fouten en tekortkomingen in de jaarstukken

Naar aanleiding van onze jaarrekeningcontrole, resteren er geen van materieel belang zijnde ongecorrigeerde afwijkingen of onzekerheden. Door ons gerapporteerde bevindingen zijn daarom niet materieel (dus hebben geen invloed op de strekking van onze controleverklaring), maar zijn naar onze mening vooral van belang voor uw beoordeling van de jaarstukken en de verdere kwaliteitsverbetering van de administratieve organisatie en interne beheersing.

Voor de niet materiële fouten en tekortkomingen in de jaarstukken verwijzen wij u naar de diverse onderdelen van dit rapport.

Goedkeurende controleverklaring

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 als van de activa en passiva op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Hierbij geldt als voorwaarde dat de door ons gecontroleerde jaarrekening ongewijzigd door het algemeen bestuur wordt vastgesteld. Wij verzoeken u daarom ons een door de leden van het algemeen bestuur ondertekend exemplaar van de vastgestelde jaarrekening te verstrekken. Mochten nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve versie van de jaarrekening dan dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

2.

Financiële positie en resultaat

2. Financiële positie en resultaat

De vermogenspositie van uw omgevingsdienst blijft ongeveer gelijk

In het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenschappelijke regelingen, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen (dat bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves) worden gemuteerd.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerd saldo van baten en lasten 2023 bedraagt € 53.447 voordelig. Per saldo is tussentijds € 52.040 aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2023 € 105.487 voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het hiernavolgende overzicht hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen.

Eigen vermogen (in € 1.000)	2023	2022	2021	2020
Eigen vermogen per 1 januari	734	648	861	419
Uitkering aan gemeenten/ resultaatbestemming	-/- 58	-/- 0	-/- 331	-/- 0
Subtotaal	676	648	530	419
Tussentijdse resultaatbestemming	-/- 52	-/- 36	-/- 42	-/- 29
Gerealiseerd resultaat	105	122	160	471
Totaal ('gerealiseerd saldo van baten en lasten')	53	86	118	442
Eigen vermogen per 31 december	730	734	648	861

De tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de toevoegingen in en onttrekkingen uit de reserves, in overeenstemming met de besluiten van uw algemeen bestuur.

De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2023 ongeveer 5,7 % van het balanstotaal (2022: 6,2% van het balanstotaal). In paragraaf 4.8.5 van de jaarrekening geeft het dagelijks bestuur een nadere toelichting op de mutaties in het eigen vermogen in 2023. Wij verwijzen u naar deze toelichting.

Resultaat 2023 is beïnvloed door reservemutatie(s)

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar wordt weergegeven als het gerealiseerde saldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeenschappelijke regeling ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen aan reserves minus de tussentijdse toevoegingen aan reserves. De toevoeging aan dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de bestuurlijke besluitvorming. Concreet betekent dit voor uw gemeenschappelijke regeling het volgende:

Exploitatieresultaat (in € 1.000)		
Totale baten	16.177	
Totale lasten	16.124	
Gerealiseerde saldo van baten en lasten		53
Af: toevoegingen aan reserves	50	
Bij: onttrekkingen aan reserves	102	
Saldo mutaties reserves		52
Gerealiseerd resultaat		105

De exploitatie over 2023 laat een voordelig gerealiseerd resultaat van € 105.000 zien, ten opzichte van een begroot saldo (na wijzigingen) van nihil. Dit is een voordeel van € 105.000. Het gerealiseerde voordelig resultaat ad € 105.000 is afzonderlijk op de balans onder het eigen vermogen opgenomen.

In de jaarstukken wordt op diverse plaatsen een nadere toelichting gegeven op de totstandkoming van het resultaat en worden de verschillen tussen de begroting en de gerealiseerde baten en lasten verklaard (paragraaf 4.3). Wij verwijzen u naar deze toelichtingen.

Het dagelijks bestuur kwalificeert het weerstandsvermogen als voldoende om de onderkende risico's af te kunnen dekken

Het voordelige gerealiseerde saldo van baten lasten 2023 (vóór bestemming) is mede ontstaan na een aantal incidentele baten en lasten. Door het effect van de incidentele baten en lasten buiten beschouwing te laten, ontstaat meer inzicht in de reguliere baten en lasten. Het inzicht in de reguliere baten en lasten is van belang, omdat het een betere indicatie geeft van de toekomstige baten en lasten, overigens zonder rekening te houden met beleidswijzigingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is eveneens inzicht in de incidentele baten en lasten gegeven (paragraaf 4.4.3). Korthedshalve verwijzen wij u naar deze uiteenzetting.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's. U heeft besloten de bestemmingsreserves niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit te rekenen omdat de aanwending daarvan voor het afdekken van risico's ten koste zou gaan van bestaand beleid. De weerstandscapaciteit is daarmee door u gelijk gesteld aan de omvang van de algemene reserve. De omvang van uw algemene reserve bedraagt ultimo 2023 € 467.360 en daarmee ongeveer 3,6 % van het balanstotaal (2022 ongeveer 3,9%). De directe weerstandscapaciteit van de Omgevingsdienst IJmond is daarmee in 2023 relatief gezien iets afgenomen. In absolute zin is de beschikbare weerstandscapaciteit gelijk gebleven aan 2022.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing (paragraaf 3.3) heeft u toegelicht dat het benodigde weerstandsvermogen zoals besloten door het algemeen bestuur op 16 december 2020 € 467.360 is. Dit bedrag is bepaald op basis van de actualisatie van de door het dagelijks bestuur onderkende risico's. Door de inventarisatie en kwantificering van risico's periodiek te actualiseren, houdt u goed zicht op de risico's en kunt u een goede kwalitatieve beoordeling van uw vermogen maken.

Omdat de hoogte van de algemene reserve op 1 januari 2023 al exact gelijk was aan het benodigde weerstandsvermogen heeft er in 2023 geen mutatie plaatsgevonden in de algemene reserve. Op basis hiervan en van de (actualisatie van de) risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit kwalificeert het dagelijks bestuur (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) het weerstandsvermogen dan ook als "Voldoende". Wij adviseren u om de risico-inventarisatie daarom te blijven actualiseren en te kwantificeren en, gelet op het feit dat uiteindelijk de deelnemers "belast" worden met de risico's, dit periodiek in het algemeen bestuur te bespreken.

Wel merken wij op dat in uw analyse van de benodigde weerstandscapaciteit bedacht moet worden dat vanaf 2021 de financiële verplichtingen uit hoofde van boventallig verlot in de balans gewaardeerd worden en vanaf 2022 ook de gespaarde bedragen voor spaarverlot. Ultimo 2023 vertegenwoordigen die tezamen een waarde van € 788.000. Voor dit bedrag loopt u dus minder (financieel) risico.

3.

Bevindingen eindejaarscontrole

3. Bevindingen eindejaarscontrole

Het normenkader dient jaarlijks tijdig vastgesteld te worden door het algemeen bestuur

Op basis van de Kadernota rechtmatigheid moet het normenkader actueel worden gehouden en ook jaarlijks worden aangepast op basis van nieuwe wet- en regelgeving. Het moet daarom elk jaar opnieuw worden vastgesteld door het algemeen bestuur. Dit geldt ook als er geen wijzigingen zijn. Het normenkader 2023 was bij aanvang van de jaarrekeningcontrole wel opgesteld maar nog niet vastgesteld door het algemeen bestuur. Dit is alsnog gebeurd op 27 maart 2024. Daarmee heeft u een actuele norm voor de controle op de rechtmatigheid verstrekt.

In het "Consultatiedocument NBA-handreiking 1152 Rechtmatigheidstoelichting in het kader van de controle van de jaarrekening van decentrale overheden" is het volgende opgenomen: De accountant beoordeelt of de gemeenteraad (lees: algemeen bestuur) een (zichtbare) conclusie heeft gevormd over de juistheid, volledigheid en de actualiteit van het normenkader en dat een concreet gemeenteraadsbesluit is genomen. Ook stelt de accountant vast of de algemeen geldende externe regelgeving en de gemeenteraadsverordeningen, gerelateerd aan materiële financiële posten en stromen in de jaarrekening, juist en volledig zijn opgenomen in het normenkader. Tenslotte is het voor de accountant relevant om na te gaan of de gemeenteraad aanvullende bevoegdheden aan het college heeft gedelegeerd die daarmee onderdeel zijn van het normenkader. In haar besluitvorming heeft het algemeen bestuur geen zichtbare conclusie over de juistheid, volledigheid en de actualiteit van het normenkader van het normenkader getrokken. De status van de Handreiking is niet definitief. Dit heeft daarom geen effect. Daarnaast hebben wij zelfstandig de volledigheid van het normenkader vastgesteld. Wij adviseren u om vanaf het normenkader 2024 zichtbare conclusie te trekken.

De rechtmatigheidsverantwoording is in de jaarstukken opgenomen

Na enkele jaren van uitstel heeft het dagelijks bestuur met ingang van 2023 voor het eerst zelfstandig verantwoording afgelegd over de rechtmatigheid van het gevoerde financieel beheer. Hiertoe is de Rechtmatigheidsverantwoording (hierna: RMHV) in paragraaf 4.12 in de jaarrekening worden opgenomen en is er ook in de paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 3.8.7 in het jaarverslag) een toelichting op het namens het dagelijks bestuur uitvoerde onderzoek opgenomen. Tevens zijn Rechtmatigheids-bevindingen groter dan de door het algemeen bestuur vastgestelde rapportagetolerantie van € 25.000 in de paragraaf bedrijfsvoering toegevoegd.

In de RMHV dient het dagelijks bestuur verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid van het gevoerde financieel beheer ten aanzien van een drietal criteria: het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik (M&O) criterium. Uw omgevingsdienst heeft in 2023 interne controles uitgevoerd om voor deze onderdelen conclusies te kunnen trekken.

Bij het begrotingscriterium gaat het om de controle op afwijkingen van de geautoriseerde begroting na begrotingswijzigingen in het boekjaar. Afwijkingen zijn:

- Overschrijdingen van lasten;
- Overschrijding van investeringsbudgetten;
- Ongeautoriseerde reservemutaties (deze kunnen nog aangepast worden in de jaarstukken);

- Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld.

Er is een onderscheid tussen acceptabele en niet-acceptabele afwijkingen. Deze dienen op een andere manier toegelicht te worden in de rechtmatigheidsverantwoording. Overschrijdingen van de lasten en overschrijdingen van investeringsbudgetten (kredieten) zijn op basis van de gemeentewet altijd onrechtmatig. In de situatie waarin de accountant een oordeel moest geven over de rechtmatigheid nam de accountant niet alle begrotingsonrechtmatigheden mee in zijn oordeelsvorming, maar die waren daarmee nog niet rechtmatig. In de situatie dat het dagelijks bestuur zich moet verantwoorden is het logisch dat dit over alle overschrijdingen van de lasten en overschrijdingen van investeringsbudgetten (kredieten) gaat. In de RMHV zelf kan wel worden aangegeven welk gedeelte van overschrijdingen van de lasten en overschrijdingen van investeringsbudgetten (kredieten) op basis van vooraf vastgesteld beleid als acceptabel worden aangemerkt. Deze worden dan niet verder toegelicht. Dit beleid heeft uw omgevingsdienst vastgelegd in uw financiële verordening. Andere begrotingsafwijkingen zoals overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten zijn op zichzelf niet onrechtmatig. Deze kunnen alleen onrechtmatig zijn als die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld. Dit tijdig melden raakt immers ook het directe budgetrecht en daarmee de kader stellende rol van het algemeen bestuur. Immers het algemeen bestuur had op basis van tijdig verstrekte informatie (mogelijk) een aanvullend (ander) besluit kunnen nemen.

In uw geval is sprake van een overschrijding van de lasten, maar zijn de bijpassende baten nog meer gestegen, waardoor binnen uw beleidsregels de afwijkingen van de baten niet onrechtmatig zijn en de afwijkingen op de lasten wel onrechtmatig, maar ook "acceptabel" zijn. Dit is ook zo uiteengezet in de rechtmatigheidsverantwoording.

Op de overige rechtmatigheidscriteria is geen sprake van afwijkingen. Wij verwijzen u verder graag naar de genoemde paragrafen in het jaarverslag waarin het dagelijks bestuur naar onze mening een heldere uiteenzetting heeft opgenomen.

Verlofstanden lopen wederom op

In de afgelopen jaren zijn de opgebouwde restant verloftegoeden van uw medewerkers snel opgelopen. De jaarlijkse mutaties bestaan uit de opbouw en opnames van verlofuren, de mutaties in de dienstverbanden en aanstellingen en de wijzigingen in de grondslagen voor de bepaling van het uurloon plus de opslagen. Op basis van het verslaggevingsregels van het BBV mogen jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume niet in de balans gewaardeerd worden. Tot en met 2020 werden de verloftegoeden daarom alleen onder de 'Niet uit de balans blijvende verplichtingen' opgenomen.

Aangezien de omvang van deze post de afgelopen jaren bleef stijgen, is in 2021 vastgesteld dat geen sprake meer van een jaarlijks gelijkblijvende verplichting. In de Notitie Arbeidsgerelateerde verplichtingen (januari 2013) van de Commissie BBV is voor overmatig verlofsaldo opgenomen dat hier (meestal) een financiële verplichting voor moet worden opgenomen. Gezien de oplopende verplichting heeft uw omgevingsdienst bepaald welk deel van het saldo als "overmatig" gezien moet worden. Hiervoor zijn binnen het BBV namelijk geen normen voor voorgeschreven. De directie heeft bepaald dat een tegoed van maximaal tweemaal de normuren per week niet als bovenmatig wordt gezien, en het meerdere dus wel. Deze beleidsregel is ook in 2023 toegepast.

De commissie BBV heeft bepaald dat vanaf 2022 ook het spaarverlof dat op basis van de (nieuwe) voor uw personeel geldende cao gevormd is voorzien moet worden. De reden daarvoor is dat daarbij per definitie geen sprake is van een gelijkblijvende verplichting omdat er voor pensioen gespaard wordt. Daarbij dient er al voor het eerste uur dat gespaard wordt voorzien te worden, en mag dus geen rekening gehouden worden met overmatigheid. Uw omgevingsdienst heeft daarom voor het spaarverlof vanaf 2022 ook een voorziening opgenomen.

De gewaarde verloffverplichtingen aan uw personeel in de afgelopen jaren en de wijze waarop deze in de balans zijn verwerkt hebben wij in de onderstaande opstelling uiteengezet:

Jaar	Totaal opgebouwde restant verloftegoeden	Gewaardeerd in de balans als boventallig verlof	Gewaardeerd in de balans als spaarverlof	Totaal gewaardeerd in de balans	Niet uit de balans blijvende verplichting
2019	€ 394.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 394.000
2020	€ 493.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 493.000
2021	€ 556.000	€ 291.000	€ 0	€ 291.000	€ 265.000
2022	€ 897.000	€ 503.000	€ 39.000	€ 542.000	€ 355.000
2023	€ 1.219.385	€ 701.670	€ 86.240	€ 787.910	€ 431.475

Uit bovenstaande opstelling blijkt ook dat de verloftegoeden het afgelopen jaar weer aanzienlijk zijn opgelopen en dat ook de niet uit de balans blijvende verplichting toeneemt. Het totaal aan opgebouwde restant verloftegoeden bedraagt als percentage van het de totale loonkosten inmiddels bijna 12%. Wij adviseren u toe te zien op het terugbrengen van de verloftegoeden.

De onderbouwing van uw onderhoudsvoorziening verdient aandacht

In de jaarrekening is een voorziening voor het onderhoud van het kantoorpand dat u deelt met de gemeente Beverwijk en IJmond Werkt opgenomen. Uiteraard is de voorziening gebaseerd op uw deel van het totale gebouw (3/16-deel). De voorziening is bedoeld om de kosten van groot onderhoud over een meerjarige periode te egaliseren (vaste jaarlijkse dotatie). Hiermee worden schommelingen in uw meerjarenbegroting voorkomen. De werkelijk gemaakte onderhoudskosten worden vervolgens uit de voorziening gedekt.

Omdat gemeente Beverwijk verreweg de grootste gebruiker is van het gebouw, heeft uw omgevingsdienst de gemeente Beverwijk gevraagd de regie te nemen voor het onderhoudsplan (verder: MJOP) dat ten grondslag ligt aan de voorziening. De gemeente Beverwijk heeft het MJOP met hulp van een externe deskundige opgesteld in 2020. Er wordt in de plannen gerekend met een indexatie van 2,5%. De kosten voor onderhoud zijn zoals bekend door externe invloeden de afgelopen jaren bovenmatig gestegen. Gezien de actuele ontwikkelingen in de landelijke inflatiecijfers ontstaat er een risico dat de voorziening niet toereikend zal zijn op het moment dat de werkelijke onderhoudslasten optreden.

WNT-verantwoording en anticumulatiebepaling WNT

Tegelijkertijd zien wij dat de werkelijke onttrekkingen aan de voorziening de afgelopen jaren achterblijven bij de in het plan opgenomen onderhoudsuitgaven. Uw omgevingsdienst blijft zelfstandig verantwoordelijk voor het maken van de beste inschatting van de benodigde omvang van de onderhoudsvoorziening in haar jaarstukken, ook al ligt de regie van het onderhoudsplan bij de gemeente Beverwijk. Om die reden heeft uw omgevingsdienst overleg gezocht met de gemeente Beverwijk over de actualiteit van het MJOP. Daaruit komt het beeld naar voren dat het MJOP als (financiële) planning wordt gehanteerd, terwijl het onderhoud meer conditie-gestuurd wordt uitgevoerd. Dit laatste kan een verklaring zijn voor de achterblijven onttrekkingen in de afgelopen jaren. Dit vergt echter ook een analyse wat dit betekent voor de uitgaven in de komende jaren.

Op dit moment bestaat er bij u al enkele jaren geen goed inzicht (meer) in welke mate niet uitgevoerd onderhoud zal worden doorgeschoven naar komende jaren en indien dit het geval is naar welk jaar. Wij hebben begrepen dat het MJOP met deze inzichten in de komende jaren geactualiseerd zal worden. Wij benadrukken dat uw omgevingsdienst zelfstandig verantwoordelijk blijft voor het maken van de beste inschatting van de benodigde omvang van de onderhoudsvoorziening in haar jaarstukken, ook al ligt de regie van het onderhoudsplan bij de gemeente Beverwijk.

De Wet normering topinkomens (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging over 2023 van € 223.000 niet te boven gaat. Daarnaast dienen gemeenschappelijke regelingen het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

Met ingang van boekjaar 2018 dienen ook de ontvangen vergoedingen die bij andere WNT plichtige instellingen zijn ontvangen te worden verantwoord in de WNT-verantwoording. Aangezien het voor ons niet mogelijk is de volledigheid vast te stellen van de dienstbetrekkingen en de ontvangen vergoedingen, is in de Regeling Controleprotocol WNT opgenomen dat wij de anticumulatiebepaling niet hoeven te controleren. In onze controleverklaring is dit ook als zodanig toegelicht. De naleving van de anticumulatiebepaling maakt daarom geen onderdeel uit van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden. In 2023 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

In het kader van de WNT attenderen wij u erop dat u de plicht heeft om uiterlijk 1 juli 2024 uw WNT-verantwoording over het kalenderjaar 2023 via internet op een algemeen toegankelijke wijze openbaar te maken. Als op grond van andere op de verantwoordelijke van toepassing zijnde regelgeving of een besluit een later tijdstip waarop het financieel verslaggevingsdocument openbaar moet worden gemaakt geldt, is die latere datum de uiterlijke datum van openbaarmaking.

Actualiseer uw frauderisico-analyse en betrek alle onderdelen van uw organisatie hierbij

De komende jaren zal er vanuit de accountantscontrole nog nadrukkelijker aandacht worden gegeven aan fraudepreventie. Op 13 september 2021 publiceerde de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) een consultatiedocument waarin werd voorgesteld dat accountants verplicht worden om over fraude en continuïteit te rapporteren in de controleverklaring. In 2022 heeft de NBA de notitie 'Frauderisicobeheersing: aanbevelingen voor bestuurders en toezichthouders' uitgebracht. In deze notitie komt nadrukkelijk de rol van bestuurders en toezichthoudende organen, zoals het algemeen en het dagelijks bestuur, bij het voorkomen en detecteren van fraude aan de orde.

Door de nadruk te leggen op het voorkomen van fraude, kunnen de gelegenheden die tot fraude leiden, afnemen. Dit vraagt om actief toezicht op risico's en beheersmaatregelen ter voorkoming van fraude. Ook de accountant heeft hierin een belangrijke rol. Fraude kan namelijk een groot effect hebben op de reputatie van organisaties en kan tot grote financiële schade leiden. Het is daarom zowel in uw belang als dat van al uw belanghebbenden, bijvoorbeeld in de paragraaf bedrijfsvoering (als onderdeel van het jaarverslag), expliciet aandacht wordt besteed aan het beheersen van frauderisico's. De Commissie BBV heeft hier ook adviezen over gegeven.

Van u, zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur en de directie, wordt verwacht dat u frauderisico's in kaart brengt en adequate maatregelen neemt om deze te beheersen. Omdat bij fraude sprake is van bewust handelen van personeel of management, is een goede frauderisicoanalyse ook in uw belang, ter voorkoming van daadwerkelijke fraude. Door over frauderisico's te spreken zal het fraudebewustzijn en de frauderisicobeheersing immers vergroot worden.

De door u zelf uitgevoerde frauderisicoanalyse vormt voor controlerend accountants het startpunt van hun werkzaamheden ten aanzien van frauderisico's. Met het oog op de komende rapportageverplichting voor accountants, waardoor zij in hun controleverklaring gaan rapporteren over fraude, zullen wij de komende maanden nog nadrukkelijker het gesprek met u (algemeen en dagelijks bestuur) aangaan over dit onderwerp. Tijdens de controle spreken wij met u over:

- De frauderisicoanalyse van de organisatie en de organisatie specifieke frauderisico's.
- De evaluatie van frauderisico's die voor de controle het meest van belang zijn.
- Eventuele fraude incidenten en de bijbehorende opvolging.

De verplichte frauderapportage in de controleverklaring is geldt overigens vooralsnog alleen bij "wettelijke controles" (waaronder uw deelnemende gemeenten). Bij "niet wettelijke controles", zoals de controle van uw omgevingsdienst, zal deze verplichting naar verwachting in 2024 gaan gelden. Wel kan al vrijwillig in de controleverklaring over frauderisicobeheersing worden gerapporteerd. Wij gaan hierover graag het gesprek met u aan om te bespreken of en zo ja wat er in de controleverklaring gerapporteerd wordt, en hoe verwezen wordt naar de door u beschreven risicoanalyse in het jaarverslag. Door tijdig met elkaar in gesprek te gaan over frauderisicofactoren, eerder geïdentificeerde frauderisico's en de rapportage daarover door de accountant, bent u beter in staat om relevante risico's te onderkennen en uw interne beheersing daarop aan te passen of effectiever te maken.

Wij merken op dat u voornemens bent om uw frauderisicoanalyse in de loop van 2024 te actualiseren. Wij vinden het een goede zaak dat de frauderisico-analyse bij het toezichthoudend orgaan geagendeerd is. Om de toezichthoudende rol de komende jaren verder te versterken zouden wij het krachtig vinden als bij de actualisatie van de frauderisico-analyse in 2024 het bestuur vooraf ook om input

gevraagd zou worden, en dat de opgestelde analyse ook nadrukkelijk(er) bediscussieerd wordt. Verder hebben wij begrepen dat het uw wens is dat de frauderisicoanalyse een dynamisch proces blijft. Wij onderschrijven dat. Wij adviseren u daarbij om in jaarlijkse actualisaties de kringen nadrukkelijker aan de voorkant te betrekken. Dat kan uw frauderisicoanalyse nog krachtiger maken.

Geen fouten en onzekerheden met betrekking tot de SiSa-bijlage

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen in de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa) in 2023. Wij doen dit met een tabel, die ook opgenomen moet worden als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Hierna treft u deze tabel aan. Omdat wij geen fouten of onzekerheden hebben aangetroffen hebben wij in overeenstemming met de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2023 alle cellen leeggelaten.

Fouten en onzekerheden 2023					
Nr	Volg-nr	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
E3	1	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	Fout		
E3	2	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	Onzekerheid		
E93	1	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Fout		
E93	2	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Onzekerheid		
F21	1	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Fout		
F21	2	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Onzekerheid		

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen: goedkeurend

Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening: goedkeurend

4. Interne beheersing

4. Interne beheersing

Kernboodschappen interim- controle 2023

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij aandacht geschonken aan de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing, voor zover van belang voor onze controle op de getrouwheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Naar aanleiding van de controle 2023 hebben wij met onze managementletter van 15 januari 2024 (kenmerk 312021001.23.434) onze bevindingen gedeeld met het dagelijks bestuur en de directie. De kernboodschappen die wij het dagelijks bestuur en directie hebben meegegeven uit onze interim-controle hebben wij hieronder opgenomen.

Inleiding

1. Voor de controle van de jaarrekening 2023 onderkennen wij een aantal aandachtspunten, die een verhoogd (bruto) risico met zich mee (kunnen) brengen op een materiële fout in uw jaarrekening en die een mogelijke impact op de bedrijfsvoering kunnen hebben.
2. De materialiteit hebben wij op basis van de primaire begroting 2023 bepaald in overeenstemming met het BADO. Bij de interim-controle zijn wij uitgegaan van een goedkeuringsmaterialiteit van € 115.000 voor fouten en € 345.000 voor onzekerheden.

Procesbevindingen

- U heeft veel aandacht om de betrouwbaarheid en continuïteit van de IT-omgeving verder te verbeteren, en ook concrete plannen om op korte termijn verbeteringen door te voeren.
- Wij adviseren u om deze verbeteringen vervolgens ook op werking te laten testen.

Uw interne beheersing

3. De omgevingsdienst is voorbereid op de invoering van de rechtmatigheids-verantwoording over het boekjaar 2023. In de Kadernota rechtmatigheid worden nog aanbevelingen gedaan die wij graag onder uw aandacht brengen.
4. U hanteert voor 2023 een verantwoordingsgrens van 1% voor de rechtmatigheidsverantwoording en een rapporteringsgrens van €25.000.
5. Om de toezichhoudende rol de komende jaren verder te versterken zouden wij het krachtig vinden als bij de actualisatie van de frauderisico-analyse in 2024 het bestuur vooraf ook om input gevraagd zou worden, en dat de opgestelde analyse ook nadrukkelijk(er) bediscussieerd wordt.
6. U monitort bevindingen en aanbevelingen vanuit de accountantscontrole periodiek. Wij adviseren u te overwegen om ook eventuele bevindingen en aanbevelingen vanuit interne controles te monitoren.

Overige onderwerpen

- De onderbouwing van de voorziening groot onderhoud verdient aandacht.
- De onderbouwing van de inzet voor specifieke uitkeringen en projecten is verbeterd.
- Evalueer de wijze waarop specifieke uitkeringen worden verwerkt in uw financiële administratie.

5. Overige aangelegenheden

5. Overige aangelegenheden

Geen meningsverschil met het dagelijks bestuur

Er zijn geen meningsverschillen met het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het dagelijks bestuur van uw gemeenschappelijke regeling de volledige medewerking verleend en hebben wij de volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bevestigingen van het dagelijks bestuur ontvangen

Wij hebben namens het dagelijks bestuur een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel over de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn geen bijzonderheden gebleken waarop wij u via deze rapportage willen attenderen. Voor de meer inhoudelijke bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter.

Geen aanwijzingen van fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het financieel management en de directie van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management en directie hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn op de jaarrekening, zijn betrokken.

Bevestiging onafhankelijkheid

Ook hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.

Hoewel wij op grond van de controle- en overige standaarden een kritische houding moeten hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2023 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van materiële fraude.

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met Nederlandse wet- en regelgeving, waaronder de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het college en het algemeen bestuur.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Publieke Sector Accountants beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle partners en werknemers bij Publieke Sector Accountants.
- Procedures voor de organisatie voor periodieke training over de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en als er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.

- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Publieke Sector Accountants wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Wij zullen dan ook overwegen het algemeen bestuur of de auditcommissie te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen. Wij merken op dat er in het kader van onze controleopdracht geen sprake is geweest van een dergelijke bedreiging.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Publieke Sector Accountants, haar partners en haar medewerkers en de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Publieke Sector Accountants, een bestuurder of interne toezichthouder van Publieke Sector Accountants of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond of een bij de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels. Wij zijn van mening dat de verstrekte en ontvangen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid gepast zijn en daarom niet tot een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht hebben geleid. Volledigheidshalve merken wij op dat wij geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid hebben verstrekt/ontvangen die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben.

Aanvullende dienstverlening

Een overzicht van de aanvullende dienstverlening hebben wij hieronder opgenomen.

Aanvullende dienstverlening

- Geen aanvullende dienstverlening

Conclusie onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen Publieke Sector Accountants ingebed. Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond in 2023 voldoende is gewaarborgd.

Controleverschillen

Overzicht van de controleverschillen:

Aard van de fouten en onzekerheden (x € 1.000)	
Fouten	
Lasten in verkeerde boekjaar (overigens gedekt door bestemmingsreserve)	7
Totaal fouten	7
Onzekerheden	
Geen	0
Totaal onzekerheden	0

Wij hebben van het dagelijks bestuur een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het dagelijks bestuur bevestigt dat de niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn.

Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en het management van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Daardoor nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond te Beverwijk gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 als van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- Het overzicht van baten en lasten over 2023;
- de balans per 31 december 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol zoals op 1 november 2023 door het algemeen bestuur is vastgesteld en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de toelichting op de jaarrekening in paragraaf 4.12. Het dagelijks bestuur heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 2.498.320, ligt boven de door het algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 161.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 25.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE DOOR WET- OF REGELGEVING GESTELDE VEREISTEN

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Bado en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur op 27 maart 2024 vastgestelde normenkader voor de financiële rechtmatigheid en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 1 november 2023, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 23 april 2024

Publieke Sector Accountants B.V.

Was getekend: A.R. Sallehart RA

ValidSigned door A.R. Sallehart RA
op 23-04-2024

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	07	Besluit no	AB 2024- 013
Datum vergadering	19 juni 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Financiële verordening artikel 212 Gemeentewet	Functie	Directeur

Kern van het onderwerp

Voor u ligt de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet. In de verordening 212 zijn de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond opgenomen. De verordening treedt in werking per 1 januari 2024.

Besluit

1. De financiële verordening artikel 212 Gemeentewet vast te stellen.

Besluit: conform/ aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

B. van den Berg

J. Zandhuis

Financiële verordening Omgevingsdienst IJmond artikel 212 Gemeentewet

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond besluit,

Gelet op artikel 212 van de Gemeentewet,

vast te stellen:

Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond.

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. administratie:

het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond (verder Omgevingsdienst IJmond) en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

b. financiële administratie:

het onderdeel van de administratie dat omvat het systematisch maken en verwerken van aantekeningen betreffende de financiële gegevens van (onderdelen van) de organisatie van de Omgevingsdienst IJmond, teneinde te komen tot een goed inzicht in:

1. de financieel-economische positie;
2. het financiële beheer;
3. de uitvoering van de begroting;
4. het afwikkelen van vorderingen en schulden;
5. alsmede tot het afleggen van verantwoording daarover.

c. administratieve organisatie:

het stelsel van organisatorische maatregelen gericht op het tot stand brengen en het in stand houden van de goede werking van de bestuurlijke en ambtelijke informatieverzorging ten behoeve van de verantwoordelijke leiding.

d. financieel beheer:

het uitoefenen van bestuur over en toezicht op het beheer van middelen en het uitoefenen van rechten van de Omgevingsdienst IJmond.

e. rechtmatigheid:

het in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving, waaronder verordeningen en besluiten van het Algemeen Bestuur.

f. doelmatigheid:

het realiseren van bepaalde prestaties met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen.

g. doeltreffendheid

de mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid ook daadwerkelijk worden behaald.

Paragraaf 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Uitvoeringsprogramma

1. Het Algemeen Bestuur stelt in ieder geval bij de aanvang van de nieuwe bestuursperiode het programma vast.
2. Het Algemeen Bestuur stelt voor het programma vast:
 - a. de te leveren diensten;
 - b. de baten en lasten.
3. Het Dagelijks Bestuur draagt zorg voor het verzamelen en vastleggen van gegevens over de geleverde diensten en de maatschappelijke effecten, opdat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur, kunnen worden getoetst.

Artikel 3. Kaders en begroting

1. Het Dagelijks Bestuur biedt het Algemeen Bestuur de kadernota ter kennisname aan met een voorstel voor de financiële kaders voor de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming, alvorens zij instemt met de betreffende begroting.
2. Het Dagelijks Bestuur biedt uiterlijk 12 weken voor 15 september van het begrotingsjaar het Algemeen Bestuur de begroting voor het volgende begrotingsjaar aan (*).
3. Het Algemeen Bestuur stelt de begroting uiterlijk 15 september vast waarna deze naar gedupeerde staten wordt gestuurd (*).

(*) de genoemde termijnen zijn gebaseerd op de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Artikel 4. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. Het Algemeen Bestuur autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten en daarmee de investeringskredieten.
2. Het Dagelijks Bestuur informeert het Algemeen Bestuur als ze verwacht dat de programmalasten de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden of de programmabaten de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden. Dit ten aanzien van afwijkingen vanaf € 25.000. Dit geldt ook voor de overschrijdingen van investeringskredieten.
3. Het Dagelijks Bestuur is bevoegd om een verzoek in te dienen voor een begrotingswijziging. De raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de provincie kunnen binnen tien weken na de datum van toezending van de begrotingswijziging bij het Dagelijks Bestuur hun zienswijze naar voren brengen. Het Dagelijks Bestuur voegt de commentaren waarin die zienswijze is vervat, bij de begroting zoals deze aan het Algemeen Bestuur wordt aangeboden.
4. Het Algemeen Bestuur stelt de begroting en de jaarstukken vast.

Artikel 5. Tussentijdse rapportages

Het Dagelijks Bestuur informeert het Algemeen Bestuur door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van Omgevingsdienst IJmond over de eerste 4 maanden en de eerste 8 maanden van het lopende boekjaar.

Artikel 6. Jaarstukken

Gelijktijdig met het aanbieden van de jaarstukken biedt het Dagelijks Bestuur het Algemeen Bestuur het voorstel aan over de bestemming van het jaarrekeningresultaat.

Artikel 7. Emu saldo

Als het de gemeente de omgevingsdienst bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het dagelijks bestuur het algemeen bestuur of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het dagelijks bestuur een aanpassing nodig achten, doet zij een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Paragraaf 3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 8. Verantwoordings- en rapporteringsgrens rechtmatigheidsverantwoording

1. Het algemeen bestuur kan vaststellen op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.
2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.
3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan 25.000 nader toegelicht

Artikel 9. Voorwaarden criterium

Het voorwaarden criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Het dagelijks bestuur bied de raad jaarlijks uiterlijk op 31 december ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

Artikel 10. Begrotings criterium

1. Het begrotings criterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door het AB geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen;
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door het AB is geautoriseerd, zoals opgenomen in artikel 4.
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.

4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
 - a. Tijdig een voorstel door het Dagelijks Bestuur is ingediend om de begroting te wijzigen aan het Algemeen Bestuur. En het Algemeen bestuur ingestemd met dit voorstel.
 - b. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaal bedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
 - c. De overschrijding past binnen het door het Algemeen Bestuur geaccordeerde beleid.
 - d. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
 - e. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

5. Begrotingsonrechtmatigheden die binnen de beleidskaders van het Algemeen Bestuur passen neemt het Dagelijks Bestuur op in de rechtmatigheidsverantwoording. Dit voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden. Het Dagelijks Bestuur licht deze onrechtmatigheden niet nader toe in de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikel 11. Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en eigendommen van Omgevingsdienst IJmond bij financiële beheershandelingen.
2. Het Dagelijks Bestuur zorgt voor en legt de regels vast voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Paragraaf 4. Financieel beleid

Artikel 12. Waardering & afschrijving vaste activa

De materiele vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, worden lineair afgeschreven in:

Vaste activa	Afschrijvingstermijn in jaren
appartementenrecht en parkeervergunningen	Niet van toepassing
bedrijfsgebouwen	50
vaste inrichting en warmtekoudeopslag-installatie	15
overige inrichting	5 of 10
hard- en software	3,5 of 5
telecommunicatieapparatuur (onder hard- en software)	10
mobiele telefoons (onder hard- en software)	3,5
vervoersmiddelen	5

Artikel 13. Voorziening voor oninbare vorderingen

Voor openstaande vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen ouder dan zes maanden.

Artikel 14. Kostprijsberekening

Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van producten en diensten van de Omgevingsdienst IJmond wordt een systeem van kostentoe rekening gehanteerd. Bij de kostentoe rekening worden naast de directe kosten ook indirecte kosten betrokken.

Artikel 15. Financieringsfunctie

1. Het Algemeen Bestuur draagt bij de uitoefening van de financieringsfunctie zorg voor:
 - a. het vaststellen van treasurydoelstellingen, -beleid, richtlijnen en limieten, door middel van het vaststellen van het treasurystatuut;
 - b. het vaststellen van de paragraaf financiering als onderdeel van de begroting en de jaarrekening;
 - c. het autoriseren van de door het Dagelijks Bestuur voorgestelde transacties.

2. Het Dagelijks Bestuur draagt bij de uitoefening van de financieringsfunctie zorg voor:
 - a. het uitvoeren van het treasurybeleid;
 - b. het rapporteren aan het Algemeen Bestuur over de uitvoering van het treasurybeleid;
 - c. het beheersen van de risico's verbonden aan de financieringsfunctie zoals renterisico's en kredietrisico's;
 - d. het zo veel mogelijk beperken van de kosten van leningen en het bereiken van een voldoende rente op uitzettingen;

3. Het Dagelijks Bestuur neemt bij de uitvoering van de financieringsfunctie de volgende richtlijnen in acht:
 - a. overtollige geldmiddelen worden nog uitsluitend uitgezet op deposito's bij de Rijksschatkist;
 - b. voor het aantrekken van financieringen voor langer dan 1 jaar worden tenminste 2 prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd;
 - c. overeenkomsten voor het aangaan van leningen, het uitzetten van middelen of het verlenen van garanties luiden in Euro;
 - d. voor de kasgeldlimiet en de renterisiconorm gelden de wettelijke waarden. Het Dagelijks Bestuur informeert het Algemeen Bestuur indien de kasgeldlimiet of de renterisiconorm, als bedoeld in artikel 1, onder respectievelijk f. en h. van de Wet financiering decentrale overheden, dreigen te worden overschreden.

Artikel 16. Registratie bezittingen, activa en vermogen

1. Het Dagelijks Bestuur draagt zorg voor een actuele en volledige registratie van bezittingen.
2. Het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor, dat de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het vermogen van de Omgevingsdienst IJmond systematisch worden gecontroleerd, met dien verstande dat de (debiteuren-)vorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen en de (crediteuren-)schulden jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen tenminste eenmaal in de vier jaar.
3. Bij afwijkingen in de registratie van bezittingen neemt het Dagelijks Bestuur maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

Paragraaf 5. Paragrafen bij de begroting en jaarstukken

Artikel 17. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het Dagelijks Bestuur geeft in de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting en de jaarstukken de weerstandscapaciteit aan, de belangrijkste risico's en het beleid hieromtrent, conform artikel 11 van het BBV.

Artikel 18. Onderhoud kapitaalgoederen

Bij de begroting en de jaarrekening neemt het Dagelijks Bestuur in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen minimaal de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het BBV op, zijnde het beleidskader en de financiële consequenties voor de begroting.

Artikel 19. Financiering

Bij de begroting en de jaarstukken doet het Dagelijks Bestuur in de paragraaf financiering in ieder geval verslag van de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille, conform artikel 13 van het BBV.

Artikel 20. Bedrijfsvoering

1. Het Dagelijks Bestuur stelt tenminste eenmaal in de vier jaar een notitie bedrijfsvoering vast. De notitie wordt ter kennisgeving aan het Algemeen Bestuur gezonden.
2. In de bedrijfsvoeringsparagraaf in de begroting wordt ingegaan op de tijdelijke en actuele onderwerpen die aandacht behoeven. In het jaarverslag wordt gerapporteerd over de bij de begroting bepaalde onderwerpen, alsmede over nieuwe ontwikkelingen. Daarbij wordt speciale aandacht gegeven aan vernieuwing, uitbreiding, herstructurering, reorganisatie en inkrimping van de ambtelijke organisatie, de huisvesting en automatisering.
3. In de paragraaf bedrijfsvoering geeft het Dagelijks Bestuur een toelichting op alle afwijkingen, die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Artikel 21. Verbonden partijen

1. In de begroting en de jaarstukken wordt een paragraaf verbonden partijen opgenomen.
2. De paragraaf bevat de kaders voor het beleid aangaande (het aangaan van nieuwe) participaties en de visie op verbonden partijen in relatie tot de te leveren diensten die zijn opgenomen in de begroting, de lijst met de verbonden partijen, het belang, het verwachte eigen en vreemd vermogen, het verwachte resultaat en mogelijke risico's per verbonden partijen, conform artikel 15 van het BBV.

Paragraaf 6. Financiële organisatie en administratie

Artikel 22. Administratie

1. De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:
 - a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen;
 - b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van activa, vorderingen en schulden, overeenkomsten enzovoorts;
 - c. het verschaffen van informatie aan de directeur en de teamleiders en voor het maken van kostencalculaties;

- d. het bevorderen van en afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving;
- e. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 22. Financiële administratie

Het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor dat:

- a. de inrichting en de werking van de financiële administratie voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en andere relevante wet- en regelgeving;
- b. de vereiste informatie verstrekt wordt aan het Ministerie van Binnelandse Zaken en Koninkrijksrelaties en andere instellingen die specifieke verantwoordingsverplichtingen opleggen aan gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 23. Financiële organisatie

Het Dagelijks Bestuur draagt de zorg voor:

- a. een eenduidige indeling van de organisatie en een eenduidige toewijzing van de taken aan de cirkels;
- b. de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking, zoals opgenomen in het Intern controleplan;
- c. de jaarlijkse interne toetsing van de rechtmatigheid van financiële beheershandelingen, zoals opgenomen in het Intern controleplan;
- d. de verantwoording hierover aan het Algemeen Bestuur;
- e. de verlening van mandaten, volmachten en machtigingen voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten;
- f. de te maken afspraken met de secretaris-directeur over de te leveren prestaties van de cirkels, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- g. de regels voor de verlening van décharge over het gevoerde beheer van de diensten.

Artikel 24. Aanbesteding en inkoop

Het Dagelijks Bestuur draagt zorg voor de interne regels voor de inkoop en aanbesteding van werken, diensten en goederen. De regels waarborgen, dat wordt gehandeld in overeenstemming met de regels terzake van de Europese Unie.

Paragraaf 7. Slotbepalingen

Artikel 25. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking per 1 januari 2024, met dien verstande dat de begroting, de meerjarenraming, de jaarstukken, de uitvoeringsinformatie en de informatie voor derden en de daarbij behorende toelichtingen met ingang van de begroting voor het begrotingsjaar 2024 voldoen aan de bepalingen van deze verordening.

Artikel 26. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald onder de naam "Financiële verordening gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond".

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	08	Besluit no	AB 2024- 014
Datum vergadering	19 juni 2024	Van	Just Zandhuis
Onderwerp	Controleverordening Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond artikel 213 Gemeentewet	Functie	Directeur

Kern van het onderwerp

Voor u ligt de controleverordening Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond artikel 213 Gemeentewet (hierna: controleverordening). De controleverordening bevat de uitgangspunten voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond. Elk boekjaar stelt het Algemeen Bestuur de controleverordening, voorafgaand aan de accountantscontrole, vast.

Besluit

1. De controleverordening Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond artikel 213 Gemeentewet vast te stellen.

Besluit: conform/ aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

B. van den Berg

J. Zandhuis

De Controleverordening Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond artikel 213 Gemeentewet

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond besluit,
gelet op artikel 213 Gemeentewet en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden,
vast te stellen:

Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond.

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. accountant

een door het Algemeen Bestuur benoemde accountant als bedoeld in de Wet op het Accountantsberoep.

b. accountantscontrole

de controle van de jaarrekening uitgevoerd door de, door het Algemeen Bestuur, benoemde accountant van:

- het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen;
- het getrouwe beeld van de door het Dagelijks Bestuur opgestelde rechtmatigheidsverantwoording;
- het in overeenstemming zijn van de door het Dagelijks Bestuur opgestelde jaarrekening met de relevante wet- en regelgeving en de eventueel door het Algemeen Bestuur te stellen regels;
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening

waarbij de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van het zesde lid van artikel 213 Gemeentewet, in acht worden genomen.

c. rechtmatigheidsverantwoording

de accountant stelt vast dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft.

Artikel 2. Opdrachtverlening accountantscontrole

1. De accountantscontrole van de jaarrekening als bedoeld in artikel 213, lid 2 van de Gemeentewet, wordt opgedragen aan een door het Algemeen Bestuur te benoemen accountant.
2. Het Dagelijks Bestuur bereidt in overleg met het Algemeen Bestuur de aanbesteding van de accountantscontrole voor.
3. Het Algemeen Bestuur stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het programma van eisen vast. In het programma van eisen worden voor de jaarlijkse accountantscontrole opgenomen:
 - a. de toe te passen goedkeuringstoleranties bij de controle van de jaarrekening;
 - b. de inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen;en voor ieder afzonderlijk te controleren begrotingsjaar:

- c. eventueel de posten van de jaarrekening met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht dient te besteden.

Artikel 3. Informatieverstrekking door Dagelijks Bestuur

1. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor de samenstelling van de jaarrekening conform de geldende interne - en externe wet- en regelgeving en verstrekt deze aan de accountant voor de aanvang van de controle.
2. Het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor, dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende verordeningen, nota's, bestuursbesluiten, administraties, plannen, overeenkomsten, berekeningen e.d. voor de accountant ter inzage liggen en goed toegankelijk zijn.
3. Bij de jaarrekening bevestigt het Dagelijks Bestuur schriftelijk aan de accountant, dat alle hem bekende informatie van belang voor de oordeelsvorming van de accountant is verstrekt.
4. Het Dagelijks Bestuur verzendt de gecontroleerde jaarrekening samen met de controleverklaring en het verslag van bevindingen voor 30 april aan de raden van haar deelnemers.
5. Het Dagelijks Bestuur overlegt de gecontroleerde jaarrekening samen met de controleverklaring en het verslag van bevindingen uiterlijk 15 september aan het algemeen bestuur ter vaststelling en verzendt deze uiterlijk 15 september aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
6. Alle informatie die na afgifte van de controleverklaring en voor behandeling van de jaarrekening in het Algemeen Bestuur beschikbaar komt en die van invloed is op het beeld dat de jaarstukken geeft, wordt terstond door het Dagelijks Bestuur aan het Algemeen Bestuur en de accountant gemeld.

Artikel 4. Inrichting accountantscontrole

1. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening de wijze waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden.
2. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening de frequentie van de uit te voeren controles. De accountant kan de controlewerkzaamheden zonder voorafgaande kennisgeving uitvoeren.
3. Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt voorzover wenselijk periodiek (afstemmings-)overleg plaats tussen de accountant, (een vertegenwoordiger uit) het Algemeen Bestuur en de secretaris-directeur.

Artikel 5. Toegang tot informatie

1. De accountant is bevoegd tot het opnemen van alle kassen, waardepapieren en voorraden en het inzien van alle boeken, notulen, brieven, computersystemen en overige bescheiden, waarvan hij inzage voor de accountantscontrole nodig oordeelt. Het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden een onbelemmerde toegang heeft tot alle kantoren, magazijnen en informatiedragers van de Omgevingsdienst IJmond.
2. De accountant is bevoegd om van alle medewerkers mondelinge en schriftelijke inlichtingen en verklaringen te verlangen die hij voor de uitvoering van zijn opdracht denkt nodig te hebben. Het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor, dat de desbetreffende medewerkers hieraan hun medewerking verlenen.
3. Het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor, dat alle medewerkers van de Omgevingsdienst IJmond zijn gehouden de accountant alle informatie te verstrekken, opdat de accountant zich

een juist en volledig oordeel kan vormen over de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties en het gevoerde beheer en over de getrouwheid van de daarover verstrekte informatie.

Artikel 6. Overige controles en opdrachten

1. Het Dagelijks Bestuur kan de door het Algemeen Bestuur benoemde accountant opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in het geding komt. Het Dagelijks Bestuur informeert het Algemeen Bestuur vooraf over deze aan de accountant te verstrekken opdrachten.
2. Het Dagelijks Bestuur draagt de zorg voor de uitvoering van het beleid betreffende de specifieke uitkeringen volgens de eisen van rechtmatigheid van de ministeries. Het dagelijks bestuur is voor de controle van de rechtmatige besteding van specifieke uitkeringen bevoegd de opdracht te verlenen aan een andere dan de door het Algemeen Bestuur benoemde accountant, indien dit in het belang van de Omgevingsdienst IJmond is.
3. Het Dagelijks Bestuur draagt de zorg voor de verantwoording aan derden (Belastingdienst, ABP, Sociale verzekeringsbank, CBS, e.d.) en neemt hierbij de gestelde controle-eisen in acht. Indien een deel van deze vereisten moet worden uitgevoerd door een accountant, is het Dagelijks Bestuur bevoegd hiervoor de opdracht verlenen aan een andere dan de door het Algemeen Bestuur benoemde accountant, indien dit in het belang van de Omgevingsdienst IJmond is.

Artikel 7. Rapportering

1. Indien de accountant bij een controle afwijkingen constateert die leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring, meldt hij deze terstond schriftelijk aan het Algemeen Bestuur en zendt een afschrift hiervan aan het Dagelijks Bestuur.
2. Bij de constatering van de schending van integriteit waardoor en waarbij de accountant de controlewerkzaamheden die leiden tot het afgeven van een verklaring moet opschorten, rapporteert hij deze bevindingen terstond aan de secretaris-directeur en aan het Algemeen Bestuur. Indien de schending van integriteit de secretaris-directeur betreft, rapporteert de accountant aan diens plaatsvervanger.
3. Naar aanleiding van de (tussentijdse) controle naar de bedrijfsvoering en administratieve organisatie brengt de accountant verslag uit aan het Dagelijks Bestuur (de managementletter). Het Dagelijks Bestuur brengt dit verslag ter kennis van het Algemeen Bestuur.
4. Overeenkomstig artikel 213 lid 2 van de Gemeentewet brengt de accountant een controleverklaring en verslag van bevindingen uit. De controleverklaring en het verslag van bevindingen worden voor verzending aan het Algemeen Bestuur door de accountant aan het Dagelijks Bestuur voorgelegd met de mogelijkheid voor het Dagelijks Bestuur om op deze stukken te reageren.

Artikel 8. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking per 1 januari 2024, met dien verstande dat zij van toepassing is op de accountantscontrole van de jaarstukken (en deelverantwoordingen) van het verslagjaar 2024 en later.

Artikel 9. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als "Controleverordening Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond".

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	09	Besluit no	AB 2024-015
Datum vergadering	19 juni 2024	Van	J. Zandhuis
Onderwerp	Jaarverslag 2023 Omgevingsdienst IJmond		

Aanleiding

In de vergadering van 17 april 2023 stemde ons Dagelijks Bestuur in met het jaarverslag 2023 Omgevingsdienst IJmond. Het jaarverslag stuurden wij ter kennisname toe aan de raden van onze deelnemende gemeenten en Provinciale Staten van Noord-Holland.

Toelichting

In ons jaarverslag beschrijven wij de belangrijkste externe en interne ontwikkelingen en geven wij een beeld over onze uitvoering op het gebied van Toezicht & Handhaving, Advisering en Duurzame Leefomgeving (projecten). Het concept jaarverslag bevat ook ons financieel jaarverslag en sociaal jaarverslag. In het jaarverslag treft u daarnaast de rapportage Uitvoeringskader ODIJmond, waarin we nader ingaan op onze kwaliteitscriteria en rapporteren op de doelen uit ons VTH Beleidskader 2023-2026. Het Uitvoeringskader is zodoende input voor het Interbestuurlijk Toezicht Provincie Noord-Holland om te beoordelen of wij onze VTH-taken adequaat uitvoeren.

Het jaarverslag 2023 publiceren wij, na behandeling door het Algemeen Bestuur, op onze website via <http://www.odijmond.nl/jaarverslag>.

Besluit

- Het Jaarverslag 2023 Omgevingsdienst IJmond vast te stellen.

Besluit: conform / aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

B. van den Berg

J. Zandhuis

Jaarverslag 2023

Omgevingsdienst IJmond

Inhoud

1	Voorzitter en directeur aan het woord	5
	Brigitte van den Berg, bestuursvoorzitter	6
	Just Zandhuis, directeur	8
2	Uitgelicht	9
	2.1 Andere adviesgesprekken in aanloop naar de Omgevingswet	10
	2.2 Inzicht bieden bij aanscherping energiebesparingsplicht	12
	2.3 Onze impact op de leefomgeving dankzij risicogericht toezicht	14
3	Ontwikkelingen 2023 Extern	17
	3.1 Kwaliteit versus kwantiteit	18
	3.2 Omgevingswet	18
	3.3 Bodemtaken onder de Omgevingswet	20
	3.4 Voortgang interbestuurlijk programma VTH en plan van aanpak	20
	3.5 Vernieuwen Gemeenschappelijke Regeling	22
	3.6 Samenwerking vier omgevingsdiensten en provincie in Noord-Holland	23
	3.7 Impact Wet kwaliteitsborging op onze uitvoering	24
4	Ontwikkelingen 2023 Intern	26
	4.1 Aanstelling nieuwe directeur	27
	4.2 Ontwikkeling van zelforganisatie	27
	4.3 ICT-ontwikkelingen	28
	4.4 Interne opleiding zij-instromers	29
	4.5 Van Wob naar Woo	30
5	Uitvoeringstaken	31
	5.1 Uitvoering regio IJmond	32
	5.2 Uitvoering regio Zaanstreek-Waterland	33
	5.3 Uitvoering regio Zuid-Kennemerland	34
	5.4 Uitvoering provincie Noord-Holland	35
6	Vergunningverlening, toezicht & handhaving	36
	6.1 Inzicht via onze rapportagecyclus	37
	6.2 Beleidskader VTH-milieu 2023 – 2026 en VTH-strategie milieu 2023-2026	37
	6.3 Gezamenlijke U&H-strategie Noord-Holland	44
	6.4 Kwaliteitscriteria	44
	6.5 Inzet data-analyse bij milieutoezicht	45
	6.6 Ketentoezicht	46
	6.7 Zeer zorgwekkende stoffen	46
	6.8 Grip op indirecte lozingen	48
	6.9 Ondermijning	48
	6.10 Alcoholwet	49
	6.11 Vernieuwend toezicht	49
	6.12 Padelbanen	51
	6.13 Circuit Zandvoort	51

6.14 24-uurs bereikbaarheid incidenten, calamiteiten en rampenbestrijding.....	52
6.15 Cijfers toezicht en handhaving milieu.....	53
6.16 Vergunningverlening, toezicht & handhaving Bouw.....	58
7 Advisering	60
7.1 Ruimtelijke advisering.....	61
7.1.1 Woonruimte asielzoekers	61
7.2 Wet natuurbescherming	62
7.2.1 Vervallen bouwvrijstelling gevolgen voor uitvoering.....	62
7.2.2 Proefberekeningen kleinschalige bouwprojecten.....	62
7.2.3 Meer ecologische adviesaanvragen door spouwmuurisolatie.....	62
7.2.4 Soorten management plan (SMP).....	63
7.2.5 Natuur inclusief bouwen.....	63
7.3 Bodem.....	63
7.3.1 Vaststelling Nota Bodembeheer	63
7.3.2 Vaststelling Bodemkwaliteitskaart Zaanstreek-Waterland	63
7.3.3 PFAS	64
7.3.4 Bodeminformatiesysteem en verstrekken bodeminformatie	64
7.3.5 CAIJ-Aagtenbelt monitoring.....	64
7.4 Luchtkwaliteit	65
7.4.1 Industrie en bedrijven	65
7.4.2 Woon- en leefomgeving	65
7.4.3 Mobiliteit.....	65
7.4.4 Scheepvaart.....	66
7.4.5 Wettelijk adviseurschap vergunningaanvragen Tata Steel	66
7.5 Geluid.....	66
7.6 Schiphol.....	67
8 Duurzame leefomgeving	68
8.1 Energiebesparingsplicht bedrijven	69
8.2 Energielabel C bij kantoorgebouwen	70
8.3 Just Transition Fund	70
8.4 GreenBiz IJmond.....	71
8.5 Duurzame mobiliteit	72
8.6 Energiesystemen, taskforce e-infra, CES en pMIEK en regionale structuur warmte.....	72
8.7 Warmtenet IJmond (Beverwijk en Heemskerk).....	73
8.8 Wijk Uitvoeringsplan Uitgeest	74
8.9 Groen Thuis.....	74
8.10 Zon-op-daken.....	74
8.11 Zonnepanelen appartementencomplexen	75
8.12 Duurzaamheidslening Beverwijk & Heemskerk	75
9 Natuur- en Milieueducatie.....	76
9.1 Natuur- en milieueducatie	77

10 Rapportage Uitvoeringskader ODIJmond.....	78
10.1 Uitvoering en handhaving.....	79
10.2 Kwaliteitscriteria	79
10.2.1 Generieke deskundigheidsgebieden	80
10.2.2 Juridische deskundigheidsgebieden	83
10.2.3 Specialistische deskundigheidsgebieden: accent bouwen.....	85
10.2.4 Specialistische deskundigheidsgebieden: accent milieu	86
10.2.5 Specialistische deskundigheidsgebieden: accent ruimtelijke ordening en duurzaamheid.....	89
10.2.6 Procescriteria: vergunningverlening.....	91
10.2.7 Procescriteria: toezicht en handhaving.....	92
10.3 Uitvoeringskader	93
10.4 Monitoring kritische prestatie indicatoren (KPI)	93
10.4.1 Zeer Zorgwekkende Stoffen	93
10.4.2 Ondermijning	94
10.4.3 Afvalstoffen	94
10.4.4 Afvalwater.....	95
10.4.5 Energiebesparingsplicht	95
10.4.6 Asbest	96
10.4.7 Luchtkwaliteit	96
10.4.8 Klachten	96
10.4.9 Calamiteiten en incidenten	97
10.4.10 Verontreinigde bodemlocaties.....	97
11 Sociaal jaarverslag	98
11.1 Formatieoverzicht 2023	100
11.2 Opleiding en ontwikkeling.....	100
11.3 Workshops een prettige en veilige werkomgeving.....	100
11.4 Externe ontwikkelingen.....	101
11.5 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim	101
11.6 Arbeidsomstandigheden	102
11.7 Eigenrisicodragers Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en Ziekte Wet (ZW)	102
12 Financieel jaarverslag.....	103
12.1 Samenvatting baten en lasten programma Milieu en leefomgeving	107
12.2 Begrotingsrechtmatigheid.....	109
12.3 Resultaatbestemming	109
12.4 Bedrijfsvoering en personeel.....	109
12.5 Overzicht van baten en lasten programma Milieu en leefomgeving	110
12.6 Toelichting overzicht van baten en lasten	112
12.6.1 Toelichting op de overheadkosten	114
12.7 Staat van baten en lasten	115
12.8 Balans	116

1 Voorzitter en directeur aan het woord

Brigitte van den Berg, bestuursvoorzitter

'De uitdagingen blijven komen. Dat heb ik wel gemerkt tijdens mijn eerste volle jaar als bestuursvoorzitter van Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond). Dat de organisatie daar niet voor terugschrikt, merk ik gelukkig ook. Er zit heel veel energie in de club.

De maatschappelijke opgave waar wij mee te maken hebben wordt steeds groter: er is een grote verduurzamingsslag te maken; tegelijkertijd moeten wij werken aan een gezonde leefomgeving én de natuur actief beschermen. Die omstandigheden vragen veel van de organisatie: handhaven waar het moet, maar ook stimuleren waar het kan. Op dat vlak pionieren wij echt. Een goed voorbeeld is de pilot "Grip op Indirecte Bedrijfslozingen", die we samen met omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Noord-Holland Noord en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) voortvarend hebben opgepakt. Daarbij hebben we een gezamenlijke opleiding opgezet, waarbij toezichthouders en handhavers leren om de kwaliteit van ons drinkwater te controleren.

Brigitte van den Berg
bestuursvoorzitter

Vertrouwen in een andere manier van werken

Tot de hoogtepunten van dit jaar reken ik onder meer de ingang van de nieuwe strategie voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Als eerste in Nederland hebben de Noord-Hollandse omgevingsdiensten een gezamenlijke strategie opgesteld en daar kunnen we trots op zijn. Ook de voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet, die in 2024 eindelijk van kracht wordt, vraagt om een andere manier van werken. Dan zie je dat echt het vertrouwen dat wij dat samen voor elkaar krijgen. Bij de voorbereidingen op de Omgevingswet zijn afdelingen vergunningverlening van gemeenten en ODIJmond gezamenlijk opgetrokken. Daarin hebben wij gezien dat de hechtere samenwerking die nodig is, ook lukt. 'Laten wij het maar gewoon gaan doen, in plaats van erover te blijven praten', zei een van de medewerkers over de lange aanloop van de Omgevingswet, en daar kan ik het alleen maar heel erg mee eens zijn!

Trots op een meedenkende omgevingsdienst

2023 is ook het jaar waarin wij ons steeds proactiever hebben opgesteld in landelijke gesprekken over het interbestuurlijke programma dat het VTH-stelsel (IBP-VTH) moet versterken. De adviezen en aanbevelingen van de commissie Van Aartsen uit 2021 over dit onderwerp hebben een traject in gang gezet waarin wij onderzoeken hoe robuust onze omgevingsdienst is. Die gesprekken maken voor mij ook duidelijk hoe bijzonder onze omgevingsdienst eigenlijk is. Omdat bij ons in de basis een houding van meedenken zit. De korte lijntjes die wij hanteren, worden geroemd door alle deelnemers waar wij voor werken. Wij geloven erin dat je niet op afstand hoeft te zijn om toch onafhankelijk te blijven. Die professionaliteit kenmerkt ons en is een heel grote kracht. Wij zijn een relatief kleine omgevingsdienst met een hoge kwaliteit en lage kosten, en daar kunnen wij heel trots op zijn. Het is goed om op individuele medewerkers te blijven letten en er voor te

zorgen dat wij niet te veel van mensen vragen. Gelukkig heeft onze nieuwe directeur daar ook aandacht voor.

Visie op doorontwikkeling

Dat brengt mij bij een ander memorabel moment van dit jaar: de directeurswissel waarbij Bert Pannekeet na bijna twintig jaar is opgevolgd door Just Zandhuis. Ik merk dat Just de kracht van de organisatie inziet, en tegelijkertijd een visie heeft op doorontwikkeling met het oog op de veranderende maatschappelijke vraag. Daarmee heeft hij een vliegende start gemaakt. Vooruitkijkend denk ik dat 2024 echt het jaar van de Omgevingswet wordt. *"The proof of the pudding is in the eating"*. Daar hebben wij in 2023 naartoe gewerkt, wij zijn er klaar voor. Wij gaan er met elkaar voor zorgen dat onze organisatie kwaliteit levert, ook bij dit soort grote veranderingen.

Brigitte van den Berg, voorzitter Algemeen en Dagelijks Bestuur ODIJmond

Just Zandhuis, directeur

Wat mij bijzonder is opgevallen in mijn eerste maanden als directeur van Omgevingsdienst IJmond: bij iedereen die ik spreek, zie ik wel een twinkeling in de ogen als ze het over hun werk hebben. Medewerkers zijn echt intrinsiek betrokken bij wat ze doen. Omdat ze veel gevoel hebben voor hun vak, gedreven zijn door de maatschappelijke impact die ze kunnen maken, of gewoon omdat ze het fijn vinden om onderdeel te zijn van deze leuke club mensen. Dat is heel positief om te zien. Ik heb me heel welkom gevoeld en dat vind ik bijzonder, want ik kan me voorstellen dat het best spannend is om na ruim twintig jaar met een nieuwe directeur te gaan werken.

Just Zandhuis, directeur

Medewerkers zijn de kracht van de organisatie

Ik heb bewust een halfjaar de tijd genomen om 'in te voegen'. Eerst begrijpen hoe de organisatie werkt, daarna zelf toevoegen. Met die gedachte heb ik met toezichthouders meegelopen en ben ik bij team overleggen aangeschoven. Ook heb ik lunchbijeenkomsten georganiseerd voor iedereen die met mij in gesprek wilde gaan: wat vinden medewerkers dat onze organisatie maakt en waar denken zij dat we nog wel een stapje te zetten hebben? Dit alles om zonder agenda echt een beleving te krijgen bij welke producten we maken en hoe we dat doen. Bij elk team en bij elk onderdeel van de organisatie ben ik langs geweest, en dat was voor mij een heel leuk stuk van 2023. De kracht van de organisatie zit in de kundige medewerkers, die kwalitatief goed werk leveren. Dat in eerdere jaren is gekozen voor een zelforganiserende organisatie past daarbij, want onze medewerkers hebben de flexibiliteit om die opgave aan te kunnen. Ik wil graag bijdragen aan de verdere ontwikkeling daarvan.

De opgave wordt steeds groter

Wat ik heb aangetroffen is een organisatie die een sterke groei heeft doorgemaakt. Die geprobeerd heeft de goede dingen vast te houden, terwijl de omvang van de opgave steeds groter wordt. Er komt veel op ons af. Om grip te houden op de totale opdracht, is een aantal stappen te zetten. Onze medewerkers moeten die opgave kunnen blijven dragen. Of de capaciteit daarbij goed is georganiseerd, is een vraag waar ik mij nu mee bezighoud. Deze gedachten sluiten aan bij de gesprekken die wij voeren binnen het landelijke interbestuurlijke programma ter versterking van de VTH-keten. Het is mooi om te zien dat ODIJmond al daadwerkelijk bijdraagt aan maatschappelijke transitie, waar andere omgevingsdiensten nog niet zover zijn. Aan de andere kant zie je dat wij een van de kleinere omgevingsdiensten zijn en dat er vragen leven over onze robuustheid. Dit vraagt om een goede visie op de toekomst. Dat gaan wij met onze deelnemers oppakken, waarbij ik het belangrijk vind om in te zetten op samenwerking binnen de provincie. In 2023 heb ik de medewerkers aan zet gelaten; ik heb ontdekt hoe zij onze organisatie dragen, en zie ernaar uit om in 2024 over te gaan van invoegen naar toevoegen.

Just Zandhuis, directeur Omgevingsdienst IJmond

2 Uitgelicht

2.1 Andere adviesgesprekken in aanloop naar de Omgevingswet

In gesprek met Bart van den Bovenkamp en [REDACTED]

Halverwege 2023 werd duidelijk: de Omgevingswet wordt écht van kracht op 1 januari 2024. Dat betekende nog één keer vol gas in de voorbereiding voor de hele organisatie. Ook voor de adviseurs, die de centrale vraag in hun werk zagen verschuiven van 'mag dit wettelijk?' naar 'is dit wenselijk?'

Programmamanager [REDACTED] en adviseur Ruimtelijke Ordening [REDACTED]

waren in 2022 inhoudelijk al helemaal klaar voor de Omgevingswet, toen die nogmaals werd uitgesteld. "Veel mensen moesten daarom dit jaar de motivatie echt even opnieuw vinden", blikt Bart terug. "We hebben werkgroepen nieuw leven ingeblazen, inhoudelijke trainingen herhaald en al onze procedures en werkwijzen nagelopen. Alles om ervoor te zorgen dat we zonder haperen in 2024 door konden met ons werk."

Sneller duidelijk waar het schuurt

In dat proces hadden de adviseurs regelmatig overleg met gemeenten en andere partners, waarbij ieder die aan tafel zat zich steeds meer realiseerde dat je met de integrale Omgevingswet als uitgangspunt gesprekken écht anders voert. Dat heeft volgens Bart te maken met twee dingen: ten eerste krijgen gemeenten meer beleidsvrijheid om hun eigen regels te bepalen. "Met die vrijheid komt ook de verplichting om na te denken over wat je nu eigenlijk wilt."

Ten tweede wordt veel sneller duidelijk waar beleid schuurt. "Met losse visies op wonen, milieu of luchtkwaliteit zie je niet meteen waar die elkaar tegenspreken, als je een integrale visie schrijft, zie je dat wél."

Niels merkt dat dat niet alleen tot andere, maar ook tot betere gesprekken leidt, waarbij je op voorhand al nadenkt over het spanningsveld tussen verschillende beleidsambities. Milieu is daarbij de verbindende factor, stellen zij.

Advies als onderdeel van omgevingsplannen en nieuwe wegen

"Er komt meer werk op ons af", zegt Niels over de veranderende rol van adviseurs. "In essentie lijkt er misschien niet veel te veranderen: onze vakspecialisten geven nog steeds advies over bodem, geluid of ecologie. Maar wanneer ons advies onderdeel is van een omgevingsplan in plaats van een op zichzelf staand milieu-advies, moeten wij ook naar die bredere context kijken. Wat ook meer werk met zich meebrengt, is dat er op artikelniveau in de wet en richtlijnen veel is veranderd. Ervaren adviseurs met parate kennis over wetgeving, moeten nu weer vaker de artikelen erop

naslaan. Ook zie je – zeker bij grotere projecten die gevoelig liggen – dat er nog onduidelijkheid in de interpretatie van de wet kan zijn. In de oude wetgeving konden we terugvallen op jurisprudentie, daar moeten we met zijn allen echt weer opnieuw de weg in vinden.”

Extra capaciteit en goede relatie met deelnemers is essentieel

De constatering dat de Omgevingswet tot meer werk leidt, brengt Niels en Bart bij een van de grotere uitdagingen van 2023: de menskracht is nog niet meegegroeid. “We hebben op verschillende milieu-thema’s externe capaciteit moeten inhuren”, licht Bart toe. “Ook is er extra ondersteuning voor de adviseurs gekomen. Daarnaast constateren we dat alle veranderingen rondom de Omgevingswet en de impact die dat heeft op onze uitvoering het nog belangrijker maakt om een goede relatie te onderhouden met onze deelnemers waarvoor we adviseren. We moeten weten wat er speelt in de omgeving. “Je kunt dat niet direct koppelen aan extra productie, maar het is wel structureel nodig om het beleidsmatige deel goed uit te voeren. Omgevingstafels spelen daarin een belangrijke rol, maar ook het aansluiten bij diverse overleggen binnen gemeenten draagt bij aan het opbouwen van voldoende regionale kennis.”

Transitiefase: oud en nieuw naast elkaar

Vooruitlopend op 2024, heeft Niels in Beverwijk dit jaar al gewerkt volgens de Omgevingswet. “Wij zijn gestart met omgevingstafels; daarbij zit de initiatiefnemer van een bouwproject meteen om tafel met de gemeente en adviespartijen om te bespreken hoe het plan eruitziet en wat er beter kan.”

Over deze werkwijze is hij positief: “Ik merk dat plannen die na zo’n omgevingstafel in procedure worden gebracht, beter zijn doordacht. Er is nagedacht over wat belemmeringen kunnen zijn en hoe die kunnen worden opgelost. Daar hoeft je niet achteraf nog mee aan de slag.”

Naast alle voorbereidingen en het proefdraaien voor de Omgevingswet, ging het dagelijks werk onverminderd door. Meer dan dat, constateerden Bart en Niels: “Zeker in december was er een toename in het aantal aanvragen, omdat initiatiefnemers willen weten waar ze aan toe zijn. Ook in grotere projecten zagen we die versnelling; gemeenten die snel een project in procedure wilden brengen, omdat ze dan weten hoe de regels werken.”

Maar niet alle projecten konden in procedure gebracht worden; er ontbraken in sommige gevallen simpelweg te veel gegevens. De procedure die wel zijn gestart, worden in 2024 nog volgens de oude wetgeving afgehandeld. “We hoeven ons voorlopig niet te vervelen!”

2.2 Inzicht bieden bij aanscherping energiebesparingsplicht

In gesprek met Alex Lam en [REDACTED]

Per 1 juli 2023 is de energiebesparingsplicht bedrijven aangescherpt. In de praktijk blijken ondernemers en instellingen niet altijd te weten wat er van hen wordt verwacht en hoe ze aan hun plicht kunnen voldoen. Daarom zetten wij in op stimulerend toezicht. "Wij gaan heel open het gesprek in", vertelt [REDACTED] die deel uitmaakt van het Team Energie bij Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond).

[REDACTED] toezichthouder

Als je een energiebesparingsmaatregel voor je pand of voor je bedrijfsprocessen binnen vijf jaar terug kunt verdienen, moet je die ook doorvoeren. Dat is in het kort de energiebesparingsplicht. Deze geldt voor elke vestiging van een bedrijf of instelling met een gebruik van minstens 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m3 aardgas per jaar. "Vanaf 1 juli geldt die verplichting óók voor de opwek van hernieuwbare energie, zoals de aanschaf van zonnepanelen of warmtepompen", legt Dylan de aanscherping uit. De doelgroep is bovendien uitgebreid naar bedrijven die eerder een uitzonderingspositie hadden: de glastuinbouw en bedrijven die een omgevingsvergunning milieu nodig hebben.

[Noord-Hollandse omgevingsdiensten werken samen](#)

De bedrijven en instellingen die aan de energiebesparingsplicht moeten voldoen, zijn ook verplicht om elke vier jaar te rapporteren over de voortgang (de Informatieplicht). 2023 was zo'n rapportagejaar. "Wij hebben alle bedrijven waarvan wij denken dat die eraan moeten voldoen, aangeschreven", vertelt Alex Lam, die halverwege 2023 is begonnen als projectleider bij Cirkel Duurzame Leefomgeving. Om organisaties op weg te helpen met de informatie- en energiebesparingsplicht, hebben de omgevingsdiensten van Noord-Holland samen met provincie Noord-Holland bovendien de communicatiecampagne Check Klik Bespaar gelanceerd.

Ook op andere vlakken werken de Noord-Hollandse omgevingsdiensten samen. "Wij streven naar een uniforme uitvoering van de controles", zegt Alex. "Bijvoorbeeld in de gemiddelde tijd die wij per bezoek aanhouden. Alle omgevingsdiensten merkten dat energiecontroles langer duren dan voorzien, maar ook de administratieve afhandeling ervan, bijvoorbeeld omdat ondernemers de benodigde informatie niet zonder meer paraat hebben. De operationele start bleek daardoor

weerbarstiger dan wij van tevoren dachten. Inmiddels hebben wij in onze planning voor 2024 meer tijd gereserveerd voor de fysieke controles en de administratieve afhandeling ervan.”

Inspecteur komt ook langs om inzicht te geven

“Ik vertel vaak aan het begin van een gesprek dat ik kom om inzicht te geven”, zegt Dylan. “Pas als er inzicht is, kun je gaan besparen, en daarna kun je handhaven als een bedrijf geen maatregelen neemt.” Hij merkt dat het nodig is; ondernemers hebben vaak geen technisch inzicht in de installaties die ze hebben staan, terwijl daar wel energie én geld in te besparen is. “Als een luchtverversingskast bijvoorbeeld toe is aan een nieuwe motor, kun je er een aanschaffen in een veel betere efficiëntieklasse. Dat is een natuurlijk moment om te besparen. Wij kunnen adviseren over hoe je dat het beste aanpakt. En dan heb je natuurlijk het laaghangend fruit dat je tegenkomt bij controles en waar ondernemers direct mee aan de slag kunnen. Zoals de leidingen van stookinstallaties isoleren of ledverlichting aanbrengen.”

Besparen begint bij beter afstellen van installaties

Maar besparen gaat niet alleen over vervangen en verduurzamen; er is ook veel winst te behalen door installaties simpelweg beter af te stellen. Dylan en de andere controleurs van het Team Energie zien vaak dat instellingen zo zijn afgesteld dat een gebouw ook 's nachts en in het weekend wordt verwarmd en luchtverversingsinstallaties volop blijven draaien. Dat is vaak per ongeluk zo afgesteld, na een onderhoudsbeurt bijvoorbeeld.

“Als wij een datalogger op de installaties plaatsen, ontdekken wij soms dat er 's nachts net zoveel energie wordt verbruikt als overdag. Als je dat inzicht eenmaal hebt, kun je de installaties juist afstellen en beginnen met besparen.”

Van oktober 2022 tot maart 2023 is er een actie gehouden waarbij ruim honderd dataloggers zijn geplaatst. “Het is een service, wij plaatsen ze gratis”, zegt Alex. “Maar aan die service hangt wel een verplichting: als blijkt dat er iets niet klopt, moet er actie worden ondernomen. De meeste ondernemers doen er graag aan mee, die willen weten waar ze aan toe zijn. Daar komt bij dat bij de aangescherpte energiebesparingsplicht ondernemers ook controle moeten houden op hun eigen energieverbruik. Niet weten, kan niet meer.”

2024 jaar van toezicht en handhaving

Bedrijven moesten uiterlijk in december aan hun informatieplicht voldoen. Wie daar geen gehoor aan heeft gegeven, kan in het eerste kwartaal van 2024 een waarschuwingsbrief verwachten. Daarna begint het Team Energie aan de bijbehorende controles en handhaving. “Wij hebben twee subsidies ontvangen om de organisatie te versterken, zodat wij die klus uit kunnen voeren”, zegt Alex.

De subsidies, het overleg met de andere omgevingsdiensten, de communicatiecampagne en de start van het Team Energie: in 2023 is in meerdere opzichten een fundament gelegd voor de uitvoering in 2024.

2.3 Onze impact op de leefomgeving dankzij risicogericht toezicht

In gesprek met [REDACTED] en [REDACTED]

Hoe kunnen wij het resultaat van ons werk en de impact daarvan op de leefomgeving zichtbaar maken naar de buitenwereld? Lange tijd was dat een lastige vraag, maar technische ontwikkelingen bieden nieuwe kansen om gericht op risico's toezicht te houden met behulp van data. In 2023 hebben wij gebouwd aan een datagestuurd risicomodel en een dynamische kaart omgevingsveiligheid, die als kaartlaag in onze zogenaamde GIS-viewer is terug te vinden. Daarmee kunnen wij risico's of andere prioriteiten bij branches of bedrijven(terreinen) snel en overzichtelijk in beeld krijgen.

Data verzamelen en daarnaar handelen is natuurlijk niets nieuws voor onze toezichthouders en handhavers, maar de mogelijkheden om data te analyseren zijn met sprongen toegenomen. Data-analist [REDACTED] en strategisch beleidsadviseur [REDACTED] zijn intensief betrokken bij de ontwikkeling van ons nieuwe datagestuurde risicomodel.

[REDACTED] data-analist en [REDACTED] strategisch adviseur

“Om data te kunnen interpreteren en analyseren en vervolgens te vertalen naar onze inzet is het van belang dat deze data op orde is. Dit valt of staat met de kwaliteit maar ook de kwantiteit van data. Dit vraagt enerzijds een juiste en eenduidige registratie van relevante data, een volledige registratie van deze data maar ook een koppeling tussen diverse gegevensbronnen die wij gebruiken. Bij de ontwikkeling van ons nieuwe datagestuurde risicomodel constateerden we dat het we op diverse punten de datakwaliteit en kwantiteit dienen te verbeteren om het risicomodel zo effectief mogelijk in te zetten. Datakwaliteit en datakwantiteit is daarom ook in 2024 een speerpunt”, legt Manon uit.

Inzicht in bedrijven met hoog risico en veel impact op de leefomgeving

“Het risicomodel dat wij momenteel ontwikkelen koppelt gegevens aan elkaar. Een voorbeeld van één van de parameters voor ons risicomodel is de koppeling tussen de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen en of het bedrijf zich aan de milieuregels heeft gehouden. Door deze koppeling te maken, komt een lijst naar boven met bedrijven die een hoog risico vormen voor overtredingen die veel impact hebben op de leefomgeving. Deze lijst kan als onderlegger dienen om onze inzet te prioriteren, maar geeft ook gemeenten een beeld van de keuzes die wij in onze inzet maken. In 2024 werken wij diverse andere parameters en bijbehorende weegfactor(en) uit ten behoeve van

ons risicomodel. Je kunt daarbij denken aan bijvoorbeeld het laatste controlemoment of het naleefgedrag van de ondernemer.”

Technische ontwikkelingen maken verfijndere data mogelijk

Niet alleen kunnen gegevens voor verschillende modellen worden gebruikt; de gegevens zelf zijn ook steeds verfijnder, vertelt Annette. Onder meer omdat het drone-programma dit jaar sterk is geprofessionaliseerd. “Voorheen maakten wij bijvoorbeeld, aan de hand van beschikbare informatie en grove metingen, schattingen van de hoeveelheid grond die op een terrein opgeslagen ligt. Een drone kan dat bijna tot op de kubieke centimeter berekenen. Ook hebben wij FLIR-camera’s die heel nauwkeurig lekkages van bijvoorbeeld gassen kunnen meten. Je kunt met die verfijndere gegevens beter onderbouwen wat je van ondernemers vraagt en verwacht.”

De dynamische kaartlaag omgevingsveiligheid maakt verzamelde data visueel inzichtelijk – vanzelfsprekend alleen voor bevoegde gebruikers. “Wij wilden een kaart met *real time data*”, zegt Annette. “De basis is het Register Externe Veiligheidsrisico’s (REV). In de dynamische kaart kun je een gebied selecteren waarop bijvoorbeeld meteen zichtbaar is waar opslagtanks staan. Ook kun je snel het verschil zien tussen bijvoorbeeld de situatie op 1 januari en 31 december. Toezichhouders kunnen die kaart onder meer gebruiken ter voorbereiding op een bedrijfscontrole.”

Data combineren kan tot verrassende resultaten leiden

De vraag voor data-analyse kan ook vanuit een gemeente komen. Manon noemt als voorbeeld de vraag waar een verhoogd risico op ondermijning is. Daarvoor wordt een ondermijningsscan uitgevoerd. Deze scan werkt net als het risicomodel met parameters waar formules op worden losgelaten. “Als er ergens hennepgeuren zijn waargenomen, dan focus je je op andere signalen dan wanneer er bijvoorbeeld illegale bewoning verwacht wordt.”

Bewustwording voor invoeren data en efficiëntie

Voor collega’s betekent deze datagestuurde manier van werken dat zij meer gegevens consequent moeten verwerken. Twee kwaliteitscoördinatoren helpen daarbij. “Collega’s moeten soms meer datavelden invullen dan hen lief is”, zegt Annette. “Wij besteden dan ook veel aandacht aan de bewustwording waarom het belangrijk is.” Aan de andere kant ziet zij ook dat de invoer juist efficiënter wordt: “Voorheen kon het gebeuren dat je dezelfde data op twee verschillende systemen moest invoeren; nu communiceren die systemen vaak met elkaar en is het nog maar één keer nodig.”

In een test kon Manon het belang van complete data duidelijk maken: “Op een lijst van bedrijven met een bepaald verhoogd risico stonden niet de bedrijven die ervaren inspecteurs hadden verwacht. Dat kwam doordat sommige velden nog leeg waren. Wanneer alle velden goed zijn ingevuld, en er komen dan bedrijven naar boven drijven die je daar niet had verwacht, dan heb je iets interessants te pakken.”

Toewerken naar een transparante onderbouwing prioriteit en ureninzet

Al deze ontwikkelingen helpen om gericht te controleren, waarbij de *outcome* belangrijker wordt dan de *output*. “De hoeveelheid controles die je hebt gedaan, zegt uiteindelijk niet alles”, licht

Annette toe. "Zeventig controles op airco's leveren een minder grote bijdrage aan de veiligheid van onze leefomgeving dan één controle op gevaarlijke stoffen in een opslagvoorziening." Gemeenten raken daar ook steeds meer van doordrongen, merkt ze. De nieuwe [VTH-strategie Milieu 2023-2026](#) die begin 2023 is opgeleverd, legt dan ook de nadruk op prioritering. "Ons toekomstperspectief is erop gericht dat wij onze medewerkers steeds gericht inzetten en het voor onze gemeenten transparant is hoe wij onze uren inzet prioriteren en verdelen", blikt ze vooruit naar de komende jaren. "Dat is waar wij met goede data-analyse naar op weg zijn."

3 Ontwikkelingen 2023 | Extern

3.1 Kwaliteit versus kwantiteit

Op Europees en nationaal niveau neemt de aandacht voor de leefomgevingskwaliteit sterk toe. We zien hierbinnen, ook met de komst van de omgevingswet, de aandacht opschuiven van niet meer alleen de focus op milieuaspecten, maar op gezondheid in zijn algemeenheid. Zo is er in toenemende mate steeds meer aandacht voor de impact van menselijk handelen op het milieu en de mogelijke lange termijneffecten ervan op onze gezondheid. Deze inzichten vragen om verdieping of verscherping van bestaande regelgeving. Ook zien we dat aanvullende richtlijnen, zoals de WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit steeds vaker worden meegenomen in bestuurlijke afwegingen. Deze ontwikkelingen zien wij ook binnen ons werkgebied terugkomen.

Onze focus is erop gericht om een efficiënte uitvoeringsorganisatie te zijn. Daarbinnen staat kwaliteit & flexibiliteit in onze dienstverlening en nabijheid bij onze opdrachtgevers centraal. In 2023 zijn wij gestart om de kwantiteit van de dienstverlening kritisch tegen het licht te houden. Op verschillende thema's en onderwerpen vergeleken we vanuit het IBP de opgaven en de wijze waarop deze opgaven gekoppeld zijn aan middelen en capaciteit. Uit deze analyse blijkt dat nieuwe ontwikkelingen (waaronder gewenste verdieping van bestaande thema's of de ontwikkeling van nieuwe thema's) niet goed op geld zijn gezet. Ook is de financieringsstructuur en het omzetvolume niet tussentijds herijkt. Hierdoor sluiten de opgave en de beschikbare middelen niet op elkaar aan. In 2024 brengen wij nader in beeld hoe groot de onbalans is.

De kwaliteit van de geleverde dienstverlening is over het algemeen goed, echter de kwantiteit is voor bepaalde diensten een aandachtspunt. In de afgelopen jaren valt op in rapportages en de gesprekken met deelnemers dat hier beperkt aandacht voor is geweest. Er is vooral gefocust op wat goed ging. Medio 2023 zijn we een proces gestart om de GR te wijzigen, we hebben toen bewust gekozen voor drie sporen. In het laatste, derde spoor zullen we de GR actualiseren en toekomstbestendig maken. Mogelijk wordt de financieringsstructuur hierin meegenomen.

3.2 Omgevingswet

Op 1 januari 2024 trad de Omgevingswet in werking. De kern van de Omgevingswet is het beschermen en bevorderen van een gezonde, duurzame fysieke leefomgeving. De Omgevingswet bundelt wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Met de invoering van deze wet, veranderde het wettelijk kader van onze werkzaamheden. Ook onze dienstverlening en advisering verandert.

Omgevingsloket

Belangrijk onderdeel van de Omgevingswet is het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Via dit loket kunnen initiatiefnemers hun vergunningaanvraag of melding indienen, vooroverleg aanvragen of informatie verstrekken aan het bevoegde gezag. Afgelopen jaar hebben wij onze systemen aangesloten op onderdelen van het DSO. Hiermee zijn wij nu in staat om documenten en gegevens uitwisselen met het Omgevingsloket. Ook hebben wij, samen met gemeenten, voorbereid dat aanvragen en zaken die door ons afgehandeld moeten worden automatisch bij ons terecht komen. Voor adviesvragen van ons aan de gemeente of andersom gebruiken we de samenwerkingsruimte (van het DSO). De verwachting is dat het DSO niet vanaf de start direct optimaal werkt, waardoor

we in 2024 te maken krijgen met extra inzet en samenwerking met gemeenten waar het gaat om uitwisselen van informatie en verbeteringen aan het systeem.

Samenwerking

Een tweede belangrijk speerpunt richting 1 januari 2024 was de samenwerking aan de omgevingstafel. Inzet van deze omgevingstafels is om met gemeenten, (keten)partners en de initiatiefnemer via een dialoog initiatieven mogelijk te maken met als resultaat een integraal advies voor een vergunningsaanvraag of een ontwikkeling. Dit vraagt een integrale manier van werken en het leren adviseren op een nieuwe manier van ruimtelijke planvorming. Aansluiten bij dergelijke tafels is voor ons niet nieuw. Onze adviseurs milieu en ruimtelijke ordening hebben hiermee geoefend, daarmee betekent het deelnemen aan een omgevingstafel grotendeels het voortzetten van de huidige samenwerking. Wij hebben goede en korte lijnen met de gemeente en verwachten dat eventuele problemen in de samenwerking snel opgelost worden.

Daarnaast ondersteunen wij gemeenten bij de transitie van het tijdelijke naar het definitieve omgevingsplan. Bij deze omgevingsplannen hebben wij oog voor regionale eenduidigheid, maar is er ook ruimte voor maatwerk. Waar het kan en specifieke lokale keuzes waar het moet. De adviseurs milieu en ruimtelijke ordening zijn hiervoor het eerste aanspreekpunt.

Milieuleges

Nieuw onder de Omgevingswet is dat er milieuleges worden geheven. Hiervoor hebben wij afspraken gemaakt met de gemeenten en een tariefvoorstel gedaan. Wij gaan de leges niet zelf innen voor de gemeente (voor de provincie wel). Na verlenen van een milieuvergunning geven wij aan de heffingsambtenaar door dat er leges geïnd kunnen worden, wat de hoogte van de leges is en waarvoor de leges zijn opgelegd.

Aanpassen brieven en website

Afgelopen jaar hebben wij onze brieven omgezet naar de regels uit de Omgevingswet. Wij grepen dit moment ook aan om onze brieven te herschrijven naar B1. B1 staat voor begrijpelijke taal. En wij pasten onze website aan, zodat initiatiefnemers meer hulp en uitleg krijgen bij de veranderingen onder de Omgevingswet.

Opleidingen en cursussen

Sinds een aantal jaar bereiden onze collega's zich voor op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dat vraagt van alle collega's ook het volgen van opleidingen, cursussen en trainingen. Sinds corona wordt een groot aantal onderwerpen ook via webinars aangeboden, wat het laagdrempelig maakt om kennis te vergaren. Maar we hebben ook intern altijd de aandacht op de ontwikkeling van onze collega's. Zo hebben wij extra inzet gepleegd in het borgen van voldoende capaciteit en kennis bij de frontoffice. Tot aan 2024 was dit vooral theoretische kennis en vanaf januari starten we met het opdoen van praktijkervaring en zal dit de kennis verder verrijken. Door het inrichten van een frontoffice wordt de backoffice in staat gesteld zich te concentreren op het continueren van het vergunningverleningsproces. Onze toezicht en handhavers volgen begin 2024 nog een laatste, interne opleiding.

Eind 2023 organiseerden wij een netwerkdag voor collega's bij onze gemeenten die te maken krijgen met de Omgevingswet. De dag was erop gericht om met elkaar te netwerken, maar ook alvast samen te oefenen met praktijkcasussen. We ontvingen positieve reacties op het initiatief en zullen in 2024 opnieuw een netwerkdag organiseren.

3.3 Bodemtaken onder de Omgevingswet

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet veranderde een aantal zaken op het gebied van bodem. De gemeente is het bevoegd gezag geworden voor de gehele milieu-hygiënische bodemkwaliteit. Het gaat hier om taken met betrekking op het saneren van, of het werken in ernstig verontreinigde grond. Afgelopen jaren werkten wij samen met de provincie Noord-Holland aan een zorgvuldige overdracht van de bevoegdheden en bodemtaken (de zogenoemde warme overdracht). Onderdeel van deze samenwerking was de vaststelling van locaties die na inwerkingtreding van de Omgevingswet onder het bevoegd gezag van de gemeenten gaan vallen en welke locaties onder het Overgangsrecht bij provincie Noord-Holland blijven. In juni informeerden wij onze gemeenten over deze locatielijsten. Ook maakten wij een start met het opstellen van samenwerkingsafspraken. Wij werkten hierin samen met de andere drie omgevingsdiensten in Noord-Holland om zo tot gelijklopende afspraken binnen de provincie te komen. De afspraken worden medio 2024 gepresenteerd tijdens het Bestuurlijk Bodemberaad.

Financiering bodemtaken

Eind november 2022 maakten het Rijk, Interprovinciaal Overleg (IPO), Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Unie van Waterschappen (UvW), na jaren overleg, definitief afspraken over de bodem en ondergrond voor de periode 2023-2030. Deze afspraken brengen gemeenten echter het minst gunste scenario; voor wat betreft de apparaats- en beleidskosten kunnen provincies en de grote gemeenten een beroep doen op Rijksmiddelen die tot en met 2030 worden gecontinueerd, maar voor de overige gemeenten, komen er geen middelen beschikbaar. Om hierover een signaal af te geven diende gemeente Oostzaan, namens alle gemeenten binnen ons werkgebied, een motie in tijdens de ALV van de VNG in juni. Wij bereidden deze motie voor. De motie roept op om druk te zetten achter start en afronding van de monitoring om inzicht te krijgen in het effect van de Omgevingswet op de uitvoering van de bodemtaken en bij het Rijk te bepleiten dat, in ieder geval tot afronding van de landelijke monitoring, gemeenten – waar nodig – financieel worden ondersteund om zekerheid te bieden dat de beschikbare capaciteit met de daarbij horende kennis & expertise blijft behouden. De motie is unaniem aangenomen.

3.4 Voortgang interbestuurlijk programma VTH en plan van aanpak

Landelijk is het Interbestuurlijk Programma Versterking-VTH (IBP-VTH) het tweede jaar ingegaan. Dit programma is erop gericht de VTH-keten te versterken en alle 28 omgevingsdiensten zijn hier een belangrijk onderdeel van. Vanuit het IBP-VTH programma zijn [zes pijlers met criteria opgesteld](#) om de robuustheid van omgevingsdiensten te toetsen. Alle omgevingsdiensten hebben voor 1 oktober 2023 een zelfscan uitgevoerd op basis van een toetsingskader. Voor alle diensten geldt dat

zij op basis van dit toetsingskader niet robuust zijn. Voor Omgevingsdienst IJmond zit dit vooral in de omvang (omzet criteria) maar ook wel op de kwetsbaarheid op de kwaliteitscriteria. Het is aan de besturen van de omgevingsdiensten om op basis van deze uitkomst een plan van aanpak op te stellen hoe zij per 1 januari 2026 wel kunnen voldoen aan de landelijk opgelegde criteria.

Via themasessies naar plan van aanpak

In de tweede helft van 2023 namen wij ons bestuur mee in dit traject, om een gezamenlijk beeld te krijgen van de impact en om een bestuurlijk gedragen richting voor de toekomst af te stemmen. In november 2023 organiseerden wij hiervoor een themasessie waarin wij het IBP, de gevolgen, landelijke-, regionale- en lokale ontwikkelingen en scenario's doornamen. Deze themasessie was gericht op beeldvorming en het voeren van het onderlinge gesprek. De themasessie was erop gericht om ons bestuur een beeld te geven van de dynamiek tussen de huidige situatie en de toekomstige situatie en daarmee waar de dienst nu staat, de toekomstige opgaven en de financiële situatie die dat met zich meebrengt. De toekomstige opgaven hebben niet alleen betrekking op maatschappelijke opgaven, maar ook de benodigde landelijke inspanningen om omgevingsdiensten verder te ontwikkelen. Uit de themasessie kwam naar voren dat ons bestuur de veranderende opgave aan wil grijpen om de organisatie door te ontwikkelen. Begin 2024 organiseren wij een tweede themasessie om een vervolg te geven aan het IBP-VTH en ook om onze deelnemers ambtelijk en breed bestuurlijk te betrekken. Op 1 april 2024 moeten wij een plan van aanpak ingediend hebben bij de staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. In dit plan van aanpak zal ons bestuur beschrijven hoe zij deze doorontwikkeling ziet en wil aanpakken.

Visitatie

In juni 2023 is onze organisatie, als zesde omgevingsdienst in Nederland, gevisiteerd. De visitatie vond plaats op een systematiek die ontwikkeld is als onderdeel van het IBP. Drie van onze bestuursleden, onze directeur en meerdere collega's waren betrokken bij de visitatie. Het doel van de visitatie is een niet vrijblijvende collegiale toets waarbij zowel wordt gekeken naar waar de dienst in het hier en nu staat, als naar toekomstige bestendigheid. De resultaten worden niet alleen gebruikt voor de eigen dienst maar ook als een 'rode draden rapportage' om de diensten van elkaar te laten leren.

In het definitieve visitatierapport, dat wij in oktober 2023 ontvingen en ook deelden met ons dagelijks en algemeen bestuur, staan sterke punten en aanbevelingen. Zo staat beschreven dat wij voor de meeste gemandateerde taken voldoen aan de kwaliteitscriteria. Wel stelt het visitatierapport dat wij op de deskundigheidsgebieden afvalwater en externe veiligheid een ontwikkelopgave hebben.

Vanuit het visitatierapport komt ook de aanbeveling om te komen tot meer structurele financiering en een verbeterde financiële verantwoording. Zo is het wenselijk om structurele taken, die nog niet onderdeel zijn van onze gemeenschappelijke regeling, daar wel aan toe te voegen. Daartoe startten we om 2023 een traject om onze Gemeenschappelijke regeling te wijzigen (zie hoofdstuk 3.5). Daarnaast is het nodig om de financiële verantwoording over de DVO's te verbeteren. Het moet voor opdrachtgevers transparant zijn welk financieel risico er in de DVO's en

subsidietrajecten wordt gelopen; deze risico's kunnen indirect effect hebben voor alle deelnemers, niet alleen voor de deelnemer waarmee de DVO is afgesloten of waarmee een project is aangegaan.

De visitatiecommissie merkte op dat wij de eerste dienst waren die tijdens de visitatie de ketenpartners, zoals onder meer de veiligheidsregio en GGD aan tafel brachten. In 2024 gaan wij verder met deze aanbevelingen door deze ook te laten landen in het hierboven genoemde plan van aanpak.

Deelname aan pijlers

Het programma IBP loopt inmiddels anderhalf jaar en is goed op stoom gekomen. Onze collega's nemen deel aan alle pijlers binnen het IBP. Er ontstaat een goed beeld van de impact op al onze primaire en secundaire processen. Over de grote lijn zal ons werk naar de toekomst meer in landelijke samenhang met andere omgevingsdiensten en primaire partners plaats gaan vinden. Een aantal belangwekkende elementen van het programma bestaan uit de doorontwikkeling van datagericht werken. Ook de kwaliteit van onze collega's wordt uniform beschreven en onze uitvoering getoetst aan benchmark normen die zijn gedefinieerd.

Er komt een landelijk opleidings- en scholingsprogramma waarbij heel precies wordt aangeboden wat onze professionals in her- en bijscholing nodig hebben. Naast deze kwalitatieve en kwantitatieve elementen wordt onder meer ook nagedacht over de financiering en schaalgrootte van de omgevingsdiensten in een regionaal perspectief. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken of omgevingsdiensten zijn opgewassen tegen de grote maatschappelijke opgaven die voor op de organisatie afkomen op het gebied van milieu, natuur en gezondheid.

Altijd Actuele Digitale Vergunning

Afgelopen jaar werkten wij aan de doorontwikkeling van het concept Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). Deze (door)ontwikkeling vindt plaats binnen de Open Source VTH applicatie OpenWave. Circa tien omgevingsdiensten in het land maken inmiddels gebruik van deze applicatie voor de digitale verwerking en registratie van de VTH-processen. De AADV is erop gericht om de vergunningverlening slimmer te organiseren en de transparantie te vergroten waar het gaat om regels waaraan bedrijven zich dienen te houden. Hiervoor verrijkten wij afgelopen jaar onze VTH-applicatie met alle vigerende vergunningen, die tot op dat moment nog enkel vanuit een andere applicatie benaderbaar waren. Door de vergunningen toe te voegen aan OpenWave werken wij aan de doelstelling om de altijd actueel geldende regels ook digitaal toegankelijk te maken voor het bedrijf waarop de vergunning van toepassing is. Naar de toekomst zullen deze gegevens voor iedereen beschikbaar komen via onze GIS-viewer waarover wij rapporteren in hoofdstuk 4.3.

3.5 Vernieuwen Gemeenschappelijke Regeling

In 2023 startte wij met een traject om onze Gemeenschappelijke regeling (GR) te wijzigen. Aanleiding was de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Wij stelden hiervoor een plan van aanpak op, die we ter vaststelling aanboden aan ons dagelijks en algemeen Bestuur. De, in deze ronde beleidsneutrale en technische, wijziging

van onze GR is een collegebevoegdheid, maar vraagt ons wel om een zienswijze op te halen bij gemeenteraden en de provinciale staten. Het doel is om deze technische wijziging op 1 juli 2024 afgerond te hebben.

Gelijk met het traject voor aanpassing van de GR, pasten wij afgelopen jaar ook de mandaatbesluiten van alle gemeenten en de provincie aan voor het basistakenpakket. De aanpassing zorgt ervoor dat ook onze mandaatbesluiten aansluiten bij de Omgevingswet.

In 2024 starten wij met een traject waarbij wij onze gemeenschappelijke regeling, inclusief financieringsstructuur zullen moderniseren. We streven ernaar om deze voor 1 januari 2026 vast te laten stellen. Voor deze modernisering zullen wij onze gemeenten intensief betrekken.

3.6 Samenwerking vier omgevingsdiensten en provincie in Noord-Holland

Samen staan we sterker. Vanuit deze gedachte werken de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland op ambtelijk niveau samen binnen diverse dossiers. Die samenwerking op specifieke thema's is niet nieuw. Afgelopen jaren deden we veel ervaringen via samenwerking binnen diverse milieuthema's. Om deze samenwerking ook naar de toekomst toe te bestendigen, gaven de directeurs van de diensten in Noord-Holland in 2021 hun goedkeuring aan de start van de Samenwerkingsagenda 2022-2024.

Thema's en onderwerpen waar wij de afgelopen drie jaar gezamenlijk op hebben ingezet zijn een gezamenlijke VTH-strategie, een datagedreven uitvoering, milieucriminaliteit, ketentoezicht (bodem en asbestdaken), de energietransitie (alternatieve energiebronnen: open en gesloten bodemsystemen en waterstof, alsmede energiebesparing), bodemtaken onder de Omgevingswet, stikstof, circulaire economie en samenwerking op bedrijfsvoering.

Wij zijn binnen de samenwerkingsagenda trekker op de volgende onderwerpen:

Data gedreven uitvoering

De projectgroep kwam afgelopen jaar tweemaandelijks bijeen met op de agenda onderwerpen als: ontwikkelingen, uniformiteit, inrichtingenbestand, delen kenmerkvelen inrichting en naleefgedrag. Dit overleg gaat voornamelijk over het delen van informatie, omdat zowel onze systemen als beschikbare capaciteit per omgevingsdienst zeer divers is.

Ketentoezicht-Afvalstromen Bodem & asbest

Binnen deze samenwerking bespreken wij de aanpak en ervaringen inzake risicovolle bedrijven vanuit toezicht en handhaving. Het betreft een overleg dat hands-on uitvoering geeft aan veiligheid binnen ons werkveld. Denk daarbij aan een gezamenlijke aanpak tot preventieve stillegging, meldingen bij certificerende instellingen of opschaling voor strafrechtelijk optreden. Om bovenstaande te intensiveren en de lijnen nog korter te maken is er een 'Keten Interventie team opgesteld' (KIT). Zo kunnen veelplegers, gevaarlijke situaties etc. beter worden opgepakt.

Samenwerking bedrijfsvoering

Bij meerdere omgevingsdiensten binnen de samenwerking is het afgelopen jaar een bewogen jaar geweest op de arbeidsmarkt. Er is veel met elkaar opgetrokken op gemeenschappelijke onderwerpen. Zo waren wij en Omgevingsdienst Flevoland, Gooi & Vechtstreek bijvoorbeeld vrijwel gelijktijdig op zoek naar een nieuwe directeur. Het sub-overleg voor werving en selectie vond ook regulier plaats. Vanuit elke omgevingsdienst zit in deze groep een recruiter of HR-adviseur. Gezamenlijk waren zij aanwezig op carrièrebeurzen om studenten te informeren over stage- en baanmogelijkheden. Afhankelijk van de woonplaats van de student werden zij verwezen naar de dichtstbijzijnde omgevingsdienst. Ook wordt er overlegd over openstaande vacatures en mogelijkheid tot uitwisselen van personeel (bijvoorbeeld in verband met re-integratie). Daarnaast startten wij, samen met Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, in oktober 2023 wederom een opleidingstraject tot Toezichthouder Milieu.

Vervolg samenwerkingsagenda

Naar aanleiding van de veranderingen binnen ons werkveld en de ambitie tot een continue verbetering van de uitvoering van de VTH-taken besloten de vier directeuren in 2023 om de samenwerkingsagenda door te ontwikkelen. Inzet is niet alleen op uitvoering samen te werken, maar ook op strategisch niveau. In 2024 willen wij de nadruk leggen op het professionaliseren van de voorwaarden waarop we samenwerken.

3.7 Impact Wet kwaliteitsborging op onze uitvoering

Op 1 januari 2024 trad de Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) voor nieuwbouw in werking. De inwerkingtreding van regels die betrekking hebben op verbouwingen zijn uitgesteld en gaan pas in op 1 januari 2025. De Wet kwaliteitsborging bouw regelt de verbetering van de bouwkwaliteit door verbetering van de privaatrechtelijke positie van de particuliere en de zakelijke bouwconsument (opdrachtgever). Dit wetsvoorstel introduceert ook een nieuw stelsel van kwaliteitsborging voor bouwwerken. Afgelopen jaar bereidden wij ons voor op deze nieuwe wet. In eerste instantie gaat de wet over eenvoudige bouwwerken. Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Vanaf 2026 volgen mogelijk andere bouwwerken. Hierdoor kunnen onder andere bouwbedrijven en gemeenten, maar ook ketenpartners stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe stelsel.

Onder de nieuwe wet ligt de toetsing op relevante aspecten van kwaliteit van het eindproduct bij een onafhankelijke marktpartij, waar dat voorheen bij de gemeente lag. Verder is een verklaring van de kwaliteitsborger bij oplevering een voorwaarde voor ingebruikname en is een aantal wijzigingen in het Burgerlijk Wetboek doorgevoerd. De echte impact van de inwerkingtreding van deze wet moet komende periode duidelijk worden. De verwachting is dat we in het vergunningenproces circa 20% tijd besparen door het vervallen van de bouwtechnische toets. De administratieve last neemt echter toe. Na invoering van de WKB wordt de huidige vergunningplicht voor bouwactiviteiten omgezet naar een meldingsplicht. Het afdoen van deze meldingen blijft een gemeentelijke taak. Ook in het toezicht ontstaat een verschuiving van taken. Een gedeelte van het toezicht zal meer een tweedelijnsvorm worden, vergelijkbaar met de ketentoezicht bodem of asbest. De verwachting is ook dat waar nu knelpunten aan de voorkant worden geconstateerd

tijdens het uitvoeren van de preventieve toets (wat vooralsnog een taak is van gemeenten) het accent meer verschuift naar het einde van het bouwproces. Dit omdat voor ingebruikname van de minder risicovolle bouwwerken een toestemming van het bevoegd gezag benodigd is. Hierbij zullen we mogelijk alsnog bouwtechnisch moeten gaan motiveren waarom we aan een initiatiefnemer eventueel nog niet de toestemming kunnen geven om het bouwwerk in gebruik te nemen. Daarbij blijven gemeenten ook na de stelselwijziging verantwoordelijk voor het toezicht op omgevingsveiligheid.

4 Ontwikkelingen 2023 | Intern

4.1 Aanstelling nieuwe directeur

Op donderdag 1 juni nam Bert Pannekeet na bijna 25 jaar afscheid van Omgevingsdienst IJmond. In die tijd vervulde hij circa 20 jaar de functie van directeur. In aanloop naar het vertrek van Bert gingen wij op zoek naar een nieuwe directeur. Via een vacature, een wervingscampagne, ondersteuning van een wervings- en selectiebureau en een sollicitatieprocedure - waar zowel ons dagelijks bestuur, onze Ondernemingsraad als leden van ons Kompas aan deelnamen - kon Brigitte van den Berg als voorzitter van ons Dagelijks Bestuur medio maart aankondigen dat zij, na een zorgvuldig proces unaniem kozen voor Just Zandhuis als nieuwe directeur van Omgevingsdienst IJmond.

Aan Just Zandhuis is gevraagd zich in de eerste periode een beeld te vormen van de organisatie en waar deze staat ten opzichte van de toekomstige opgaven. De maatschappelijke opgaven, het wettelijk kader en de onderwerpen waarvoor een omgevingsdienst aan de lat staat zullen komende jaren sterk in beweging blijven. Op basis van zijn analyse zal hij samen met de collega's en stakeholders een vervolgstap maken in de doorontwikkeling van de kennis- en uitvoeringsorganisatie. Uiteraard is hierbij oog voor het bewaken van de sterke punten van de dienst. En daarmee met het versterken van de rol als samenwerkingspartner voor gemeenten en provincie in de belangrijke maatschappelijke opgaven die er liggen.

Tijdens de overleggen van zowel het dagelijks bestuur, als het algemeen bestuur koppelde Just afgelopen jaar zijn eerste bevindingen terug.

4.2 Ontwikkeling van zelforganisatie

Wij werken in opdracht van gemeenten in ons werkgebied. Afspraken hierover zijn vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling en in Dienstverleningsovereenkomsten. Jaarlijks beschrijven wij onze werkzaamheden via een Uitvoeringsprogramma. Sinds 2019 werken wij met het principe zelforganisatie. Er is geen hiërarchie zoals in een matrixorganisatie. Wij werken met cirkels, in zelforganiserende teams en met een Kompas. Het Kompas zet de kaders, taakstelling en strategie uit. Collega's in de cirkels werken zelf per cirkel hun jaarplan uit met oog voor de uitvoering, (persoonlijke) ontwikkeling en communicatie tussen de cirkels. Via deze wijze van samenwerken bouwen wij aan een toekomstbestendige organisatie.

Afgelopen vijf jaren verwelkomden wij nieuwe collega's en voerden we veranderingen door om aan te sluiten bij wensen van de organisatie, maar ook om succesvol te kunnen blijven werken aan de doelen en kaders die ons zijn gesteld. We kozen ervoor om in 2023 te starten met de evaluatie van onze zelforganisatie. De evaluatie is erop gericht te inventariseren waar we nu staan binnen zelforganisatie en in hoeverre afspraken over kaders, samenwerking, cirkels en rollen nog steeds relevant en actueel zijn. Begin 2024 ronden wij de evaluatie af en vertalen we de evaluatie naar aandachtspunten en verbeterpunten om de zelforganisatie ook naar de toekomst toe te borgen binnen onze organisatie.

4.3 ICT-ontwikkelingen

Databeheer is niet meer weg te denken bij de uitvoering van onze werk. De vele gegevens die we dagelijks ophalen registreren wij in onze systemen en slaan wij op in ons geografisch informatiesysteem. Deze tool is voor onze collega's onmisbaar. Informatie op het gebied van bodem, geluid, veiligheid, lucht, gevaarlijke stoffen zijn met één druk op de knop op te halen vanuit ons systeem. Daarmee ook belangrijke informatie die wij gebruiken bij onze adviezen inzake ruimtelijke ontwikkelingen.

Sinds 2022 maken wij gebruik van Power BI, een tool waarmee we eenvoudig een koppeling leggen tussen al onze gegevensbronnen en dat kunnen vertalen naar dashboards die inzicht geven in onze taakuitvoering. Centraal hierin staat de datakwaliteit. Afgelopen jaar inventariseerden we wat nodig is om de datakwaliteit te verbeteren en op welke wijze we een juiste en eenduidige registratie kunnen bevorderen. In 2024 is datakwaliteit speerpunt in onze uitvoering, zodat wij onze inzet op het gebied van toezicht en handhaving informatie-gestuurd en op basis van analyses gericht kunnen inzetten. Meer over dit onderwerp leest u in hoofdstuk 2.3.

Verbeterde versie Kaartviewer

Om onze geografische informatie te visualiseren op een kaart en zo beschikbaar te maken voor onze gemeenten, maken wij gebruik van een webapplicatie. Via deze applicatie is informatie te tonen over locaties, infrastructuur en andere gegevens die geografisch gerelateerd zijn. Onze kaartviewer gebruikt daarvoor onder andere data uit onze vergunningverlening, toezicht en handavingssoftwarepakketten; OpenWave, Digitalechecklisten en Nazca.

Afgelopen jaar verbeterden wij de toegankelijkheid van onze kaartviewer. Via een Single Sign-On (SSO) technologie kunnen gebruikers zich met één enkele set inloggegevens authenticeren en toegang krijgen tot verschillende applicaties zonder elke keer opnieuw te hoeven inloggen.

De verbeterde toegankelijkheid van onze kaartviewer zal ook bijdragen aan een betere samenwerking tussen verschillende afdelingen binnen onze organisatie. Zo kunnen teams gemakkelijker informatie uitwisselen en samenwerken aan projecten die gebruik maken van geografische gegevens. Doordat de kaartviewer ook in Azure staat kunnen we eenvoudiger geografische mutaties maken aan ons kaartmateriaal en deze delen met onze partners.

Applicatiebeheer OpenWave

Onze informatie ten behoeve van vergunningverlening, toezicht en handhaving slaan wij op in ons VTH-zaaksysteem OpenWave. OpenWave is een opensource automatiseringspakket. Wij maken al een aantal jaar gebruik van dit pakket. OpenWave biedt ons, naast de mogelijkheden van dit systeem, ook de voordelen dat we mee bouwen aan een systeem dat ook voor en door andere Omgevingsdiensten wordt gebruikt.

Afgelopen jaren is OpenWave ontwikkeld tot SAAS (Software as a Service) systeem. Dit maakt het mogelijk om andere partijen toegang te geven tot het systeem. Hierdoor werd het ook mogelijk om onze kennis in te zetten voor gemeenten, maar hen ook te laten werken in ons systeem. Deze

ontwikkeling zorgt voor een samenhangende, eenduidige en toegankelijke informatievoorziening van optimale kwaliteit. Daarmee draagt deze ontwikkeling sterk bij aan de verbetering van het stelsel binnen de fysieke leefomgeving en wordt een transparante integrale benadering gewaarborgd zoals de Omgevingswet ook beoogd.

Steeds meer gemeenten maken gebruik van OpenWave. Omdat wij al vanaf het begin meebouwen aan dit softwarepakket en veel kennis en expertise hebben, ondersteunen wij ook een aantal gemeenten. Zo zijn wij applicatiebeheerder voor de gemeente Beverwijk en Provincie Noord-Holland. Zij hebben een eigen installatie, dat wij voor hen beheren. Een viertal gemeenten maakt gebruik van onze applicatie. Het gaat om Heemskerk, Landsmeer, Oostzaan en Wormerland. Onze werkzaamheden voor gemeenten betreffen onder meer aanmaken processen en zaaktypes, het plaatsen van sjablonen, invoeren van legesverordeningen in het systeem, aanmaken nieuwe gebruikers. Ook informeren wij collega's binnen de gemeenten over de diverse updates en wat dat betekent voor het gebruik van het systeem.

Beveiliging van de externe infrastructuur zeer goed is

In 2023 hebben wij een externe partij gevraagd om een securitytest uit te voeren op het externe aanvalsoppervlak van onze infrastructuur. De conclusie van de test is dat de beveiliging van de externe infrastructuur van Omgevingsdienst IJmond zeer goed is. De externe servers en publiek benaderbare webapplicaties zijn voorzien van diverse beveiligingsmaatregelen waardoor er geen kwetsbaarheden zijn aangetroffen die gebruikt kunnen worden om vanaf het internet toegang te krijgen tot de omgeving van Omgevingsdienst IJmond of haar data.

4.4 Interne opleiding zij-instromers

Het eerste half jaar van 2023 rondde negen collega's de opleiding af tot medewerker Omgevingsrecht. Op 23 mei 2023 deden zes collega's van Omgevingsdienst IJmond en drie collega's van Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) examen. Dit examen en de gehele opleiding, van en voor collega's, is een samenwerking van beide OD's.

De zes collega's van ODIJmond werken inmiddels met veel plezier en enthousiasme als toezichthouders in onze toezichtteams.

Direct na het examen werd de zoektocht naar nieuwe collega's weer gestart. Dit omdat bleek dat we weer ruimte en behoefte hadden aan nieuwe gedreven mensen die een overstap vanuit hun huidige baan wilden maken naar een nieuwe uitdaging binnen het milieu.

In oktober was het zover en zaten er acht nieuwe collega's bij ons in het klaslokaal. Deze groep collega's vanuit ODIJ is ook dit jaar aangevuld met drie van de ODNZKG en dit jaar ook twee van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Het inwerkingtreden van de Omgevingswet per 1 januari 2024 vormde een uitdaging voor onze opleiding. We kozen ervoor om de opleiding in het stramien van de Omgevingswet vorm te geven en aan te bieden. Waar deze wet dus logischerwijs nieuw is voor de cursisten was deze ook nieuw voor alle collega's die betrokken zijn bij de opleiding. Dit betekende dus extra inzet voor wat

betreft het lesmateriaal en de voorbereiding. Leuke uitdaging die voor iedereen die bij de opleiding betrokken is leerzaam is geweest.

4.5 Van Wob naar Woo

De Wet open overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Om dit proces goed te stroomlijnen stelden wij afgelopen jaar een Woo-coördinator aan.

De Wet is per 1 mei 2022 in werking getreden en heeft tot doel om overheden transparanter te maken. Daarnaast moet het ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Inwoners en bedrijven verwachten ook meer transparantie in besluitvorming, als ook in het handelen van en door de overheid.

In de praktijk zien we dat Woo-verzoeken steeds omvangrijker worden en daarmee meer tijd vragen om zorgvuldig te kunnen afhandelen. We constateren ook dat lokale pers steeds vaker informatie opvraagt naar aanleiding van – voor onze regio relevante - landelijke onderzoeken. Verder ontvingen wij vooral informatieverzoeken die omgevingsrecht-gerelateerd zijn. Denk aan milieuaspecten zoals bodem, geluid, of emissies van stoffen naar de lucht (naar aanleiding van ervaren overlast of zorgen om de gezondheid). Ook ontvangen wij veel verzoeken waarin men documenten opvraagt over bouwwerken, het verstrekken van vergunningen of controlerapportages. Verzoeken om informatie komen van omwonenden, journalisten, organisaties die zich inzetten voor milieu en natuur en vertegenwoordigers/gemachtigden van (rechts)personen zoals advocaten/juridisch adviseurs/rechtsbijstand. Inmiddels hebben we ook een aantal bezwaar- en beroepsprocedures inzake Woo-verzoeken.

Voor de uitvoering van deze taak hebben wij de formatie uitgebreid in 2023 en hebben hiervoor dekking uit de projectbaten. In 2024 vragen wij hiervoor via de begroting structurele financiering van onze deelnemers.

5

Uitvoeringstaken

5.1 Uitvoering regio IJmond

Takepakket	Beverwijk	Heemskerk	Uitgeest	Velsen
Basistakenpakket VTH	X	X	X	X
Uitvoering advies Bodembescherming	X	X	X	X
Uitvoering advies Luchtkwaliteit	X	X	X	X
Uitvoering advies Geluid	X	X	X	X
Uitvoering advies Schiphol	X	X	X	X
Uitvoering advies Natuur	X	X	X	X
Uitvoering advies Externe Veiligheid	X	X	X	X
Uitvoering advies energievraagstukken	X	X	X	X
Milieu plustaken VTH	X	X	X	X
Toezicht op evenementen	X	X	X	X
Milieuadvisering Ruimtelijk Projecten ¹	X	X	X	X
Bouw- en woningtoezicht	X	X	X	
Alcoholwet			X	
Brandveiligheid			X	
Advisering uitvoering energietransitie	X	X	X	X
Advisering uitvoering duurzame mobiliteit	X	X	X	X
Natuur- en milieueducatie (NME)	X	X		
Advisering uitvoering circulaire economie	X	X		X
Toezicht veiligheid havens (verordening)				X

¹ Milieuparagraaf en advisering planontwikkeling, bestemmingsplannen en bouwplannen

5.2 Uitvoering regio Zaanstreek-Waterland

Takenpakket	Purmerend	Edam-Volendam	Waterland	Wormerland	Landsmeer	Oostzaan
Basistakenpakket VTH	X*	X	X	X	X	X
Uitvoering advies Bodembescherming			X	X	X	X
Uitvoering advies Luchtkwaliteit			X	X	X	X
Uitvoering advies Geluid	X**		X	X	X	X
Uitvoering advies Natuur	X**		X	X	X	X
Uitvoering advies EV	X**		X	X	X	X
Energieadvies			X	X	X	X
Milieu plustaken VTH	X**		X	X	X	X
Toezicht op evenementen		X	X	X	X	X
Milieuadvisering Ruimtelijk Projecten ²			X	X	X	X
Bouw- en Woningtoezicht				X	X***	X
Alcoholwet				X	X	X
Brandveiligheid				X	X	X
Advisering uitvoering energietransitie				X	X	X
Hosting OpenWave ³				X	X	X

* Gemeente Beemster is per 1 januari 2022 gefuseerd met de gemeente Purmerend, echter voerden we wel nog t/m 1 januari 2024 het oude pakket uit op het grondgebied van de Beemster.

** Voor gemeente Purmerend voeren wij advies taken uit, deze taak loopt tot 1 mei 2023

*** Voor gemeente Landsmeer voeren wij BWT-taken, deze taak loopt tot 1 april 2023

² Milieuparagraaf en advisering planontwikkeling, bestemmingsplannen en bouwplannen

³ OpenWave is een opensource automatiseringspakket door ODIJmond geoptimaliseerd en geïnstalleerd bij en voor gemeenten.

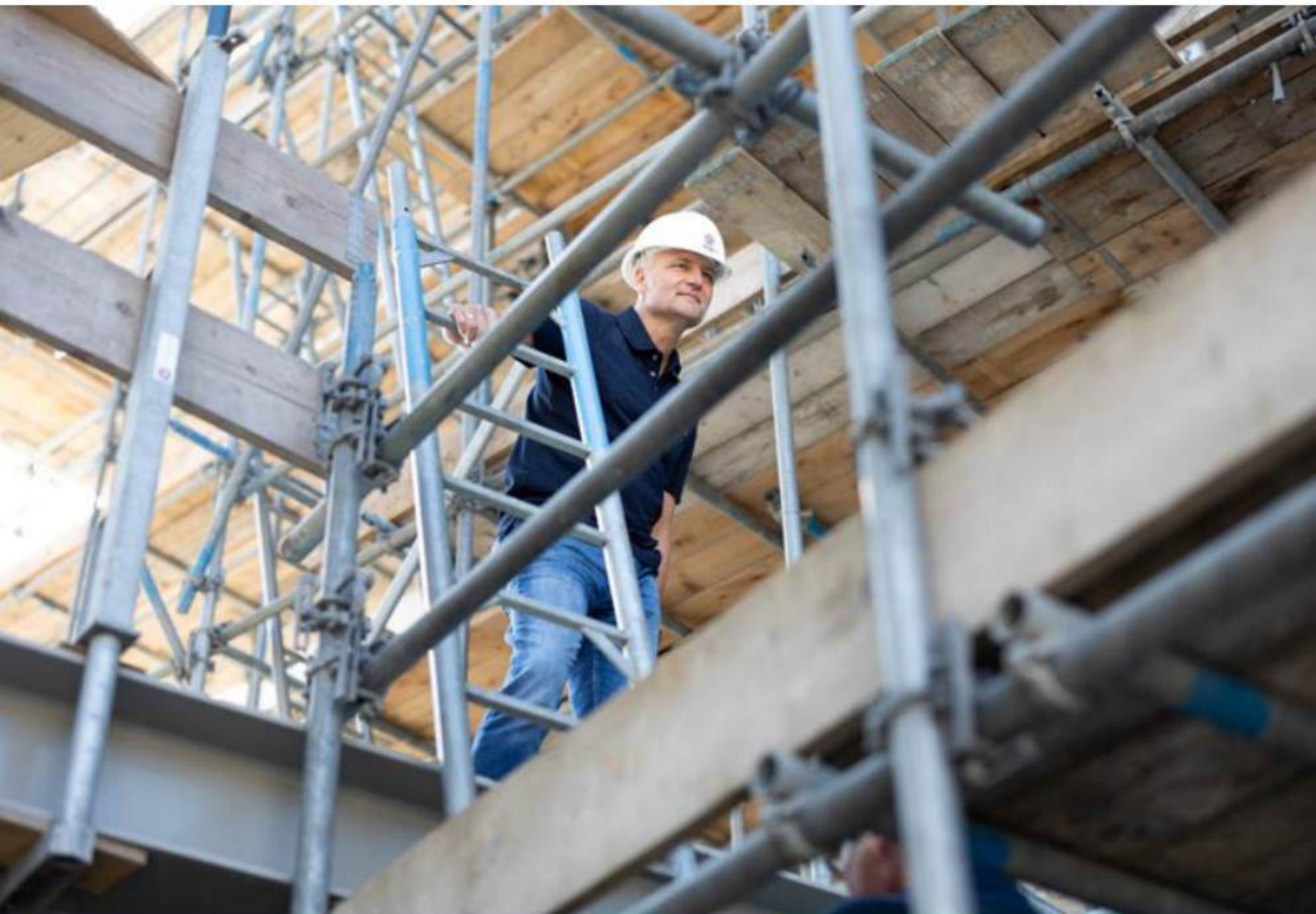
5.3 Uitvoering regio Zuid-Kennemerland

Takenpakket	Bloemendaal	Haarlem	Heemstede	Zandvoort
Basistakenpakket VTH	X	X	X	X
Uitvoering advies Bodembescherming	X	X	X	X
Uitvoering advies Luchtkwaliteit	X		X	X
Uitvoering advies Geluid	X		X	X
Uitvoering advies Schiphol		X		
Uitvoering advies Natuur	X		X	X
Uitvoering advies Externe Veiligheid	X	X	X	X
Uitvoering advies energievraagstukken	X		X	X
Milieu plustaken VTH	X	X	X	X
Toezicht op evenementen		X		
Milieuadvisering Ruimtelijke Projecten ⁴	X		X	X
Bouw- en woningtoezicht				X
Alcoholwet	X		X	
Advisering uitvoering energietransitie	X	X	X	X
Advisering uitvoering duurzame mobiliteit	X		X	X
Toezicht opkopersregister	X		X	
Toezicht toeristische verhuur				X

⁴ Milieuparagraaf en advisering planontwikkeling, bestemmings- en bouwplannen

5.4 Uitvoering provincie Noord-Holland

Takenpakket	Toelichting
Basistakenpakket VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving bij provinciale bedrijven.
Bodem vergunningverlening & toezicht Wbb, Bbk en nazorg	Inclusief spoedlocaties, meldingen Wbb en BUS-meldingen en opsporing niet gemelde Wbb (vrije veld inspecties). Toepassen bouwstoffen, toepassen grond en baggerspecie en afhandelingen meldingen Besluit bodemkwaliteit (Bbk) bij provinciale inrichtingen binnen het gebied van ODIJmond
	Inschrijven in het kadaster van relevante besluiten Wbb en BUS
	BUS TU 5 dagen, BUS TU 5 weken, BUS Mobiel, BUS Immobiel, saneringsplan, calamiteiten (nieuw geval/ongewoon voorval)
Het beheren van het bodeminformatiesysteem (BIS)	
Nazorg	De locaties die in aanmerking komen voor de periodieke controle

6 Vergunningverlening, toezicht & handhaving

In ons totale werkgebied zijn circa 10.000 bedrijven gevestigd die onder ons bevoegd gezag vallen. Wij zijn belast met de vergunningverlening, toezicht en handhaving op deze bedrijven op allerlei beleidsterreinen zoals milieu, bouwen en brandveiligheid. Daarnaast controleren wij bij evenementen en behandelen wij milieuklachten. Omdat de omgeving en de bedrijvigheid niet stilstaan zijn vergunningverlening, handhaving en toezicht van milieuregelgeving een constante factor in ons dagelijks werk. In dit hoofdstuk leest u over deze taken en op welke wijze wij hieraan uitvoering geven

6.1 Inzicht via onze rapportagecyclus

Om onze vergunningprocedures, toezicht en handhaving op een adequate, uniforme, professionele en transparante wijze uit te voeren, hebben wij het afgelopen jaar een nieuw vierjaarlijks beleidskader VTH-milieu en VTH-strategie milieu opgesteld. In het beleidskader VTH-milieu en de VTH-strategie milieu 2023-2026 beschrijven wij thema's en prioriteiten en meetbare doelen voor de uitvoeringstaken van onze organisatie op milieugebied. Wij vertalen deze thema's en prioriteiten jaarlijks via een uitvoeringsprogramma naar concrete uitvoering. Gedurende het jaar evalueren wij onze uitvoering via tussentijdse rapportages. Via dit jaarverslag kijken wij terug op de uitvoering van afgelopen jaar, evalueren wij de gebieds- en risicoanalyse uit ons beleidskader en bieden wij gemeenten informatie om waar nodig de prioriteiten bij te stellen.

Deze beleidscyclus stelt ons in staat om op een adequate, uniforme, professionele en transparante wijze uitvoering te geven aan onze taken. Jaarlijks beoordeelt provincie Noord-Holland vanuit het interbestuurlijk toezicht of wij onze VTH-taken zo hebben ingericht, dat wij deze adequaat kunnen uitvoeren. Onze beleidscyclus bestaat uit een model met een logische aaneenschakeling van diverse bestuurlijke en uitvoerende werkprocessen.

6.2 Beleidskader VTH-milieu 2023 – 2026 en VTH-strategie milieu 2023-2026

In 2022 maakten wij een start met de actualisatie van ons beleidskader VTH-milieu 2019-2022 en van onze VTH-strategie 2019-2022. Om tot een geactualiseerd kader te komen evalueerden wij het toen vigerende beleid en voerden wij een gebieds-, risico- en probleemanalyse uit. Ook organiseerden wij drie sessies met de portefeuillehouders uit onze regio's IJmond, Zaanstreek-Waterland en Zuid-Kennemerland.

Verschillende bestuurlijke- en raadsessies

Op basis van onze evaluatie en een aantal bestuurlijke sessies zijn zes thema's geformuleerd voor het nieuwe beleidskader. Via een inventarisatie formuleerden wij, binnen deze thema's, tien prioriteiten voor de komende periode. Input voor deze inventarisatie was onze risico- en gebiedsanalyse, praktijkervaringen, landelijke en regionale ontwikkelingen en ervaringen vanuit omgevingsdiensten waarmee wij binnen Noord-Holland samenwerken richting een gezamenlijke VTH-strategie. Ook zijn er drie informatieve sessies voor raadsleden geweest binnen de genoemde regio's.

Instemming algemeen en dagelijks bestuur

Op 8 maart 2023 stemde ons algemeen bestuur in met het geactualiseerde Beleidskader en de Strategie nadat deze eerst op 15 februari 2023 in het dagelijks bestuur was behandeld. In de periode maart tot en met juni 2023 zijn het Beleidskader en de Strategie door onze deelnemers vastgesteld door de colleges en door Gedeputeerde Staten. Na deze vaststelling zijn ze ter kennisname aangeboden aan de gemeenteraden.

Koppeling uniforme Uitvoering & Handhaving-strategie Provincie Noord-Holland

Gelijktijdig met het opstellen van ons eigen Beleidskader en VTH-strategie, werkten we in provincieverband samen met andere omgevingsdiensten in Noord-Holland aan een gezamenlijke 'bouwsteen' voor een uniforme Uitvoering & Handhaving-strategie. Waar mogelijk namen we onderdelen al op in onze VTH-strategie. Meer over de provinciebrede U&H-strategie in hoofdstuk 6.3.

Thema's Beleidskader VTH-milieu 2023-2026

Om inzicht te geven in onze prioritering en programmering op het gebied van toezicht en handhaving stellen wij vierjaarlijks een Beleidskader VTH-milieu op. Met dit beleidskader beschrijven wij aan de hand van thema's de prioriteiten en (wettelijke) kaders voor de uitvoering van onze vergunningen-, toezicht- en handhavingstaken (VTH-taken) op het gebied van milieu voor de komende jaren. Hierdoor maken wij onze ambities inzichtelijk en vergroten wij het level playing field binnen en buiten de regio.

Op basis van de evaluatie van de doelen en ontwikkelingen uit het Beleidskader VTH-milieu 2019-2022 prioriteerden wij voor het Beleidskader VTH-milieu 2023-2026 de volgende thema's:

- Leefbaarheid;
 - Veiligheid;
 - Gezondheid;
 - Duurzaamheid;
- Financiële risico's;
- Bestuurlijke risico's.

Op basis van deze zes hoofdthema's brachten wij onze prioriteiten in kaart. Daarbij keken wij per thema naar landelijke en regionale ontwikkelingen en wat deze ontwikkelingen betekenen voor onze deelnemende gemeenten en provincie Noord-Holland. Ook onderzochten wij de lokale ontwikkelingen en inventariseerden wij de ambities per gemeente. In onderstaande tabel, overgenomen uit ons Beleidskader VTH-milieu, is de relatie van de prioriteiten in relatie tot thema's en hoofdprocessen weergegeven.

Prioriteiten

De prioriteiten die benoemd zijn voor 2024 lichten we hieronder toe, gekoppeld aan de thema's. Per prioriteit beschrijven we in de blauwe kaders de voortgang en rapporteren wij over onze inzet in 2023. Onderwerpen die niet als prioriteit zijn aangewezen krijgen aankomend jaar ook zeker

onze aandacht. Voor deze onderwerpen geldt dat de reguliere inzet voldoende is om de risico's te beheersen.

Kritische prestatie indicatoren

Per prioriteit formuleerden wij kritische prestatie indicatoren (KPI), deze KPI's monitoren wij jaarlijks, gedurende de looptijd van het VTH-beleidskader. De monitoring over 2023 is terug te lezen in de het hoofdstuk Rapportage Uitvoeringskader ODIJmond van dit jaarverslag. De monitoring van deze KPI's geldt jaarlijks als basis voor het op te stellen Uitvoeringsprogramma.

Prioriteit	Thema's					Hoofdprocessen ²		
	Leefbaarheid			Financiële risico's	Bestuurlijke risico's	VV	T&H	Advies
	Gezondheid	Veiligheid	Duurzaamheid					
ZZS	+	+		+	+	+	+	+
Ondermijning		+		+	+		+	
Afvalstoffen	+			+		+	+	
Afvalwater	+					+	+	
Energiebesparingsplicht	+		+			+	+	
Asbest	+			+	+	+	+	
Luchtkwaliteit	+				+	+	+	+
Klachten	+	+			+		+	
Calamiteiten en incidenten	+	+		+	+		+	
(Verontreinigde) bodemlocaties	+			+	+		+	+

² VV - vergunningverlening, T&H - toezicht en handhaving, Advies - met name ruimtelijke ordening

Zeer Zorgwekkende Stoffen

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) komen vaker voor bij industriële bedrijven dan in het midden- en kleinbedrijf. Industriële bedrijven zijn bijvoorbeeld verfmakers, bedrijven die kunststofartikelen ontwikkelen, spuitrijen, grondbanken of – depots, metaalbewerkers, afvalverwerkers, drukkerijen, kunststofverwerkers en farmaceuten. Deze bedrijven zijn vaker op een industrieterrein gelegen dan in de bebouwde omgeving.

Thema's: Gezondheid, Veiligheid, Financiële risico's en Bestuurlijke risico's

Scope: Bedrijven zijn verplicht hun lozingen en uitstoot van ZZS naar lucht en water te vermijden. Als dat niet haalbaar is, moeten emissies zoveel mogelijk worden beperkt (minimalisatie-verplichting). In 2023 heeft er een verdere inventarisatie van bedrijven met een mogelijke ZZS-emissie plaatsgevonden en zijn de eerste vermijdings- en reductieprogramma's beoordeeld.

Op basis van handreikingen die landelijk door de projectgroep ZZS van ODNL worden opgesteld, zal er in 2024 een prioritering worden gemaakt van bedrijven die op de minimalisatieverplichting zullen worden gecontroleerd.

Ondermijning

Uit evaluaties en analyses blijkt dat ondermijnende activiteiten meer dan gemiddeld voorkomen bij opslaglocaties, waaronder bedrijven waar opslagboxen worden verhuurd, garagebedrijven en detailhandel. Ook doen deze activiteiten zich voor in de ketens zoals afval, asbest en bodem.

Thema's: Veiligheid, Financiële Risico's en Bestuurlijke risico's

Scope: Hoewel onze inzet om ondermijnende activiteiten te voorkomen zich in eerste instantie focust op industriegebieden en bedrijventerreinen, zien wij een trend dat ondermijning ook steeds vaker plaatsvindt in het landelijk en stedelijk gebied. Afhankelijk van lokale ontwikkelingen en bestuurlijke wensen passen wij onze focus hierop aan.

De aanpak van ondermijnende criminaliteit staat hoog op de agenda, zowel landelijk als bij onze deelnemende gemeenten. In de afgelopen tijd zien wij dat bedrijven steeds vaker een dekmantel zijn voor criminele activiteiten. Daarnaast is van een groot aantal bedrijfspanden, stallen en loodsen het feitelijk gebruik onbekend. Afvalstromen (asbest, grond, e-waste, gevaarlijk afval) vormen een risico op crimineel gedrag. Bedrijven krijgen vaak betaald voor het innemen van afval zonder dat de verwerking is geregeld. Dit levert grote milieu- en gezondheidsrisico's op omdat de bedrijven het afval onjuist verwerken of dumpen. Het aanpakken van deze milieucriminaliteit is arbeidsintensief en vraagt een regio-overstijgende ketenaanpak.

In 2024 willen we het opleggen van barrières intensiveren om ondermijning tegen te gaan. Dit doen we in samenwerking met andere overheidspartners. Wij participeren op verzoek van onze deelnemers in projecten om ondermijning op te sporen en tegen te gaan.

Afvalstoffen

Bij alle bedrijven in ons hele werkgebied besteden wij aandacht aan afval.

Thema's: Gezondheid en Financiële Risico's

Scope: Bedrijven zijn verplicht bedrijfsafval zoveel mogelijk te voorkomen, gescheiden in te zamelen en af te geven aan een afvalinzamelingsbedrijf. Afvalstoffen die vrijkomen via de lucht of het water, zogenaamde emissies, dienen ook zoveel mogelijk voorkomen te worden. In de omgevingsvergunning die op een bedrijf van toepassing is, kunnen regels worden opgenomen die hen verplichten om doelmatig om te gaan met afvalstoffen.

Hoe juist om te gaan met afvalstoffen is ingebed in de toezichtcontroles. Vanuit data-analyse worden op de aspecten afval, asbest en bodem, bedrijven gecontroleerd.

Afvalwater

Bij alle bedrijven in het hele werkgebied controleren wij op de wijze waarop het bedrijf afvalwater loost.

Thema's: Gezondheid

Scope: Tijdens controles van bedrijven kijken wij waar mogelijk vethoudend afvalwater wordt geloosd op het riool, te denken valt aan horeca, of dit water voorafgaand aan deze lozing door een vetafscheider wordt geleid die voldoet aan de daaraan gestelde eisen. Ook afvalwater dat mogelijk andere vervuiling bevat, zoals olie of benzine vanuit een werkplaats of tankstation, dient eerst door een scheidende voorziening te worden geleid. Ook deze voorziening, in dit geval een olie- benzineafscheider, is onderdeel van onze controles. Ook water dat op andere wijze verontreinigd is, bijvoorbeeld met ZZS, dient met daarvoor geschikte maatregelen geloosd te worden op het riool. Ook daar zien wij op toe.

Grip op indirecte lozingen

Begin 2023 is de samenwerkingspilot indirecte lozingen begonnen. Hierbij werken wij met alle ketenpartners samen om grip te krijgen op indirecte lozingen binnen het gebied van het waterschap Hollands Noorderkwartier. Doel van de pilot is om te onderzoeken welke inspanning er in gezamenlijkheid nodig is voor de doelstelling "grip op indirecte lozingen". De pilot bestaat uit het uitvoeren van dertig controles met monsternamen en analyse van deze monsters. Ook is er een opleidingsinspanning. Drie van onze toezichthouders krijgen een cursus om deze uitvoering kwalitatief en representatief te kunnen borgen. De uitvoering zal worden geëvalueerd en de inzichten van de evaluatie zullen worden gebruikt om de kaders (financieel, kwalitatief en kwantitatief) te beschrijven. Deze inzichten zullen naar ons bestuur worden gebruikt om de randvoorwaarden van een duurzame en blijvende uitvoering op dit onderwerp te beschrijven. In het uitvoeringsjaar 2024 zal dus duidelijk worden of deze uitvoering duurzaam kan worden geborgd binnen de ter beschikking gestelde middelen.

Energiebesparingsplicht

Bedrijven en instellingen zijn verplicht om alle energiebesparende maatregelen te nemen die je in vijf jaar tijd of minder zijn terug te verdienen. Dit heet de energiebesparingsplicht. Wij zien erop toe dat bedrijven deze maatregelen toepassen.

Thema's: Gezondheid en Duurzaamheid

Scope: In 2023 ronden wij, op basis van het provinciaal Energiebesparingsakkoord, een inventarisatie af van alle bedrijven en instellingen waarop de energiebesparingsplicht van toepassing is. Daarnaast voerden wij toezichtpilots uit binnen verschillende branches. Het door ons aangevraagde SPUK bij het Rijk ten behoeve van het intensiveren van de energiebesparingsplicht is vorig jaar gehonoreerd. Dit stelde ons in staat om een toezichtteam te formeren dat projectmatig de controles op de energiebesparingsplicht uitvoert en hier volgende jaren mee verder gaat. Dit team legt de focus op bedrijven die de gestelde drempelwaarden, > 25.000 m³ gas en/of > 50.000 kWh elektriciteit, overschrijden. Deze bedrijven zijn namelijk verplicht alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van < 5 jaar te treffen. Bedrijven in de IJmond waarbij de ambitie om hun bedrijf te verduurzamen hoger ligt dan het treffen van de verplichte energiebesparende maatregelen worden betrokken bij GreenBiz IJmond.

Asbest

Bij het saneren van asbest treden bijzonder grote risico's op voor de volksgezondheid. Asbestsaneerders en personen in de omgeving kunnen bij slecht uitgevoerde asbestsaneringen asbestvezels inademen.

Thema's: Gezondheid, Financiële risico's en Bestuurlijke risico's

Scope: Wij beoordelen sloopplannen/asbestverwijderingsplannen en houden toezicht op een juiste verwijdering van asbest binnen ons gehele werkgebied. Onze werkzaamheden zijn erop gericht om illegale asbestsaneringen op te sporen en daar indien gewenst op te handhaven.

Het landelijk kader is het Asbestverwijderingsbesluit. Dit besluit heeft als doel de emissie van asbestvezels te beperken bij het afbreken van gebouwen of objecten of het verwijderen van asbest bevattende materialen uit gebouwen of objecten. Op basis hiervan beoordelen wij de sloopplannen/asbestverwijderingsplannen van onze deelnemers en zien wij toe op een juiste verwijdering.

In 2024 vindt tevens een grote wetwijziging plaats in het Asbestverwijderingsbesluit. Op dit moment kennen we drie risicoklassen, waarbij de asbesttoepassingen onder twee van deze risicoklassen alleen door gecertificeerde bedrijven verwijderd mogen worden. De classificaties voor de risicoklassen worden onder de wetwijziging minder zwaar. Hierdoor zullen meer niet-gecertificeerd bedrijven asbest verwijderen.

Luchtkwaliteit

Bij alle bedrijven binnen ons werkgebied, waarbij de bedrijfsactiviteiten (kunnen) leiden tot effecten op de luchtkwaliteit, is dit een aspect waar wij aandacht aan besteden.

Thema's: Gezondheid en Bestuurlijke risico's

Scope: Toenemende bezorgdheid over gezondheid en leefbaarheid, in relatie tot de luchtkwaliteit met name in verstedelijkt gebied, vragen om een actieve overheid die maatregelen treft om de luchtkwaliteit te verbeteren. Hiernaast spelen er ontwikkelingen zoals de energietransitie en het woningtekort die allen een beslag zullen doen op de bestaande milieuruimte. Wij ondersteunen en adviseren onze gemeenten in het zoeken naar maatregelen om de luchtkwaliteit en daarmee de kwaliteit van de leefomgeving en gezondheid te verbeteren.

In het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit staan concrete maatregelen én impulsen vastgelegd. In hoofdstuk 7.4 beschrijven wij onze inzet binnen dit programma, waaronder onze inzet het wettelijk adviseurschap op vergunningen van Tata Steel en advisering op eigen vergunningverlening onder meer op onderwerpen als mobiliteit en emissienormen en de inzet van de FLIR-camera. De inzet op luchtkwaliteit kent op uitvoering een overlap met onze inzet op de prioriteit ZZS.

Klachten

Wanneer inwoners situaties signaleren die een gevaar kunnen opleveren voor het milieu, of wanneer zij hinder ervaren van een bedrijf, kunnen zij dit bij ons melden. Een milieuklacht gaat bijvoorbeeld over geur, geluid, licht, water of bodem, maar ook asbest of afval.

Thema's: Gezondheid, Veiligheid en Bestuurlijke risico's

Scope: Onze klachtafhandeling heeft betrekking op alle bedrijven waarvoor wij bevoegd gezag zijn. Wanneer wij klachten ontvangen die buiten deze scope vallen, geven wij de klacht door aan de juiste instantie en informeren wij de klager over de wijze waarop wij deze afhandelen.

In sommige gevallen is nader onderzoek nodig. In dat geval onderzoeken wij of de veroorzaker de milieuwetgeving overtreedt. Is dat het geval, dan spreken we de veroorzaker aan en ondernemen we actie om de overtreding en daarmee een klacht, te beëindigen.

Het aantal klachten dat wij ontvangen is vraaggestuurd en daarmee niet programmeerbaar.

6.3 Gezamenlijke U&H-strategie Noord-Holland

In 2023 werkten wij, samen met Provincie Noord-Holland en de andere drie omgevingsdiensten in Noord-Holland, aan een gezamenlijke 'bouwsteen' voor een uniforme Uitvoering & Handhaving (U&H)-strategie Noord-Holland. Via deze U&H-strategie moet er een gelijk speelveld ontstaan voor bedrijven binnen de provincie Noord-Holland, maar werken we ook aan de versterking en vereenvoudiging van het beleid in de provincie Noord-Holland. Deze bouwsteen is na de zomer van 2023 door de vier directeuren van de omgevingsdiensten, die werkzaam zijn in Noord-Holland, vastgesteld.

Vooruitlopend op deze bouwsteen actualiseerden wij onze VTH-strategie en lieten deze door onze opdrachtgevers vaststellen. Begin 2024 actualiseren wij onze strategie om nog beter aan te gaan sluiten op de bouwsteen en om aan te sluiten op de Omgevingswet. Wij zien deze uniforme U&H-strategie als een goede stap om de samenwerking tussen de omgevingsdiensten te verbeteren. Ook zetten wij hiermee een stap richting de provincie om de strategische documenten dichter bij elkaar te brengen.

6.4 Kwaliteitscriteria

Wij moeten voldoen aan kwaliteitscriteria. De kwaliteitscriteria hebben betrekking op alle opgedragen en overgedragen taken op alle deskkundigheidsgebieden die daarvoor vereist zijn. Dit geldt voor de uitvoering van het basistakenpakket, het overige inrichting gebonden milieutakenpakket en het plustakenpakket, waaronder bouw- en woningtoezicht en brandveiligheid.

De kwaliteitscriteria zijn bedoeld om de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) door gemeenten en provincies in het Omgevingsrecht te professionaliseren en de kwaliteit in de organisatie te borgen. De criteria gaan over proces, inhoud en kritieke massa. Het streven is ook om een meer gelijkmatige aanpak over het land te bereiken. Het fundament van de kwaliteit is het afleveren van een zo goed mogelijk product. Hiervoor is vooral vakmanschap nodig. Dit is daarmee ons belangrijkste aspect uit de kwaliteitscriteria. De criteria voor kritieke massa adresseren dit vakmanschap in termen van voldoende opleiding, ervaring, kennis en het onderhouden en borgen daarvan. Hier wordt veel tijd en energie ingestoken.

Uitkomst zelfevaluatie

Om te toetsen of wij voldoen aan de kwaliteitscriteria voerden wij een zelfevaluatie uit. Ook zijn onze kwaliteitscriteria meegenomen als aandachtsgebied van de visitatie onder het IPB en zijn onze kwaliteitscriteria beoordeeld via het toetsingskader vanuit het IPB, specifiek de pijler robuuste omgevingsdiensten. In hoofdstuk 3.3 beschrijven wij het IPB. Via alle drie de evaluatiemomenten komt naar voren dat wij voor de meeste gemandateerde taken voldoen aan deze criteria. Wel ligt er een ontwikkelopgave op de deskkundigheidsgebieden afvalwater en externe veiligheid. Zie voor de zelfevaluatie van de kwaliteitscriteria het hoofdstuk 10, Rapportage Uitvoeringskader ODIJmond van dit jaarverslag.

6.5 Inzet data-analyse bij milieutoezicht

In 2023 maakten wij een eerste aanzet richting risicogestuurd toezicht. Bij risicogestuurd toezicht wordt uitgegaan van de risico's die een bedrijf of activiteit vormen voor het milieu en de leefomgeving. Toezichthouders gaan gericht naar bedrijven toe die een hogere milieurisico hebben. Dit risico kan er zijn doordat er bijvoorbeeld gevaarlijke stoffen aanwezig zijn of dat het naleefgedrag van een bedrijf of ondernemer niet goed is. Maar dit risico kan er ook zijn doordat een bedrijf al langere tijd niet gecontroleerd is.

Om risicogestuurd toezicht in te kunnen zetten bouwden wij een digitaal risicomodel. Het model is gebaseerd op een formule waarin verschillende risico-indicatoren zijn verwerkt. Die indicatoren zijn weer gebaseerd op bij ons beschikbare data, die wij registreerden in onze VTH-systemen als OpenWave, Digitale Checklisten en Inspectieview milieu. Het voordeel van risicogestuurd toezicht is dat de capaciteit van het toezicht wordt ingezet op de plekken die ertoe doen.

Naast het risicomodel worden ook op andere manieren data-analyses ingezet bij toezicht. Zo bouwden wij een dashboard asbest. Hierin worden afgiftes van asbest vanuit het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen vergeleken met locaties waarvoor wij geen sloopmelding ontvingen. De locaties waar asbest is afgevoerd en waar een sloopmelding ontbreekt worden door ons schriftelijk aangeschreven. Onze boa-coördinator (bijzondere opsporingsambtenaar) is hier ook bij betrokken. Bij iedere locatie maken wij de afweging of er ook strafrechtelijk opgetreden moet worden. In alle gevallen werken wij, waar mogelijk, samen met andere partners binnen de keten.

Asbestdag

Op 18 april 2023 organiseerden wij een asbestdag. Naar aanleiding van eerdere asbestdagen, waaruit veel meldingen/zaken voortkwamen, kozen we ervoor nogmaals een dag lang diverse vrije veldcontroles uit te voeren binnen een aantal gemeenten in ons werkgebied. We controleerden of sloopwerkzaamheden die we tegenkwamen ook daadwerkelijk waren aangemeld. In het geval dat dit niet gemeld was, keken we of het ging om een gevaarlijke situatie en of de activiteit alsnog gemeld moest worden of dat andere maatregelen genomen moesten worden. Tijdens onze asbestdag werkten wij samen met milieuagenten en een inspecteur toezicht en handhaving vanuit de gemeente. Voor de locaties waar we geen asbest aantroffen, maar waar we wel constateerden dat er zonder melding werd gesloopt, stelden wij een brief op met een waarschuwing. Als we wel asbest aantroffen of waar het ging om een bedrijf waarbij wij eerder constateerde dat werd gesloopt zonder melding, maakten wij een BSBM (Bestuurlijke strafbeschikking Milieu) op of lieten wij een proces-verbaal opmaken door de politie.

6.6 Ketentoezicht

Ketentoezicht staat al een aantal jaar prominent op onze agenda. Ketentoezicht betekent dat ketenpartners nauwgezet met elkaar samenwerken en informatie delen, zodat afval en afvalstoffen door de hele keten gevolgd kunnen worden en we erop kunnen toezien dat ze op een juiste manier, zonder risico's voor de omgeving worden afgevoerd.

Ketentoezicht vindt plaats op diverse thema's, als bodem, afval, e-waste en asbest.

Landelijke expertise-overleggen

Om onze kennis up to date te houden, sluiten wij aan bij verschillende landelijke expertise-overleggen, waaronder het brancheteam metaalrecycling. Hierin bespreken wij casussen, wijzigingen van wetgeving en gezamenlijke prioriteiten. Terugkerende onderwerpen zijn bijvoorbeeld afvalbranden door lithium-ion-batterijen, de opslag en be-/verwerking van e-waste en Chrom VI- en asbesthoudende metalen. Ook de Metaal Recycling Federatie sluit ieder overleg aan om ontwikkelingen en signalen te bespreken.

Data-gericht werken

Het delen van informatie staat binnen ketentoezicht centraal. Wij geven hier uitvoering aan via een werkgroep datagericht werken. Deze werkgroep bestaat inmiddels anderhalf jaar en komt voort uit de samenwerkingsagenda waaraan de vier Omgevingsdiensten in Noord-Holland werken. De werkgroep bestaat daarmee ook uit vertegenwoordigers van de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland. De eerste periode gebruikten we voornamelijk om de verschillende werkwijzen met betrekking tot data en systemen per omgevingsdienst af te tasten en te zoeken naar samenwerkingsmogelijkheden. Afgelopen jaar startten wij, onder begeleiding van de projectleider van de Inspectie voor Leefomgeving & Transport, een project met betrekking tot vervoer van gevaarlijke stoffen. Dit project vormt onderdeel van pijler 3 van het Interbestuurlijke Programma. Op basis van data van Inspectievier milieuveld stelde iedere omgevingsdienst een lijst samen van opvallende locaties. Bijvoorbeeld waar andere instanties overtredingen over het vervoer van gevaarlijke stoffen constateerden, maar die niet bekend zijn bij de omgevingsdienst. Deze lijsten zijn bij toezicht en handhaving weggezet. In september 2024 worden de resultaten van het project geëvalueerd.

6.7 Zeer zorgwekkende stoffen

Wij nemen deel aan het project Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) vanuit OmgevingsdienstNL, de koepel van alle Omgevingsdiensten. Bij het project ZZS zijn meerdere omgevingsdiensten aangesloten, alsook het RIVM. Het doel van dit project is om vanuit alle omgevingsdiensten een samenhangende, doelmatige en gelijke aanpak van ZZS op te stellen. Hiervoor wordt een prioritering opgesteld. Vanuit het project worden kaders, handboeken, handreikingen en dergelijke opgesteld ten aanzien van ZZS. Tussen de omgevingsdiensten wordt kennis en data gedeeld over ZZS. Wij leveren een bijdrage aan meerdere deelprojecten. Verwacht wordt dat de resultaten van de eerste deelprojecten begin 2024 worden gedeeld met alle omgevingsdiensten. Deze kunnen dan door omgevingsdiensten gebruikt worden om uitvoering te geven aan het ZZS beleid.

Het doel om een selectie van bedrijven te maken om gericht te controleren op de verplichting om ZZS emissies te minimaliseren is doorgeschoven naar 2024. We kozen ervoor om de landelijk aanpak en prioritering te volgen voor de toezicht op ZZS en daarmee als omgevingsdiensten landelijk dezelfde lijn uit te zetten. Tot die tijd hebben wij onze eigen lijn voortgezet met aandacht voor ZZS bij alle controles en bij type C bedrijven, in het speciaal voor de vermijdings- en reductieplannen die bedrijven moeten opstellen.

Toezicht op ZZS, een praktijkvoorbeeld

In maart 2022 hebben wij een Last Onder Dwangsom (LOD) opgelegd aan een bedrijf in de gemeente Wormerland. De LOD was voor het voldoen aan de normen van Vluchtige Organische Stoffen (VOS), ammoniak (overtreding 1) en Zeer Zorgwekkende Stoffen (overtreding 2) en voor het indienen van een VRP (vermijdings- en reductieprogramma) voor ZZS (overtreding 3). De afgasstromen die door de naverbrander worden geleid voldoen aan de normen voor VOS, ammoniak en ZZS van het Activiteitenbesluit. Ook aan de strengere norm voor ammoniak die onder de Omgevingswet gaat gelden wordt voldaan. Overtreding 1 is hiermee beëindigd.

Op dit moment zijn er vier afgasstromen die niet worden nabehandeld. Twee van deze afgasstromen worden in 2024 vervangen voor een indirect koelproces waarbij er geen emissies meer vrijkomen. De overige twee luchtstromen overschrijden de norm voor ZZS. Overtreding 2 duurt voort en de last onder dwangsom schrijft voor dat het bedrijf voor 1 januari 2025 maatregelen moet nemen om de emissie van ZZS terug te dringen tot onder de norm van 1 mg/Nm³. Wij houden toezicht op de voortgang van het uitvoeren van maatregelen. Het bedrijf heeft met onderzoek aangetoond dat de immissie van ZZS, de hoeveelheid stoffen in de lucht op leefhoogte, verwaarloosbaar is. Daarom is er op leefniveau geen risico voor mens en milieu.

Met metingen toonde het bedrijf aan dat de afgasstromen die niet worden nabehandeld door de naverbrander voldoen aan de normen van VOS en ammoniak. Daarom is in december 2023 besloten de maatwerkvoorschriften met afwijkende normen voor VOS en ammoniak in te trekken. Het bedrijf moet voldoen aan de algemene regels voor luchtemissies. Onder de Omgevingswet gaat er een strengere norm gelden voor ammoniak. In de wetgeving is (voor alle bedrijven) overgangsrecht opgenomen wat bedrijven 4 jaar de tijd geeft om aan de nieuwe norm van 5 mg/Nm³ te voldoen. Tijdens deze periode houden wij toezicht op het proces zodat het bedrijf binnen de termijn van 4 jaar voldoet aan de normen zoals staat omschreven in het overgangsrecht.

Overtreding 3 werd in oktober beëindigd met het indienen van een vermijdings- en reductieprogramma.

6.8 Grip op indirecte lozingen

Vanaf begin 2022 zijn gemeenten, het Hoogheemraadschap, PWN, Provincie Noord-Holland, de omgevingsdiensten en Rijkswaterstaat met elkaar in gesprek over het project indirecte lozingen. Deze partijen zijn verantwoordelijk voor het inzicht in en de grip op indirecte lozingen.

Een indirecte lozing is een lozing die niet op het oppervlaktewater plaatsvindt. Het bedrijf loost zijn bedrijfsafvalwater op de gemeentelijke riolering. Het afvalwater wordt vervolgens getransporteerd door het riool naar een rioolwaterzuivingsinstallatie (RWZI). De RWZI behandelt het afvalwater en uiteindelijk komt het behandelde water in het oppervlakte water terecht.

Resultaten controles

Om invulling te geven aan de uitvoering is voor het werkgebied van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier in 2023 een projectteam opgericht. Aan het projectteam nemen, naast Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier ook de drie omgevingsdiensten in Noord-Holland deel; ODIJ, ODNZKG en ODNHN, Ook Rijkswaterstaat en Waterproef nemen deel. Het project heeft als doel inzicht te geven in aanwezige probleemstoffen in afvalwater, maar ook de kennis bij omgevingsdiensten over afvalwater te vergroten. Binnen het project is gekozen voor 25 branches. Voor elke branche is een standaard analysepakket samengesteld. Voor deze pilot zijn in totaal 90 bedrijven geselecteerd door het HHNK. Elke omgevingsdienst controleert 30 bedrijven. Wij controleerden afgelopen jaar uiteindelijk 39 bedrijven. Bij 12 bedrijven bleek geen indirecte lozing aanwezig te zijn. Van de 27 bedrijven die wel een lozing hadden zijn er bij 7 bedrijven overtredingen geconstateerd. Vijf overtredingen op pH (zuurgraad) en 2 overtredingen dat de putten vol zaten met grond/grind of piepschuim. Bij een bedrijf wordt naast het bestuurlijke traject ook een strafrechtelijk traject ingezet.

Vervolg in 2024

Omdat alle omgevingsdiensten gebruik maken van dezelfde digitale checklist kan straks, tezamen met de resultaten van de bemonstering, een goede analyse worden gemaakt van de uitgevoerde controles. In februari 2024 is de eindrapportage van de pilot gereed. De opgehaalde resultaten van de bedrijfsbezoeken worden geëvalueerd.

Vanuit het Interbestuurlijk Programma is door het HHNK een opleiding beschikbaar gesteld om de kennis bij toezicht en handhaving van omgevingsdiensten over afvalwater te vergroten. Namens onze organisatie namen drie toezichthouders met succes deel aan de opleiding.

6.9 Ondermijning

In 2023 voerden wij in opdracht van gemeente Uitgeest een ondermijningsscan uit op een bedrijventerrein in Uitgeest. De scan bestaat uit een verzameling van indicatoren die met ondermijning te maken hebben. Zoals of de panden een bedrijfslogo hebben, er verloederd uitzien, of bedrijven online te vinden zijn etc. Naar aanleiding van deze scan voerden wij diverse (integrale) controles uit. Dit leidde onder meer tot een inbeslagname en een sluiting van een pand. Wij bieden dergelijke scans ook aan bij andere gemeenten.

In de Regio Waterland vindt er structureel ondermijningsoverleg plaats met de handhavingspartners. Hierbij worden signalen met elkaar gedeeld die door de ketenpartners worden verrijkt met informatie. Op basis daarvan wordt een passende interventie besproken. Veelal leidt dit tot integrale controles. Op deze wijze worden ook met elkaar bedrijventerreinen in kaart gebracht met panden waarover weinig bekend is. Zo krijgen we beter inzicht in het legitieme gebruik van panden en geven we een signaal af dat we samenwerken in de aanpak van ondermijning.

6.10 Alcoholwet

In 2023 controleerden wij, voor de gemeenten waarvoor wij controles op de Alcoholwet uitvoeren, verschillende supermarkten, winkels, horecabedrijven waaronder strandpaviljoens, slijterijen en sportverenigingen op de naleving van de regels met betrekking tot het verstrekken van alcoholhoudende drank aan jongeren. Voor deze controles maakten wij gebruik van de hulp van een minderjarige testkoper. Onder toezicht van onze collega's onderzochten we of deze testkoper erin slaagde om alcoholhoudende drank te verkrijgen. Binnen ons werkgebied voerden wij in totaal 47 controles uit op de leeftijdsgrens. Bij 62% van deze controles constateerden wij dat er alcoholhoudende drank werd verkocht aan de testkoper. Het ging hier voornamelijk om sportverenigingen en horecabedrijven. De cijfers laten zien dat de regels van de leeftijdsgrens die geldt bij de verkoop van alcoholhoudende drank nog steeds veel worden overtreden. Naar aanleiding van overtredingen uit 2022 voerden wij 17 controles uit bij bedrijven die eerder in de fout waren gegaan. Uit deze controles blijkt dat de leeftijdscontroles vorig jaar effect hadden. Bij 12 bedrijven constateerden wij geen overtreding van de leeftijdsgrens meer. Voor de bedrijven die opnieuw in overtreding waren, maakten wij een boeterapport op of is een dwangsom verbeurd. In 2024 continueren wij het toezicht op de leeftijdsgrens voor alcoholhoudende drank.

Naast de controle op de leeftijdsgrens, controleerden wij afgelopen jaar ook op de aanwezigheid van leidinggevendenden op de alcoholwetvergunning en de actualiteit van de vergunning. Enkele bedrijven die van rechtsvorm waren veranderd schreven wij aan om een nieuwe alcoholwetvergunning aan te vragen. Bij nieuwe horecabedrijven of slijterijen controleerden wij namens de gemeente of werd voldaan aan de inrichtingseisen zodat er een vergunning kon worden afgegeven.

6.11 Vernieuwend toezicht

Vernieuwingen binnen onze toezicht en handhaving is voor ons een belangrijk aspect. Zo kreeg de toepassing van drones bij onze bedrijfscontroles een vaste plek in onze uitvoering. Wij deden dit als een van de eerste omgevingsdiensten in Nederland. De inzet van drones heeft voor ons de meerwaarde dat wij zaken zichtbaar kunnen maken, die anders niet eenvoudig aangetoond konden worden. Hierbij valt te denken aan emissies vanuit een hooggelegen emissiepunt, opslag van materialen en grond op achtererven, opslag van staalslakken en asbestverdachte werkzaamheden.

Afgelopen jaar maakten wij ook gebruik van de drone voor thermische inspecties en (land)metingen. Kort samengevat is het een breed inzetbare tool om te constateren of het bedrijf zich aan de regels houdt en maakt het werk van toezichthouders makkelijker, efficiënter, toegankelijker en veiliger. De informatie is van hoge kwaliteit, nauwkeurig en levert tijdswinst op.

Wij maken ook gebruik van een FLIR-camera. Deze camera zetten wij in om onzichtbare gaslekkages bij bedrijven op te sporen. Denk daarbij aan een eventuele toegevoegde waarde voor het meten van benzine- of gasdampen bij tankstations. Ook wordt de camera ingezet bij op- en overslagbedrijven. Wij leiden on-the-job eigen collega's op om deze camera te kunnen gebruiken

Volumemetingen Staalslak

Bij een bedrijf binnen ons werkgebied waar staalslak wordt opgeslagen houden wij toezicht op de hoeveelheid opgeslagen slak. Een jaar productie aan staal levert ongeveer 80.000 ton (27.500m^3) staalslak op. In november 2022 constateerden wij, via de toepassing van onze drone, dat er circa 1.000.000 ton (330.000m^3) staalslak aanwezig was op de locatie. Dit betekent dat er dus ongeveer 12 jaar aan productie ligt opgeslagen. Dit is teveel en moet verminderen. Wij schreven het bedrijf hierop aan. Via periodieke metingen met onze drone monitoren wij de hoeveelheid opgeslagen staalslak.

Drones bij asbestsaneringen

Afgelopen jaar hebben wij de drone ingezet bij een aantal asbestsaneringen. De inzet van drones zorgt ervoor dat wij een eerlijk beeld krijgen van de saneringswerkzaamheden. Dit doordat wij op afstand kunnen meekijken zonder dat de uitvoerders weten dat wij aanwezig zijn en toezicht houden. Mede hierdoor wordt er beeldmateriaal verschaft die laat zien hoe het bedrijf werkelijk opereert tijdens de uitvoering van saneringen. Doordat wij op een relatief kleine afstand van de saneringslocatie zijn kunnen wij ook direct ingrijpen en werkzaamheden stilleggen als wij overtredingen constateren. Bovendien verkrijgt je vanuit de lucht een goed overzicht hoe het terrein is afgezet en waar alle benodigheden voor een sanering zijn gelokaliseerd. We hopen dat deze vorm van toezicht er ook aan bijdraagt dat uitvoerders zich aan de regels houden, omdat toezicht vanuit de lucht vaker en sneller onaangekondigd kan plaatsvinden.

FLIR-camera bij LPG-installaties

Sinds 2023 werken wij met een FLIR-camera. Ook wel een Optical Gas Imaging-camera. Met deze camera detecteren wij gasdampen en daarmee gaslekkages. Via deze camera constateerden wij bij verschillende tankstations lekkages. Het ging hier dan met name om lekkages aan de LPG-installatie. We schreven de bedrijven hierop aan en hielden via hercontroles vinger aan de pols of de lekkages voldoende snel werden verholpen. Bij ongeveer de helft van de gecontroleerde bedrijven troffen wij een lekkage aan. Het betreffen voornamelijk één of twee kleine lekkages, maar we troffen ook eenmaal zes (kleine) lekkages aan. Daarmee bewijst de camera zich als een waardevolle toevoeging van onze toezicht en handhaving.

We hebben de camera ook ingezet naar aanleiding van een klacht. De klacht ging over overlast van benzinedampen. De camera liet goed zien dat er continue emissie plaatsvond vanuit de

ontluchttingsleidingen van de ondergrondse tanks met benzine en daarmee voor overlast in de omgeving. We hebben het tankstation aangesproken op de geconstateerde gebreken, waarna de installatie is hersteld.

In 2024 zullen wij alle tankstations in ons werkgebied op deze wijze blijven controleren. Eigenaren van tankstations zijn positief over de controles. Zij beschikken namelijk niet zelf over middelen om gasdampen te detecteren, maar zijn afhankelijk van de periodieke controles van de installateur.

6.12 Padelbanen

Net als gemeenten elders in het land, hebben wij ook veel tijd en aandacht besteed aan het vraagstukken omtrent padel. Binnen ons werkgebied ontving een aantal gemeenten klachten en handhavingsverzoeken van omwonenden. De klachten hadden nagenoeg allemaal te maken met geluidsaspecten van de sport. In een aantal gevallen zijn padelbanen gerealiseerd bij bestaande tennisverenigingen. Padelbanen in de gemeenten Uitgeest en Beverwijk liggen dicht bij woningen. Het spelen van padel leidt daar tot overlast in de omgeving. Bij deze twee verenigingen is handhavend opgetreden en zijn juridische procedures gestart. Bij de vereniging in Beverwijk is inmiddels een geluidswand geplaatst waardoor wordt voldaan aan de geluidsnormen. Bij de vereniging in Uitgeest loopt nog een juridische procedure tegen het handhavingsbesluit. Op dit moment mag daar niet na 19:30 uur gepadeld worden. Op die manier wordt voldaan aan de geluidsnorm die geldt voor de avondperiode. Er zijn ook voorschriften opgelegd bij padelbanen in Bloemendaal en Haarlem. De vereniging in Haarlem speelt geen padel na 19:00 uur. Op die manier wordt voldaan aan de geluidsnorm voor de avondperiode. Met betrekking tot Bloemendaal wordt de oplossing gezocht in het plaatsen van een geluidswand om de overlast vanwege padel te reduceren en te laten voldoen aan de geldende geluidsnorm.

Omdat wij verwachten dat het aantal padelbanen in de toekomst toeneemt, stuurden wij een brief aan sportverenigingen die padel (mogelijk gaan) aanbieden. In die brief riepen wij hen op om vooraf contact met ons op te nemen. Zodoende kunnen wij vooraf gezamenlijk bekijken wat mogelijk is met betrekking tot het aanbieden van padel en het realiseren van padelbanen. Dit om onaanvaardbare geluidsoverlast voor de omgeving op voorhand te voorkomen. Dit heeft zijn uitwerking gehad. Alleen bij deze vier verenigingen lopen trajecten om te bewerkstelligen dat wordt voldaan aan de geldende geluidsnormen.

6.13 Circuit Zandvoort

Evenals in 2021 en 2022 vond wederom de Formule 1 op het Circuitpark Zandvoort plaats. De organisatie van dit evenement vraagt onze inzet vanuit vergunningverlening, toezicht & handhaving, advisering en klachtafhandeling. In aanloop van het evenement behandelen wij vergunningaanvragen, informatieverzoeken en handelen wij meldingen af vanuit de omgeving. Daarnaast houden wij toezicht of de voorschriften uit de vergunningen worden nageleefd. Ter voorbereiding op dit evenement nemen wij deel aan diverse interne en externe overleggen.

Niet alleen rondom het de Formule 1, maar jaarrond houden wij toezicht op activiteiten op het terrein en de geluidsvoorschriften uit de vergunningen. Afgelopen jaren ontvingen wij veel geluidsklachten van het circuit. Het circuit kent een vast meetpunt op het circuit dat de gehele dag het geluid meet. Via deze metingen en het meetnet in de omgeving van het circuit houden wij vinger aan de pols. Na 1.581 klachten in 2021 en 1.380 klachten in 2022 ontvingen wij in 2023 1.413 klachten over het circuit. De 1.413 meldingen kwamen van 357 unieke adressen. Van alle meldingen zijn er 523 ingediend over een UBO-dag.

Gemeente	Aantal meldingen
Bloemendaal	376
Haarlem	520
Heemstede	20
Velsen	52
Zandvoort	428
Overig	17
Totaal	1.413

6.14 24-uurs bereikbaarheid incidenten, calamiteiten en rampenbestrijding

In 2023 zijn wij 21 keer geïnformeerd over incidenten en 24 keer over ongewone voorvallen. Incidenten en ongewone voorvallen hebben betrekking op bijvoorbeeld branden waarbij mogelijk milieuschade kan ontstaan of is ontstaan bijvoorbeeld doordat er asbest in het pand aanwezig is. Andere voorbeelden zijn lekkage van bodemverontreinigende stoffen, lozen van onbehandeld afvalwater of ernstige bedrijfsstoringen die mogelijk milieuschade veroorzaakten of konden veroorzaken, maar ook dumpingen van chemisch drugsafval of van asbest.

Ook zijn er 9 gevallen geweest waarbij wij pas achteraf kennis namen van een ongewoon voorval, zonder dat deze gemeld was. Dat ging om bedrijven in de gemeenten Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Purmerend en Velsen. Omdat dit een verplichting is voor bedrijven schreven wij de bedrijven aan via een waarschuwingsbrief en verzochten ze de melding alsnog in te dienen en ons te informeren over het ongewoon voorval dat zich heeft voorgedaan. Bij recidive volgt een bestuurlijke strafbeschikking milieu.

Waar nodig zien wij erop toe dat de calamiteit of het ongeval zo snel als mogelijk wordt opgelost en de daarvoor gespecialiseerde bedrijven worden ingeschakeld. In de afhandeling van deze gevallen werken wij nauw samen met onze (keten)partners.

6.15 Cijfers toezicht en handhaving milieu

Gemeente	Onderwerp	Afgerond in 2023
Beverwijk		
	milieu	162
	calamiteiten	3
	evenementen advies	24
	evenementen bezoek	30
	meldingen asbest	125
	bezoeken asbest	28
	meldingen Bbk	12
	bezoeken Bbk	7
	meldingen Wbb	41
	bezoeken Wbb	33
	vrijstellingen geluid	64
	klachten	114
	strafrechtelijk	3
	dwangsom bestuurlijk	3
Bloemendaal		
	milieu	43
	calamiteiten	1
	evenementen advies	4
	evenementen bezoek	2
	alcohol	28
	meldingen asbest	119
	bezoeken asbest	31
	meldingen Bbk	1
	bezoeken Bbk	0
	meldingen Wbb	5
	bezoeken Wbb	3
	klachten	49
	DOR	5
	evenementen bezoek	1
	strafrechtelijk	2
Edam/Volendam		
	milieu	82
	calamiteiten	1
	evenementen bezoek	1
	alcohol	4

	meldingen asbest	78
	bezoeken asbest	25
	meldingen Wbb	82
	bezoeken Wbb	33
	meldingen Bbk	56
	bezoeken Bbk	13
	dwangsom bestuurlijk	1
	klachten	28
Haarlem		
	milieu	566
	calamiteiten	7
	evenementen advies	2
	evenementen bezoek	4
	meldingen asbest	652
	bezoeken asbest	86
	brandveiligheid	108
	meldingen Wbb	115
	bezoeken Wbb	94
	meldingen Bbk	22
	bezoeken Bbk	2
	klachten	234
	strafrechtelijk	3
	dwangsom bestuurlijk	7
Heemskerk		
	milieu	148
	calamiteiten	2
	evenementen advies	15
	evenementen bezoek	21
	alcohol	14
	meldingen asbest	187
	bezoeken asbest	12
	meldingen Bbk	16
	bezoeken Bbk	6
	meldingen Wbb	5
	bezoeken Wbb	5
	vrijstellingen geluid	13
	klachten	24
	strafrechtelijk	0

	dwangsom bestuurlijk	0
Heemstede		
	milieu	54
	alcohol	9
	evenementen advies	1
	evenementen bezoek	1
	meldingen asbest	81
	bezoeken asbest	25
	meldingen Wbb	18
	bezoeken Wbb	8
	meldingen Bbk	94
	bezoeken Bbk	25
	klachten	38
	strafrechtelijk	3
	DOR	13
Landsmeer		
	milieu	44
	calamiteiten	
	evenementen advies	14
	evenementen bezoek	0
	brand	4
	alcohol	5
	meldingen asbest	42
	bezoeken asbest	11
	meldingen Wbb	57
	bezoeken Wbb	21
	meldingen Bbk	9
	bezoeken Bbk	1
	strafrechtelijk	1
	klachten	16
Oostzaan		
	milieu	47
	evenementen bezoek	1
	evenementen advies	17
	brand	9
	alcohol	3
	meldingen asbest	38
	bezoeken asbest	14

	meldingen Bbk	17
	bezoeken Bbk	5
	meldingen Wbb	40
	bezoeken Wbb	28
	klachten	26
Purmerend		
	milieu	188
	calamiteiten	3
	meldingen asbest	314
	bezoeken asbest	49
	meldingen Wbb	70
	bezoeken Wbb	29
	meldingen Bbk	80
	bezoeken Bbk	17
	klachten	21
	dwangsom bestuurlijk	2
Uitgeest		
	milieu	66
	calamiteiten	0
	evenementen advies	16
	evenementen bezoek	20
	brand	28
	alcohol	9
	meldingen asbest	35
	bezoeken asbest	17
	meldingen Bbk	5
	bezoeken Bbk	2
	meldingen Wbb	23
	bezoeken Wbb	20
	vrijstellingen geluid	10
	klachten	41
	strafrechtelijk	0
	dwangsom bestuurlijk	5
Velsen		
	milieu	338
	calamiteiten	3
	evenementen advies	78
	evenementen bezoek	103

	meldingen asbest	265
	bezoeken asbest	22
	meldingen Wbb	34
	bezoeken Wbb	13
	meldingen Bbk	12
	bezoeken Bbk	6
	havenverordening	55
	vrijstellingen geluid	41
	klachten	154
	strafrechtelijk	2
	dwangsom bestuurlijk	3
Waterland		
	milieu	104
	calamiteiten	1
	evenementen advies	1
	evenementen bezoek	1
	meldingen asbest	84
	bezoeken asbest	17
	meldingen Wbb	76
	bezoeken Wbb	29
	meldingen Bbk	39
	bezoeken Bbk	5
	klachten	24
	strafrechtelijk	1
Wormerland		
	milieu	135
	calamiteiten	9
	evenementen advies	28
	alcohol	9
	brand	30
	meldingen asbest	41
	bezoeken asbest	6
	meldingen Bbk	13
	bezoeken Bbk	5
	meldingen Wbb	44
	bezoeken Wbb	30
	klachten	48
	dwangsom bestuurlijk	1

	strafrechtelijk	1
Zandvoort		
	milieu	65
	calamiteiten	2
	evenementen advies	11
	evenementen bezoek	19
	dwangsom bestuurlijk	1
	strafrechtelijk	1
	HH toeristische verhuur	6
	meldingen asbest	90
	bezoeken asbest	9
	meldingen Bbk	6
	bezoeken Bbk	2
	meldingen Wbb	7
	bezoeken Wbb	3
	klachten	117
	RBB (toeristische verhuur)	292

6.16 Vergunningverlening, toezicht & handhaving Bouw

Voor de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Landsmeer, Oostzaan, Uitgeest, Wormerland en Zandvoort houden we bouwtoezicht. Voor gemeente Haarlem voeren we signaaltoezicht uit voor brandveiligheid. Voor de gemeenten Landsmeer en Uitgeest controleren we op brandveiligheid. Ook adviseren we op vraagstukken Ruimtelijke Ordening (RO) en bouw- en woningtoezicht en zijn we het secretariaat van de welstandscommissie in gemeente Zandvoort. Het aantal bouwprojecten en de verleende bouwvergunningen vormt de basis voor het aantal toezichtmomenten. Naast de toezichtcontroles op de verleende bouwvergunningen vinden jaarlijks gebiedscontroles plaats. Tijdens deze controles vergelijken wij de huidige situatie met de wettelijk toegestane situatie.

Brandveiligheid

In januari constateerden wij ernstige tekortkomingen op het gebied van brandveiligheid bij een sporthal in de gemeente. Op ons advies is de sporthal enige tijd gesloten geweest. Na het aanbrengen van de nodige brandwerende voorzieningen is de sporthal, zij het met beperking, weer opengesteld voor het publiek. Naar aanleiding hiervan controleerden wij alle overige openbare gemeentelijke gebouwen, kinderdagverblijven en basisscholen op brandveiligheid. Wij constateerden geen ernstige tekortkomingen.

Pilot bouwtoezicht Waterland

Voor de gemeente Waterland voerden wij een pilot bouwtoezicht uit. Voor de pilot namen wij een aantal taken op het gebied bouw- en woningtoezicht over van de gemeente. Naast nieuwe en lopende zaken pakten wij ook een aantal oude dossiers op. Ook zochten wij uit welke dossiers vanaf 2020 binnen ons werkgebied vallen. Dit is versneld afgehandeld vanwege het afsluiten van zaaksysteem van de gemeente.

We voerden diverse controles uit in het kader van handhavingsverzoeken en meldingen, een aantal keer in samenwerking met onze juristen. Ook zijn we tweemaal mee geweest met een integrale controle van buitengebieden. De controles leidden niet tot noemenswaardige overtredingen.

Daarnaast worden we regelmatig om advies gevraagd aangaande bouwtechnische zaken.

De pilot wordt in 2024 voortgezet.

Toeristische

Wij voeren voor de gemeente Zandvoort toezicht uit op het verhuren van woningen aan toeristen. Deze regels zijn vastgelegd in de huisvestingsverordening van Zandvoort. Wij voerden afgelopen jaar circa 400 controles uit. Enkele controles leidden tot handhavingszaken. Onze controles hebben veel raakvlakken met woonfraude. Deze taak ligt bij de gemeente Zandvoort. Bij vermoedens van overtredingen is er direct contact met de gemeente.

7

Advisering

Werken, wonen en recreëren. Binnen ons werkgebied gebeurt dit zij aan zij. Zware industrie, weg, rail- en vliegverkeer en scheepvaart leggen een druk op het milieu in onze regio. Tegelijk biedt ons werkgebied ook tal van recreatiemogelijkheden. Dit alles vindt plaats dichtbij woonkernen. Om de kwaliteit van de leefomgeving te beschermen en verbeteren ligt er de uitdaging om de balans te bewaren tussen de noodzakelijke economische groei en verbetering van het milieu. Diverse milieuthema's spelen daarin een belangrijke rol, zoals lucht, geluid, geur, externe veiligheid en bodem. In dit hoofdstuk leest u over deze thema's.

Met de komst van de Omgevingswet verandert er veel voor onze advisering. In het interview in hoofdstuk 3.2 beschreven we al dat gemeenten meer beleidsvrijheid krijgen om hun eigen regels te bepalen. Dat vraagt van ons om de mogelijke (bestuurlijke) afwegingen goed in kaart te brengen en al in een vroeg stadium bij de gemeenten om tafel te zitten. Een goed voorbeeld hierin is de vertaling van de bodemregels naar de regels die gaan gelden onder de Omgevingswet, waarover wij schrijven in hoofdstuk 7.3. Ook andere thema's als omgevingsveiligheid en geluid vragen komende tijd om een vertaling van de regels onder de omgevingswet naar praktische regels voor Omgevingsplannen van de gemeenten in ons werkgebied.

7.1 Ruimtelijke advisering

Afgelopen jaar stond in het teken van de voorbereiding op de Omgevingswet. Via onze milieuadviezen adviseerden wij in de tweede helft van afgelopen jaar zowel op grond van de toen geldende wetgeving, maar gaven we ook al een doorkijkje naar hoe het advies eruitziet na invoering van de Omgevingswet.

We zien de vraagstukken bij gemeenten complexer worden. Gemeenten hebben te maken met schaarse ruimte enerzijds en anderzijds een opgave om woningbouwlocaties te realiseren. Dat heeft ook een impact op onze advisering. Een voorbeeld is de stikstofproblematiek. Ook afgelopen jaar speelde dit thema een nadrukkelijke rol binnen onze advisering. Voor nieuwe ontwikkelingen geldt een salderingsregeling. Wij beoordelen de betreffende stikstofberekeningen en behandelden een groot aantal vragen. We zien dat gemeenten ook steeds vaker kiezen voor milieubelaste locaties als zoeklocatie voor nieuwe woningen. Dat vraagt van ons om integrale afweging waarbij we niet alleen naar de milieukundige aspecten kijken, maar gezondheid in de volledige breedte.

Om de gezondheidseffecten (vanwege milieu) in de advisering mee te kunnen nemen, werkten wij afgelopen jaar aan de ontwikkeling van een dynamische kaart. Deze kaart moet de milieukwaliteit van de leefomgeving visualiseren. We verwachten dat we deze ook zullen inzetten in de advisering op de diverse omgevingsvisie.

7.1.1 Woonruimte asielzoekers

De gemeenten in ons werkgebied stonden in 2023 voor een grote opgave om woonruimte voor asielzoekers te realiseren. Vanuit onze expertise adviseerden wij hen hierbinnen over de ruimtelijke beperkingen en mogelijkheden. In onze adviezen gingen wij in op milieuthema's als geluid, geur, omgevingsveiligheid.

De locaties waarop wij adviseerden typeerden zich niet direct als locaties, geschikt voor wonen. Dat vroeg ons om die hierboven beschreven ruimtelijke beperkingen, maar vooral ook mogelijkheden goed te onderzoeken. In ons werkgebied betroffen de locaties onder meer een cruiseschip in een haven, een locatie nabij een aardgastransportleiding, een locatie op een industrieterrein, een locatie op een oude stortplaats en een locatie in een recreatiegebied

Het vinden van woonruimte voor asielzoekers gold binnen een aantal gemeenten als prioriteit. Wij hebben daar afgelopen jaar veel inzet voor gereserveerd.

7.2 Wet natuurbescherming

Het stikstofdossier is onderdeel van de advisering op Wet natuurbescherming. Hoewel wij hierover geen bevoegd gezag zijn voor het verlenen van vergunningen in het kader van de Wet natuurbescherming, is het bij het verlenen van milieu en Wabo-vergunningen verplicht om te beoordelen of er een Wet natuurbeschermingsvergunning nodig is. Bij die vragen, waarbij dat nodig is, verwijzen wij partijen door naar onze collega's bij Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord (OD NHHN) voor een vergunning, ontheffing of verklaring van geen bedenkingen.

7.2.1 Vervallen bouwvrijstelling gevolgen voor uitvoering

Het stikstofdossier is voortdurend in beweging. Wij zorgen er dan ook voor dat wij het dossier op de voet volgen en de onze uitvoering kunnen aanpassen als dat nodig is. Het vervallen van de bouwvrijstelling is één van de recentste ontwikkelingen met grote gevolgen voor de uitvoering. Door het vervallen van de bouwvrijstelling komen er bijna twee keer zoveel te beoordelen stikstofberekeningen binnen. Dit komt omdat er voor een Wabo-vergunning nu zowel voor de bouwfase als voor de gebruiksfase een stikstofberekening nodig is. Eerder gold dit alleen voor de gebruiksfase.

7.2.2 Proefberekeningen kleinschalige bouwprojecten

Afgelopen jaar startten wij met het maken van voorbeeldberekeningen (stikstof) voor kleinschalige bouwprojecten, zoals dakkapellen, opbouwen en aanbouwen. Er zijn voor al onze gemeentes op voorhand worst-case Aerius -stikstofberekeningen gemaakt op locaties 500 meter van Natura2000-gebied. Met deze berekeningen zijn wij in staat te bepalen of een aanvrager zelf nog een stikstofberekening van de aanlegfase aan moet leveren of niet. Via een kaartlaag in onze GIS-viewer zijn alle gebruikte locaties voor de berekeningen zichtbaar en is zichtbaar hoe ze liggen ten opzichte van de Natura2000-gebieden.

7.2.3 Meer ecologische adviesaanvragen door spouwmuurisolatie

Op 2 augustus 2023 heeft de Raad van State een uitspraak gedaan dat een spouwmuur mag pas worden geïsoleerd nadat er ecologisch onderzoek is gedaan naar beschermde diersoorten. Daarnaast blijkt endoscopisch onderzoek niet voldoende om de afwezigheid van vleermuizen vast te stellen. Dit betekent dat enkel endoscopisch onderzoek niet voldoende is om negatief effect uit te sluiten en er eerder naar een aanvullend onderzoek gevraagd zal worden. De provincie is belast

met het toezicht hierop. Zij heeft OD NHN gemandateerd om hierop toe te zien. Wij geven hier advies over. Deze uitspraak heeft invloed op een aantal isolatieprojecten die wij voor onze gemeenten uitvoeren, zoals het Nationaal Isolatie Programma (NIP), lokale aanpak. Het is in dit programma nu niet toegestaan om isolatiemaatregelen aan te bieden die mogelijk de beschermde diersoorten, zoals de gierzwaluw en dwergvleermuis, verstoren. Dan gaat het om maatregelen zoals spouwmuurisolatie en dakisolatie. De oplossing hiervoor ligt bijvoorbeeld in het laten opstellen van een Soorten Management Plan (SMP) per gemeente of zelfs per wijk. Per gebied kan je dan een ontheffing krijgen, waardoor isoleren wel mogelijk is. Dan kost het de consument niet (veel) meer geld. Als de gemeente geen SMP heeft, dan moet de inwoner een ecologisch onderzoek laten uitvoeren voordat zij overgaan tot isoleren. Dat kost al snel 2.000 euro. Gemeente Heemskerk is bezig met het laten opstellen van een pré SMP, zij doen mee aan een pilot vanuit de provincie Noord-Holland. Zie paragraaf hieronder. Tenslotte zijn er twee brandbrieven verstuurd naar de provincie over dit onderwerp, waarvan een vanuit de IJmond en Zuid-Kennemerland gemeenten (door gemeente Bloemendaal). Wij hebben hierin geadviseerd vanuit het portefeuillehouders overleg IJmond en Zuid-Kennemerland. De verwachting met deze uitspraak is dat wij meer adviesvragen krijgen.

7.2.4 Soorten management plan (SMP)

Het onderzoek voor het SMP dat gemeente Heemskerk met Woon-op-maat heeft laten uitvoeren is afgerond. Wij ondersteunen de gemeente Heemskerk bij het project waar nodig. Andere gemeentes hebben ook interesse getoond in het SMP. Binnenkort volgt een memo hierover voor onze andere deelnemers met meer informatie.

7.2.5 Natuur inclusief bouwen

Al een enige tijd adviseren wij gemeente Heemskerk op natuur inclusief bouwen. Hierbij wordt voornamelijk gekeken naar de mogelijkheden en worden de plannen beoordeeld op de omgevings- en verblijfs-eisen van beschermde soorten. Op dit moment staat op de planning om in gesprek te gaan met gemeente Heemskerk om een beleid natuur inclusief bouwen op te stellen.

7.3 Bodem

7.3.1 Vaststelling Nota Bodembeheer

In voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet actualiseerden wij eind 2022 de Nota Bodembeheer. Voor de nieuwe Nota Bodembeheer zijn de huidige regels zoveel mogelijk beleidsneutraal vertaald naar de nieuwe regels onder de Omgevingswet. Met de nieuwe nota gaven wij ook een plek aan de beleidstaak die met de overdracht van de bodemtaak overkomt van de provincie naar gemeenten. Gedurende 2023 is de nota binnen alle gemeenten in ons werkgebied vastgesteld door de gemeenteraden.

7.3.2 Vaststelling Bodemkwaliteitskaart Zaanstreek-Waterland

In 2023 actualiseren wij de bodemkwaliteitskaart van de regio Waterland. De bodemkwaliteitskaart dient periodiek (eens per vijf jaar) opnieuw te worden opgesteld. Het doel hiervan is om deze te

actualiseren en de bodemkwaliteitskaart van de gemeente Purmerend in de regionale kaart te integreren.

7.3.3 PFAS

De provincie is bezig met onderzoek naar het identificeren van spoedlocaties met betrekking tot PFAS. Hiervoor is een extern adviesbureau bezig middels een vooronderzoek (archiefonderzoek) en zo nodig bodemonderzoek. Afgelopen jaar hebben wij hiervoor overleggen gevoerd en informatie aangeleverd. Ook is in opdracht van de provincie onderzoek uitgevoerd, vanwege hogere gehalten PFAS in de duinen vanwege het sea spray effect. Dit onderzoek is uitgevoerd bij diverse moestuinen in de duinen van Zandvoort. Ook bij dit onderzoek zijn wij betrokken bij de uitvoering.

Binnen de gemeente Velsen onderzocht de Provincie Noord-Holland op ons verzoek de bodem van het voormalige oefenterrein van de brandweer in Velsen-Zuid op PFAS. De brandweerkazerne heeft plaatsgemaakt voor een appartementencomplex. Om inwoners te informeren organiseerden wij, samen met de gemeente, de GGD Kennemerland en Provincie Noord-Holland een informatieavond. Eind 2023 vindt het onderzoek plaats. Begin 2024 worden de resultaten verwacht. Dan ook wordt bepaald of er vervolgstappen of maatregelen nodig zijn.

7.3.4 Bodeminformatiesysteem en verstrekken bodeminformatie

Om goed zicht te houden op activiteiten in de bodem maken wij gebruik van een bodeminformatiesysteem. Met die systeem is niet alleen voor ons alle bodeminformatie van een locatie beschikbaar, maar kunnen makelaars en adviesbureaus gebruik maken van een module om bodeminformatie van een specifiek adres op te vragen. Sinds een aantal jaar maken wij gebruik van Nazca. Een aantal gemeenten in ons werkgebied maakte gebruik van Squit iBis (Roxit). In 2023 besloten Roxit en Nazca over te gaan op één bodeminformatiesysteem, namelijk Nazca. Daarmee komt nu ook alle bodeminformatie binnen ons gehele werkgebied samen in één systeem wat moet bijdragen aan een betere dienstverlening naar initiatiefnemers, maar ook het delen van informatie tussen ons en de gemeenten die voorheen werkten met Squit iBis.

7.3.5 CAIJ-Aagtenbelt monitoring

Het Aagtenpark in Beverwijk is een voormalige stortlocatie. Enkele jaren geleden is deze locatie herontwikkeld tot park. Hiertoe is de locatie afgedekt met staalslakken met daarbovenop een leeflaag. Sinds de toepassing van de staalslakken op deze locatie is er veel aandacht om mogelijke negatieve gevolgen voor het milieu te voorkomen. Dit jaar is aanvullend onderzoek uitgevoerd en informeerden wij college en raad. Daarnaast vindt jaarlijks een monitoring plaats van de aanwezige benzeenverontreiniging in de het grondwater.

Staalslakken zijn een steenachtig product dat overblijft bij de productie van staal. Deze staalslakken worden vervolgens bewerkt, zodat ze onder voorwaarden als bouwstof kunnen worden toegepast. Om grip te houden op de toepassing van staalslakken, hebben wij een meldplicht opgenomen in de Nota Bodembeheer voor onze deelnemende gemeenten. Een meldplicht betekent dat wij er vanaf de start op kunnen toezien dat de toepassing wordt uitgevoerd volgens de

geldende voorschriften. Met deze regel in onze Nota Bodembeheer houden wij scherper toezicht dan nu landelijk wordt gevraagd.

7.4 Luchtkwaliteit

In de IJmond zijn de metingen van het meetnet IJmond in 2022 in overeenstemming met de wettelijke (Europese) normen. De concentraties fijn stof en stikstofdioxide in de lucht blijven binnen de toegestane limieten. Ondanks dit feit is de luchtkwaliteit nog steeds een aandachtspunt, omdat de gemeten waarden hoger zijn dan de gezondheidsadvieswaarden van de World Health Organization (WHO). Dit brengt gezondheidsrisico's met zich mee.

In het kader van het programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmondgemeenten 2021-2025 werken we in de regio IJmond aan het verbeteren van de luchtkwaliteit. In dit programma richten wij ons binnen vier thema's op die maatregelen waar gemeenten invloed op hebben.

7.4.1 Industrie en bedrijven

We identificeerden bedrijven met (potentiële) luchtmissies en versterkten ons toezicht en handhaving hierop. Via een gespecialiseerde (FLIR)-camera zijn wij nu in staat om onzichtbare vluchtige dampen zichtbaar te maken en zo bijvoorbeeld lekkages op te sporen. Hiervoor vroegen wij met succes een SPUK-subsidie aan. Ook startten we afgelopen jaar een opleidings- en kennisprogramma om emissiegegevens te verzamelen en te beoordelen.

Onze lobby voor gezondheid in Europees bronbeleid leidde tot voorstellen van de Europese Commissie aan de Europese Milieuraad.

7.4.2 Woon- en leefomgeving

We onderzochten afgelopen jaar hoe gezondheid kan worden meegewogen bij ruimtelijke projecten en voerden hiervoor o.a. een pilot uit waarbij we de milieukwaliteit in kaart brachten en de data over de milieukwaliteit vertaalden in een gezondheidsscore. Daarnaast organiseerden wij een raadsessie over de impact van houtstook op de gezondheid en startten we een bewustwordingscampagne via uitingen in lokale kranten en sociale media van de gemeenten, alsook een billboardcampagne. Ook startten we, in samenwerking met TNO en Hollandse Luchten, een pilot voor het meten van roet als indicator voor houtrook.

7.4.3 Mobiliteit

Mobiliteit en dan specifiek weg- en vrachtverkeer heeft een impact op de luchtkwaliteit. Afgelopen jaar voerden we verkenningen uit voor de verduurzaming van mobiliteit. In december 2023 rondde we de verkenning voor schone stadslogistiek af en brachten wij kansrijke scenario's in beeld. We brachten de (staat van de) doorfietsroutes in kaart om na te gaan waar nog aanpassingen nodig zijn om gebruik hiervan te optimaliseren.

Sinds eind 2022 meten wij de NO₂-concentratie langs enkele drukke verkeerspunten als input voor (actualisatie van) beleid.

Vanuit het programma IJmond Bereikbaar voerden wij mobiliteitsscans uit om verduurzaming van woon-werkverkeer te stimuleren. De mobiliteitsscans maakten ook inzichtelijk welke reductie van de uitstoot van NOx en fijn stof mogelijk is bij de verdere verduurzaming van woon-werkverkeer.

7.4.4 Scheepvaart

Afgelopen periode onderzochten wij de mogelijkheden om via geldende algemene regelgeving (het Activiteitenbesluit) walstroom op te leggen aan bedrijven die schepen ontvangen. Dit was alleen mogelijk voor vergunningplichtige bedrijven. Daartoe startten met de uitwerking van walstroom in de ferry (DFDS) in de – van rechtswege- te actualiseren vergunning uit 2007. Ook startten we een casestudie voor walstroom bij cruiseschepen. In september 2023 dienden wij een subsidieaanvraag “Tijdelijke subsidieregeling walstroom zeeschepen” in (voor walstroom voor de schepen van DFDS).

7.4.5 Wettelijk adviseurschap vergunningaanvragen Tata Steel

Wij zijn wettelijk adviseur ten aanzien van de vergunningen die worden verleend aan Tata Steel. Het uitvoeren van het wettelijk adviseurschap Vergunningen Tata Steel vraagt continu aandacht omdat het verkrijgen van inzicht in relevante emissies proceskennis vergt. Tevens spelen er meerdere procedures rond het wel/niet treffen maatregelen om emissies te beperken.

De plannen van Tata Steel met betrekking tot de route groen staal ondervinden nog veel veranderingen en de Notitie Reikwijdte en Detailniveau is uitgesteld naar begin 2024. Hiernaast vinden er veel ontwikkelingen plaats bij de huidige installaties waaronder het groot onderhoud aan Hoogoven 7, plaatsingen van de tertiaire afzuiging en Denox-installatie en het windscherm bij de kolenopslagen. Vanuit ons wettelijk adviseurschap adviseerden wij richting het bevoegd gezag op inzet van scherp vergunnen bij deze ontwikkelingen of het opleggen van onderzoek verplichtingen aan Tata Steel om verbeteringen in kaart te brengen. Het uitstel op de route groen staal maakt het moeilijk om een lange termijnplanning te maken om te borgen dat de afstemming tijdig plaatsvindt om tot een goed gedragen advies/zienswijze te komen op de plannen van Tata Steel.

7.5 Geluid

Gemeenten kunnen via diverse maatregelen bijdragen aan het verminderen van overlast van omgevingsgeluid. Zij hebben daarmee dus ook een rol in het beheersen of te verlagen om negatieve effecten als gevolg van geluid uit de omgeving. Gemeenten beschrijven deze maatregelen in een Actieplan Geluid. Het opstellen van dit actieplan is een Europese verplichting. Elke vijf jaar moet een gemeente dit plan actualiseren.

In 2023 startten wij met de actualisatie van het Actieplan geluid voor zes gemeenten in ons werkgebied, te weten; Beverwijk, Bloemendaal, Heemskerk, Heemstede, Velsen en Zandvoort. Wij maken hiervoor gebruik van de expertise van DGMR. Dit adviesbureau begeleidt diverse gemeenten en OD's bij het maken van geluidsplannen.

Het actieplan focust zich op wegverkeer. De basis van de actieplannen zijn de geluidbelastingkaarten. Afgelopen jaar evalueerden wij de huidige actieplannen, inventariseerden wij hotspots en knelpunten binnen de gemeenten waar geluidgevoelige gebouwen onder druk staan en werkten wij mogelijke scenario's uit voor de plandrempel die gemeenten opnemen in het

actieplan. De hoogte van de plandrempel is een keuze en geen wettelijk vastgestelde waarde. Hoe lager de plandrempel (hoge ambitie), hoe hoger de kosten voor maatregelen. Het is daarom van belang om al in een vroeg stadium de effecten van een plandrempel in beeld te brengen. In voorbereiding op de actualisatie van de actieplannen brengen wij effecten van drie verschillende plandrempels in beeld, om een bijdrage te leveren in het bepalen van het uiteindelijke ambitieniveau.

Gedurende de actualisatie werken wij veel samen met collega's van afdelingen als Openbare/Civiele Werken, Stedenbouw/Stedelijke Ontwikkeling en Verkeer & Vervoer en Beheer & Onderhoud om tot een zo integraal pakket aan maatregelen te komen.

7.6 Schiphol

Voor negen gemeenten voeren wij de beleidsondersteuning uit voor het dossier Vliegverkeer Schiphol. Het gaat om de gemeenten Alkmaar, Bergen, Beverwijk, Castricum, Haarlem, Heemskerk, Heiloo, Uitgeest en Velsen. Wij bereiden de bestuurlijke overleggen voor en ondersteunen de portefeuillehouders Schiphol in het agenderen van de belangen van onze regio binnen de interbestuurlijke samenwerking. Dit jaar maakten wij een start met de actualisatie van de Bestuurlijke Agenda Vliegverkeer Schiphol. Hierin staan de gemeenschappelijke belangen van de negen gemeenten beschreven. De belangen waarmee de negen gemeenten elkaar ook vinden en versterken in de overleggen met andere gemeenten, provincies en het ministerie binnen de Schipholregio. In juni organiseerden wij een informatieavond voor de gemeenteraden van de negen gemeenten om hen te informeren over de actualisatie. Circa 50 raadsleden waren hierbij aanwezig. De Bestuurlijke Agenda wordt einde van dit jaar in aan de gemeenteraden aangeboden ter vaststelling.

Acht van de negen gemeenten maken ook deel uit van de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS). Wij bereidden deze overleggen voor. De BRS werkt sinds 1 januari 2022 interbestuurlijk samen met gemeenten en provincies binnen de Schipholregio en het Ministerie. Vertrekpunt van de interbestuurlijke samenwerking is het herstellen van de balans tussen een gezonde leefomgeving en het belang van een internationale luchthaven. Onder meer het krimpbesluit dat de Minister in juni 2022 aankondigde staat hierin centraal. Resultaat van de interbestuurlijke samenwerking is het Ontwikkelperspectief NOVEX Schipholregio en de Uitvoeringsagenda die daarbij hoort. Met de Uitvoeringsagenda zijn de standpunten uit de regionale Bestuurlijke Agenda nu ook geagendeerd binnen de interbestuurlijke samenwerking, waaronder een gedeeltelijke nachtsluiting, aandacht voor reductie van hinder ook in de gebieden op grotere afstand van Schiphol en het vastleggen van normen voor alle emissies (waaronder geluid en luchtkwaliteit).

8 Duurzame leefomgeving

Al een groot aantal jaar staat duurzaamheid hoog op de agenda bij gemeenten. Het gaat daarbij om duurzame nieuwbouw en de verduurzaming van bestaande woningen en bedrijven, maar ook over duurzame mobiliteit. Gemeenten moeten voldoen aan nationale en internationale klimaatdoelen. Doelen die om samenwerking vraagt tussen overheden, bedrijven en inwoners. Als omgevingsdienst hebben wij veel kennis en ervaring over het treffen van duurzame maatregelen en zijn wij de schakel naar ondernemers. Dit biedt kansen om het bedrijfsleven te faciliteren richting de verduurzaming van bedrijven en bedrijventerreinen. Dat doen wij in de IJmond onder de noemer GreenBiz IJmond en IJmond Bereikbaar. Daarnaast zien wij dat nationale en internationale doelen op regionale schaal worden vertaald en uitgewerkt. Een voorbeeld daarvan is de Regionale Energiestrategie. Overheden werkten met elkaar aan het opwekken van duurzame energie op land: één van maatregelen uit het Klimaatakkoord. Met onze kennis zijn wij ook een meerwaarde in dergelijke regionale overleggen. Ook afgelopen jaar sloten wij aan bij diverse regionale overleggen die bijdragen aan de gewenste versnelling om de omgeving te verduurzamen. In dit hoofdstuk beschrijven wij een aantal van deze projecten.

Waar wij voorheen oog hadden voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving en de bedrijvigheid zien we dat gemeenten steeds vaker ook zelf een rol invullen. Bijvoorbeeld waar het gaat om de verduurzaming van de bestaande bouw. In navolging van deze ontwikkeling zullen wij de taakverdeling komend jaar met onze gemeenten herijken. Belangrijk daarbij is dat wij elkaar versterken en op inhoud blijven aanvullen. Onze focus zal daarbinnen komende jaren liggen op de verduurzaming van bedrijven en bedrijventerrein via onze schakel met ondernemers, maar ook op het aanvragen van regionale subsidies en het – waar mogelijk - faciliteren van de projecten die daaruit voortkomen. De herijking is onderdeel van de modernisering van onze Gemeenschappelijke Regeling, die wij in hoofdstuk 3.5 beschreven.

8.1 Energiebesparingsplicht bedrijven

De maatschappelijke opgave op het gebied van energiebesparing is groot. Inmiddels is al veel in beweging en zijn ondernemers hard aan de slag om te verduurzamen. Om de opgave in goede banen te geleiden heeft de overheid niet alleen een stimulerende taak, maar ook een belangrijke toezichhoudende taak. Deze taak voeren wij uit namens onze deelnemers. In 2022 zijn vanuit de provincie [financiële middelen beschikbaar gekomen om de uitvoering van deze taak te versterken](#). Omgevingsdienst IJmond heeft aanvullend daarop een [specifieke uitkering toezicht en handhaving energie](#) (SPUK-THE) aangevraagd en toegekend gekregen om de organisatie te versterken ten behoeve van deze taak.

Belangrijke taak, grote opgave

Energiecontroles zijn voor omgevingsdiensten geen nieuwe taak, maar wel een taak die steeds belangrijker wordt. We bereidden ons hier afgelopen jaar en afgelopen jaren op voor via het opleiden van onze toezichthouders. Dit bestond uit zowel *in-company* trainingen als *training-on-the-job*. Het houden van toezicht op aspecten van energiebesparing vraagt om nieuwe kennis bij onze toezichthouders. Ook voor de ondernemers verandert er wat. Controles, waarbij wij ook energiebesparingsaspecten meenemen, vragen van ons én van de ondernemer vaak meer

voorbereiding en toelichting. In 2023 kozen wij voor toezicht met een stimulerend karakter, waarbij er aandacht was voor de veranderopgave van de ondernemer.

Vanuit stimulerend toezicht lieten we bij 92 ondernemers energiescans uitvoeren. Na de scan werden ondernemer tot maximaal een jaar lang gecoacht door een externe partij om de verplichte maatregelen toe te passen. In 2023 volgden zeven nieuwe toezichthouders de energietraining. Zo zijn zij straks, na de afronding van hun basisopleiding tot toezichthouder milieu, ook direct inzetbaar voor energiecontroles. Bovendien is op managementniveau prioriteit op het thema gezet door een e-team in te richten en de daarbij horende toezichthouders geheel of deels vrij te maken voor het uitvoeren van de taken.

In 2023 voerden wij in totaal 483 energiecontroles uit, waarvan 91 met een stimulerend toezicht karakter en 64 met behulp van een datalogger. We voerden 153 hercontroles uit naar aanleiding van een eerste toezichtcontrole energie.

8.2 Energielabel C bij kantoorgebouwen

Sinds 1 januari 2023 is de [energielabel C verplichting](#) van kracht voor een groot deel van de kantoorpanden in ons werkgebied. Gemeenten hebben hierin een toezichthoudende taak. Om een goed beeld te krijgen van de toezichtopgave voerden wij in 2023 een inventarisatie uit voor ons gehele werkgebied. Hieruit kwam naar voren dat van de 1.990 kantoorpanden die mogelijk moeten voldoen, 795 kantoorpanden al voldoen en 862 niet hoeven te voldoen (eerste inventarisatie 2023: 333 panden voldoende nog niet). Op het moment van schrijven beschikken 219 kantoorpanden nog niet over het vereiste label. De verwachting is dat een aantal kantoorpanden, die inmiddels een energielabel Label-C hebben, niet hoeven te voldoen. De reden is dat ze of onder de uitzonderingsregel vallen, of de eigenaar een plan van aanpak aanbod waaruit blijkt dat het pand binnenkort wel voldoet. Kortom, de lijst van 'aandachtspanden' wordt kleiner. Een punt van aandacht blijven panden met een label met een geldigheid van tien jaar. Zij moeten na die tien jaar opnieuw een label aanvragen. Vergelijkbaar met wasmachines en koelkasten worden de eisen van het Label-C steeds strenger. Toezicht en handhaving op Label-C is daarmee dus een doorlopende opgave.

8.3 Just Transition Fund

De Europese Unie richtte in januari 2021 het Just Transition Fund (JTF) op om regionale clusters in Europa, die nog sterk leunen op fossiele brandstoffen, te ondersteunen bij een rechtvaardige transitie naar een duurzame industrie. Sinds januari 2023 is de [JTF-subsidie ook voor de IJmond beschikbaar](#). Vijf gemeente (Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Uitgeest en Velsen) hebben € 58,5 miljoen euro te verdelen. Inmiddels zijn er een dertigtal projecten ingediend voor JTF met een totale subsidieaanvraag van 30 miljoen euro. De verwachting is dat de overige middelen voor het grootste deel in 2024 wordt aangevraagd. Het doel daarbij is om de gevolgen van de energietransitie op te vangen, een duurzamere (staal)industrie in de IJmondregio te realiseren, onze economie te verbreden en een betere aansluiting te maken tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. De energietransitie geeft kansen om van werk naar werk te komen, voor omscholing, bijscholing en verandering van werkzaamheden.

8.4 GreenBiz IJmond

Energy

De energiemarkt is volop in beweging met de toename van hernieuwbare energie. Ons product GreenBiz Energy en de voordelen van dynamische prijzen krijgt steeds meer erkenning in de markt en is nu ook beschikbaar bij de grotere commerciële partijen. De focus bij GreenBiz Energy verschoof afgelopen jaar van nieuwe werving op dynamische tarieven richting het tot stand brengen van en onderzoek doen naar groepscontracten.

Circulair

Het project 'Upcycle Your Waste' is in kwartaal een met succes afgerond. Deze prestatie markeert een sterke start in het bevorderen van circulaire projecten. Tijdens dit project zette een werkgroep actief circulaire initiatieven op. Komende periode blijft de werkgroep deze initiatieven ontwikkelen. Een belangrijke mijlpaal was de inventarisatie van afvalstromen bij meer dan 200 bedrijven. Verder startten we met het oprichten van een reststoffen-hub op bedrijventerrein de Trompet in Heemskerk. Een ander hoogtepunt was de organisatie van een grote Hackaton in het BUKO Telstar stadion in Velsen. Ten slotte zijn bij 35 bedrijven maatwerkadviezen afgegeven met aanzienlijke circulaire resultaten.

De werkgroep circulair speelde een cruciale rol bij het ontwikkelen van een nieuw project; 'IJmond Circulair'. We startten dit project in samenwerking met het Nova College. Eind 2023 dienden wij voor dit initiatief een JTF-subsidieaanvraag in. Dit project is enerzijds gericht op het voorbereiden van de arbeidsmarkt; het opleiden en trainen van mensen voor de veranderende arbeidsmarkt gericht op duurzaamheid en de circulaire economie. Anderzijds willen wij MKB-ondernemers ondersteunen en stimuleren om stappen te zetten richting een circulaire bedrijfsvoering. Door deze aanpak hopen wij de circulaire economie in de regio te bevorderen én lokale bedrijven en de arbeidsmarkt versterken.

Energiescan winkels en horeca- en kleinverbruikers

In de context van stijgende energieprijzen en versnelde klimaatdoelstellingen ontstond een nieuwe urgentie voor energiebesparende en duurzame maatregelen onder MKB-ondernemers. Om hierop in te spelen voerden wij, met de steun van gemeenten, 132 energiescans uit binnen de horeca en detailhandel. In totaal 42% van de bezochte bedrijven zette in 2023 al stappen door de adviezen om te zetten in het daadwerkelijk implementeren van maatregelen. Het resultaat is dat in onze regio 121 maatregelen zijn getroffen, zoals het vervangen van verlichting, het isoleren van het pand, energiezuinig verwarmen of het plaatsen van zonnepanelen.

Begeleiding aanvragen subsidies IJmond

In 2023 ondersteunden we 22 ondernemers bij het aanvragen van een HIRB+ Duurzaamheidssubsidie, met een totaal subsidiebedrag van 235.000 euro. Dit bedrag gaat naar duurzame investeringen, zoals het plaatsen van zonnepanelen, het isoleren van het pand of het realiseren van laadpalen.

8.5 Duurzame mobiliteit

Het programma IJmond Bereikbaar kent twee pijlers. De gemeentelijke samenwerking en de werkgeversaanpak. Binnen de werkgeversaanpak voerden wij in 2023 mobiliteitsscans uit. Via deze route binden wij werkgevers aan het programma en adviseren wij hen over de mogelijkheden om mobiliteit te verduurzamen. Via de werkgeversaanpak groeide de fietscommunity in de IJmond tot 3.100 gebruikers. Deze gebruikers samen dragen bij aan 224.000 spitsmijdingen en een besparing van 921 ton CO₂. De samenrij community groeide tot 1.100 dagelijkse gebruikers. Zij droegen samen bij aan 1.200 spitsmijdingen en bespaarden 32 ton CO₂. Vanuit IJmond Bereikbaar richten wij ons ook op fietsstimulering via de doorfietsroutecampagne. Met de fietsactie 'IJmond fietst door' willen we meer mensen in de IJmond aan het fietsen krijgen. Zo blijft de auto vaker staan. De doorfietsroutecampagne is uitgebreid in verband met de sluiting van de Velsertaverse in 2023. Via deze campagne kozen 665 mensen voor de fiets. Hiermee realiseerden zij samen 7.293 spitsmijdingen en bespaarden zij 22 ton CO₂.

Herijking mobiliteitsfonds

Binnen de gemeentelijke samenwerking gaven we het Platform IJmond Bereikbaar een nieuwe impuls. Daarnaast werkten we aan het programma mobiliteit voor de IJmond. Wij begeleidden het proces om, samen met de IJmondgemeenten, tot een gezamenlijk plan te komen op het gebied van (duurzame) mobiliteit. Het gaat hier om de regionale onderwerpen. Onderdeel hiervan is een herijking van het mobiliteitsfonds.

8.6 Energiesystemen, taskforce e-infra, CES en pMIEK en regionale structuur warmte

Het [industriecluster Noordzeekanaalgebied](#) (NZKG) geeft via de [Cluster Energie Strategie \(CES\)](#)⁵ inzicht in de (ontwikkeling van) energie- en grondstoffenvraag en wat de knelpunten in de infrastructuur zijn. Wij adviseren de IJmondgemeenten bij de opstelling van de CES.

In de CES NZKG is beschreven wat industrie nodig heeft om te verduurzamen en hoe de samenwerkende partijen dit vorm gaan geven. Bijvoorbeeld door de ontwikkeling van de waterstofketen, de realisatie van verdergaande elektrificatie, de inzet van duurzame brandstoffen en het doorontwikkelen van afvang en gebruik van warmte/stoom en CO₂-afvang. De zes CES-clusters bieden het plan voor juni 2024 aan het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Wij nemen namens de IJmondgemeenten deel aan de verschillende werkgroepen.

Waterstof

Op grond van de MilieuEffectRapportage (MER), in opdracht van de Gasunie in het kader van de Rijkscoördinatieregeling, is een voorkeursalternatief gekozen voor deze regio, voor de aanleg van het Waterstofnetwerk. Wij adviseren de IJmondgemeenten op ruimtelijk advies (inpassing), vergunningverlening en algemeen advies in het kader van de energietransitie.

(Net) aanlanding wind op zee

⁵ <https://www.klimaatpakkoord.nl/actueel/nieuws/2020/10/22/industriële-clusters-publiceren-plannen-2030-2050> > klik op [Energiecluster Noordzeekanaalgebied](#) om het plan uit 2020 in te zien

Om een verantwoorde inpassing van de bijbehorende infrastructuur van het net op zee mogelijk te maken, stelde het kabinet 500 miljoen euro beschikbaar voor gebiedsinvesteringen in de omgeving van de vijf aanlandlocaties van de netaansluitingen. In de eerste tranche is voor de regio Noordzeekanaalgebied (gebied vanaf IJmuiden tot aan Amsterdam) 50 miljoen gereserveerd: voor onder andere energie-infrastructuur en mobiliteit. In de tweede tranche komt in totaal nog een bedrag van 280 miljoen beschikbaar. Zo is in Velsen bijvoorbeeld de tweede pont op één gezet. Wij adviseren de gemeente Heemskerk bij besteding van de gelden van dit gebiedsfonds.

PMIEK

Projecten uit de CES zijn opgenomen in het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK) van het Ministerie van Economische zaken en Klimaat (EZK) of het [provinciaal MIEK van provincie Noord-Holland](#). Het pMIEK maakt onderdeel uit van het zgn. Integraal programmeren vanuit Provincie Noord-Holland. Dat bestaat uit twee delen, het pMIEK en de Energievisie. In het pMIEK staat welke investeringen nodig zijn voor de uitbreiding van de regionale energie-infrastructuur, inclusief warmte. Het beschrijft ook hoe deze investeringskeuzes worden geïntegreerd in de plannen van netbeheerders en het ruimtelijk beleid van provincies en gemeenten. Het pMIEK is voor het eerst vastgesteld in 2023. Voor 2025 wordt gewerkt aan een nieuwe versie. Deze ontwikkelingen zijn verbonden met de energievisie waarvan ook een nieuwe versie wordt opgesteld voor 2025 en de resulterende taskforce e-infra. Wij nemen namens gemeenten in de IJmondgemeenten Zuid-Kennemerland deel aan de verschillende werkgroepen.

In 2023 is de [Energievisie Noord-Holland](#) vastgesteld, in hetzelfde proces van de pMIEK. Wij nemen deel aan werkgroepen vanuit het thema netcongestie. In 2023 is gestart met de [taskforce Energie-Infrastructuur vanuit provincie Noord-Holland en nutsbedrijven](#). Deze is gerelateerd aan de Energievisie Noord Holland en het thema netcongestie. Gezamenlijk wordt gekeken waar de knelpunten in de energie infra aangepakt kunnen worden. In de taskforce wordt gesproken over en actie genomen op de versnelling van de huidige aanpak, over inzet en toepassing van slimme energiesystemen en prioritering daarvan.

8.7 Warmtenet IJmond (Beverwijk en Heemskerk)

- De uitvoering van Pont tot Park is in 2023 niet verder uitgewerkt voor Duurzaamheid, ook het warmtenet niet. Focus voor het warmtenet lag in 2023 op Zee- en Duinwijk.
- In 2023 is de businesscase warmtenet voor Zee- en Duinwijk opgesteld. Omdat dit nog niet tot een betaalbaar tarief leidde is besloten in 2024 verder te kijken naar de mogelijkheden van een warmtenet en met name de externe financieringsmogelijkheden.
- HVC heeft geothermie als mogelijke extra bron meegenomen als onderzoeklocatie. Om dit verder uit te kunnen werken moeten er eerst concrete plannen zijn voor uitvoering warmtenet.
- Voor Spoorzone moet nog een warmtealternatief worden uitgewerkt. Een warmtenet zou hierin een oplossing kunnen bieden. Dit is momenteel nog niet verder uitgewerkt. Een en ander wordt wel belangrijker in het kader van netcongestie.

8.8 Wijk Uitvoeringsplan Uitgeest

Voor Uitgeest zijn we volop bezig met de uitvoering van het Wijk Uitvoeringsplan (WUP). De WUP van Uitgeest stelt echter niet dat een wijk of buurt volledig van het gas afgaat, maar dat - verspreid over de gehele gemeente - woningen aardgasloos worden. De businesscase stelde namelijk dat een warmtenet financieel niet haalbaar is. Daardoor richten we ons in Uitgeest op individuele oplossingen. Om netcongestie te voorkomen gaan we voor een decentrale aanpak. Dit doen we door projecten als Groen thuis, maar ook via 'energieadviezen aan de keukentafel'. Ook organiseerden we meerdere informatieavonden over energithema's als warmtepompen.

8.9 Groen Thuis

Groen Thuis is dit jaar met 36 eigenaar-bewoners de tweede ronde begonnen. Alle deelnemers ontvingen ons adviesrapport van Duurzaam Bouwloket of de Huizendokter. Zeventien deelnemers ontvingen inmiddels ook een warmteverliesberekening. Deze berekening is nodig om het vermogen van een warmtepomp of een ander alternatief daarvoor te bepalen. Op basis van de adviesrapporten en warmteverliesberekeningen zijn de deelnemers goed uitgerust om stappen te zetten in het verduurzamen van hun woning. Een aantal bewoners is op basis van de uitkomst van dit advies nu aan de slag met het isoleren van de woning. Ook is er al een aantal deelnemers die 'warmtepomp-ready' zijn. Zij voegen inmiddels al offertes aan om binnenkort een warmtepomp te laten installeren in de woning. Bij één deelnemer wordt de warmtepomp zeer binnenkort geïnstalleerd. Er zijn ook deelnemers die wachten op een natuurlijk moment: zij hebben plannen om te verbouwen of hun woning uit te bouwen. Met het advies dat ze ontvingen kunnen zij hun verbouwing goed voorbereiden. Onze adviseurs blijven in contact met deze deelnemers om, waar nog nodig, te adviseren.

8.10 Zon-op-daken

De Regionale Energie Strategie (RES) benadrukt het belang om lege daken, als dat mogelijk is, te voorzien van zonnepanelen. Dit was voor de gemeenten Landsmeer en Oostzaan aanleiding om onderzoek te doen naar welke daken in de regio al over zonnepanelen beschikken en op welke daken nog geen zonnepanelen liggen, maar wel geschikt zijn voor de toepassing van zonnepanelen. De focus lag op daken met een oppervlakte groter dan 1.000m². Voor de daken waar nog geen zonnepanelen lagen keken we naar welke bedrijven of instellingen zich daar bevinden, waarna we contact opnamen om te achterhalen waarom er (nog) geen zonnepanelen zijn geïnstalleerd. Van de 41 daken in Oostzaan met een oppervlakte groter dan 1.000m² hebben er vijftien al zonnepanelen. Er zijn zestien daken niet benaderd om verschillende redenen en is er contact geweest met elf locaties. Van deze negen locaties kunnen er drie geen zonnepanelen installeren, terwijl de overige zes momenteel de mogelijkheden voor zonnepanelen onderzoeken, nu of in de toekomst. Van de 40 daken in Landsmeer met een oppervlakte groter dan 1.000m² hebben elf daken al zonnepanelen, zijn er negen niet benaderd om verschillende redenen en is er contact geweest met elf panden. Van deze twintig locaties kunnen er vijf geen zonnepanelen plaatsen, terwijl de overige vijftien ofwel geen haalbare zakelijke redenen hebben ofwel al bezig zijn met het proces om zonnepanelen te realiseren.

8.11 Zonnepanelen appartementencomplexen

We onderzochten binnen de gemeente de mogelijkheden van zonnepanelen op appartementencomplexen die beschikken over een dakoppervlakte groter dan 1.000m². We voerden deze scan uit voor de gemeenten Oostzaan en Wormerland. Er waren in totaal negen verschillende eigenaren/beheerders van deze panden. Wij namen met zeven van hen contact op. In deze gesprekken kwamen concrete hulpvragen naar voren waar de gemeente dit jaar mee aan de slag gaat. Deze vragen varieerden van isolatieadvies tot voorbeelden van andere VvE's die al verduurzaamd hebben, en van advies over het aantal zonnepanelen tot geschikte constructies en verdelingen binnen de VvE. De overige eigenaren/beheerders hadden geen specifieke hulpvraag en waren binnen de technische en financiële mogelijkheden van nu al goed op weg naar duurzaamheid.

8.12 Duurzaamheidslening Beverwijk & Heemskerk

Sinds 2019 geven wij uitvoering aan de duurzaamheidslening Beverwijk. In 2021 volgde de gemeente Heemskerk. De lening was ook beschikbaar in 2023. Voor beide gemeenten was een budget van €1.000.000,-. Op 31 december 2023 was in Beverwijk nog in totaal €340.000,- beschikbaar van het totale budget. Het resultaat van de duurzaamheidslening over het jaar 2023 is voor €494.634,- aan leningen is verstrekt. In het eerste kwartaal van 2024 zullen wij op verzoek van de gemeenteraad een verzoek indienen voor aanvullend budget. Met 46 leningen zijn 58 maatregelen gerealiseerd. Zonnepanelen maken 55% van de maatregelen uit, isolatiemaatregelen 26%, overige maatregelen 19%. Het resultaat van de duurzaamheidslening in Heemskerk is dat over het jaar 2023 voor €784.122,- is verstrekt. Met 70 leningen zijn 120 maatregelen gerealiseerd. Zonnepanelen maken 42% van de maatregelen uit, isolatiemaatregelen 43%, overige maatregelen 15%.

9 Natuur- en Milieueducatie

9.1 Natuur- en milieueducatie

Onze doelstellingen zijn het aanbieden van:

- Educatieve activiteiten over natuur- en milieu voor het primaire onderwijs (PO), kinderopvang, naschoolse (NSO) en buitenschoolse opvang (BSO).
- Educatieve materialen over natuur- en milieu voor onderwijs, BSO, NSO en kinderopvang.
- Educatieve excursies en workshops over natuur- en milieueducatie voor volwassenen.

In 2023 leerden kinderen uit Beverwijk en Heemskerk op een educatieve manier over natuur, milieu en duurzaamheid.

Woensdagmiddagactiviteiten

Twee keer per maand organiseerden wij woensdagmiddagactiviteiten op kinderboerderij De Baak in Beverwijk en op kinderboerderij Dierendorp of het Koetshuys in Heemskerk. Elke middag had een ander thema bijvoorbeeld dinosaurussen, hout of herfst. Voor elke middag geldt een apart programma. Wij maakten bijvoorbeeld een zoekkaart of speurtocht. Daarnaast is er voor iedere knutselopdracht een bijpassend thema. Iedere middag probeerden wij alle zintuigen van de kinderen te stimuleren. NME zorgt dat kinderen een leuke middag hebben én dat zij kennis opdoen over een specifiek onderwerp. Het jaarprogramma wordt afgedrukt in een folder.

Leskisten

Leerkrachten leenden bij ons leskisten waardoor zij weinig tijd kwijt waren aan de voorbereiding van een les over milieu of natuur. Na een aanvraag via ons boekingsstelsel zetten wij de leskist klaar. NME bezit ruim 25 leskisten. In 2023 werden er door ons ook nieuwe leskisten ontworpen zoals een leskist over kikkers en een leskist over het menselijk lichaam.

Lesmaterialen

Scholen vroegen via onze website diverse materialen aan die wij dan voor hen bestelden. Populaire materialen in 2023 waren bijvoorbeeld paddenstoelenkweeksets, kweekkasten voor in de klas en afvalprikkers. Wij regelden dat dit op tijd bij de leerkrachten was.

Lessen en excursies

Leerkrachten en NSO/BSO-begeleiders konden ook in 2023 weer uit ruim 25 (gast-) lessen of excursies kiezen bijvoorbeeld "de klimaatshow". Na aanvraag plande NME de les in. Een deel van de gastlessen gaven wij zelf zoals "juten en de plasticsoep", "boer zoekt hulp", "van graan tot pannenkoek" en de "waterbeestjeslessen". Scholen ontvangen het NME-aanbod via een A3 folder.

En verder

Voor volwassenen organiseerde NME-lezingen en excursies. Deze werden gegeven door professionals zoals boswachters en ecologen met specifieke kennis over vleermuizen, wolven, vogels of nachtdieren. Wij regelden de sprekers, inschrijvingen, persberichtgeving, locaties en alle organisatie eromheen. Al deze excursies werden in 2023 volgeboekt. Om natuur- en milieueducatie voor iedereen toegankelijk te houden is dit gratis, wij regelen dit vanuit het beschikbaar gestelde NME-budget. Al ons aanbod wordt o.a. bekendgemaakt via onze website die wij actueel houden. Verder zijn wij voorzitter van het NME-overleg in de regio IJmond en Zuid-Kennemerland en brengen twee keer per jaar een regionale nieuwsbrief uit. Uitgebreidere informatie over onze werkzaamheden is te vinden in onze jaarverslagen en werkprogramma's op www.nmebeverwijkheemskerk.nl/jaarverslag.

10

Rapportage
Uitvoeringskader
ODIJmond

10.1 Uitvoering en handhaving

Artikel 10.6 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht vereist dat wij jaarlijks inzicht geven in een aantal aspecten te behoeve van onze uitvoering en handhaving. Deze aspecten beschrijven wij in onderstaande tabel.

	Controles (milieu)	Inspecties niet in orde	Bestuurlijke sancties	Processen verbaal/BSBm	Klachten
Beverwijk	162	74	3	3	114
Bloemendaal	43	16	0	2	49
Edam-Volendam	82	28	1	0	28
Haarlem	566	158	6	3	234
Heemskerk	148	54	0	0	24
Heemstede	54	14	0	3	38
Landsmeer	44	13	0	1	16
Oostzaan	47	8	0	0	26
Purmerend	188	41	2	0	21
Uitgeest	66	29	5	0	41
Velsen	338	115	3	1	154
Waterland	104	17	0	1	24
Wormerland	135	33	1	1	48
Zandvoort	65	16	1	1	117
PNH	6	1	0	0	0

10.2 Kwaliteitscriteria

Wij moeten voldoen aan kwaliteitscriteria. Deze kwaliteitscriteria zijn vastgesteld door IPO en VNG en hebben betrekking op alle opgedragen en overgedragen taken op alle deskkundigheidsgebieden die daarvoor vereist zijn. Dit geldt voor de uitvoering van het basistakenpakket, het overige inrichting gebonden milieutakenpakket en het plustakenpakket, waaronder bouw- en woningtoezicht en brandveiligheid. Specifiek gaat het om de set kwaliteitscriteria 2.3. Om te toetsen of wij voldoen aan vereiste onderdelen uit deze set kwaliteitscriteria voerden wij een zelfevaluatie uit. Via deze evaluatie vergeleken wij de vereiste expertise met de bij ons aanwezige expertise. Daarbij keken wij naar welke opleiding benodigd is per expertise, welke capaciteit een expertise vraagt in uren en hoeveel jaar werkervaring en mensen je per expertise minimaal in dienst moet hebben. Deze informatie bij elkaar vormt de kritieke massa van de organisatie. De kwaliteitscriteria gaat niet in op de (gewenste) omvang van een omgevingsdienst en gaat daarmee niet in op de toekomstbestendigheid van een omgevingsdienst. De kwaliteitscriteria bepaalt de ondergrens die nodig is om uitvoering te geven aan het takenpakket dat de omgevingsdienst uitvoert in opdracht van haar gemeenten en/of provincie. De uitkomsten van deze zelfevaluatie beschrijven wij via de volgende tabel. Meer informatie over kwaliteitscriteria beschrijven wij in hoofdstuk 6, Vergunningverlening, toezicht & handhaving.

10.2.1 Generieke deskundigheidsgebieden

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
1.	Casemanager Deze activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.						
2.	Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening Deze activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.						
3.	Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - alleen klasse I en eenvoudig II De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestene organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.						
3.	Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - alleen klasse II De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestene organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.						
3.	Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III algemeen De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestene organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.						

3.	<p>Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III binnen de sector procesindustrie De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenede organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.</p>							
3.	<p>Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III binnen de sector agrarisch De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenede organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.</p>							
3.	<p>Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III binnen de sector afval De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenede organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.</p>							
3.	<p>Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - alleen klasse I, II en III De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenede organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.</p>							
4.	<p>Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening - alleen eenvoudige situaties De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</p>							
4.	<p>Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening - een of meerdere complexe situaties De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het</p>							

	bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.						
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse I en eenvoudige klasse II De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.						
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse I, II en III algemeen De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.						
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse I & II & III procesindustrie De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.						
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse I & II & III agrarisch De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.						
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse I & II & III afval De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.						
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse III Seveso-inrichtingen De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.						

6.	Toezicht en handhaving bodem - eenvoudige saneringen De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving. Bij eenvoudige saneringen.						
6.	Toezicht en handhaving bodem - complexe saneringen De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving. Bij eenvoudige saneringen.						
6.	Toezicht en handhaving bodem - complexe saneringen De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving. Bij eenvoudige saneringen.						
7.	Toezicht en handhaving groene wetgeving De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving.						

Legenda	
	voldoet
	voldoet deels/wordt aan gewerkt
	niet van toepassing
	Uitbesteed

10.2.2 Juridische deskundigheidsgebieden

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
8.	Behandelen juridische aspecten vergunningverlening <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						
9.	Behandelen juridische aspecten handhaving <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						
10.	Behandelen juridische aspecten buitenplanse omgevingsplanactiviteit <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>						
11.	Ketentoezicht <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						
11.	Ketentoezicht <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						

11.	Ketentoezicht <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						
12.	Buitengewone opsporing natuur en milieu en fysieke leefomgeving <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						

	Legenda
	voldoet
	voldoet deels/wordt aan gewerkt
	niet van toepassing
	Uitbesteed

10.2.3 Specialistische deskundigheidsgebieden: accent bouwen

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
13.	Bouwfysica - alleen eenvoudige situaties <i>De activiteiten 1 t/m 10 kunnen worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende organisatie beschikt over het deskundigheidsgebied '2. Vergunningverlening bouwen en ruimte ordening' of '4. toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening'. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>						
13.	Bouwfysica - een of meerdere complexe situatie <i>De activiteiten 1 t/m 10 kunnen worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende organisatie beschikt over het deskundigheidsgebied '2. Vergunningverlening bouwen en ruimte ordening' of '4. toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening'. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>						
13.	Bouwfysica						
14.	Brandveiligheid <i>De activiteiten 1 t/m 11 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>						
14.	Brandveiligheid						
15.	Constructieve veiligheid <i>De activiteiten 1 t/m 6 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over het deskundigheidsgebied</i>						
16.	Bouwakoestiek <i>Vervallen, deels opgegaan in deskundigheidsgebied 21 Geluid.</i>						
17.	Sloop en asbest <i>De activiteiten kunnen ook uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over het deskundigheidsgebied '4. Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening'.</i>						

Legenda	
	voldoet
	voldoet deels/wordt aan gewerkt
	niet van toepassing
	Uitbesteed

10.2.4 Specialistische deskundigheidsgebieden: accent milieu

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
18.	Afvalwater (indirecte lozigen) <i>Activiteiten kunnen uitbesteed worden mits overheid over het deskundigheidsgebied toezicht en handhaven milieu beschikt en minimaal één medewerker met de deskundigheid voor afvalwater.</i>						
19.	Bodem, bouwstoffen en water <i>Activiteiten 2 en 3 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over de deskundigheidsgebieden '2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening', '4. Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening', '6. Toezicht en handhaving bodem' en '11. Ketentoezicht'.</i> 1. Onderhouden, gebruiken en toegankelijk maken van informatie uit een Bodeminformatiesysteem (BIS).						
19.	Bodem, bouwstoffen en water 2. Ondersteunen en adviseren in het kader van vergunningverlening en toezicht en handhaving, waaronder: a. laten uitvoeren, begeleiden bij en toetsen/controleren van bodemonderzoek/lozingsonderzoek; b. beoordelen bodem beschermende voorzieningen (indien van toepassing: m.b.t. lozigenonderzoek); c. uitvoeren van het grondstromenbeheer in het kader van de betreffende bodemregelgeving in het Ow-stelsel; d. beoordelen (aanvragen) grondwateronttrekking, verlenen van de vergunning; e. beoordelen (aanvragen) bodemenergiesystemen; f. beoordelen bodemsanering (noodzaak en plan), bodemonderzoek laten uitvoeren. 3. Adviseren in het kader van een eenvoudig 'afwijkingsbesluit'; beoordelen bodemkwaliteit vanuit een oogpunt van volksgezondheid.						
19.	Bodem, bouwstoffen en water 4. Adviseren in het kader van een complex 'afwijkingsbesluit'; beoordelen geohydrologische situatie in relatie tot beoogde functie, beoordelen effecten van beoogde functies op waterkwaliteit, waterkwantiteit en waterveiligheid.						
20.	<i>De activiteiten voor externe veiligheid moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Activiteit 5 wordt bij voorkeur door bovenregionale samenwerkingsverbanden en/of gespecialiseerde bureaus uitgevoerd. Dit geldt ook voor activiteit 6, omdat een relatief groot en ruimtelijk complex grondgebied nodig is om met voldoende frequentie het grote aantal verschillende typen situaties te kunnen beoordelen:</i> Externe veiligheid 1. Vaststellen EV-situatie op basis van de EV-regelgeving in het Ow-stelsel en Basinet (relatie kunnen leggen tussen risicobronnen en ruimtelijke situatie en ontwikkelingen en vice versa).						

20.	Externe veiligheid 2. Inbrengen aspecten externe veiligheid in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving en Ruimtelijke Ordening 3. Het bijhouden van de EV-situatie (risicokaart, Register Externe Veiligheidsrisico's (REV)).							
20.	Externe veiligheid 4. Toetsen ontvankelijkheid QRA en het beoordelen van het resultaat van een QRA.							
20.	Externe veiligheid 5. Uitvoeren van risicoberekening in het kader van EV-regelgeving in het Ow-stelsel (Safeti-NL, RBM-II, LPG-rekentool, CAROLA), bepalen aandachtsgebieden en groepsrisico's.							
20.	Externe veiligheid 6. Advisering ten aanzien van aandachtsgebieden en voorschriftengebieden.							
21.	Geluid (milieu- en bouw) <i>De activiteit 7 moet binnen de overheid uitgevoerd worden. Activiteiten 1 t/m 6 en 10 en 11 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die beschikt over de deskundigheid nodig voor activiteiten 8 en 9.</i>							
22.	Groen en ecologie (als onderdeel van de beoordeling van initiatieven) <i>De activiteiten kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die beschikt over deskundigheid voor activiteiten 1 en 2.</i> 1. Beoordelen of er sprake is van een bijzondere omstandigheid "groen en ecologie" in het kader van aanvragen, meldingen of informatieverstrekkingen voor initiatieven.							
22.	Groen en ecologie (als onderdeel van de beoordeling van initiatieven) 2. Uitzetten en beoordelen van ecologisch onderzoek. 3. Uitvoeren van ecologisch onderzoek.							
23.	Groen en ecologie (vergunningverlening natuur) De activiteiten 1 en 2 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten die bij het bevoegd gezag thuishoren. Activiteit 3 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die beschikt over de deskundigheid voor activiteit 2. 1. Beoordelen aanvragen voor omgevingsvergunningen voor Natura 2000-activiteiten en flora- en fauna-activiteiten (al dan niet in de vorm van "advies met instemming").							
23.	Groen en ecologie (Vergunningverlening natuur) 2. Uitzetten en beoordelen van ecologisch onderzoek in het kader van vergunningverlening natuur. 3. Uitvoeren ecologisch onderzoek in het kader van vergunningverlening natuur.							

24.	Luchtkwaliteit & geur <i>De activiteit 4 moet binnen de overheid uitgevoerd worden. Zonder de benodigde deskundigheid voor deze activiteit is het niet goed mogelijk om werkprocessen op een juiste manier uit te voeren en het werk van externen te beoordelen. Activiteiten 1 t/m 3, 5 en 6 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij.</i> 1. Bepalen of een onderzoek verplicht of noodzakelijk is (o.a. p basis van de luchtkwaliteitsregelgeving in het Ow-stelsel), en zo ja het kunnen bepalen welk rekenmodel van toepassing is. 2. (Laten) uitvoeren van luchtonderzoeken met toepassing van het NNM a. inventariseren en controleren van invoergegevens; b. bewerken van gegevens en databestanden; c. bewerken van de berekeningsresultaten.						
24.	Luchtkwaliteit & geur 3. Het uitvoeren van luchtonderzoeken met behulp van complexe rekenmodellen (juiste input leveren en output genereren). 4. Het beoordelen en interpreteren van rapportages (van interne of externe adviseurs) en daarover adviseren in het kader van de vergunningverlening, handhaving en het nemen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. 5. Het beoordelen van geurrapportage.						
24.	Luchtkwaliteit & geur 6. Het uitvoeren van emissiemetingen en geuronderzoeken.						

Legenda	
	voldoet
	voldoet deels/wordt aan gewerkt
	niet van toepassing
	Uitbesteed

10.2.5 Specialistische deskundigheidsgebieden: accent ruimtelijke ordening en duurzaamheid

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
25.	Stedenbouw en inrichting openbare ruimte De activiteiten 2 t/m 4 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. 1. Opstellen stedenbouwkundige en inrichtingsplannen.						
25.	Stedenbouw en inrichting openbare ruimte 2. Adviseren over bouwvoornemens die afwijken van het vigerende beleid.						
25.	Stedenbouw en inrichting openbare ruimte 3. Opstellen van richtlijnen en kaders voor stedenbouwkundige en inrichtingsplannen. 4. Beoordeling extern gemaakte stedenbouwkundige en inrichtingsplannen.						
26.	Kostenverhaal gebiedsontwikkeling en planeconomie <i>De activiteiten kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij.</i> 1. Opstellen, adviseren over de besluitvoering en het uitvoeren van plannen m.b.t. grondexploitaties. 2. Opstellen van haalbaarheidsanalyses, exploitatiebegrotingen, varianten afwegingen, rendementsberekeningen, begrotingen voor projectontwikkeling etc. 3. Beoordelen van de effecten van de -kostenverhaal-regelgeving in het Ow-stelsel en opstellen effectrapportages.						
27.	Cultuurhistorie De activiteiten 1 t/m 5 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. De overige activiteiten kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij. 1. Adviseren t.a.v. cultuurhistorische aspecten in het kader van omgevingsvergunningen, toezicht en handhaving op het gebied van monumenten, cultuurhistorie in omgevingsplannen, beschermde stads- en dorpsgezichten en archeologie. 2. Beoordelen van de aanvraag aan cultuurhistorische, monumentale en archeologische waarde 3. Toetsen aan de cultuurhistorische waarde uit het omgevingsplan, en de RO-regelgeving in het Ow-stelsel. 4. Opstellen van voorschriften voor omgevingsvergunning. 5. Inhoudelijk adviseren bij bezwaar en beroep.						
27.	Cultuurhistorie 6. Adviseren ten aanzien van omgevingsvergunningaanvragen (activiteit wijzigen monument, slopen beschermd stads- en dorpsgezicht), cultuurhistorische aspecten in het kader van de omgevingsvergunning (activiteit bouwen, aanleggen en afwijken omgevingsplan), cultuurlandschappelijke aspecten in het kader van de omgevingsvergunning en handhaving. 7. Beoordelen van de aanvraag aan cultuurhistorische waarden en cultuurhistorisch onderzoek, ruimtelijke analyse, bouwhistorisch onderzoek en waardenstellingen: interpreteren van waarden. 8.						

	<p>Toetsen van de aanvraag aan de erfgoed-regelgeving in het Ow-stelsel, cultuurhistorische aspecten uit het omgevingsplan (niet zijnde archeologisch), technische uitvoeringsvoorschriften voor monumenten en aan de doelstelling van het instrument bescherm gezicht en het ter bescherming strekkend omgevingsplan en ruimtelijk kwaliteitsbeleid. 9. Maken van cultuurhistorische analyses en waardenstellingen ten aanzien van monumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en cultuurhistorische aspecten (landschap en bebouwing) in het omgevingsplan en vertalen naar ruimtelijke uitgangspunten. 10. Opstellen van voorschriften voor de omgevingsvergunning en inhoudelijk adviseren bij bezwaar en beroep.</p>						
27.	<p>Cultuurhistorie 11. Adviseren ten aanzien van archeologische aspecten in het kader van omgevingsvergunningen, toezicht en handhaving. 12. Beoordelen van archeologisch onderzoek en waardenstelling in het kader van de omgevingsvergunning. 13. Toetsen van aanvraag omgevingsvergunning aan de hand van vastgelegde archeologische verwachtingswaarden in het omgevingsplan, en overige RO-regelgeving in het Ow-stelsel. 14. opstellen van voorschriften voor de omgevingsvergunning en inhoudelijk adviseren bij bezwaar en beroep. 15. Maken van archeologische analyses en waardenstellingen en het vertalen van archeologische (verwachtings)waarden naar ruimtelijke uitgangspunten.</p>						
28.	<p>Energiebesparing en duurzaamheid De activiteiten 1 t/m 4 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. 1. Inbrengen (specialistische) aspecten energie en duurzaamheid in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving</p>						
28.	<p>Energiebesparing en duurzaamheid 2. Beoordelen van energiebesparingsplannen en energieaudits. a. Beoordelen van alternatieven voor erkende maatregelen energiebesparing b. Beoordelen plan van aanpak uitvoeren (erkende) maatregelen 3. Onderzoek naar en advisering over terugverdientijd van maatregelen die niet als erkende maatregelen zijn aangemerkt.</p>						
28.	<p>Energiebesparing en duurzaamheid 4. Opstellen (branchegericht) toezichtprogramma energie en projectmatige aanpak energiecontroles.</p>						

	Legenda
	voldoet
	voldoet deels/wordt aan gewerkt
	niet van toepassing
	Uitbesteed

10.2.6 Procescriteria: vergunningverlening

	Milieu	Bouwen	Ruimtelijk ordening	Gemiddeld
Rapportage en evaluatie				
Verantwoording van prestaties, mensen en middelen	■	■	■	
Probleemanalyse voor vergunningverlening (inclusief het afhandelen van meldingen)	■	■	■	
Vergelijking en auditing	■	■	■	
Strategisch beleidskader				
Prioriteitenstelling en meetbare doelstellingen voor vergunningverlening	■	■	■	
Operationeel beleidskader				
Strategie en basiswerkwijze vergunningsverlening	■	■	■	
Beleid ruimtelijke ordening t.a.v. vergunningverlening	■	■	■	
Objectieve criteria voor beoordelen en beslissen over omgevingsvergunning	■	■	■	
Planning en control				
Borging personele en financiële middelen	■	■	■	
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening en handhaving	■	■	■	
Organisatorische condities	■	■	■	
Kwaliteitsborging	■	■	■	
Voorbereiden				
Protocollen en werkinstructies voor vergunningverlening	■	■	■	
Interne en externe afstemming	■	■	■	
Protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatie-uitwisseling	■	■	■	
Uitvoeren				
Uitvoering ondersteunende voorzieningen voor vergunningverlening en toezicht & handhaving	■	■	■	
Monitoren				
Monitoring	■	■	■	

10.2.7 Procescriteria: toezicht en handhaving

	Milieu	Bouwen	Ruimtelijke Ordening	Gemiddelde
Rapportage en evaluatie				
Verantwoording van prestaties, mensen en middelen				
Probleemanalyse voor toezicht en handhaving				
Vergelijking en auditing				
Strategisch beleidskader				
Prioriteitenstelling en meetbare doelstellingen voor toezicht en handhaving				
Operationeel beleidskader				
Nalevingsstrategie (of interventiestrategie volgens Programmatisch handhaven) toezicht en handhaving				
Toezichtstrategie				
Sanctiestrategie				
Gedoogstrategie				
Planning en control				
Borging personele en financiële middelen				
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening en handhaving				
Organisatorische condities				
Kwaliteitsborging				
Vorbereiden				
Protocollen en werkinstructies voor toezicht en handhaving				
Interne en externe afstemming				
Protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatie-uitwisseling				
Uitvoeren				
Uitvoering ondersteunende voorzieningen voor vergunningverlening en toezicht & handhaving				
Monitoren				
Monitoring				

Legenda	
	voldoet
	voldoet deels/wordt aan gewerkt
	niet van toepassing
	Uitbesteed

10.3 Uitvoeringskader

Op 8 maart 2023 stemde ons algemeen bestuur in met het geactualiseerde Beleidskader VTH-milieu Omgevingsdienst IJmond 2023-2026, nadat deze eerst op 15 februari 2023 in het dagelijks bestuur was behandeld. Daarna is het Beleidskader en de Strategie vastgesteld door de colleges en door Gedeputeerde Staten binnen ons werkgebied. Met dit Beleidskader brachten wij een meerjarige prioritering aan in onze basistakenpakket en ons milieutakenpakket.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn geen doelen op zich, maar middelen tot een doel. Uiteindelijk gaat het er bij de uitvoering van wettelijke taken op dit gebied om wat het resultaat daarvan is in de buitenwereld (*outcome*). Dit betekent meer sturing op kwaliteit en effect. Om dit meetbaar te maken duiden wij jaarlijks onze concrete prestaties, die wij leveren om de gewenste resultaten te realiseren (*outputcriteria*). Hieronder leest u de stand van zaken ten aanzien van de doelen uit het beleidskader VTH-milieu Omgevingsdienst IJmond 2023-2026. Het gaat hier om de kwalitatieve stand van zaken. Deze volgt uit de wijze waarop de doelen zijn geformuleerd. Wij sturen jaarlijks bij op het behalen van deze doelen. Dit doen wij in samenspraak met onze opdrachtgevers.

10.4 Monitoring kritische prestatie indicatoren (KPI)

10.4.1 Zeer Zorgwekkende Stoffen

KPI	Toelichting	
De branches, soort en type bedrijf waar wij verwachten ZZS aan te treffen hebben wij geïnventariseerd en staan op de kaart.	Op basis van onze uitvragen in 2022 en 2023 bij individuele bedrijven, waar mogelijk sprake is van de aanwezigheid van ZZS, maakten wij in 2023 een start met het vertalen van de input naar branches. Op het moment dat de informatie m.b.t. de branches volledig is kunnen wij deze KPI monitoren.	n.v.t.
Aantal controles bij bedrijven waar ZZS een aspect van de controle is.	Naast de hierboven genoemde uitvraag registreerden wij in 2023 335 inspectietrajecten waar we ZZS tijdens onze controles als controleaspect meenamen.	
Aantal overtredingen met betrekking tot ZZS.	Tot op heden zijn er nog geen overtredingen voortgekomen uit de uitgevoerde controles. Gezien het belang van dit onderwerp heeft het komende jaar prioriteit om onze inzet op dit niveau vast te houden.	
Aantal aangepaste vergunningen of aantal maatwerkbesluiten waar ZZS onderdeel van is.	In 2023 verleenden wij vijf vergunningen waarbij voorschriften staan beschreven voor ZZS. We stelden geen maatwerkbesluiten op m.b.t. ZZS.	Cargill, Kras, Korthals, MSD 2*

10.4.2 Ondernijning

KPI	Toelichting	
Aantal keren dat ondernijning effectief bestreden is, in samenwerking met overheidspartners of door ons individueel.	In 2023 namen wij deel aan 23 actiedagen waar wij met handhavingpartners meerdere bedrijfspanden op één dag bezochten. Tijdens deze actiedagen bezochten wij 345 panden. Naast deze actiedagen, voerden wij regelmatig ad hoc, op basis van signalen van o.a. collega's of partners, een gezamenlijke controle uit. In 2024 zullen wij inzichtelijk maken wat we qua aantallen willen en mogen verantwoorden op dit gebied en wat hiervoor de meest geschikte manier is.	Controles op ondernijning vraagt niet alleen onze inzet tijdens controles, we zien ook dat er veel inzet gevraagd is met het verzamelen en uitwisselen van informatie. Dit leidt niet altijd direct tot een controle.
Aantal keren dat tijdens zogenoemde ondernijningsacties ook milieu gerelateerde zaken aan het daglicht komen.	Tijdens elk van de hierboven genoemde actiedagen zijn er milieu gerelateerde zaken geconstateerd. Voor ons zijn de dagen vooral van belang om ons bedrijfsbestand te actualiseren en zicht te krijgen op wat er achter de voordeur gebeurt.	
Aantal keren dat wij strafrechtelijk optreden tegen ondernijnde criminaliteit.	Vanwege de aspecten van de overtredingen heeft de strafrechtelijke coördinatie van deze procedures bij politie gelegen.	

10.4.3 Afvalstoffen

KPI	Toelichting	
Aantal controles bij bedrijven waar afvalstoffen een aspect van de controle zijn.	In 2023 registreerden wij 744 inspectietrajecten waar we afval tijdens de controle als controleaspect meenamen.	Het gaat hier om afvalstoffen, afvalwater is hierin niet meegenomen.
Aantal overtredingen met betrekking tot afvalstoffen.	In 2023 constateerden wij 17 overtredingen met betrekking tot afvalstoffen. Van deze overtredingen hebben er een aantal betrekking op de categorie gevaarlijke stoffen en/of gevaarlijke afvalstoffen.	Het gaat hier om afvalstoffen, afvalwater is hierin niet meegenomen.
Aantal (geactualiseerde) vergunningen waar voor afvalstoffen voorschriften zijn opgenomen.	17	standaard meegenomen, alleen niet bij milieuneutraal

10.4.4 Afvalwater

KPI	Toelichting	
De bedrijven waar afvalwater een aspect is hebben wij geïnventariseerd en staan op de kaart.	296	In 38 gevallen ging het om bedrijven die we vanuit de pilot indirecte lozingen bezochten. We voerden 258 controles uit op de aspecten vetput of OBAS.
Aantal vergunningen op het gebied van afvalwater dat is geactualiseerd.	1	Vanuit de genoemde pilot actualiseerden wij één vergunning. Voorschriften tot lozen waren verouderd/niet toereikend.
Aantal maatwerkvoorschriften dat met betrekking tot afvalwater is opgesteld.	13	Dit betreft maatwerk voor het mogelijk lozen van vethoudend afvalwater zonder voorziening.

10.4.5 Energiebesparingsplicht

KPI	Toelichting	
Verbruiken van bedrijven binnen ons werkgebied zijn in beeld.	1669	Bij elk toezichtbezoek vragen wij om energiemeterstanden. Daarnaast slaan wij verbruikinformatie van uitgevoerde energiescans en aangeleverde informatie vanuit de informatieplicht op in ons systeem. Dit levert een beperkt beeld op van energierelevante bedrijven. Toekomstige aanpassing aan de energiewet maakt het op termijn mogelijk om direct van de netbeheerder verbruiksgegevens te ontvangen. Pas dan zal 100% zicht zijn.
Zicht op welke energiebesparende maatregelen zijn afgedwongen.	708	Afgelopen jaar schreven wij bedrijven aan voor 708 overtredingen, welke overtredingen dit zijn staat wel geregistreerd maar is op het moment van schrijven niet inzichtelijk. De ambitie is om dit wel inzichtelijk te gaan maken.
Aantal bedrijven dat op ons initiatief een plan van aanpak heeft opgesteld omdat het de energiebesparende maatregelen nog niet kon treffen, omdat het geen natuurlijk moment is of omdat bijvoorbeeld geen installatiebedrijf beschikbaar is.	Onbekend	Het is niet inzichtelijk hoeveel plannen van aanpak zijn opgeleverd naar aanleiding van een energiecontrole. De ambitie is om dit wel inzichtelijk te gaan maken.

10.4.6 Asbest

KPI	Toelichting	
Aantal controles dat wordt uitgevoerd naar aanleiding van een melding.	352	We toetsen alle sloopmeldingen. Daarna bepalen onze beoordelaars en toezichthouders of een toezichtcontrole nodig is.
Percentuele afname van illegale saneringen/dumpingen.	1	In 2023 constateerden wij één asbestdumping. Asbestdumpingen komen aan het licht door meldingen vanuit de omgeving, maar ook via onze vrije veld controles en de inzet van onze drone.

10.4.7 Luchtkwaliteit

KPI	Toelichting	
Aantal controles waar emissies naar de buitenlucht onderdeel van uitmaakt.		Tijdens alle controles die wij uitvoeren inventariseerden wij of er het vermoeden tot ZZS is. Indien dit vermoeden bestaat starten wij een nieuw controletraject. Wij borgden dit door aan elke checklist een checkvraag op te nemen. Aanleiding hiervoor was de KPI binnen ons VTH-beleidsplan.
Aantal aangescherpte vergunningen met maatregelen vanuit het SLA.	0	Wij actualiseerden geen vergunningen naar aanleiding van de wens om vergunningen aan te scherpen met maatregelen vanuit het SLA.
Aantal controles waarbij is toegezien op naleving van maatregelen uit het SLA.		Afgelopen jaar lag onze focus binnen het SLA op het toezicht op ZZS. In 2024 werken wij deze KPI nader uit.

10.4.8 Klachten

KPI	Toelichting	
Aantal keer dat wij handelen naar aanleiding van een klacht.	934	Met uitzondering van meldingen die wij ontvingen over het circuit Zandvoort. Deze klachten staan beschreven in het hoofdstuk Circuit Zandvoort.

Aantal klachten dat succesvol is afgerond.	Wij behandelen alle ingekomen klachten en meldingen. Wij handelen ook alle klachten af. Om deze KPI op een zorgvuldige manier te kunnen duiden werken wij in 2024 een definitie uit van 'succesvol afronden'. Wij doen dit op basis van de klachten van afgelopen jaar. Vanaf het jaarverslag 2024 rapporteren wij op deze KPI.	n.v.t.
Aantal keer dat een klacht ongegrond blijkt.	207	Niet onderzocht: 348, niet herleidbaar: 95, gegrond: 231

10.4.9 Calamiteiten en incidenten

KPI	Toelichting	
Aantal keren dat een ongewoon voorval is gemeld.	24	Hierbij opgemerkt dat er ook 9 ongewone voorvallen niet gemeld zijn. Deze worden bij ons bekend via de media en we hebben bij alle 9 voorvallen handhavend opgetreden.
Aantal keren dat wij een bijdrage hebben geleverd aan de afhandeling van calamiteiten en incidenten.	21	

10.4.10 Verontreinigde bodemlocaties

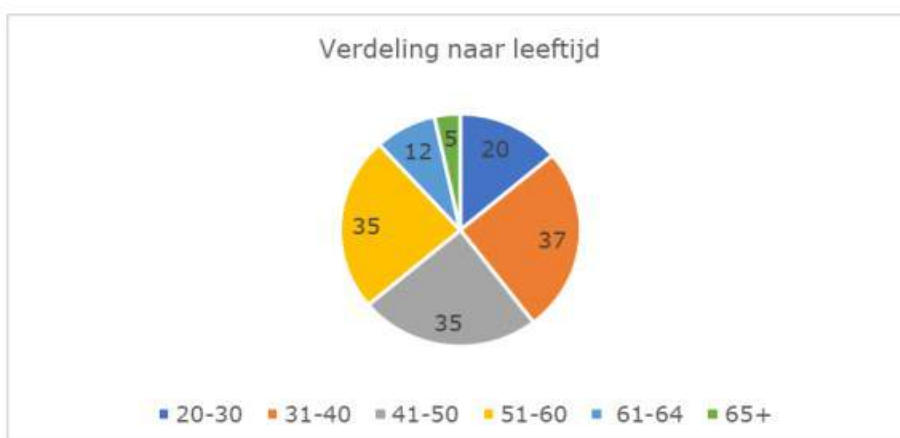
KPI	Toelichting	
Aantal gecontroleerde nazorglocaties.	3	n.v.t.
Aantal controles op bodembeschermende maatregelen bij bedrijven.	In 2023 besteedden we tijdens 524 controles aandacht aan bodembeschermende maatregelen.	Dit aantal is gebaseerd op de specifieke categorie bodembeschermende maatregelen. Er is een aantal categorieën die hieraan gerelateerd is. Als deze categorieën ook worden meegenomen gaat het over 859 controles in totaal.

11 Sociaal jaarverslag

Op 31 december 2023 bestaat onze formatie uit 144 medewerkers met een fte van 132,43. Dit is zonder correctie voor de generatiepactregeling en exclusief externe inhuur en vacatures.

Er traden in 2023 dertien medewerkers uit dienst. Eén medewerker is met pensioen gegaan en twaalf medewerkers vonden elders een nieuwe uitdaging.

11.1 Formatieoverzicht 2023

Formatie	Oorspronkelijke Begroting	Gewijzigde Begroting	Realisatie
	2023	2023	2023
GR-formatie	61,8	62	62
Formatie overeenkomsten en (subsidie)projecten	29,5	40,1	45
Overheadformatie	21,3	27,9	23,11
Formatie Regeling Generatiepact	1,4	1,4	2,32
Totaal formatie	114	131,4	132,43

11.2 Opleiding en ontwikkeling

In 2023 zijn wij gestart met het opleiden van een groep van negen junior medewerkers omgevingsrecht.

Wij hebben gedurende 2023 drie stagiaires een stageplaats aangeboden.

Groeispurt

Na het succes van 2022, organiseerden wij ook in 2023 de Groeispurt. Gedurende de maand oktober kregen onze collega's de mogelijkheid om deel te nemen aan diverse inhoudelijke workshops, presentaties en (ontspannende) activiteiten. Gedurende deze periode geven wij aandacht aan de (zelf)organisatie, maar ook aan het vergroten van de kennis over werkinhoudelijke onderwerpen en de persoonlijke ontwikkeling. Voorbeelden daarvan zijn workshops Omgevingswet, WOB wordt WOO en trainingen als Word en Excel en B1-schrijven, Datamask (een tool om gegevens te anonimiseren) en onze inkoopprocedure.

We wisselden dit af met activiteiten zoals een gezamenlijke ontbijt, een natuurwandeling, fietstocht, bootcamp of stoelmassage.

11.3 Workshops een prettige en veilige werkomgeving

In 2023 organiseerden wij workshops over psychosociale arbeidsbelasting (PSA). Aanleiding waren aanbevelingen uit de PMO-rapportage (Preventief Medisch Onderzoek), maar ook de maatschappelijke ontwikkelingen rondom dit thema. PSA zijn alle belastende factoren in het werk die tot stress kunnen leiden. Binnen het kader van de Arbowet worden de volgende onderwerpen als psychosociale arbeidsbelasting gezien:

- Agressie en geweld;
- Seksuele intimidatie;
- Pesten;
- Werkdruk;
- Discriminatie.

Via stellingen bespraken we tijdens de workshops hoe we met elkaar, binnen deze onderwerpen, omgaan. Ook gaven wij extra aandacht aan de mogelijkheden om contact op te nemen met onze externe vertrouwenspersoon. Wij vinden het belangrijk dat iedereen zich prettig voelt en dat wanneer dit niet zo voelt, je dat bespreekbaar mag maken. Dit wordt onderdeel van het onboarding programma in 2024.

11.4 Externe ontwikkelingen

De cao SGO liep af op 31 december 2023 en er ligt een bekrachtigde cao SGO 2024-2025, welke een aantal belangrijke wijzigingen bevat.

Zo is de doorbetaling bij arbeidsongeschiktheid gelijkgetrokken met de landelijke wet- en regelgeving (104 weken loondoorbetaling voor arbeidsongeschiktheid op of na 31-12-2023). Is er een verplichte bijdrage (mits voldaan aan de voorwaarden) van de werkgever aan de arbeidsongeschiktheidsverzekering voor medewerkers. De opzegtermijn van medewerkers die minder dan 5 jaar in dienst zijn, is van een maand naar twee maanden gegaan. En moet er een beleidsplan vitaliteit worden opgesteld. Dit krijgt in 2024 verder vorm.

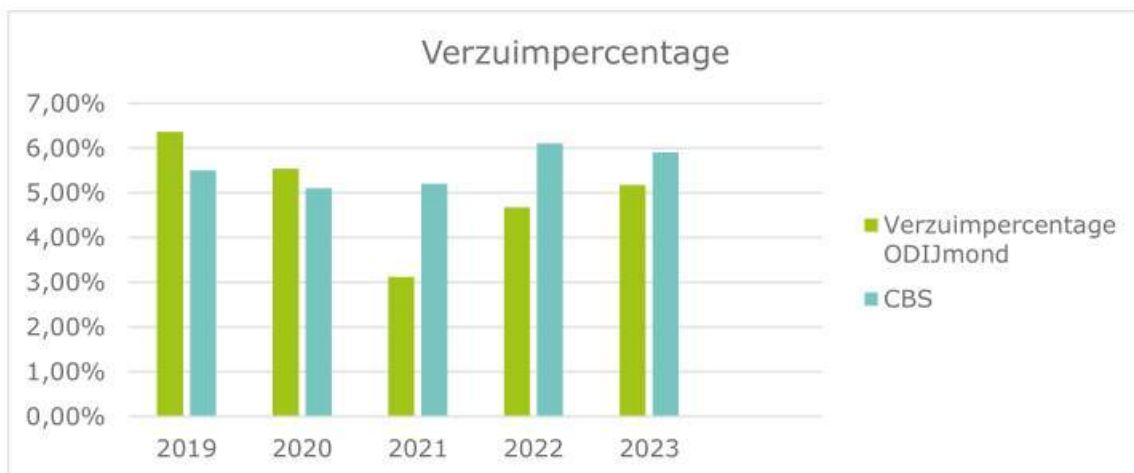
We zien dat door de korte looptijd van de cao de afgelopen jaren, regeldruk ontstaat om regelingen aan te passen. Ook als het gaat om de diverse verlofregelingen die in de cao aanvullend werken op de geldende wettelijke regelingen.

11.5 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage over 2023 is 5,17%. Het aantal meldingen is 190 met een ziekmeldfrequentie van 1,40. We zien stijging in het verzuim, met name het lange en extra lange verzuim is toegenomen. We zetten voor het komende jaar in op preventie en het opstellen van een vitaliteitsbeleid, waar ook de nieuwe cao-handvatten voor geeft.

Het verzuimcijfer over de eerste drie kwartalen van 2023 voor openbaar bestuur en overheidsdiensten is 5,9% (*bron: CBS*). In onderstaande grafiek zetten we het verzuimpercentage van ODIJmond af tegen de cijfers van het CBS.

Kort verzuim betreft verzuimmeldingen korter dan 8 dagen

Middellang verzuim betreft verzuimmeldingen tussen de 8 en 43 dagen

Lang verzuim betreft verzuimmeldingen met een duur tussen de 43 en 366 dagen.

Extra lang verzuim betreft verzuimmeldingen met een duur van 366 dagen en langer.

11.6 Arbeidsomstandigheden

In het laatste kwartaal van 2023 vond een bedrijfsongeval met letsel plaats waarover wij een melding maakten bij de Arbeidsinspectie. Inmiddels is de melding afgesloten en ligt er een plan van aanpak. In 2024 gaan we dit uitwerken met een herzien Arbobeleidsplan en bewustmaking van risico's met handvatten hoe te handelen.

11.7 Eigenrisicodragers Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en Ziekte Wet (ZW)

Er is over 2023 geen instroom te rapporteren in zowel WGA als ZW.

12 Financieel jaarverslag

De zorg voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving wordt steeds belangrijker en complexer. We zijn met steeds meer mensen. De overheid moet keuzes maken voor het optimale gebruik van de fysieke leefomgeving. Tegelijkertijd wil zij ervoor zorgen dat onze kinderen in een gezonde omgeving opgroeien. Om lokale overheden hierbij te ondersteunen, is een goede omgevingsdienst onmisbaar.

Kennisorganisatie

Wij zijn een proactieve, klantgerichte kennisorganisatie. Onze experts werken in opdracht van de deelnemende gemeenten en trekken als een gelijkwaardige partner met hen op. Onze vakspecialisten ondersteunen gemeenten en andere samenwerkingsorganisaties, zoals de veiligheidsregio, Waterschappen en GGD, bij hun milieu- en omgevingstaken. Dat doen wij met een breed aanbod van producten en diensten op het gebied van bodem, milieu-, bouw- en woningtoezicht, vergunningen en meldingen, geluid en lucht, natuur- en milieueducatie, ruimtelijke ordening, klimaat, energie en duurzaamheid. Onze dienstverlening bestaat uit vergunningverlening, toezicht en handhaving en het beschikbaar stellen van expertise en advies.

Algemeen

De vijftien deelnemers vormen samen de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond. Deze bepaalt in artikel 36 dat het algemeen bestuur de jaarstukken, voorzien van een controleverklaring, uiterlijk op 1 augustus 2024 vaststelt. De datum van vaststelling van de jaarstukken 2023 is gepland op 19 juni 2024. Met ingang van 29 november 2010 is de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer: 51365901 met als rechtsvorm: Publiekrechtelijke rechtspersoon; Openbaar Lichaam op basis van gemeenschappelijke regeling. Alle bedragen in de jaarrekening zijn exclusief BTW. De ODIJmond is door de Belastingdienst aangemerkt als ondernemer in de zin van de Wet op de Omzetbelasting. Hierdoor worden alle facturen die wij voor onze dienstverlening verzenden, verzwaaard met het geldende tarief voor de omzetbelasting. Zelf kunnen wij geen beroep doen op het BTW- compensatiefonds. Verder is het officiële standpunt van de Belastingdienst (in 2016 ontvangen), dat de ODIJmond géén activiteiten verricht die vennootschapsbelastingplichtig zijn. Al onze activiteiten in 2020 waren vrijgesteld van vennootschapsbelasting (Vpb). In 2021 is dit gewijzigd. Een deel van de overige opbrengsten is aangemerkt als belastingplichtig. Dit is klein van omvang.

Rechtmatigheid

In overeenstemming met het controleprotocol dat het algemeen bestuur op 1 november 2023 heeft vastgesteld, heeft de accountant de jaarrekening gecontroleerd op getrouwheid in overeenstemming met de richtlijnen van de verslagleggingsregels Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In november 2023 vond de interimcontrole plaats door de accountant. De uitkomsten zijn uitgewerkt in de managementletter.

In 2023 is een positief resultaat gerealiseerd.

Het financieel resultaat van 2023 is positief in vergelijking tot de begroting. Vanuit subsidieprojecten en dienstverleningsovereenkomsten zijn extra taken uitgevoerd. Deze hadden voor het grootste gedeelte een eenmalig karakter.

Uitvoering van het programma 2023

Eind 2022 stelde ons bestuur het Uitvoeringsprogramma 2023 vast. In ons inhoudelijke jaarverslag leest u hoe de organisatie uitvoering aan dit programma heeft gegeven. Vanaf juni 2023 is een nieuwe directeur door het bestuur aangesteld.

Krappe arbeidsmarkt en oplopend verzuim en een hoger verlof saldi

Wij zijn in de afgelopen jaren flink gegroeid van 121 op 1 januari 2022 naar 144 medewerkers op 31 december 2023. We hebben te maken met een krappe arbeidsmarkt waardoor het steeds moeilijker is om vacatures in te vullen. Het langer openstaan van vacatures heeft geleid tot lagere salarislasten. Om de uitvoering op het minimale niveau te houden, hebben wij meer gebruik gemaakt van inhuur dan begroot. Wij zien dat het niet invullen van vacatures maar ook de stijgende complexiteit veel vraagt van onze medewerkers. Door onze interne opleiding weten we medewerkers uit diverse branches op te leiden tot junior medewerker omgevingsrecht. Maar ook dit vraagt extra inzet van medewerkers die een mentorrol vervullen. Al het bovengenoemde heeft extra inzet gevraagd van medewerkers. Dat zien we terug in een oplopend verzuim alsmede de aangroei van het verlofsaldo. Om extra taken uit te voeren is geprioriteerd in de uitvoering.

Stijgende overige bedrijfslasten

De overige personeelslasten zijn hoger dan begroot omdat de organisatie in de afgelopen jaren sterk is gegroeid. Deze groei werkt ook door in de kosten voor het afnemen van onze licenties. Waar wij als kleine organisatie gebruik konden maken van pilot systemen of ingroeieregelingen voor het gebruik van systemen, zien we dat dit niet meer mogelijk is. Dit betekent dat wij contracten hebben moeten afsluiten tegen hogere tarieven welke niet waren begroot.

Met het Noord-Hollands archief hebben wij na 20 jaar betaalde dienstverleningsovereenkomst afgesloten.

De vereniging OmgevingsdienstNL heeft een professionaliseringsslag gemaakt. Dit heeft geleid tot een in rekening gebrachte contributie over 2022 (ontvangen in 2023) en 2023.

De inflatie heeft geleid tot hogere energielasten als gevolg van exorbitante prijsstijgingen. In december 2023 is onze warmte koude centrale door schade bijna zes weken uit bedrijf geweest. De kosten voor deze reparatie zijn niet opgenomen in de begroting 2023. Deze lastenstijgingen worden voor een groot gedeelte gecompenseerd door niet begrote rentebaten.

Visitatie, toetsingskader en evaluaties

Medio 2023 zijn wij gevisiteerd door OmgevingsdienstNL vanuit het interbestuurlijk programma VTH. De uitkomsten hiervan zijn in een rapportage met aanbevelingen samengevat.

In oktober 2023 hebben wij op verzoek van de staatssecretaris het toetsingskader robuustheid ingevuld. Omdat wij net als veel omgevingsdiensten niet robuust zijn, moeten wij vóór 1 april 2024

een plan van aanpak inleveren bij de staatssecretaris. Dit proces is in november 2023 gestart onder begeleiding van een extern adviesbureau. Als onderdeel van de opdracht heeft het adviesbureau het toetsingskader onafhankelijk beoordeeld.

Ook heeft in december 2023 een evaluatie van de zelforganisatie plaatsgevonden. Er is zo'n vijf jaar geleden gekozen voor zelforganisatie als organisatievorm. Dit betekent dat de verantwoordelijkheid laag in de organisatie belegd is. Er wordt gewerkt vanuit zelforganiserende cirkels (teams).

De uitkomsten van deze rapportages worden in 2024 met het bestuur besproken en de aanbevelingen worden vanaf 2024 opgenomen in een vijfjaren plan.

Just Zandhuis
Directeur

12.1 Samenvatting baten en lasten programma Milieu en leefomgeving

Wij realiseerden in 2023 positief resultaat van €105.487 na de mutaties in de reserves. Dit is inclusief een onttrekking uit de reserves. Het resultaat is hoger dan begroot.

Niet begrote baten

Vooraf de extra uitgevoerde taken voor Bouw- en Woningtoezichttaken in voornamelijk de regio Zaanstreek-Waterland leidden tot meer baten uit onze dienstverleningsovereenkomsten.

De projectbaten zijn hoger dan begroot. Het grootste aandeel hiervan is dat we voor de uitvoering van het Interbestuurlijk Programma 'versterking VTH-stelsel' (IBP) minder inhurden dan we vooraf begrootten. De overige baten bestaan uit de vergoeding voor het opvragen van bodeminformatie, deze zijn lager dan begroot als gevolg van de stabilisatie van de woningmarkt.

Krapte op de arbeidsmarkt zorgt voor langer openstaande vacatures.

De arbeidsmarkt is krap, zeker voor de voor ons noodzakelijke specialismen. De inhuurtarieven liggen hoog. Met name bouwplantoetsers, ecologen, vergunningverleners milieu en ervaren juristen omgevingsrecht zijn moeilijk te vinden. Ook zien we dat recruiters actief onze ervaren medewerkers benaderen om elders te gaan werken. We zetten dan ook in op het werven van relatief onervaren medewerkers, die we zelf opleiden. Dit opleiden en opdoen van werkervaring kost uiteraard tijd, wat terug te zien is in de doorlooptijd van zaken.

Verlofsaldo is toegenomen

Steeds meer medewerkers maken gebruik van de verruimde mogelijkheden tot ouderschapsverlof. Omdat dit tijdelijk van aard is en de arbeidsmarkt en inhuurmarkt zeer krap zijn, zien wij dat andere medewerkers minder verlof opnemen. De krapte op de arbeidsmarkt zorgt er ook voor dat het ons niet lukt om ervaren medewerkers te werven. In plaats hiervan kiezen wij ervoor om zelf medewerkers op te leiden. De begeleiding van deze medewerkers vraagt veel capaciteit en inzet van onze ervaren medewerkers hierdoor nemen zij zeer beperkt verlof op. De overheadsformatie groeide maar zeer beperkt mee. We zien in 2023 ook dat het voor deze medewerkers minder goed lukt om hun verlofrechten aan te spreken.

Overige personeelslasten

Na een aantal coronajaren en een onwennig jaar in 2022 zien we het werken op kantoor toenemen. Dit zien wij terug in de stijging van onze reiskosten. Ons verzuim is in 2023 gestegen. Dit zorgt ook voor een stijging in de lasten voor verzuimbegeleiding en inzet van bedrijfsartsen.

Overige bedrijfslasten

De huisvestingskosten zijn hoger dan begroot doordat de energielasten zijn toegenomen als gevolg van prijsstijgingen. Daarnaast verwarmden wij ons pand afgelopen jaar bijna zes weken met straalkachels omdat onze Warmte Koude installatie niet functioneerde als gevolg van waterschade. De kosten die nodig waren voor de reparatie waren onvoorzien. De inflatiestijging voor elektra werkt ook door in de lasten voor elektrisch rijden.

Onze ICT-lasten zijn hoger dan begroot. Deze stijging werkt structureel door omdat wij door de omvang van de organisatie niet meer gebruik kunnen maken van softwareaanbiedingen van kleine bedrijven.

In 2023 ging onze directeur na 23 jaar met pensioen. Voor het afscheid organiseerden wij een bijeenkomst waarvoor wij het bestuur, medewerkers en relaties uitnodigden. Voor het werven van een nieuwe directeur maakten wij gebruik van een werving en selectiebureau. De lasten zijn hoger dan begroot.

Ons pand is nieuwbouw af en ingericht op het gebruik door 90 medewerkers. We zien door intenser gebruik het klein onderhoud toenemen.

In 2023 hebben wij ons voorbereid op de rechtmatigheidswetgeving omdat wij deze expertise niet in huis hebben, huurden wij hiervoor in.

Externe projectkosten

In 2023 voerden wij meer projecten uit dan begroot, de overschrijding op de externe projectlasten worden direct gedekt door de baten uit projectbijdragen.

Nagekomen lasten

De vereniging Omgevingsdienst.nl (ODNL) is geprofessionaliseerd. In 2023 moesten alle omgevingsdiensten een inhaalbijdragen betalen aan de vereniging. De bijdrage die betrekking had op het vorig jaar verantwoordden wij als nagekomen lasten.

Rentebaten

In 2023 ontvingen wij voor het eerst rente vanuit het schatkistbankieren. Hierdoor zijn de rente baten hoger dan begroot, deze staan voor een groot gedeelte ter dekking van de overige bedrijfslasten overschrijdingen. De rente die verband houdt met subsidie of projectbijdragen die wij op rekening hebben, zijn toegerekend aan deze projecten en niet verantwoord als baten.

De resultaten van ons programma

In de tabel zijn de resultaten per programma opgenomen. In overleg met het algemeen bestuur besluiten we over de bestemming van het resultaat in overeenstemming met artikel 31 uit de gemeenschappelijke regeling op de vergadering van 19 juni 2024. Vooruitlopend hierop nam het bestuur op 13 december 2023 het besluit een bestemmingsreserve te vormen voor het schrijven van een plan van aanpak robuustheid.

TOTALEN	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2023	2023	2023
	€	€	
Totaal baten	16.177.854	11.465.898	13.815.618
Totaal directe lasten	12.729.556	8.576.406	10.628.357
Overhead	3.394.851	2.909.963	3.232.731
Saldo van baten en lasten	53.447	20.473-	45.470-
Toevoeging aan reserves	50.000	-	
Onttrekking aan reserves	102.040	20.473	45.470
Resultaat	105.487	-	-

12.2 Begrotingsrechtmatigheid

De overschrijding van de totale baten en lasten ten opzichte van de begroting leidt in overeenstemming met de begroting per saldo tot een positief saldo van baten en lasten. De lasten zijn direct gerelateerd aan de baten en passen binnen het bestaand beleid. Na de begrote onttrekking resteert een positief saldo. Het algemeen en dagelijkse bestuur ontvangen iedere vier maanden een rapportage en zijn daarmee geïnformeerd over onder- en overschrijdingen. Het algemeen bestuur is daarmee bekend met de overschrijdingen. De overschrijding op de lasten op het programma betreft dan ook een overschrijding die gedekt wordt met direct gerelateerde baten. Hierdoor is deze onrechtmatig, maar wordt deze in overeenstemming met de spelregels - die zijn opgenomen in de financiële verordening - geaccepteerd.

12.3 Resultaatbestemming

In de tabel zijn de resultaten per programma opgenomen. In overleg met het algemeen bestuur besluiten we over de bestemming van het resultaat conform artikel 31 uit de Gemeenschappelijke regeling (GR) op de vergadering van 19 juni 2024.

12.4 Bedrijfsvoering en personeel

Wij hebben als doelstelling te blijven groeien naar een organisatie van professionals waarin een optimale dienstverlening centraal staat. In het hoofdstuk Sociaal Jaarverslag beschrijven wij hoe wij hieraan bij de bedrijfsvoering aandacht besteedden.

12.5 Overzicht van baten en lasten programma Milieu en leefomgeving

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
BATEN	2023	2023	2023
GR-bijdragen	€	€	€
Gemeente Beverwijk	1.069.887	1.126.026	1.069.887
Gemeente Bloemendaal	103.172	155.037	103.172
Gemeente Edam-Volendam	179.799	258.603	179.799
Gemeente Haarlem	1.549.476	1.487.519	1.549.476
Gemeente Heemskerk	597.009	666.248	597.009
Gemeente Heemstede	104.232	164.763	104.232
Gemeente Landsmeer	63.334	88.098	63.334
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	1.015.884	-	1.015.884
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	122.717	117.789	122.717
Gemeente Oostzaan	61.111	81.810	61.111
Gemeente Purmerend	305.959	510.594	305.959
Gemeente Uitgeest	247.780	270.335	247.780
Gemeente Velsen	1.975.597	2.059.726	1.975.597
Gemeente Waterland	99.051	136.477	99.051
Gemeente Wormerland	128.867	162.359	128.867
Gemeente Zandvoort	130.110	165.568	130.110
GR-bijdragen deelnemers	7.753.984	7.450.949	7.753.984

Overeenkomsten en (subsidie)projecten	8.304.802	3.964.946	6.021.634
Overige baten	119.068	50.000	40.000
Nagekomen baten			
Totaal baten	16.177.854	11.465.898	13.815.618

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
LASTEN	2023	2023	2023
Personele lasten	€	€	€
Salarissen en sociale lasten	10.376.754	8.941.607	10.744.721
Werving & personeelsbeleid	56.155	8.645	23.645
Inhuur derden	611.117	200.000	200.000
Scholing & employability	225.856	165.000	165.000
Overige personeelslasten	260.956	210.000	210.000
Subtotaal personele lasten	11.530.838	9.525.252	11.343.365
Kapitaalslasten			
Afschrijvingslast Gebouw	65.260	65.300	65.300
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	99.348	89.496	94.496
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	203	4.068	4.068
Afschrijvingslast ICT	77.925	127.125	127.125
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	14.430	14.430	14.430
Subtotaal kapitaalslasten	257.167	300.419	305.419
Overige bedrijfslasten			
PZ-zaken/ salarisadministratie	48.902	35.595	46.274
Organisatieontwikkeling	13.148	10.000	25.000
Accountants- en advieskosten	62.671	35.595	39.155
Huisvestingskosten	326.665	262.386	262.386
Facilitaire kosten	33.840	25.425	25.425
ICT-kosten	441.292	357.882	357.882
Handhavingskosten	31.831	38.138	38.138
Algemene kosten	404.075	302.283	304.083
Bankkosten	1.280	1.119	1.119
Subtotaal overige bedrijfslasten	1.363.704	1.068.423	1.099.460
Externe projectkosten	2.931.155	590.475	1.112.843
Nagekomen baten en lasten	41.889		-
Vennootschapsbelasting	346-	1.800	-
Totaal lasten	16.124.407	11.486.369	13.861.088

TOTALEN	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2023	2023	2023
	€	€	
Totaal baten	16.177.854	11.465.898	13.815.618
Totaal directe lasten	12.729.556	8.576.406	10.628.357
Overhead	3.394.851	2.909.963	3.232.731
Saldo van baten en lasten	53.447	20.473-	45.470-
Toevoeging aan reserves	50.000	-	
Onttrekking aan reserves	102.040	20.473	45.470
Resultaat	105.487	-	-

12.6 Toelichting overzicht van baten en lasten

Grondslagen van resultaatbepaling

Het overzicht van baten en lasten is opgesteld met in achtneming van het BBV. De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Afschrijvingen geschieden tijdsevenredig, op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt evenredig afgeschreven.

Resultaat projecten

Op de dienstverlening, buiten de takenpakketten beschreven in onze Gemeenschappelijke Regeling, realiseerden wij een positief resultaat. De projectbaten zijn hoger dan de begroting. Voorbeelden van niet-begrote dienstverlening betreffen de uitbreiding van dienstverlening van de taakuitvoering van Bouw- en Woningtoezicht. Het projectresultaat is hoger dan de begroting 2023. Dit komt met name doordat er na het vaststellen van de begroting een aantal projecten zijn gestart die direct ter dekking staan van onze formatie.

Overige opbrengsten

In 2023 ontvingen wij een grote renteopbrengst als gevolg van stijgende rentes die wij ontvangen op de gelden die wij wegzetten in de schatkist. Wij maakten geen gebruik van deposito's. De overige baten voor 2023 bestaan uit de vergoeding voor de informatievoorziening aan makelaars.

Salarissen en sociale lasten

De totale salarissen en sociale lasten geven de kosten weer van medewerkers die in deze verantwoordingsperiode bij ons werkzaam zijn, van zowel de kernformatie als de projectformatie. De kernformatie wordt ingezet om de uitvoeringsprogramma's voor de deelnemende gemeenten en de provincie uit te voeren. In 2023 is een transitievergoeding uitbetaald als compromis voor het niet slagen van een mens-volgt-werk traject. De salarissen en sociale lasten zijn lager dan begroot als gevolg van het niet of later in kunnen vullen van vacatures.

Inhuur derden

Om de minimale bezetting op peil te houden maakten wij in 2023 meer gebruik van inhuur. Inhuur wordt ingezet om bijvoorbeeld verzuim op te vangen of ter overbrugging van vacature invulling. Voor ons team bouwvergunningen maakten wij in heel 2023 gebruik van langdurige inhuur. De oorzaak hiervoor is een mens-volgt-werk traject dat niet succesvol was.

Overige personeelslasten

Na een aantal coronajaren en een onwennig jaar in 2022 reizen onze medewerkers weer volop naar onze kantoren. Daarnaast pasten wij ons mobiliteitsbeleid aan naar 100% vergoeding voor het openbaarvervoer voor alle reizen. Wij zien dat, mede door de stijgende benzineprijzen, medewerkers meer reizen met het openbaar vervoer. Door deze effecten zijn de reiskosten hoger dan begroot.

Helaas is ons verzuim opgelopen in 2023, hierdoor zijn ook de kosten voor verzuimbegeleiding door coaching en bedrijfsartsen hoger dan begroot.

Kapitaallasten

De kapitaallasten dalen incidenteel ten opzichte van onze begroting. In de begroting is rekening gehouden met vervangingsinvesteringen vanwege de inflatie maar ook door de geplande directeurswissel zijn deze investeringen uitgesteld. Hierdoor zijn de afschrijvingslasten lager dan begroot. Wel hebben we naar aanleiding van de pilot dit jaar in verplaatsbare vergaderruimten geïnvesteerd. Deze ruimtes zijn nodig, omdat we zien dat we steeds meer op kantoor (digitaal) vergaderen en er een grotere vraag is naar vergaderruimtes.

Overige bedrijfslasten

Het totaal van de overige bedrijfslasten is, voor aftrek van de doorbelasting aan projecten, hoger dan de begroting. In het kader van verandering in de rechtmatigheidsverantwoording huurden wij expertise in om ons te ondersteunen met de voorbereiding hierop. In verband met de wijziging in de Wet gemeenschappelijke regelingen en de impact op onze gemeenschappelijke regeling hebben wij advies ingewonnen. Hierdoor zijn de advieskosten hoger dan begroot. De aanhoudende inflatie zorgde ook in 2023 voor een overschrijding op onze energielasten. Daarnaast moesten wij in december bijna zes weken onze pand verwarmen met elektrische straalkachels. Als gevolg van waterschade is onze warmte koude centrale uit bedrijf geweest. De reparatiekosten waren niet begroot.

De kosten voor licenties zijn hoger door groei van het aantal applicaties maar ook doordat voor veel contracten het niet meer mogelijk is om gebruik te maken van gratis licenties als gevolg van onze toegenomen omvang. Deze incidentele kosten dekken wij uit een incidentele stijging van onze projectbaten, een daling van de kapitaallasten en door niet begroten rentebaten.

De nagekomen baten en lasten welke niet worden begroot, hebben in 2023 betrekking op de naheffing van de contributie voor de vereniging ODNL.

Onvoorzien

Er is geen post onvoorzien begroot en daarom ook niet verantwoord in de jaarrekening.

12.6.1 Toelichting op de overheadkosten

Specificatie Overhead	Realisatie	oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2023	2023	2023
	€	€	€
Personele lasten	1.810.873	1.669.148	1.965.752
Overige personele lasten	281.117	153.647	167.686
Afschrijvingen	164.812	158.864	159.990
Rentelasten	9.600	14.430	14.430
ICT (afschrijving + overige)	201.207	201.534	203.959
Overige bedrijfslasten	922.412	712.340	720.914
Totaal	3.394.851	2.909.963	3.232.731

Toelichting op de overheadskosten

De berekening van zowel de overheadformatie als de overheadkosten is in overeenstemming met de BBV-vernieuwingen. De overheadformatie ten opzichte van de totale formatie is 17,5% op basis van FTE. Het percentage overhead ten opzichte van onze totale lasten gecorrigeerd voor externe projectkosten is 25,75%

12.7 Staat van baten en lasten

Overzicht van BATEN & LASTEN				
BATENCATEGORIEËN	Realisatie 2023	Gewijzigde begroting	Oorspronkelijke begroting	
Bijdragen deelnemende gemeenten en Provincie	7.753.984	7.753.984	7.450.949	
Projectbaten	8.304.802	6.021.634	3.964.946	
Projectlasten	6.318.420	6.021.634	3.964.946	
Resultaat projecten	1.986.382	0	0	
Overige opbrengsten				
Rentebaten			50.000	
Overigen	119.068	40.000	50.000	
	119.068	40.000	50.000	
LASTENCATEGORIEËN				
Salarissen en sociale lasten				
Salarissen en sociale lasten	10.376.754	10.744.720	8.941.607	
Dekking DVO's en projecten	-3.387.265	-4.908.790	-3.374.471	
	6.989.489	5.835.929	5.567.136	
Overige personeelslasten				
Overige personeelslasten eigen personeel	542.967	398.645	383.645	
Inhuur personeel	611.117	200.000	200.000	
	1.154.084	598.645	583.645	
Rente en afschrijvingen				
Afschrijving materiële vaste activa	242.737	290.989	285.989	
Rentelasten vaste schulden	14.430	14.430	14.430	
Overige rentelasten	0	0	0	
	257.167	305.419	300.419	
OVERIGE BEDRIJFSLASTEN				
Overige bedrijfslasten	4.294.859	2.212.303	1.658.898	
Dekking projecten	-2.931.155	-1.112.843	-590.475	
	1.363.704	1.099.460	1.068.423	
BEDRIJFSVOERINGSRESULTAAT	94.990	-45.470	-18.673	
Nagekomen baten en lasten				
Nagekomen baten	-41.889		0	
Nagekomen lasten	0		0	
	-41.889		0	
GEREALISEERDE TOTAAL VAN SALDO VAN BATEN EN LASTEN	53.101	-45.470	0	
Vennootschapsbelasting	346		-1.800	
MUTATIES RESERVES	+ 52.040	45.470	+ 20.473	
GEREALISEERDE RESULTAAT	105.487	0	0	
(VOORSTEL) RESULTAATBESTEMMING	105.487		0	
Te retourneren resultaat aan deelnemers verdeelsleutel	+		+	
TOTAAL	105.487	0	0	

12.8 Balans

ACTIVA	31 december 2023	31 december 2022	PASSIVA	31 december 2023	31 december 2022
Vaste activa			Vaste passiva		
Materiële vaste activa			Eigen vermogen		
Investerings met een economisch nut	3.653.169	3.773.768	Algemene reserve	467.359	467.360
	3.653.169	3.773.768	Bestemmingsreserves	156.861	144.901
Totaal vaste activa	3.653.169	3.773.768	Gerealiseerd resultaat	105.487	121.955
				729.707	734.217
Financiële vaste activa			Voorzieningen		
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.	10.338	10.338	Onderhoud pand	181.625	142.875
Totaal financiële vaste activa	10.338	10.338	Personeel	835.654	610.293
				1.017.279	753.168
Vlottende activa			Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			Onderhandse leningen van:		
Vorderingen op openbare lichamen	538.386	987.219	binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.700.000	3.700.000
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een	7.878.632	6.322.632	Totaal vaste passiva	5.446.986	5.187.385
Overige vorderingen	237.588	200.313			
Overige uitzettingen	0	0	Vlottende passiva		
	8.654.606	7.510.163	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Liquide middelen			Overige schulden	593.212	892.970
Kassaldi	1.171	1.877			
Banksaldi	215.991	225.794		593.212	892.970
	217.162	227.671	Overlopende passiva		
Overlopende activa			Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	936.935	1.347.674
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0	0			
1. Nog te ontvangen voorschotbedragen van Europese overheidsinstellingen	72.907	121.036	De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
			1. Voorschotbedragen van Europese overheidslichamen	0	0
2. Nog te ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	228.138	192.186	2. Voorschotbedragen van het Rijk	2.620.699	1.087.103
			3. Voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	3.238.488	3.320.030
	301.045	313.222		6.796.122	5.754.807
Totaal vlottende activa	9.172.813	8.051.056	Totaal vlottende passiva	7.389.334	6.647.777
TOTAAL GENERAAL	12.836.320	11.835.162	TOTAAL GENERAAL	12.836.320	11.835.162

Omgevingsdienst IJmond

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251-263 863
info@odijmond.nl
www.odijmond.nl

18 april 2024 | versie 2.0

Beeld: eigen fotografie ODIJmond en 123rf.com stockfoto's

Besluit Algemeen Bestuur

Agendapunt	10	Besluitnummer	AB 2024-016
Datum vergadering	19 juni 2024	Van	J. Zandhuis
Onderwerp	Aanwijzings- en benoemingsbesluit archivaris ODIJmond	Functie	Directeur

Aanleiding

Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst IJmond in de hoedanigheid van zorgdrager van de organisatie archiefbescheiden (op basis van artikel 30 van de Archiefwet 1995; gelet op artikelen 31 en 32, derde lid, van de Archiefwet 1995 en artikel 3a van het Archiefbesluit 1995;), heeft in haar vergadering van 11 oktober 2023 ingestemd met de aanwijzing en benoeming van mevrouw █████ afdelingshoofd Publiek en plaatsvervangend directeur van het Noord-Hollands Archief, tot archivaris van Omgevingsdienst IJmond met ingang van 1 oktober 2023.

Door omstandigheden is dit besluit niet ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 13 december 2023 aangeboden.

Besluit

1. De aanwijzing en benoeming van mevrouw █████ tot archivaris van ODIJmond per 01 oktober 2023 vast te stellen.

Besluit: conform/ aanhouden / aangepast besluit

de voorzitter,

de secretaris / directeur,

B. van den Berg

J. Zandhuis